

Fur: Bible for 1 John, 1 Timothy, 2 Timothy, Hebrews, Luke, Mark,
Revelation, Romans

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

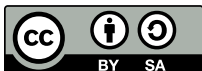
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Jásoduno'η domo'η juŋo Wúo'η kwě ²innálán álba irmén eŋa Aizaya'η domobore– lé, ká álán dúín domonđuŋo déén Tabuŋ adden áa, ásán dee– sí déén dorá teeya piá. ³Urú duŋo jutádió nás Wúo sí déén dorá teeya pii, 'nân Wúo sí koróna táaras pii. ⁴Yáaye namá jutá kéná na sín kwa –sí Wúo'η domon' η rísín nân kwa sís kien katíyen' η rísín dog ná ímeŋa'η jâm'ín ásán Wúo kien koróna paaso. ⁵Barúŋa'η kwa namá nyéttín dee– lé kélé kwa ál Jüdiye'η ere káŋ nán dog kélé, Jürúsalam kwan namá nyéttín korol dee– lé, kélé, nás ímeŋa kâmmie, Jordonín roó nás kien katíyená kine nás Wúo paaso ⁶Yáaye namás kamal' η jibbé suúr kéénén ná darma' η gartom ná nyímaŋa– lé rigél' , ná déén jaam bân kâwŋ aam ná nasí'η day– ii sín aam ⁷Yé namá nîn Wúo'η rísín, nás kwa– sí in belé'η ál duó keer kee ná dúí– lé saa soŋŋá appâ ii ná ká kéén kwala taga ásín rígóba. ⁸Ká bína –sí kí koro– ii alí , maran Yé bína– sí kí utú na kuó teyaŋa gísín liiyó. ⁹Kíla sogá –lé jásoduno namá Názara Galíllí'η ere kéná ná éla ásán, yáaye– lé ímeŋa amí , Jordon nín roó . ¹⁰Álba koró kúró namás jawíl– sí jagíla nás paalíní, yee– sí ná Wúo'η kúo ná dee– lé buŋélí níná orrá . ¹¹Namás belé jawíl paalíní ná in belé'η Jí ása dúín kwě jân aila Ká– sí kilma símmô– ii díŋ írí. ¹²Wúo'η kuo namás ínálán Yé –sís kargíye nás jutá díó nyéné ; ¹³Jásoduno namás jutá díó sogá wayeŋa oŋŋol óŋá nás tanaŋasaŋa'η díoyos betel Sitân básán Wúo'η kwě rísín, idíŋ ná Wúo'η kwě sogás óŋá ná buuru na duuru kééné, Maran Wúo'η méléga básán Yé– sí duwon piá ¹⁴Álba Yáayé –sí Túmná kabíe Wúo'η kwě, namá Galíllí ere éla ná Wúo'η domón rísín ná déén jawíl'η kurí'η. ¹⁵Ná in belé'η tin ál paago na Wúo'η kuri ál dóŋa paago bânós kien koróna lé nia Wúo waríŋ jawí ná déén domon– sí bínní ¹⁶Álba él nás kí Galíllí 'η roo'η ari betel namá Samónná déén bára sí jagíla kien kúnýaira roó kíŋítíya ásán púúná karége, idíŋ yeen awlaŋa káŋŋi. ¹⁷Jásoduno namás yeen in kwá ; karí ii puló nia kwan awlaŋa kwá awí . ¹⁸Yeen indálán namá kien kúnýíra roó kúndíye namá Ye– sí karí kúlúl. ¹⁹Álba nenín kéné namá Jemis Zabidí'η kwě –sí kágile ná kí déén bára Jón ná díen báa Zabidí ná kien kúnýira péra kawé díen Pulduŋ díó ná kóeli álán roó kíŋíyal . ²⁰Namás in kwá karíŋ búló, Yeen namá díen báa– sí pulduŋ 'ín díó kúndíye namá Yé – sí karí kúlúl ná kéné ²¹Yeen namá Deem Kaparnahôm kééné, álba kaagúl namás dem'ín masín lé kándul ná díó káŋíye , Jásoduno namás jaa nás kwa– sí guudpáálítíní . ²²Íde kwa namás káyé nás déén guud'ín jawlí si pirja kawé , idíŋ déén guud'ín jawlí Wúo'η kurros díó káŋ ²³Masíkán– lé namá duó kéná nás kuo rúbáŋa kéná namás jaa ná urú laddi . ²⁴Ílá duó namás jaa in belé'η kína– sí jundi– ii Jásoduno NAZARA 'η kwě , Jí jéla álán kína jaw. ²⁵Jopóduno namás in kwá káldirig jân ná ilá suur'ín díó juro kuo rúbáŋá namá duó'η suur kurol . ²⁶Kuo rubáŋá namá duó'η suur kurol kí urú duó namá teeyá eŋa ²⁷kwa nyéttín namás saa suŋŋá pirje kawé táarí ál Jopóduno piá, maran namás kayé ná suurŋa kíléli kí kien kilma'η díó ná in kamíŋa kaa– ii ná iné indelná kí kaa kuríní ál kuo rubáŋa in duó si baŋi pie. ²⁸Innálán Jásoduno'η táarí namás barú'η díó nyálíní naman Galíllí 'η deema– lé nyéttín paago. ²⁹Jásoduno namá kwa saa suŋŋá dawín pia, álba Masík– lé kuŋul, yeen namá samon'ín tín kéné. ³⁰Namá kâmbé ná Samon'ín mare wajání ná pittí kee ná uŋi Majira namás Yé – si aane. ³¹Jásoduno namá éla ná yáa– sí doná tŋo na írí jagí innálán Yáa– si waja namá suúr kuro yáa namás jaa nás yeen– sí táaríná pii. ³²Arrán álba dulé poyyo kwa namás wajána nyettín dee– lé kéle nan kwa kilá kele ál si Sitana kuo rúbán káŋ álán– sí Jásoduno dawín pii. ³³Kwa nyettín namá kuŋul ná íde dee –lé kelé ila tón ál yé kéná. ³⁴Jásoduno kwa sa soŋŋá dawín pia , kwa ál kien wajaŋa kerker káŋ nan– sí Sitana ná kuo rúbáŋa káŋ . maran yé sitana– sí á jundíba álán rísínol ³⁵Seerán kí subu jásoduno namá jawla asá lóó subu káŋa ná tón'ín paál kuro ná lóó willín ila nyáná ná óŋo júma. ³⁶Samon kí kéén bânŋa álbas kawel ná kâmmie ná yé ákeba namá kééné òeli . ³⁷Álbas jásoduno kâmbé namás in aagé, kwa nyettín ál gí Jí sí kóeli . ³⁸Jásoduno namás in kwá ál deema kerna– lé koo nás ká kwa– sí Wúo'η domon kawli . ³⁹Jásoduno namás kwa –sí domo'η rísín kien masiga lé GaLiLi díó ná kéén deem– lé nyéttín ⁴⁰Duó dig asá suúr baras kééné namá jásoduno éla nás in kwá ; abá lóel áila dawín jaa. ⁴¹Jopóduno sí namás déén belé áyín eŋa , namá déén óŋa míden pii ná duó sí kura nás in kwá ál wóel álán teeya jeen . ⁴²Innála'η baras duó sí namá suúr kuro. ⁴³Yé namás sarrtén pia ásán duó tog bíir ás kuwaba namá adden pia ná nyáná. ⁴⁴Nmás in kwá jagílin ál joo nás suur dali'η guudpáálíní– sí jawlí na arí jaa ál dali kwá díŋ dawa'η ál Jí dawín jéná ⁴⁵Maran duó álba kuro namá nyáná nás kwa– sí baaja rísín arí ásán Wúo'η kwě yé pá ,jásoduno walá elle lé ki baaja ákarítŋeŋíba ban elle'η paál áwín maran deema kwá bân dee– lé kúndílin kí sabana nyéttín .

Chapter 2

¹álba yé kapaarnahôm wainja soga itta'η dió, kwa namá kélammíe ál yé tónj kee. ²kwanj dalada namá saa sunj' kísinaol tónj , nás matar piisínj enja, ná loo ás siba namanj órre kaagul, yé namás kwa –sí domonj risínj³Kwa dii namá yé– sí duó merso kéle : namá kwa oonjol kábinj ila duó– sí . ⁴álba katienjol álán déenj dakki kaagul, idíñj kwa saa sunj' káinj , namá ila lóó– sí káwlié ál Jásodunjo kéenj kárinj kéenjé , ila namás tíir pallínj, yeenj namá merso– sí kí déenj piiti kápul kí ila tiir. ⁵Jásodunjo namá, díenj seejái jagíla namás merso~ sí in kwá ." dúin kwé díenj katienja ál gís kaasol." ⁶íde namá dáálí 'η gúdpáálínja káinj , namás káyé ná kí kienj kilmanja kirsínja. ⁷Ná in káménja káanji na in duó kí in dorá risínj? déenj in ál kápúrínj kíye ná sijn duó sí déenj katienja paaso Wúo'η paál ? ⁸innálanj Yé namás iwó kaa– ii ál yeenj kienj kilmanja lé risínj, namás yeenj in kwá," káanji ná kí kilmanja'η dió birsínj ? ⁹káinji ná sunj' hani ásán merso in kwá ,ál gís kienj katienja kaaso wala ásán in kwá ál díñj píiti jabunj ná joo?¹⁰ásán yeenj in kalja asá Dúdinj kwé dog kuro kee sũũru η írí nás katienja paasi, yé namás merso in kwá," ¹¹ál gís in kámínj ása jwala ná díñj piti jabu ná díñj tónj joo. ¹²Merso innálanj namás jwala ná déenj piti bawa nás jáá ná ilonj kwa nyétinj tabu'η, kwa– sí namás may enja , namás kwa nyét pirje kawé, namás Wúo– si bora patta kawé , nás káyé ná in kámínj Kí ari in inná in tóóríg ála ákagilaba. ¹³Yé kí as ker dog roo kári lúwo, kwanj namás dog koomíe ye– sí, namás jaa nás páálíti kwa– sí. ¹⁴asá beetelínj namá Lepi sí jagíla álpán'η kwé ná kee ná díginíenja ili kwa lé, namás in kwá , " kárinj júló yé namás jawla ná tabbenj pii . ¹⁵Jásodunjo namás , Lepin'ínj tónj káinj ná nũj káménj kí kwa sunj' , Díginíekwanj ná katíekwanj kernja namanj kí Majira kwa kernja dog ál yé si kári kulítie . ¹⁶álba dáálínj gúdpáálínja ál jige párisínja ná kágíle ná jopodunjo kí Díginíekwanj nũj aam, namás kí kéenj Majira– sí in aanjé , " káanji ná Yé kí katienjakwanj nũj kaam?"¹⁷Jásodunjo álba díenj belé– sí kelámí namás in kwá , " kwa appenja álageba ál dawât kóeli, maranj ál wajána gé dawât kóeli, Ká idíñj ála kélba ásán takínja tarí áa, maranj katienja kwanj sí." ¹⁸Yáaye'η majira ná párisínja namá sijn buru kámunjéli , kwa dii namá dee lé kéle , " Ná in kijnol, káanji ná Yáaye'η majira ná Párisínja'η majira sí buru kámunjéli .? ¹⁹Jásodunjo namás yeenj sí in kwá," birsínj jarunja buru ása kámunjéli ba idíñj ná díñj jaarus kéenj káinj , maranj abás kerker káinj yeenj básán buru kámunjól . ²⁰Maranj soog álán paago álán Birsínj sí díe lé kabé ila soga'η dió básán buru kámunjól . ²¹Duó álakebá ásán jurí diwó sí kí jibbé toy loo dog jawí. ná ába loo tog sí nyéwa ila jibbenj tiir banj ilá sunj' appâ enja. ²²Duó álakeba nás kára káwónja sí kí kira toya'η segén lé jínjiti , ná a ábas jínj ilá kira'η seegén banj nyérínj, namás kira sí nyét búnnýal, maranj kára káwónj sí bas segén káwónja'η kínjítie teyyá káwi. ²³Kí moo'η soog Jásodunjo namá él nás kí piila dii dió betel, kéenj Majira namás kunje ná piila'η tabunja úreli . ²⁴Párisínja namás in aage," ál jagil, kaanji ná yeenj ari it kawé ná daalí á kwaba álán moo'η soog kawa. ²⁵Yé namás yeenj in kwá," Bí ál árdén báa art ál Dawúd piá ilá tin lé ál yé duuru kénjá, yé kéenj járúnja. ²⁶Yé wúo 'η tónj ai kári ál Abiasar págín'η appâ, yeenj jama amíe ál in lonja álba déllínj pagí amí , in Músa'η daalí lé túllé ákénjába , ná yé amí nanj dog kéenj jarunja sí íní ?²⁷Jásodunjo namás in kwá," Moo'η soog sí ál dúldínjkwé'η kawé, ná Dúldínjkwé sí aibá ál Moo'η soog kawé . ²⁸ná ínanj Dúldínjkwé ál Moo'η kuri ii

Chapter 3

¹Jásoduno kí asi keer Masig lé nyáná namá duó dig jagila nás dóná lé baras kéná. ²Ídín ná soog moo'η soog kéná , yé namá kwa lé jânó , jopódduno'η gáríma ná kùl ná yé sí dirígín kalwe , abá yé barás duno sí dawín pii, namá janí suúr kabíya ál yé kí moo'η soog táarí pii. ³Jopódduno nás ila duó sí in kwă ; asá dóná lé barás kéná ása jawla ná ine jéla ná kwa nyéttín tabu'η jarēn. ⁴Yé namás kéén gáríma lé jânó na in ino; dálí in lá kwă álán duó kí moo'η soog táarí túllé piá , wala Sitán táarí piá ? ye in soog ídín lia ásán kíe jain jopó, wala ásán kíe jain jünó ? maran yeen uu tog bir ákawíba déénjünó lé. ⁵Jopódduno namá kéén gáríma sí dirígín jagila kí gábbin , kíen kilman'η kakkirain'η namás ila duó in kwă ál dín dóná írí jagí ; duó namá dóná írí jagí namá innálán dawín ena. ⁶Íde parísíña namá kééné nás kí Hairodo sin kuro jainkwă káitie nás in kárríyie jopódduno sí ai nín kawē . ⁷Jásoduno namá kí Majira'η roó kééné , Galilíña namá yeen sí kari kulul , ⁸kwa álba kila píjéná kélammíá ál jásoduno píyéní namá nyéttín kuro, Juddéña ná juruslam kwan naman Idumea kwa ná deema kerná kwa ál Jordon nín ere na Tyre na Sidon'η ere kain'η maran kw'η sinj'η namás kéén Majira sí in kwă ásán puldun ásilín kawē, ála'η kwa de lé ákagilba kwan sinj'η . ¹⁰Ídín ná yé kwa sunj'η sí dáwín pia íde wajaña bân kwa sí áriténe álán kwa Jásoduno lé kagul. ¹¹Innálán kuo rúbáná abá yé jagile bân déén tabu'η poytíéní na uré ladda ná in belén, Íf asá Wúo kwē jân. ¹²Maran jásoduno básín írel álán Sitana déén'η á risíña ¹³Jopódduno namá pugó nyáná namás kila majira sí tarí pii álán dee lé kella yeen namá dee lé kél . ¹⁴Jásoduno namá Majira wai ná aw iló álán kieyén táarí kawē na adden pii ná Wúo'η domon'η kwa sí kirísíña . ¹⁵Nân kuro íné álán sitan kwan suúrña lé kérénelí , ¹⁶kin namás kíen kona gé asá Yé iní Pataro ¹⁷Jemis Zabadi kwē ná jôn déén bára asá Yé kona iné Boanergnes asá in mein Daldín kwē . ¹⁸Andaraw, piilib, Barmawás , Masiyo ,na Tomas na Jemis álpán kwē Saddaeus na Saimon Zulut. ¹⁹Na Júda Iskoroti ál lia yé sí boto düu kelo. ²⁰Jásoduno kí keer namá tón kari innálán kwa namá saa sunj'η kisinol ná yeen kutianol álán nún dog kámmíe . ²¹Álba déén íya kí kéén bärña kelammíe namá kéle álán déén oro kawa ídín ná kwa dñ in kámíña ál yé déén Tabu déén lóó áiba . ²²Ídín ná parísín ál jurúsalam ere kain ná kelé , yeen gé in belé sí kirísíña , asá yé Sitana kee ná ál kí sitana'η kuri ii ná Yé Kíe sitana kwan suúr renél ²³Jásoduno namás kwa sí tarí piá nás gupáálíti kí mitila nás in belén ai nín Sitan bára si rân . ²⁴Abá kurín déén suúr nérél ilá kurín wala an kerba . ²⁵Ná abá ton déén suúr nérél ila dog wala taga an kerba . ²⁶Abá Sitan déén suúr sí nérél dog ila Sitanín kuri'η an kerba ná déén kuri'η dakki pii ásán agíni. ²⁷Kí see duó ákeba álán duó kakkiré'η tón kari abá main ila duó sí á rigíba namá lia ila duó'η tón'η lóto baw. ²⁸Kí see aw náis kwă ; kwa sí kíen katíyén nyéttín sñ kásil ikila lóta'η ál yeen kawē . ²⁹Maran duó bi duó ná kuo teeya'η risíño kí janditín , yé sí kéén katíyén maran bân kéén katíyéná wai. ³⁰Yé in si ídín kwă ál kwa in kámíña asá yé kuo rúbáná kee. ³¹Jásoduno'η íya kí kéén bärña namá kaagul ná duó dig adden kawē, ná kéle nás jásoduno sí in kwă ál kñ 'ya ná kñ bärña paál kain náis jí tarí kawē ³²Íde kwan dalda ál kainí nás yé sí kéláméní , kwa namás in aagé , ál dín íya ná kñ bärña kain náí jí sí kane ³³Kíyé ná dúín íya ii walá dúín bára ii ? ye namá yeen ino? ³⁴Yé namá kila kwa sí diríg'η jagila ál korol kain nás yé sí kéláméní , nás in kwă Bí ál kún íyana nan kún bärña bân. ³⁵Duó bi duó nás Wúo'η belé si kélam álba dúín íya ii nan dúín bára nan niw dee lé

Chapter 4

¹Asidig Jopódunjo bás kwa sí guɔdpáálitini roo'ŋ ɔ́rì, kwa namá saa sóŋná kísínjol íde, Yé namás jawla nás Puldunjo oonjo ná roó'ŋ dúum kera ná kwa na roón ɔ́rì kùl nás kelamí . ²Yé namás jaa nás kwa sí guɔdpááliti ná aldína pii kí koróta sunjǎ na kwa nás kelamé. ³kél sí bām asidig.ɔ́rìdunjo bá ɔ́rì nyáná álán sí kolá irtó dǐi ii. ⁴Namás jaa nás kéén kolá irtí ɔ́rì dió , kolá dǐi namá dǔra'ŋ ɔ́rì bǔŋŋ namá kíyana bǔlon ná amí ⁵kolá kǎrna sí namás nima irtó tarúna'ŋ káralálé , kóla tane maraŋ ídǐŋ díen lóo saa nima kéná. ⁶innálán kolá álba tane ná dúlé tewe namá talile dúlén tikkín , ídǐŋ ná díen kǎna nié á nyánába namá pǔlle. ⁷Kolá kǎrna namá dog kéya'ŋ dió bǔŋŋ ná rewe indálán namá túyíe nǎn tabuŋa ɔ́wǐl , maraŋ kwě á jǐŋeba ídǐŋ ná díen lóo kéyé'ŋ lóo kéná⁸Kolá kǎrna namá loo túllé bǔŋŋ namá túllé rewe ná túyíe ná tabuŋa ɔ́wǐl , dǐi tabuŋa wayeŋa iis ná dǐi wayeŋa onsondig nǎn wayeŋa wayé jǐŋíe ná kila lé sunjǎ. ⁹Jásodunjo namás kwa sí in kwǎ ; dúo bi dúo nás kíló kee bás kelamí ná kin aldín'ŋ arrá rǎŋ . ¹⁰Lia jásodunjo álba kí kéén Majira'ŋ kwa dǐi áyé , Majira namás kayé ná kǎleli kila aldína kaas miane. ¹¹Yé namás yeen sí in kwǎ ; Bǐ asá saada báan álán Wúo 'ŋ kuri'ŋ lótá'ŋ arrá béréŋél , Maraŋ ká kwa sí ál Wúo'ŋ kuri'ŋ paál kǎŋ yeen sí bas aldín kawa. ¹²álán Wúo'ŋ domon inálá eŋa ál domonkwá aané , ɔ́rì íft ál ká ɔ́w walá ásín kǐwaba ná ál ká amín dog déén arrá aŋkǎrǔlba naman sǐŋ kǎŋŋól ná de ii lé kélá nás kíen kǎtǐyéná aaso. ¹³Jásodunjo namás ,yeen sí in kwǎ ; abá bǐ kin aldína'ŋ arrá ábéréŋélba? aldína kǎrna'ŋ arrá ai nǐn barrán . ¹⁴tááridunjo bá Wúo'ŋ belé usunjo. ¹⁵kwa kǎrna bá in kalŋal Wúo'ŋ belé lé inna kolá dǔra'ŋ ɔ́rì.álba wúo'ŋ belé díe lé bǔŋo nás yeen belé sí kélammíe túllén /sitan namá ɛl nás wúo'ŋ belé sí kí déén ludúnjo kwan kilmaŋa lé. ¹⁶kwa kǎrna dog namá in kalŋa inna kolá rógán dió namás wúo'ŋ belé sí túléndíg kélammíe kí kilma'ŋ simmín. ¹⁷ídǐŋ ná yeen wúo'ŋ belé le nyokégé díen jain wúo'ŋ belé'ŋ erre saa bǔtde ii álba jǐgéná ná tanasaŋa búlé wúo'ŋ domon erre yeen bá wúo'ŋ belé sí kundiya²⁰¹⁸kolá kǎrna ál bǔusí'ŋ dió kusínjol ,kíla kwa gé asá wúo'ŋ belé sí kine . ¹⁹maran in jainí 'ŋ jǐgéná ná kǎwwǐjǐ ná lótá kǎrna joiní ál in díne lé kǎŋ namá dió kǎriya ná wúo'ŋ belé dúo sí suúr á jundíba álán dúo túmónjo.20 kwa kǎrna namá in kalŋa inna kolá ál lóo túllé le kusínjol ,yeen wúo'ŋ belé sí kél sí kaamíe nǎn sí kí kíen kilmaŋa kǐnǐlǐ, kila kwa in kalŋa inna ɔ́rǐ ál kaan geraŋa iis ná dǐi geraŋa oosodiíg naman geraŋa waye namá kila lé sunjǎ²¹Jopódunjo namás in kwǎ; Dúo la kee nás masarja puwél namá pittín kǎrǐ'ŋ jawriti ,maran bǎŋ déén lóo lé jaa, ál in ála'ŋ masaraja ɔ́w nás kwa sí lóo teenja pii. ²²ari bi ɔ́rì álbas kulǐli bas tin kee álán loonjola ná íft ál kǐrsína paál teeya lónjiti. ²³Abá dúo kee nás kíló kee bas in belé kélammíe na déén arrá rǎŋ²⁴ál ɔ́w nás lótán arra tárásín jerénól asá , jǐ keljám, Yé namás yeen sí in kwǎ." ɔ́rǐ asá jǐ kee kwa sí jerrél kwa , báí sǐŋ jǐ sí kǐe karré. ²⁵Maraŋ dúo bi dúo nás kée básín kányíya , maraŋ dúo bi dúo ná as keba ilá itti dog básín kabe. ²⁶Yé namás, in kwǎ." lonpii 'ŋ kuri 'ŋ ál in lón inná tááridunjo ál asá kéén kolá ɔ́y irtó." ²⁷kí luul ná Too ál yé ɔ́ŋi wala liinǐ kolá bá teneli na tǔitfe , maraŋ ás lonba ai tane wala ai tuye . ²⁸Bá suuru lé ál kolá tenǐli nan tǔitfǎ tabuŋa réŋǐli ná ɔ́rona jǐŋǐti inálán namá kolá inǐ. ²⁹álba kaan inǐ, namá lǎddi nás kaan'ŋ teeyána sí kí bǔusu sí kerker pii. ³⁰Kí así ker namás in kwǎ . " kí kaa gí sǐŋ arra aá lonpiin kurín sí "? ³¹lonpiin' in kurí 'ŋ bá in lon inná bǔro lilín kwě , ídǐŋ ná bǔro lilín kwě ass sunjǎ itti ii kolá'ŋ dió díne'ŋ dió nyéttín . ³²Maraŋ abá kúsúnjol , bǔro lilín kwě sí bá tenal ná saa sunjǎ appǎ tǔitǐ ná kúrúna nyét lé sunjǎ appǎ indǐlín ná kéén kǐlgaŋálé kíyana toŋa pii karába kǎrna déén nimá ɔ́wǐ . ³³Yé básán kwa sí kí aldína 'ŋ koráta rísín ,lonpiiní 'ŋ kurí'ŋ inna álba kwa kelaménǐ ná aldína 'ŋ arra kerénjǐlín . ³⁴maran kéén majira sí bá sǐŋ kila aldína'ŋ réŋǐlǐ nyétín. ³⁵Jásodunjo arrá'ŋ namás kéén Majira sí in kwǎ," ál roo kandi ná ila tǔum díg lé koo. ³⁶íde namá kwa sí kundíe , kéén Majira namá Yé innálán kábé namás Púldunjo kúnjol na Púldunja kǎrna ná yeen sí kǎri lǔlǔ na kééné. ³⁷íde dǔra ál kǎŋinǐ namás kútúrgu appǎ jáwla, koronamás jáyé ná puldún sí kóndána ladde, na puldun nás itti itti nás kí koró'ŋ piis ɛndǐlín namás dakkí piá ásán piis eŋa. ³⁸Wúo 'ŋ kwě namá puldun' in ɔ́wǐ lé kéná ná ɔ́ŋíya nás déén tabu kí líbde jǐlǐlǐ, Majira namá kǎkkiye nás yé'si in aagé. jǐ guɔdpááli ál gis dáín ɔ́w ɔ́rrmia ná kóel áí álán gí amí . ³⁹Yé namás jawla, nás kútúrgu sí súmbâg piá, ná roon sí in kwǎ." kál dírin jǎŋ innálá namá kútúrgu sí kí namá jasa, lóo namá wǐllígín sai ii. ⁴⁰íde namás Majira sí in kwǎ . " káanǐ ná loo kalibaw, díen seejǎi aál kǎrǐ . ⁴¹Majira sí namá kalǐ tǔo, namás káyé ná suurnǐa kǐlǐlǐ , ná in kámína i kíye ná in kútúrgú na roo dog baŋi pii ?"

Chapter 5

¹yeen namá roo'η tuum ker lé kéle ila akuro ál in karin Gerasenes. ²álba jopoduno pulbun lé bunno innála duó turbaña'η dió kuro nás kuo rúbbána kéná³Yé déen suur turbaña sí íní , ná duó kénábá álán tagá yé sí tte ná rigo kí jizíra. ⁴yé asína sunjá kirsol kí boota ná jinzíra , maran yé kila jinzira sí bá betel ná kurel ná duó ákenaba álán taga jasi. ⁵Kí luul ná too bá kurel ná wuru laddi ná suur sí betel kí kítóna sikana. ⁶álba jopoduno sí jagila árra namás dee lé jawína nás kí kurna onjo .⁷Yé namás jaa ná wuru laddi, ná in belén Jí álán kína kaa jaa jopoduno Wúo'ηkwé ? ⁸jopoduno jaa nás in belén kuro duó'η suur kuo rubbána⁹yé namá ino," nás in kwá , kíen kona ai sí gé ? yé in jáwí kúin kona ása Legion idin ná kí sunjá kaan. ¹⁰yé namá jásoduno saat piá kí ker dog kí keer saat piá álán deema'η paál á ránba .¹¹íde namá piga'η duón appá kéná ná dáy áméní gorra. ¹²kuo rúbbána jopoduno sí saat pia álán piga'η dió kariyé . ¹³yé nam's tina álán yeen, piga'η dió kariya, kuo rubbána duó 'η suur kurol ná piga'η dió kariyé . piga namá kí jáarí búñol ñorra ná roó búñi , ná nii kaní Lirína aw ál roó búñi¹⁴Wuona namá elle lé kí jáarí kééné , nás elle'η kwa sí aané ari it asá kíen sí ena,kwa nyét kurol kéle íde díe lé. ¹⁵namá jopoduno kéle namá kúmmie ná ila ulul kee ná jopoduno kain nan gal appé ii nás jurí suur kee.¹⁶kila kwa ál ila táarí'η kunikwá kain namás kwa sí ulul' ín aldi tarra sín kawe, nan dog ila piga'η aldi kawe. ¹⁷kwa namás kayé ná saat kawe jopoduno álán sí dñen akuro jundi¹⁸álbas jásoduno éle ásán puldun òño , ila duó namás boyyé nás in kwá jundí ii ná kí jí arra koo. ¹⁹maran jásodunonamás in kwá," ál dñen tón joo,kíen aala lé nás jáwí Wúo bora patta ai gís piá nan dog déen túllín aigís páálí . ²⁰Duó namá dorá tño ná nyáná nás kwa sí Wúo'η domon'in rísín ila deem lé ál in karin Díkápolas kilá pirjina'η ál jopoduno piá ná pirjena kerna dog.²¹álba jopoduno roo beta ná ila tuum dig lé paago, saa sunjá kisinol idé tuum . ²²íde namá masikí 'η pagí ná in karin Jairus namá dee lé éle , pagí álba jopoduno sí jagila namá jásoduno sí kí kurna onjo. ²³Namás jaa ná yé sí saat pii. nás in belén," dúin kwé niw kóel ásán wai , kí saat jéle nás bora patta jaa dúin sagal ásán sèlla ena . ²⁴yé namá kayé kééné nás kwan dió kandul ná kwa kerna yeen sí kari kulul.²⁵íde namá yaá kéná ná sín kéwa suur ásán beténbá namás innála ayéna wayana aw . ²⁶yaá namá saa sunjáa wájjan aané , ná dawát dog biir á jundíba nan sí sunjana nyét waja'η dōra wala appé á kénaba , ná suur bá daar nyókkó kúndelín ²⁷Yaá álba in kelámi ál Jásoduno iní , namás jaa ná jopoduno 'η karin ilon kwan dió , namá déen jurí úra²⁸idin ná yé in kwá," abá déen jurí úra álánbás appé ena . ²⁹álba déen jurí úra, namás suur tíma ál kéwa suur kere, innála namá appe ena³⁰Innála jásoduno namás tíma ál kuro déen suur kurul, namás jaino nás kwa sí in kwá, kíen ná déen jurí úra. ³¹kéen majira namás in aané ál jagil kwan sunjini! . ³²maran jopoduno namá lóo dírig jagila , álán jagil kíyé ná yé sí úra³³Yaá namás lonás aa ii ása yé sí kéná , namá kalí tñi , namá éle ná Jásoduno sí kí kurna onjo nás uru see kwá . ³⁴Jásoduno namás in kwá," kwé niw déen seejái ai sa jópó . joo kí appe , dñin seejái jópós.³⁵ila tin lé ál rísín, namá kwa dñi kéle nás masikín pagí sí in kámín." woyo dñin kwé niw asá wayo Guudpáali ál jundi ná jee.³⁶maran álba jásoduno ila belé kelámi, namás masikí'η pagí sí in kwá," kalí ai tñiba , seejái. ³⁷yé kwa kerna sí ás dunába álán yeen kariya bás dellin , Potor sí kí Yagub ná Jón ná déen bará Yagub síis tuna ³⁸.namá pagí'η tón kéle , namá kwa jagila uru saa kaladí , ná saa sunjá kaladéní³⁹álba tón kari , namás in kwá , kaan boomo nan munína báán ? kwé ása á wóyba maran bas dellín uní, ⁴⁰kwa namás kaajé nás yé kélélí , maran yé namá kwa sí nyéttín paál rána, namá kwé'η báa sí ná déen íya sí ná kéen majira ila ál yeen kain namá kwé lé kééné⁴¹yé namá kwé sí dóná tñi nás in kwá," talidas, koum!" ása in gawidélín kwé niw itti, ká in kámín jawlás . ⁴²kwé namás jawla , idin ná kwé kéen ayena wayye aw kain kwa nmás may ena nan pirje ena. ⁴³Jásoduno namás kwa sí sarten piá ásán duó tog biir sí áskanlba, namás kwa sí in kwá álán kwé sí ari dig kanniya ná aamie

Chapter 6

¹Yé namá koro ila lóó le namá déén éllé píńí, na kéén majira ná Yee-sí kəri kúlul. ²Liya kí moonán sog namá masíŋ-lé éla namás jáá nás guudpáálí-tii, na kwa sonjá ná kayé nás déén belé kel kaame, nás tullé enja kwa-sí, namás kayé ná in kámiŋa: "In guud-sí ál si éla?" "na in kaa riŋŋi-ii alá Yee-sí kaníe?" "naman déén dóŋa in wuŋa

³"In sál Yé-ii kurúnán jááso dũŋo'n, Moo'n kwě Yagũb na ísib na Yáúsá na Simon nin bára áibâ? ál kéén bânŋa Yeen á gebâ alá kí kien kain íné? ná kain nás kígítiya. ⁴Ísa lia yenja-sí namás in kwă: {{ domon dũŋo á-keba nás déén deēm kitíríŋíe, kéén aala'n dió, naman déén élé ⁵marran Yé ari tog dog tullé án piá-ba dog, namás kiine ná koŋa wajána'n írí jáá nás epero ⁶Namás pirje enja asá jiin á-káŋba, lia namá nyáŋa ellenja'n áríŋá-le ná guudpáálí. ⁷Lia namás tarí piá weyye na ăw-sí namás jáá ná ăw ăw-sí á-dden pi-ii, nan kurin íní kuo jittíŋa'n írí, ⁸Namá wassi íní álán ari á kabeba dõra, déllin bari; Zaad a babún-ba naman Santa naman Sõŋgoŋa díen gartâm-lé ⁹Marran ăw ná siktir beérél kí káwlá'n; na juriŋa ăw a biŋiba. ¹⁰Yeenja-sí namá in kwă: {{ abá toŋ díŋg-le barí, na áis kitíríŋíeba bá boró íde. ¹¹Na kwa kid náis á kiine-liba wal kel-áis kaameba, ila lóó-sí bá bundí, námá kien tarŋa'n suur terter-bâ na bá yé-ii áisán said een. ¹²Namá kurul nás káwlítiya álán-sí Wáó-sí kiine. ¹³namá Mesêrenja sonjá karâl suur, nan-sí dog wajána-sí day kulie nan-sí koŋa írí kayé. ¹⁴5 ába kuri Hiródos namá kelamí; ná ísa'n kona'n irí írí koro. kwa dii namá in aáné:" in ál Yáaye-ii jálo-dũŋo ná alaate koro, namá iláin-ii nás kuro kee ná uu-ŋa tulléŋa Yee kəri lúwe." ¹⁵Kwa kernja namá in aáné: ál ilíya-ii." Kwa kernja nan in kowe, "ál domon dũŋo-ii ayéná sonjá. ¹⁶Marran Hiródos mín ná in kelamí bá in kwă: "in ál Yáaye-ii alá ká tabu ánda, ál yé-ii ná alaate koro." ¹⁷Iláin bá yé kééná Hiródos ádden piá ná Yáaye-sí kéyé ná túmná jabíe, déén bára Pilúbus'in yáa Hiródiya'n uún; iláin ná in kelamí ása yé nyáŋa. ¹⁸iláin ná Yáaye in belén, dáálí-le tullé ála áiba ásán " díŋ bára'n yáa'n kwě joo." ¹⁹lia Hiródos namá kólíní álán puu, walá taga á puiba. ²⁰iláin ná Hiródos Yáaye-sí kalí píńí, na yé lon-sí ná yé duó tagi-ii nan taraas-ii, namá nin tullén din tiél. abá kelamí ná údóná sonjá piá bá kilmá simmó índélín. ²¹ila sog-lé asá yé Hiródos tiima álán déén daarin'ín sũbo piá namá nammie piá ná kwa appána-sí imanja naman kaldaga'n tabuŋa-sí alá Galilíyán ellenja'n tabuŋa. ²²Lia Hiródiya'n kwě naw namá kəri ná kí Hiródos káálul namás iwo. Yé ába kuri namá ino kwě-sí ari id ná jí jòil dùl-lé bán gín aní jí-sí. ²³Namá dái túúr taan ná in kwă"ari id ná jí dúile jòil bán aní anŋ díŋ Baru'n sabba-ii. ²⁴Yé Namá koro nás déén iya-sí kwă:"kaa nín oiní" namás in kwă "ál Yáaye'n jálo dũŋo'n tabu joiní" ²⁵.Namá kí kajala kəri ába kuri-lé ná kóiní nás in kwă"ál Yáaye'n tabu wêel naa in tabag-lé." ²⁶ába kuri-sí namá kilmá sondorog enja saa-sonjá. walá dorá á-keba álán íriní iláin ná kasiní-ii, ari álán kwă na'n á-keba. ²⁷lia ába kuri namá kéén kaldaga-sí alá kéén wuŋa kaŋŋ ádden piá nás in kwă ál boo náis Yáaye'n tabu bël. Wuŋa namá kééné túmná nás kéle. ²⁸namás déén tabu kándé túmná dió nás kéle. tabu-sí namás tabag'ín já nás kwě niw-sí íní, na kwě nás déén iya-sí íní. ²⁹lia kéén majira namá kelkammie, namá kéle ná déén way tóól-sí kábé ná kēŋe ná kuríye turbaŋa-lé. ³⁰Domon kwă namá dorol kiní ísa-lé namás aáné kila údóná nyétin ál iní íde. ³¹Namás in kwă " ál bël díen dítin'ín tog tog ila negêb-lé ná umel bawí."ál kúndula na ál kannia sonjá gé, marran yeen tin ás kain-ba álán kámmíya. ³²Lia yeen namá kééné pulluŋ'ín dió, ná negêb-lé kééné dítin'ín. ³³Kwa sonjá namá kagile ná ná yeen kanníya namás kíwé. ellenja'n kwa nyét namá kí kien kisinul íde. ³⁴Ísa íde namá koro ná jágila na kwa in kisinul namás ayín enja; abá kúŋ uríŋa wuŋ as kainba bán si údóná sonjá áwli. ³⁵Lia tin sonjá nyáŋa, kéén majira kééné namás in aáné "in negêb-lé tin ál nyáŋa naa. ³⁶ál jundí ná kien toŋa kawŋíya ellenja dakkinja-lé, ná kial ná nammienja kule ná kámmíya." ³⁷Namá in jáwí:"Bí ál namie baní ná kámmíya" yee-sí namás in kowe "kí ăw ná koo nás karaŋa kulu kí minimíŋa pírinjá ăw ná kaní ná kámmíya? ³⁸Yé namás in kwă "karaŋa niin-sí bain? boo ná bagíl" Namás kíwé namás in aáné "ál oos-gé na púúná ăw" ³⁹Namá in kwă álán ăw ná kwa kí kôma kóŋŋol dăyín írí. ⁴⁰álán dũu kóŋŋol kí daaraŋa weyyéná weyye, na kwa dii-ii weyyéná oos. ⁴¹Namá karaŋa na púúná ăw bawa namá núní jaawíl jáwí namás assó piá namá kila karaŋ-sí duinamá kéén majira-sí íní álán kwa-sí kaníya kila púúná ăw namás kila kwa nyét-sí kangare. ⁴²kwa nyét namá píssin kámmíye. ⁴³Lia namá bawa ná dui namás guppanja weyye na ăw pis piá kí púúnán. ⁴⁴Na kila kwa ni-ii kaŋ lirinjá oos alá kila karaŋa-sí kámmie. ⁴⁵ila tin-lé namá kéén majira-sis in kwă álán pulluŋ'ín dió kariya, ná killáa'n ere kiyal, ádid ná kwa nyét perra á kiniba. ⁴⁶lia namás tarípiyá yeenja-sí namás jáwla ná púgo nyáŋa álán júma piá. ⁴⁷Lia namá dulé arra enja, na pullon ná roón túle kééná, na yé ná dítin nín kééná. ⁴⁸Na yé ná law ná yéén kí dawlon bílen kíndélín, na dawlo ná díen eré saa sonjá údul, kí luul'ín túlé, na yeen ná kóili-ii ásán kí ila kándol. ⁴⁹marran mín ná ye-sí kagile ná roo'n írí ilon yenja-sí bás káálíná tie , namás kayé uró kalde. ⁵⁰iláin ná yee-sí kagile, yeen nan si makkê-lé tie ila tin-lé namás in kwă: " ál see-bây ká ál in an, kalí áilá á tība. ⁵¹Namá díe-lé nyáŋa alá puluŋ kee, namá dawlo-sí jasa ná dirrig oonjo, namás pírlen káwe. ⁵²taga á sín kíwíyaba atti nín kien kilmanja sondorog iní-ii. ⁵³Asá kándélíní kí suuru jana-saared'ín dorá kí tuum'ín aríná. ⁵⁴Lia ná kurul pullu'n dió, kwa ila tin-lé namá kíwé, ⁵⁵Kwa namá nyél di-ii kééné ila akuro-lé, namás kayé

nás kien wajána kábiya alá in kelkammie ál yé ide kee.^{56x} álmín karíe kila ellenja-lé wala gal deema-lé wala gal
tigénja-le namás ajána-sí kulpul koranja-lé, namá ye-sís dagá káwe álán kien wajána'ŋ juriŋa kurá, nás kápírínol.

Chapter 7

¹Párisíña kí dalín gũdpáálíña dīi ál jurasalam káin ná kéle namá jásođuŋo'ŋ soor dorôl káin²yeen namá kágile ná jopodđuŋo'ŋ Majira dīi nũŋ kaame n' kíen koŋa á kálíba . ³Parisiña ná Yahuda, yeen ari ákameba abá kíen koŋa á kálíba idíŋ ná in kíen wuóna 'ŋ búlíní 'ŋ táárí ii. ⁴Yahuda abá wele lé káin ná kaige , yeen ari dog biir ákameba main ná kíen koŋa á kálínolna , namá gal ton'ín lótá teeyán kállí inná tówna koró 'ŋ ná tónjóláná koro'ŋ jabân , ná lótá kerna dog⁵Párisíña kí dallín gũdpáálíña, namá Jásođuŋo in kíŋol jé, anŋi ná kíŋ Majira kí dáín bullín' íŋ dōra táárí á kaweb a ná káín wuóna'ŋ dorá ii ,maran bá kí koŋá' ŋ rúbána nũŋa kaame wala gal kí kóna aál á kálíba?"⁶Maran, Yé bás yeen in kwá . " kí see Aizáya 'ŋ domon bat ál dēŋ íŋ kí túllín rísínjo, bí in jítímólkwá " inná álba rimmen ena kí kíen údóna gās bújé kawē maran kíen kilmanja ál dúín arra ge. ⁷yeen báis kí kíen údóna bújé hoo kawē, maran namás kíen bullíña kwa sí kawliiti ál dúín dōra ii, ná kwa nás yeen bújé kawē.⁸Maran bá Wúo'ŋ domon sí bundí, namás dildí'ŋkwé'ŋ bullíña lé birsinjo. ⁹Yé namás dog in kwá . " bí aiba ná Wúo'ŋ domon bundi nás kíen bullíña pútto báára. ¹⁰Ná Músa in kwá . " ál dēŋ íya na báa sí baŋi yáa , na duó Báa na íya 'ŋ kí jítín risin kí see álba wayyo ii.¹¹Maran jé in kwá," abás duó déén íya sí wala déén Báa sí nyítí álba in lon inná asá Wúo si bújé pii. ¹²Maran bi yeen sí á búndiba álán kíen íyana si wala kíen Báa kányín. ¹³In dorá namás Wúo'ŋ belé si kaaldabũ lé bintan laddi kí asi ker, kí kíen bullíña dorá ná lótá kerna dorá dog . ¹⁴Namás sí kwan tarí pii kí asi ker nás in kwá," kélígísbām kwa nyéttín ná dúín belé'ŋ na déén arrá barân. ¹⁵Namás in kwá . " ari áiba ál duó'ŋ paál kee ná duó sí rúbbá pii?." maran ari ii ál duó'ŋ kilma dió kúrel ná duó si rúbbá pii. ¹⁶namás in kwá . " Duó bi duó nás kílo kee bas kelamí !.¹⁷Nii álba Jásođuŋo kwan dalda sí jundi ná tón nyáná, kí Majira nmá kíŋol Yé sí kila aldíña'ŋ. ¹⁸Jásođuŋo namás in kwá . " Bí dog sá bíní, Ná lótá'ŋ arrá áberénélba?" bí sasá balun, lótá paálí'ŋ ágeba ál duó sí rúbbá pii. ¹⁹idíŋ ná lótá paálí'ŋ duó'ŋ kilma ákarítteba , maran bas dió lé beteli namá bitíl ná kuro?" kin terere'ŋ dorá jásođuŋo namás kwa sí támbie pii ál jáma nyét teyyá ge.²⁰Yé namás in kwá," lótá kit gé duó sí rúbbá pii ál déén dió kúréli. ²¹Duó'ŋ kilma'ŋ dió ál wũŋa rúbbána paál kúréli,niná sitan'ŋ wũŋa mūsíníŋi, kamín , ná kaŋilín, ²²ájilín , jítín píyéná, ŋanyijítí,ná kilma'ŋ kúrín ²³Kin sitan'ŋ wũŋa nyét duó'ŋ kilman kúréli, namá kie gé ná duó rúbbá pii."²⁴Yé namá kuro ná deema kerna lé nyáná, Tyre ná Sidon lé .namá ton karí ná á kóelba ásán duó déén lóo lon, maran yé ás julunba . ²⁵álba yáa íla kélamí asá kwé ittí kéná, nás kuo rúbbá kéná, namá kéle nás kí kúrŋa onjo. ²⁶Yáa namá Gíríga'ŋ yáa kéná, namá saat pii ásán Yé sí sitana'ŋ kuo rúbbá déén kwé 'ŋ paál rán²⁷Yé namás yáa sí in kwá , " ál dogólá sí jundi ná jama kamiyá, túllé áiba álán dogólá'ŋ nũŋ jabu ná asána sí janí," ²⁸maran yáa namá in jáwí , " nás in kwá , ee dúín Siid asána dog ál sidabbi'ŋ urgum dolólá'ŋ nũŋa aamé.²⁹Yé namás in kwá." inálan álba Jé jwá, ál joo kí dēŋ báj , aitan' íŋ kuo namá déén kwé 'ŋ paál kuro ³⁰Yáa namá déén tón píŋi , namá búló nás déén píti kee nás wŋi ná kuo rúbbána ná suúr kuro.³¹Jásođuŋo namá Tyre'ŋ deem sí soór íní ná nyáná nás kí Sidon 'ín dió beto ná èl nás kí Galílí'ŋ roo beto na Decaplis' íŋ deem paago. ³²íde kwa namás duó kéle ná dũŋŋi nan tamtammí , namá yé sí saat kawē álán déén dóna írí jaa nás duó ape ena . ³³Jásođuŋo namá duó sí kwan paál rán ditinín, namá kéén tóríña duó'ŋ kílo jaa, nan dog duó'ŋ dáálí sí úrá. ³⁴íla namá tabũ írí jagí ná jáwíl sí jagíla, namás in kwá." jawlíní!" ³⁵innálan duó sí kílo namá paálí, na dáálí nan dog tígén ena, namás jáá ná túllél rísín ³⁶Jásođuŋo namás sarren piá . ásán duó tog bir sí ás lanba . innála ál sí yé belén ásán kwa sí ákamínba , kwa gal bá íla lé sunjá paál kerénéli Wúo'ŋ tááriná sí ál yé dēŋ daó píyéní. ³⁷kwa sí namás may ena wúo'ŋ piréná lé , namás káyé ná in kámíŋa Tũŋŋa nan belé kélamí , Tamtammá nan kírsíŋa

Chapter 8

¹Sog dííg-lé, kwa'η dǎldá sonǵá kéénǵá wlá ǵrǵí áś kǵǵǵba álǵn kǵmǵya. íśa namás kéénǵ majira-sí tǵrǵpǵá, namás in kwǵ. ²"Kǵ áśa kin kwa'η dǎldé nǵ náǵn aǵǵ. nan si sooga iis kǵǵn íné kí kǵǵǵ, walǵ ǵrǵí áś kǵǵǵba álǵn kǵmmǵya. ³Abǵ bundǵ ná kǵǵǵ tonǵa burǵnǵ kǵwǵǵǵ, asǵ yeen burǵnǵ kǵmǵǵǵ, idǵǵǵ ná kwa díǵǵa saa sonǵá karra kéle." ⁴Kéénǵ majira namǵ in kowe: "kǵ-ii náǵ taga kin kwa-sí taga pis piǵ kí nǵmǵǵ nan sonǵá áś kǵǵba íné negǵb-lé?" ⁵Namǵ iǵo: "Karaǵa niǵn-sí bainǵ?" namǵ in aǵǵǵ: "Oson na ǵw." ⁶Namás kwa-sí in kwǵ álǵn sǵǵǵǵ'η dúu kóǵǵol: Namǵ karaǵa oson na ǵw bawa namás assó piǵ namǵ dúyǵ ná majira-sí íní álǵn kwa-sí kǵǵǵya, namǵ kwa nyét-sí kǵǵǵ. ⁷Nan dog-sí púúnǵ dokkǵǵa kǵǵǵ ittǵǵa: Namǵ dog si assó piyǵ, namǵ dog si in kwǵ kin-sí dog si báǵǵǵ-ii. ⁸Namǵ píssin kǵmmǵǵ, nan si sǵye ná kéénǵ ǵrǵǵǵasǵ sǵye geraǵa oson na ǵw pǵǵǵǵ. ⁹Na kǵla álǵ kǵmmǵǵ namǵ lírǵǵǵ onǵaal lǵǵǵ. lia namǵ kundǵǵ ná kéénǵ ¹⁰ila tin-lé namǵ puulu'η díǵ kǵrǵí kí kéénǵ majira namǵ dǵlmǵs'η ǵrǵí éla. ¹¹Parísǵǵǵ namǵ kǵǵǵ nǵs kuǵǵǵ ná dée-lé kóǵǵi jaawǵǵ, ilǵǵǵ ná kóǵǵi-iiálǵn karre. ¹²Kí déénǵ kǵlmǵ'η díǵ kí kǵǵo namǵ in kwǵ: Kaǵǵ kóǵǵi naǵn doǵlá pirǵǵǵ-sí? áísǵǵ belé'η see wa: na'η dogóǵá-sí pirǵǵǵa álǵn anǵba!" ¹³Lia namǵ júǵǵǵ yǵǵǵ-sí, namǵ pǵllǵ'η díǵ kǵrǵí asi keer namǵ kí illǵ'η ere nyǵǵǵ. ¹⁴Majira-sí lia namás yǵǵ álǵn karaǵa kabe, liya walǵ karaǵa áś kǵǵǵba pǵllǵǵ'η díǵ bás karaǵ tog kǵǵǵ ¹⁵Namǵ in kwǵ ál báal-lé baa: "ǵl bagǵǵǵna ál éǵǵéǵǵ beenǵ Pǵrǵsǵǵǵ'η mǵǵǵǵ-lé na Hǵrdós sǵǵǵǵ'η mǵǵǵǵ-lé. ¹⁶Namǵ dírrǵǵǵ gǵn kǵǵǵ ná samara kalde, ná suǵǵǵǵa kǵmǵǵǵ: "taraǵ karaǵa áś kǵǵba. ¹⁷íśa namás iwo namǵ in kwǵ: "kaǵǵǵ-ii samaraǵa baldi, bí nan karaǵa áś baǵǵba? bíǵa nan áís-lǵǵǵǵǵba, nan-sí áś balǵǵba? kǵlmaǵa nan gǵǵ sonǵorǵǵ-gé? ¹⁸kǵǵǵǵ nan-sí bainǵ nan ǵ baǵǵba? nan-sí kǵǵǵ baǵ nan kǵl-ábamba? nan áís lǵǵǵǵǵyaba? ¹⁹Dog nan karaǵa oos ǵrǵí kwa lírǵǵǵ'η díǵ, karaǵa gǵpǵǵǵa píssin niǵn kǵǵǵ asǵ bába? yeenǵ-sí in náǵǵ-sí kwǵ: "weyye na ǵw." ²⁰Alǵ kǵ karaǵa ǵrǵí kwa lírǵǵǵ onǵaal'η díǵ ,karaǵ geraǵa niǵn asǵ bába pis tǵr? namǵ in aǵǵǵ: "Oson na ǵw" ²¹Yǵ namás in kwǵ bí déénǵ arrǵ álǵ á baǵǵǵǵǵba taga?" ²²Alam dúǵǵo namǵ tǵǵǵ éla, na kwa nǵs kǵǵǵǵ-sí kǵllǵǵ nǵs íśa-lé kéle ná sǵd kǵwe áśǵǵ gǵǵdǵpǵálǵ. ²³íśa namǵ kǵǵǵǵ-sí dǵǵǵǵ tǵǵ ná írǵí jǵǵǵ, nan si ǵrǵǵ ná elle'η paál ráǵǵǵ. liya namás dǵǵǵǵ kǵǵǵǵ paaso namǵ in kwǵ ka jalǵ?" ²⁴Yé namǵ lóǵ jǵǵǵǵlaa, namǵ in kwǵ, "ká ál dúǵǵ ǵǵǵ in ná kurú ná ilǵǵǵ." ²⁵Namǵ asi keer si dǵǵǵǵ kǵǵǵǵ paaso, liya dúǵǵ namǵ kǵǵǵǵ pǵaalǵ, lia namǵ lóǵ-sí túllǵǵ jǵǵǵǵla. ²⁶íśa namás in kwǵ ll tǵǵǵ jawǵǵ, "marrǵǵ déém á la á jarǵba" ²⁷Lia íśa namǵ koro kí kéénǵ majiraǵ, Gǵísar na Pilipus'η éllé, dóra namǵ kéénǵ majira-sí iǵo: "kwa ay-ii kǵmǵǵǵa ál kǵ kǵǵ-ii aǵ?" ²⁸Yeenǵ namǵ in kaǵǵ: "Yǵaye jǵlodǵǵǵo-ii. na kwa kǵǵǵa: ilǵǵya. na kwa kǵǵǵa ál domǵǵ kwǵ'η díǵ díǵ gǵ-ii." ²⁹Namás in kwǵ: "na bí ay-ii báǵǵǵǵ ál kǵ kǵ-ii aǵ?" Potoro namǵ in jǵawǵ: "ǵl jǵ jan Jǵáso dúǵǵa!" ³⁰íśa namǵ núrgǵǵ íní namás in kwǵ dúǵǵǵ keer-sí as buwaba dúǵǵǵǵǵ. ³¹Namás tuǵǵa nǵs gǵǵdǵpǵálǵǵi yeen-sí, Dúǵǵ'η kwǵ-sí báǵ sonǵǵá tǵltǵǵǵǵ kǵwa, kwa appǵǵa nan nǵǵ kaarǵǵǵǵǵ, Parísǵǵǵǵ'η tǵbǵǵa namanǵ kéénǵ rim kwǵ, na sogǵ iis'η díǵ nǵmǵs jǵawla. ³²Yé belé-sí namǵ paalanǵ kwǵ. Potoro yee-sí kello ǵrǵí namás tuǵǵa ná núrgǵǵ íni-ii ³³íśa namǵ núǵǵǵ jǵawǵ kéénǵ majira-lé namǵ Potoro in kwǵ, "karra jawǵǵ dúǵǵǵ kǵrǵǵǵ, Mesǵǵǵ! Jǵ lonǵǵǵǵǵ údǵǵǵá-sí dǵǵǵ tǵbǵ'η á jawrǵǵǵǵba, namǵ marrǵǵ kwa'η-sí jawrǵǵǵǵ." ³⁴Namás kwa-sí tǵrǵí piǵ na kéénǵ majira-sí, namás in kwǵ: "Abǵ dúǵǵ kóǵǵ álǵn gǵ kǵa kǵrǵí lǵǵo bá déénǵ suur'η oró kóró, namǵ déénǵ kǵǵldǵbǵ bawú namǵ-ii Kǵa kǵrǵí lǵǵo." ³⁵Na dúǵǵ abǵ kóǵǵ áśǵǵ déénǵ suur jǵpó báǵ jǵǵo, na dúǵǵ déénǵ suur-sí jǵǵ dúǵǵǵ ǵǵǵ na Inǵǵl'η bá sǵǵ jǵpǵǵǵǵ. ³⁶Kaǵǵ-ii ná dǵldǵ'η kwǵ sís tullé-ii annǵǵ-sí dǵldǵ nyét dǵǵǵa kee, nan déénǵ suur-sí jǵǵo. ³⁷Wala gal dúldǵ'η kwǵ déénǵ suur-sí ka sǵǵ jaa áśǵǵ jǵpó. ³⁸Abǵ dúǵǵ dúǵǵǵ belé kel á amǵba in tin nǵǵ dogóǵá, ilǵǵǵ ná dǵldǵ'η kwǵ úǵdǵǵ áísǵǵ keer abǵ kí déénǵ Mǵǵǵǵ na Meleka tullǵǵǵa kwǵ.

Chapter 9

¹İsa namás in kwă, káisa kí seén see uún see ámin kwa díña ál íne káin ná kééréli, wayí asán á kawyeba naman nín Wúo'ñ kurin kí kurro kagfálal ná úndul ²İsa jainos ná ulmel, asá bás sogá oson díg kuúnj, İsa namá Patáro na Yagúba na Yáaye-sí bawa ná kien ará púgó kurra'ñ írí keénje, alá yeen dítiin káin. İla lóóle namá yé-ii namás yeen-sí úlmála díen tabu'ñ. ³Keén juriña namá pattá téréli in púttin İla alá duó keer taga án piába. ⁴Namás İliya kí Músa kalñole, ná káin ná kí İsa kirsina. ⁵Patáro namás İsa-sí in kwă, "Guudpaalı ál-bát tullé-ii álán íne kan, ál áw nás kirbonta iis kâ, jî-sí tog na Músa-sí tog na İliya-sí tog." ⁶(Yé asa álónjába kaa nín kwăidíñ ná yença-sí kalí saasonjá tío.) ⁷İliya namá kútu lóónjála nás yeen-sí nima piá, namá urú kútu-lé êl "ná in belén in asa dúin kwê-ii asá ká ye-sí wéel asa déén kelbáam ye-sí." ⁸Séleemin albá núnj túga kawíe, namá kummé ná duó tog bíkkír dog á keeba İsa'ñ paál. ⁹Al púgo káin ná kupunjeli, İsa namás in kwă, duó tog dog-sí asa ábwaba ari ál bagila, naman sín duldí'ñ kwê sállá een. ¹⁰İla belé-sí walá duó keer-sí as aánjé-ba bás yeen kalñin-ii marran namás kayé ná suur kiñeli-ii asán sállá een ka-ii. ¹¹Namá kínul "kaánuún-ii ná Músa'ñ guudpaálíná in káminj álán İliya Jáaso dunjo'ñ waar êl?" ¹²İsa ná in jawí, kí see İliya ál waar êl ná kin otánj nyét kien lóónj-le jawí. Na kaán uúnj ná dombore in belán duldí'ñ kwê álán sonjá míinen een nan nín kawriníya? ¹³Marran áisa in ámin İliya ál éla mrran yee yença-sí asa ari it káwe ál yeen kéelinj in nálan ál déén'ñ rímmen enje. ¹⁴İsa álmín kéén majira iisín kéén majira kerna-lé kééné, namá kaluwe nás kwa sonjâ túle kayé, na Músa'ñ dáalín guudpaálíná kwă ná kien guldanj kawe. ¹⁵İliya kwa nyét abá İsa-sí kagile namás pirje enj nás kí jirri dê-lé kwénje alá dónj kaniya ¹⁶Yé namá injo, "ka-ii asá bí kien gulda baw?" ¹⁷Duó díg kil kwa sonjâ'ñ díó namá in jawí, ají guudpaálí áisa dúin kwê éla nás arêd kee İla asá erel asán risinó ¹⁸Tin bitin arêd kwê-sí abás taan, álbás dú jábíti namás uún pulo korol námás kagi suur puttôn jígé námás puttó een. Namá kén majira-sí injo áisán arêd karul namá kuttinul. ¹⁹İsa namá in jawí "Bí kin kwa ál belénj see á-béélba, Ká kibiña niin sín koónj? innán naán nín irímó? Áisa İla kwê bêl." ²⁰Namás kwê-sí kééle. Arêd ál mín İsa-sí jágíla, in nálan kwê-sí namás jáá ná airti naman-sí dú jappíla nás jáá ná purgula pii-ii nás pulo uún kurul. ²¹İsa namá déén bâ-sí injo, "Yé kí in ari suur sooga niin-sí kee?" kwê bâ naá in jawí, "miin asá kwê itti kénj. ²²Na kerrég bá útu na koró díó jíbíti, asán agé mrran abá in lón nás urma jain áisán ari díg já áisabá jányini." ²³İsa namá in injo, "Jí kaán in jáminj, Abá in lón áisán tag já? útónj ál nyét háina gé duó it-lé asá see jái kee." ²⁴In nálan kwê'ñ bâ namá urú taan ná in kwă, " Ká ál see éél ! jányigis ná see áy-ii údónj kila ál ká see á-éélba, ²⁵İsa álmín jágíla ná kwa sonjâ arrá kí jarri kéle, namá arêd-sí úpíri, jí in arêd tauru ká in gis áminj dêlé joró ná asi keer péllét á jaríba." ²⁶Lia arêd namá kómóla ná urú kíríri láddí. ná kwê-sí irto ná suur koro kwê namá in enj ná kuul, ná kwa sonjâ'ñ ere in aánjé" ál way-ii." ²⁷Marran İsa namá kwê-sí dónj tío ná írí jágí, kwê namás wárig jawla. ²⁸İsa álmán tón díó káí, kéén majira namá yee-sí dítin nín kínul, kaán uúnj-ii ná kotéin álán kwa-sí arêda suur karínél? ²⁹Yé namá in jawí, álbá déllin jümüi álán arêd in kuno-sí jurrún. ³⁰Namás İla lóo-sí kondie namás kí jalíll'ñ díó kándul. İsa walá á kóila-ba asán duó tog dog déén lóo lon, ³¹İlín ná yé kéénj nás kéén majira~sí guudpaálítienj. Namás yença-sí in kwă, "Duldí'ñ kwê ál dú-ii álán kulđin'ñ dónj poi, namá kawe, abás sogá iis óónj námás sállá een." ³²Marran yeen déén arrá á karúlba kaas âre-ii, namá lóo kalí káwe álán déén'ñ kénjol. ³³Ki-ii appúnj'ñ appâ. idé İsa kí kéén majiran namá Kapar Naháám kéle, İla namá tón karíe İsa namá injo namás in kwă, "kaán aánj alá bí baánj déén uún galda bawa?" ³⁴Namá dirrig kúnul. idíñ yeen dóra káin ná İla uún galda kawienj-ii ki-ii alá bárnj-lé sonjâ appâ-ii. ³⁵Lia álbá İsa dú oonjo kí kéén kuréemenj weyye na áw-sí in kwă, álán déén kiili dorol kinj, namás in kwă, "Abá lóo İla kóil álán kwa'ñ tabu-ii bá áw ná kari-kuno-ii nan nín kwa nyét'ñ koy-ii." ³⁶Lia İsa namás kwê itti-sí dónj tío nás díen túle nyánj namá déén dónj kwê'ñ írí jáá namás kéén majira-sí in kwă, ³⁷"Na duó id nás kin dogólá dokkénj díó díg-sí kí kúnj kona tíré, bá in niás kaa tíré; na duó id ná-ii kaa tíré bá duó İla-sí títé aila kaa ádden piá." ³⁸Duó id ná dáin gáárim áiba, álbá dáin-ii, Yáaye namás İsa-sí in kwă, "Guudpaálí kí duó kagila ná arida urruj kí kénj kona, namá kaasa idíñ ná yé káin kwa-lé áiba. ³⁹Marran İsa bás in kwă ála á baasiba, duó tóg ála á keba álán kúkúinj kona ari pirje piáálán mat dúin írí údúnj jittin risinó. ⁴⁰Duó id ná dáin gáárim áiba álbá dáin-ii. ⁴¹Ká áiss kí seén see uún see ámin duó id náis koro kí tógólo tog íni kúnj kona'ñ uún idíñ ál bí jáaso dunjo'ñ kwa ban, kí seén see déén nisil álán á júnoba. ⁴²Kalí janí katíyanj'ñ já-lé, İsa namá in kwă, " duó id ná dogólá dokkénj-sí aála kaa see kéeli katíenja-lé jábí, ála-bá akéri álán díto appâ asá kábsúgur kuí-kirsel ná roó kabíya. ⁴³Abá díñ dónj-ii jündi álán kattíyenja já bá jandi. ⁴⁴akêr-ii álán jain-lé kí dónj toggin jarí, kí id asán konj áw jain ná útu jawí asá á waytelba ⁴⁵Na abái díñ taar júndi álán kattíenja já bá jandi. Akêr-ii álán jain-lé kí taar tog gin jarí, kí idíñ asán taarj áw jain ná útu jawí asá á waytelba. ⁴⁶⁴⁷Na dog abái díñ núnj gi jündi álán kattíenja já bá jarán. Akêr-ii álán Wúo'ñ kuri-lé kí núnj tog gin jarí, kí id asán kúnj áw jain námá útu jawí asá á waytelba. ⁴⁸walá déén díwlinj dog á waytelba. ⁴⁹Duó bi duó bán in lón nii ná goobo İla asá kerra ulíe ná kúyé. ⁵⁰Kerra tulé-ii marran abá déén ranyninj jó, asi keer déén lóo kerra ay-ii nín bawí? áw ná kerra tullé ban díen tás-lé, ná suur maale baw.

Chapter 10

¹Jásodũño namá ilá loo í soor íní ná Jũda'ň ăkũro lé nyánjá . ila deema ăl jurdon 'in roo ker kăin , kwa namá dee lé kăsinũl kí asi keer . Yé namás yeen gũud páálí kí así ker inná ása yé ăddi páálíti. ²parísĩna namá kéle ălán yé sí arré năin, namá kăinol , " tullé lé ălán duó déen yaa'ň kwě sí jundi . ³Yé namá in jawí, " Mũsa 'ň daalı ai gís kwă? " . ⁴yeen namá in kawí Mũsa ăl gís tĩna ălán duó déen yaa'ň kwě sí jundi namá jundi 'ň găr íní ná ădden piá ná jee. ⁵ăl kien kilma'ň jĩtini'ň kénjá náis yé bĩna sí innălán rimmen piá, " Jásodũño namás inan kwă. ⁶maran junjo lé Wũo ăl dee tog ná yaa dog tewa. ⁷inĩn uu'ň ălán dee déen báa ná déen iya'ň ton jundi namás kí déen yaákwě kirgi'nol ná dog kăin. ⁸aw namá suur tog kăini. " innălán yeen na aw ágeba maran tog. ⁹idĩn ná ari it năs Wũo loo tog riso duó ákeba ásán kerker piá ¹⁰ălba yeen tón kăin, kéen majira namá yé sí kăinol in ătóna'ň kí asi ker. ¹¹yé namás yeen in kwă, " duó bi duó ná déen yaa'ňkwě sí jundi năs yaa ker nyánja dien ton ila ălba ajili'ň toni . ¹²ná ălbas yaákwě déen duó sí jundi năs duó ker nyánjá déen lé bá dog ajilini'ň ¹³kwa namás kien dogólá dokkenja dee lé kéle ásán yé dolólá sí tabũna paaso, maran Majira namás kwa sí árêne ásán dogólá sí dee lé á kaagulba. ¹⁴maran ălba jopodũño ila táarı sí jagĩla ăl majira kawe năs bat jĩtti ena năs in kwă , " ăl bundi dogólá dokkenja dui lé kaagul , ass bərəlba idĩn ná Wũo'ň kuri'ň dogólá dokkeni'ň kwa ăl in lonja inna dogólá dokkenja . ¹⁵kí see'ň see ăl dundi náis kwă, " duó bi duó năs Wũo 'ň kurin sí in á diréba inna kwě itti ila kurin lé ănkari'ba. ¹⁶ila namás dogólá sí koó bawe năs bora patta piá nan sí tabũna emélmélo ¹⁷ălbas yé jawla ná dorá tĩo, namás duó dig kí jarri boyyé năs kí kũrjo onjo ná in injo, " goodpáálí tullé, duó aa nĩn piá ásán Wũo'ň jain boyyé ? ¹⁸jopodũño namás in kwă, ' kaani náis gũudpáálí tullé tari jaw?, duó á keba ba dellin Wũo ii . ¹⁹Bĩ balun sí kaalinta si ; duó ajwaba , ajilini ajaba , duó'ň ari á jabuba , duó 'ň kí piye á jirsinoba ná dien iya ná dien baa bigi jaa ²⁰Duó namá in jawí , " Gũudpáálí ká in lótá sí asá in íwĩ ăl ká itti ii aana . ²¹Jopodũño namá jagĩla nan dog yé sí kónj năs in kwă, " ari dog năs jí sí warĩ , ăl joo ná kĩn iótá nyét julú ná kwa it sí jaanĩ asá warĩ ge , ásán gubul jaan Wũo 'ň kurin lé , namái dog ká kari jũlo. ²²duó ălba jopodũño 'ň belé sí jelaamĩ namás bāt duro ena ,idĩn năs lótá saa sonjā kénjá ²³Jopodũño namá majira sí jagĩla, namás in kwă, " ai duro ii ălán kawáj Wũo'ň kurin'in dió kari ²⁴Majira sí namás ila belé may ena, Jásodũño namás kí ass ker in kwă. " Dogólá " ai tar ii ălán duó Wũo'ň kuri lé kari ! . ²⁵ila saa sunjā hānĩ ásán kamal allĩmĩn tiir lé maran ásán duó kawáj Wũo 'ň kurin lé kari ²⁶yeen sí bat pirje ena, namás káye ná sũrja sí kirsĩna ná kámĩna ná kĩye sín jópónjo . ²⁷Jopódũño namá yeen jagĩla, năs kwă, " kí daldĩn'ň dorá ăl tarr ii maran kí Wũo 'ň dorá ăl hānĩ . ²⁸Patoro namás in kwă, " jagĩl kí ăl lótá nyét kundi náĩ jí kũlo ²⁹Jásodũño namás in kwă, " kí see gís kammĩn duó á keba ná ton jundi wala Bará wala gal Naiw wala gal iya ná Báa wala dog Baiú dúin uu'ň ná domon tullé'ň uu'ň . ³⁰30 asá dĩlĩna kee kani ná bārja ná iyaŋa ná Báana ná dogólá ná tanasana in jain , ila jain asá jain luuj kee . ³¹31 maran tabũ kwă ălán karikwa kăin ná karikwa ălán tabukwa kăin ³²Dōra ăl jursalam kawĩtĩenĩ , jopodũño namá dien tabũn ilónja. majira ná yee kari kulitĩenĩ kí kilmaŋa'ň simmĩn , ná kila ăl yeen sí kari kulitĩenĩ namá kalĩ tĩo. jopodũño namá kéen majira sí tuga kelle namás tunja năs belén kaŋ ăl duiti ásán yé een . ³³kélsibām kí jurisalam kannĩ Duldĩnkwě sí ălánba pagĩna sí kí daalin gũudpáálí sí , yeen namás yé kí wayya kende namá jáárasĩ kanniyá . ³⁴Jáara namá kaddiya nan nĩn kũrgo írĩ kĩniya namá kawé , maran yé sogā iis'in daió básán jwala ³⁵Yagũb kí Yáyé zabdin'in dogólá namá jopodũño lé kéle yeen namás jasono odũño in aage . " Gũudpáálí kí kóel ălán gís ari jaa ăl kí koini, " ³⁶yé namás in kwă, " kaa ii ná bĩ bóel ălán gís ká áa? ³⁷yeen namás in aagē jĩni gís kĩnĩ galana léná duó dig dĩnĩ dónjá sórú lé onjo ná duó dĩnĩ goró lé ³⁸maran jopodũño namá in jawí bĩ as balunba kaa ii ná bĩ bóel wala gal déen' in bĩllé, bĩ ila dogolólé koro taga ănbaba , ăl ká aii ába ³⁹yeen namás in kaane ălán taga kába , jopodũño namás in kwă, " togóló ăl ká kie koro bĩ taga ănbaba wala jabĩn asákĩe kabĩnĩ bĩ taga ásĩn babĩnba . ⁴⁰maran duó it ălán dúinĩ súsú wala dúinĩ goró onjo ba ila kwa gé asá yeen sí kăinol. ⁴¹ălba kien jarúna wayyē ila belé kelammie , yeen namá . bat kilmaŋa puyyá inĩ yagúbĩn írĩ kí yayé . ⁴²Jásodũño naás yeen nyét tari piá , năs in kwă , " Bĩ balun sí Jáara kien kwa sí aisĩ kargitĩe, kien sagal kurin írĩ ai sí kargitĩe ⁴³maran duó bi duó abá kóel ălán tabũ een ba main kien koyyo ii een. ⁴⁴Ná duó kóel ălán kéen bārja'ň sagal een bá dog kwa nyétĩn koyyo ii een. ⁴⁵idĩn ná duldĩnkwě á ălba ásán kwa yé sí táarı kawa maran ásán yé kwa sí táarı piá ná déen jain kwa sí ínĩ ⁴⁶ălba yeen jarigo kaagul , ná yé jariko sí soor ínĩ kéen majira kí kwa kerna sunjā naman Timiyas'in kwě , Bartimos, kũru ăla'ň dorá kawĩ ná saat pii. ⁴⁷ălba kelámĩ ăl Jásodũño năs betel namás jaa ná wũru laddĩ á jí Jopodũño Daũd 'in kwě aii as bora patta jaa ká sí. ⁴⁸kwa kóelli ălán kásé ná yé dirig onjo maran yé bás jaa ná ilá lé sunjā wũru laddĩ in belén Jopodũño Daũd 'in kwě bora sí patta jaa ká sí ⁴⁹Jásodũño namá kera ,năs kwa sí in kwă. " tarĩ sí baá , Majira namás tari kawē năs in aane sagal jawlas ăl gís yé tari pii . ⁵⁰Ná déen purgē ímĩn năs dee lé jawĩnĩ ná jopodũño paaago . ⁵¹Jásodũño namá in jawí . " năs in kwă kaa jóel ălán gís aa, kũru namás in kwă dúinĩ sagal ăl wóel ălán loo kagĩl. ⁵²Yé namás in kwă , " ăl joo, dien seejāi aisá jopo . innălán namá loo jagĩla , namá yeen sí kari tabben piá ná dorá keyé

Chapter 11

¹İsa-sı Jürusalem-si tullé kápul, İsa na kéén majira ná Baspana na Baspane kaagul Zaitûn'ın púgó'ın kili, İla dıo ăl Jürusalem'ın kili kaaguliñi-ii, İsa namá majira aw-sı tabu'ın eré áden piá ²Na in si kwă "Elle tabu kwan-lé boo, na in nân ăl bá barı ásan bá Leel'ın kwě bummón ná ríğın nás tóóríg á kũlba. bás buló nás İne béla. ³Na abá gi duó ıno, "kaññ-ii ná in nálan baw,?" bás in bwa ,ăl loñ pii kóil na assándın áísan káñna .""⁴Majira namá keñje ná kummé ná leel'ın kwě túsú'ın kili rísın aá dorá'ın ere paalı'ın, İla dıo alá káñ ná kuleliñi-ii. ⁵İde namá kwa dıi káñ ná kéeriliñ-ii namá kınul, "leel'ın kwě kañ bulé? " ⁶Namás İla belé aañé asá İsa kwă, kwa namá kundie ná kulul nás kárgie. ⁷Nás İsa-lé kéle, namás kien juriña dí déén raäl kayé. nás İsa oonjo. ⁸Kwa sonñá namá juriña dóra kulpul,na kerna ná dáarı keñje ná kurúná'ın nyúlmá kéle ná dóra kinynyie. ⁹Na kwa dıi ná İsa'ın tabu'ın eré kilonje na dıi ná déén karın eré kilonje ná urú kalde, "Hosanna! Bora pattá-ii duó ăl kí Loñ piın kona éla. ¹⁰ásan Wúo bora pattá piyá dain Wúo Daúd'ın kurin-sı ăl ındul! Hosanna Wúo'ın jawil'ın irin ere!"¹¹İla ălba İsa Jürusalem nyáná namá ton tiyyé-lé nyáná ná tógáná-le nyáná ná arı bi arı-sı tullén din jágıla. marran idiñ ná lóo saa soná arra ena, ¹²Namá kí kéén kurémaña weyye na aw Basanas piın. ¹³İsa ná Buro'ın kurú-sı náálen piá, elel'ın ălba kí kéén majira Basanas-sı kundie, Yee-sı namá duur saa soná tío namá mın karra Buro'ın kurú jágıla nás nyúlmá rúttin kee, namá nyáná ălán jágıl asa kwă kee, marran walá kwě tog dog as kenaba iláın ná dıen taa á añába. ¹⁴İde İsa namás kurú-sı in kwă, "Bittán duó tog dog in kurú'ın kwă ásan á-amıba." Kéén majira namá İla belé-sı kelkammie ăl Yé kwă. ¹⁵ălba Jürusalâm kaagul, Jásodunjo namá Masiki lé kari namá buló ná kwa káñ ná Masik'ın dió kien beena kawe , namá kilma puıyá ena yé sı, nás jaa nás kwa sı kien sidáb tiibin jínıti kwa İla sı asá sungonja kuldũunélin ná kila ăl orráná kulélini ná lóta kerna Masik'ın dió beena kawéni . ¹⁶yé namás kwa sı nyéttin irin ălán Masikı lé beena á kawelba. ¹⁷yé namás kwa sı in kwă , " bí ăl ârden báa domobore lé ăl in rimmen ena dúın tı sı ăl in karıya kúmona'ın ton kwa nyéttin? maran bí bá kaamân ton báa. ¹⁸págıña'ın tabuña ălba İla belé kelámmie namá dorá kóelini ălán kie káwé. maran idiñ kwa gal déén guud' ın jawlı sı saa sunñá kóelini na dog kwa nyét déén guud lés may kını. ¹⁹ălba dúlé poyy ii yeen namá İla deem sı soor káné kééñe²⁰namá kılñie, subũñ namá kummé ná buro'ın kurú İla ná puto ena mian kéén kınále . ²¹Potor sı namás lónólé ăl İla kuru ii ăl jopodunjo báas piá²²jopodunjo in jawı yeen sı, aw nás seejăi báan Wúo lé. ²³Kı see gıs kámın, bás seejăkwın in púgó sı in kwă ăl dıen suur jábu ná roó jábí, ná yé déén kilma gıla as piyába bá sın İla ena ăl yé kwă. ²⁴ın gıs kámın, arı bi arı ná jamona lé joini ná see jéyá ăl dıñi ălba dıñ ena. ²⁵main abá yonjo nás jumel ălbas duó bi duó sı jaso, asa kie arı taas lé bain , ălán gıs Wúo jı dog kien nyéttin páso. ²⁶abás jı kwa- sı as jásobá Báa ăl jawli kee jı -sı dog kın ai sın pásoba²⁷ălba jürusalâm káññie,Jásodunja namá kéná ná Masikı 'ın dió İlonja pagıña ná daalı 'ın guudpááliná ná wuóna masikı'ın namá dee-lé kéle. ²⁸yeen namás yé-sı in aané, " kí kaa kurinı ná jı kie in táárina jawe, kiyé -ii náı in kurin İni?"²⁹Jásodunjo namás in kwă, " ăl bundi-ii náı ká bıña -sı jıno tog biir ıno, buwagıs , namá gıs kwă kı káın kurinı ăl ká kie in táárina kawe. ³⁰Yáaye'ın jabin Wúo léla kéná wala kwa-lé? báwı ká -sı. ³¹Yeen süru kirsınol, ná in aané , abás in kwă ăl Wúo-lé kéná ălán báıs in kwă ná kaan as bınába. ³²Ná bás in kwă ăl kwa-lé kéná, kı nan kalikawa bárin kwa kaldıya, idiñ kwa nyét in see keli ăl Yáaye ăl domonđunjo . ³³Namá in kawıya, kı asa kálonba , Jásodunjo dog namás in kwă, " ká dog ălán ais wabá kı káın kurinı ăl ká kie kin táárina kawe.

Chapter 12

¹ínaba'ñ dáárinj mitíl: ísa namás mitíl taan, asi díg duó namá ínaba rogo, namás tirje piá ná tereere mereere kollínj, namá dúlól appá kurto alá ínaba dée-lé káwýfíli, na dog jaáno'ñ dakki tamo, namás káárintá kwá'ñ tangít kwá kerna tángítenj káwe, Yé namá masíña'ñ nyanjá. ²álbá gedde'ñ tin paago, namá déén táárinj duño díg-sí ádden piá álánj kéénj dúlénjá'ñ lóóle ínaba báw. ³Dáárinj tangít kwá namá kírbíe ná káldíe ná puttó ádden káwe. ⁴Dáárinj duño namá táárinj duño keer áddenpiá, dáárinj tangít kwá nanj dog tubu káldíe na sonjñá kányúnj. ⁵Dáárinj duño nanj asi keer táárinj duño ádden piá, namá kawñj. namá táárinj kwá ádden pi-ii táárinj duño bára'ñ karí'ñ. yeen namábá kalde na díi-sí ná kirewe. ⁶Dáárinj duño namás kwé kee tog íla déllin asá yé saa sonjá kóil. Lia namá déénj íla-sí dáárinj tangít kwá-le ádden piá, idíñ na yé déénj tabu'ñ in jáwritíenj-i álánj mati bagí káwa. ⁷Marranj yeen namás suúrñá-sí in aánjé, soog díg in ínaba'ñ dáárinj-sí álánjbá yé tíi ál kaw náis mired kinj sayí. ⁸In nálanj namás dáárinj duño'ñ kwé-sí kírbíe nás kawñj, namás déénj kuul-sí kábé nás ínaba'ñ paál kamínjé. ⁹Bíña ay-ii gís lónj dáárinj duño álánj kaa piyá? Yé bá'ñ éla ná kila tangít kwá-sí puu. Namá ínaba'ñ dáárinj kwa kerna-sí íní. ¹⁰Na bí ása tullén dinj kwé'ñ balunj, Wúo'ñ domboreña toya in belénjá? Díto íla alá alá jutámó duño írinj, naa námánj yé-ii ná díto'ñ dórgí ena ¹¹In ari ni-ii ná lonpii piá na yé kéénj kúnj-les dom lónjiti. ¹²Tabuñja namás tullén dinj káwé ál ísa díen'ñ inj-ii ná risínj. Namá kóili álánj kéya. Marranj idíñ ná kwa sonjñá-sí káli kawíñ-ii. Namá kundíe ná keénjé. ¹³Diginíe'ñ jaa: Namá Páásínjá na Hiródínjá díi ísa-lé ádden káwe álánj kí kéénj uña keéyal, ¹⁴Namá délé kéle nás in aánjé, "Guupáálí kíasá kalunj jí ál lême janj, ál kwa nyét-sí arrá bagí jaw ná in kerker ás jawba ál yé ani-ii nanj uñj seenja jirsínj ál Wúo kwá álánj kwa in nálanj kawé. áisa juwa ába kuri Gaysâr-sí diginíenja kawritísánj wala á sínj kawritíba" ¹⁵Ísa namás iwo yeen ál kila kwa gé ál dú kúndíña, Namás in kwá, "Káánj uúnj-ii alá bóil álánj búgo? áisa dinâr búlnj. ¹⁶Namás dinâr kééle namá injo, "In kíñj-síjalunj-ii na kin kíñj-síkona gé déénj írí" Namá in kawíe ása ába kuri Gaisâr'ñ ge. ¹⁷Namás in kwá ába kuri Gaisâr-sí ál ari id baní ál déénj-ii na Wúo-sí ál ari id baní ál déénj-ii. ¹⁸Kwa-sí namás ísa'ñ uu pirje ena: Sadúsa-sí ná sállá jeen'ñ kúnj Saduúsana see á kéélíba ása kwa sállá kindelínjá abá kúsinj, ¹⁹Namá díi ísa-lé kéle namás in aánjé Guupáálí, Músa ál in kwá abás duó duónýa nyánjá ná way-ii na dogólá ájundíba íla birmít-sí álánj bás déénj kóná jee na dogólá álánj bás déénj bára'ñ gé ál way-ii, ²¹²⁰ál asi díg kwa suur'ñj bânja oson na aw káñj, waar kúnjo namá duónýa nyanjá namá way-ii na kwé tog dog ás kénaba.

²²Íla uu namás kila bânja oos na aw-sí nyéttin in nálanj ena. ²³Na abás kwa sállá kindeli in duó yáa kínnínj-ii? asá suúr'ñj bânja oos na aw nyé keénjé. ²⁴Ísa namá in jáwí, "Díenj belé kw nyéttin ál korronj-ii, bí ása á balunja, Wúo'ñ domboreña toyja kaa gís pulnítýa? Na dog ás balunja Wúo'ñ kurro'ñ ere ari tóg dog ása á-balunja ²⁵Kwa abá sállá kinj yáana ása á kanníyába, álánjbá in kinj-ii ni-ii ná melega jaawíl. ²⁶²⁷Bí ása balunj ál kwa káñj nás sállá kinj, bí ál Músa'ñ dombore-lé árdenbâ, ál íla búš sínj risínj asá suúnjá, íla aldí alá in kwá, 'Ká ál íla Wúo anj alá Biráim na Isâ na Yagúb gís kumé '? Yé waytóólá'ñ Wúo ála áiba ál sállána'ñ-ii. Bí Sadúsa díenj belé ál nyéttin korronj-ii. ²⁸Káálintá'ñ appá kúnjo Músa'ñ dáálínjá'ñ dáo namá díg éa íla dío alá ísa kénjá ná kí Saadúsa'ñ galda pæñj-ii. álbá jágíla ná ísa jáwí tullé jáwí. Namá injo káálintá'ñ appá kúnjo ay-ii kúnjo-ii? ²⁹Ísa namá in jáwí, "Káálintá'ñ appá kúnjo ál in beénj Isráil kwá, 'Bí ása bá lonj pii tog déllin bainj. ³⁰Bí álánj yee kí kíenj kilmanja na kí kíenj kuo na kí kíenj tabuñja na kí kíenj surja sonjñá boinj. ³¹Na dáálí'ñ appá aw kúnjo ál in belénj, ál jírán-sí dog in jóil ni-ii ná ál díñj suur-sí jóil, 'Dáálí keer ála á-keba ná kin aw~lé sonjá appá-ii. ³²Íla duó alá Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá le-ii namá in jáwí, "Guupáálí díñj belé ál se-ii! alá jáminj Wúo álbá tog bírr-ii ná keer á keba ál se-ii álánj ³³Wúo-sí kí kíenj kilmanja na kuo na tabuñja na kurro boinj, Na álánj dog kwa kerna-sí dog in bóil nii ná alá kíenj suúrñá-sí bóil, kin káálintá'ñ gubbunja na janínjá-le karra ál sonjá tullé ge kila ál kí kéréng kárinjél. ³⁴Ísa almínj jágíla ná íla duó'ñ jáwí riyá kéénjá, namás in kwá, "Jí Wúonj kuríñj-lé karra alá janja."Liya kwa-sí namá kurro júnje álánj jínjoña kerna kúnjol. ³⁵Jááso-duñj na Dáúd: íla dío ál ísa tonj tiyyá'ñ díó kéénj nás kwa-sí risínjá, namás in kwá, "Músa'ñ dáálí'ñ guupáálínjá indálanj ay-ii káminja ál Jááso duño ába kuri Dáúd'ñj órrénj kwa lé-ii ál úndul. ³⁶Kuo tiyyána ása Dáúd-sí tabu'ñj póye, álánj in kwá, "Wúo lonj pii, ása dúinj lonpii-sí in kwá álánj dúinj soór'ñj eré jónj Nama nínj kúnj gárima-sí kúnj tarña'ñ dú aa. ³⁷Abá ába kuri Dáúd dg Jááso duño-sí lonj pii taríñj, Jááso duño déénj kwé ay-ii sínj-ii kwa sonjñá kila ál íde káñj ná káwíñ-ii nás kelkaame, Namá ísa'ñ írí kilmanja bát simmó inj ál kee ná risínj. ³⁸Ísa Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá-sí lóómenj piá: íla dío ál ísa kénjá ná risínjá, ná in, "kwá ásánj Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá-sí duonj baw, ál kóili álánj wéelenja'ñ tawranja-lé kí juríña kurránj kilonje, ³⁹Na álánj oronja-lé dónjá kanníyá, Na Yaúda'ñ daaranja-lé álbá kutíñj tabu kwá-sí kóili. ⁴⁰Na súbunja'ñ lóó-le gal bá kutíñj bânja'ñ túlé kwá-sí kóili, na kwa sís juma kurránja kawé, nás in káwlítýa ál yeen tagíña-gé. namá kíenj abarmíta-sí tabuñja kaame nás kíenj tonja kábiya, yeen-sí álánj kwa nyét-le sonjá nyálnýilen káwa. ⁴¹Birmitt'ñj janí : ísa bá tonj tiyyá'ñ díó kénjá ná janínjá'ñ sandúg'ñj kíli áwíñj ná lau ál kwa kíenj janínjá

kabítteŋ–ii namá jágfila ná kwa kawâjja sonŋân ere sôŋgoŋa sonŋâ kinítíyá. ⁴²Kari'ŋ eré namá birmît pagiri ela ná minimíniŋa dollê ɔw jíní kila ɔl Taarípa'ŋ sabba indeli. ⁴³Ísa namás kééŋ majira–sí in kwă," ásaŋ dorol káwa namás in kwă ká áisa kí see'ŋ see uún see ámin in birmît pagiri ɔl kwa nyét–le soná jábí. ⁴⁴Kwa bi kwa kernɔ bá ɔri id kabíe alá yeen á kôliba kíeŋ málá'ŋ dió, yé saa soná pagiri–ii marran lótá nyét jáá asá kééŋá na naa walá taarípa tog dog ásaíba álán dééŋ írí amí."

Chapter 13

¹álbá Jásodunjo masíki –sí soor íní, kéénj namás in aanjé." Guudpááli jagíl kin aa tonj' in jamailí –ii . ²yé nmá in jawí , in tonj jamail–sí bagfíla?, díttónj tog biir ánj sáiba bára 'nj írí nanj ánpoyába. ³álba yé düu oonjo ólípánja pwnjó ál tonteyya'nj sabbân ere enja, Potoro kí yagûb namanj Andaráu , namá jijnjo dig kíjól ⁴nás in aanjé júwa gís in lóótá náinínj ianj? ná ká osóma nínj lónól ál gís in paálítí ?⁵Jásodunjo namás jaa nás in belénj , ál puttó barínj álánj dwo kernja jurûb ájábíba. ⁶kwa sunjã nínj kélel namás in aagé ál kánja yé namá kwa sunjã sí kállu ná júrbûb kábíya⁷Bí álánj deernja sunjã kélbâm ná dere'nj kojója maranj ila aw ná puttó ai tñyaba; lotá sunjã nínj inji , maranj ila tin yé aiba. ⁸Barúña 'nj taas lé nínj deere pói nanj nínj Abúkúrí 'nj taas lé deere pói nanj nínj suuru'nj júrtínjól loonja sunjã pói nanj nínj duuru barúña sunjã lé pói ná kin nyét bá tanañasaña 'nj déénj junjo gí⁹Maranj putto barínj, yeenj bñja sí baísínj kíenj Sagal lé káríya namái káldíya. bí álánj Sagala'nj tãbunj nanj dog abu'nj kwa kernja asá kí Sagalanj kelí díenj tãbunj nínj barínj dúínj wunj ásánj dúínj domonj bírsínjo. ¹⁰maranj wunj belétúllé main álánj kwa lé nyéttínj paago dínenj díó¹¹abái ii yeenj bñja sí náis dálíma káríyíe, ískénj ábéba kasínj buwa, ila tin lé arít álánj buwa baínj kaniya; bí álábá álánj bírsínjo maranj ál wúo'nj kwo teeyanj gé ál ila tin nínj rísínjól. ¹²Dwo ásánj déénj Bará sí ásí álánj káwe ná Baá ásánj déénj kwé dog ásí álánj káwe, na Dogólá dog sijn kíenj Báanja sí sijn kásiya álánj káwe. ¹³Bñja kwa nyét gín bas kawe kúínj kona'nj wunj maranj bora patta ila dwo sí ál kúínj kona'nj wunj kwa bas kawe na rímo ásánj ba kopónj ¹⁴abá ari burubá bábíla ná idé kírel ná in áluba álánj idé kírel bí ál ardden ál aw ná déénj berénj) 'judíyé bainj bá bákkíe ná púgónjá lé boo. ¹⁵ná abá kíenj tonja'nj sibíta lé baanj abupunjoba álánj paita barí álánj ari dig babúnj . ¹⁶na dog ába gal rãyta abow njíba álánj kíenj jurínja babúnj¹⁷álánj tin tekké kwoñi nyánjá kolnjá lé ná nyánjá asá dogólá borá káñj. ¹⁸wúo síis bñm álánj in wu ki díli'nj duál ákéba. ¹⁹Ná in tin nanj jítí kwanj ál déénj díó taáb sunjã kee, mñn ál wúo déénj dñne sí tewa, na in wu jít bñnit tân áñéba. ²⁰maranj abá wúo déénj tin sí buté ájávíba, Dwo áñkéba ásánj jopónjól, maranj in kwanj wunj ál yé jánjól, namá ye–ii ná yé tin sí budde jawí.²¹Abás dwo in kwá ál jagíl in ál jásodunjo gí, gal ál jagíl in ál yé–ii saa ájíba. ²²álánj jásokwa ná domonj kwa piyékwa kálñála ná ósoma na pírganja kawe ásánj kwa sí piyé kawe, nás tãbu kare abás kurro káñj álánj wúo'nj kwa kila sí tãbunja kámmíe ál yé janjól. ²³maranj ál puttó barínj ál ye–ii náis ká bñja in lóótá nyét kwa ása kñja ná jññíba²⁴Kila sogá jítinja'nj díó, Dwlé álánjbá díkkó enje, ná Dual ásánj hërre ákeba ²⁵Ná úríña káwíl álánj bunnyél, ná kawíli'nj kurro dog álánj irtínjólál . ²⁶liya kwa namá Wúo'nj kwé sí kagfíla ná bunñél kútúnj díó kí kurro ná kéénj galaña. ²⁷Ná yé álánj kéénj méléña sabbanja oonjól lé álánj kéénj kwa kila sí dorol piá ál yé janjól dñné nyét arínjálé namanj kawílinj²⁸ása buró'nj kurú lé guud bíwí abá kéénj kélgé kálma kiwonja ráwùl abás bálúnj ása loo unján dakkí piá. ²⁹Ná abá in lotá tunjé bás bíwí ása kéénj tin dakkí piá , ná yé bá oré kee³⁰Ká– ii as kí saa kámínj in tin' inj porréña álánj nyét ákusál ba ná mánínj kin lóótá nyét inji. ³¹maranj kawílinj kí suuru álánj pánínj inji maranj dúínj belé álánjba sai. ³²maranj ilá tin– sí dwo ákeba nás lonj wal mélége káwílinj wala kwé bás dílinj Báa lonj³³Bunji ná balínj idññj ná dwo ákeba nás ila tin lonj. ³⁴In bá lónj niná ál Kuri déénj tónj kurel nás déénj tónj lóótá kéénj koyá sí júndi nás dwo bi dwo déénj táárí íní ná nunjídunjo sí nurgú sunjã íní álánj líñj³⁵idññj ná bí ásbalonjbá tónj sit naná wññít kí subu nanj wñña, wala kí luul lanj wñña, wala kí sure'nj ál zañga kóm. ³⁶Abá yé wñña ájundiba álánj buló ná jñ jánj ná jinji. ³⁷In ál gís bñja ámínj bá yá–ii nás kwa sí nyéttínj kámínj álánj kákuñíla

Chapter 14

¹Káwe álán ísa-sí kawe: Asábás soga ɔw sáyé asá Yahúda dfeɲ írí jándo'ɲ sũbu na buúsá asá tirmá á káɲba'ɲ sũbu kawe, págiɲa appáɲa na Músa'ɲ dáálí'ɲ ɠuɔdpáálíɲá káɲ ná ɛ́cóná kí búdu kawe, álán ísa-sí kéya ná kawe. ²Ál in kámiɲi kí sũba'ɲ sog álán á kaweba barán nín kwa kalbata káwa. ³Ísa sís Basana murréɲa kulíe, álbá ísa Basana kéɲá Simon'ɲ tón ná nɔɲ aama, asá asi díɲ kewa kééɲá, álbá yáa kí dóré tárrá'ɲ éla nás murríɲ murré táɲ díɲ kééɲá. Namá puyi nás ísa-sí ɬabu'ɲ lúí. ⁴In ɔu namá sóólá díɬ-sí kilmaɲa puyyá piyá. Nás kayé ná dālimin kawe "kaáɲ ɔ́ɔɲɲ-ii nás murríɲ-sí hò jittíɲ pii?" ⁵In murríɲ-sí álán-síkí dinára iis-lé soɲá kula, Nāɲ kééɲ Minimíniɲa kwa kɔd-sí aní ál miienɲa gé. ⁶Namás kayé ná yáa-sí lóómenɲ kawe: Marran ísa namás in kwá," ál dítin bundí. kaáɲ ɔ́ɔɲɲ-ii nás yáa-sí lóó makké baw? Yé áisa ka-sí ɔu tullé dííɲ piá. ⁷ásáɲ kéréɲé kwa ereɲa ban dfeɲ tés-lé, na tin bitin ná bóil básíɲ bányinti, Marran ká kibiɲa kéréɲé iné álán á káɲba. ⁸Yé ál ɛ́dóná nyét piá dééɲ eré ál yé taga pii-ii, Ná-ii murríɲ suúr jíní áílán jurríle aasil piá. ⁹Ká áisa kí seéɲ see ɔ́ɔɲsee ámiɲ lóóbi lóóle nás duldí'ɲ díó nás belé tullé-sí kúlɲítíyá, kwa-sí álán bá ɬabu'ɲ ɛ́ndul belé tullé ál yé piá. ¹⁰Yeen gal ila dwo'ɲ yáa ɔu-sí námás kwa kerna-sí aáɲal: Júdias Iskirôt, na págiɲa appáɲa Júdiya Iskirôt kurémenɲa weyye na ɔw-lé kéɲá, namá págiɲa appáɲa-lé nyáná ásaɲ ísa-sí boot aara'ɲ dú kélló ¹¹Namá in ɔu'ɲ írí kilmaɲa simmó inɲi, Namás in aáɲé álán sɔɲgoɲa díɲa ka níya íde Júdis namás já ná koranɲa kóil ásaɲ ísa-sí boot aara'ɲ dú kélló ¹²Ísa kí kééɲ majira káɲ ná írí jándo'ɲ sũba kawen-ii: Boósá asá tirmá á káɲba'ɲ soog díɲ kɔɲo kéɲa, ná Yáúda írí jándo'ɲ koléɲa káwe daáben káwe, ísa'ɲ majira namá kɲɔɲ, Jí jóil álán aál koo náis írí jándo'ɲ nɔɲ-sí kéla náis Ji-sí aasil kaa?" ¹³Ísa namás kééɲ majira ɔw sís in kwá, "Deém boo nás kí ila dwo báiti ál jáɲɲis koro'ɲ báɔ. ná káɲi búlo. ¹⁴Na abá yé tón káɲí ása bá ton'ɲ íd-sí in buwa dáíɲ ɠuɔdpaaíl, "ál kóil ásaɲ lon abás rige díɲ baiɲ álán yé kí kééɲ majiran írí jándo'ɲ sũbu'ɲ nɔɲ íde díó kámmíá?" ¹⁵Ton'ɲ íd ásaɲ rige appá írí kɔɲo-lé keéré ál lúúpín ná aasili. Námáis éde nɔɲ'ɲ oro bá. ¹⁶Kíla majira ɔw namá deém kééɲe. Ná kila ótá-sí in nálan kummé álbás ísa kwá, namá írí jándo'ɲ sũbu'ɲ nɔɲ íde káwe. ¹⁷álbá lóó arra eɲa, ísa namá kí kééɲ kurémenɲa weye na ɔw kéle ná kaagu. ¹⁸Íla díó ál káɲ ná jám'ɲ sidáb-lé káwini, ísa namá in kwá, "Ká áisa kí seéɲ see uún see áamiɲ, dfeɲ díó díɲ ál kíeɲ káɲ ná nɔɲ kaam ásaɲ kaa boot aara'ɲ dú kélló. ¹⁹Ila belé namá kééɲ mjira-sí kilmá sondorog piá, namás kayé tog tog nás ísa-sí in kámiɲa Jí mǎɲ ka-sí áre áis janba?" ²⁰Yé namá in jáwí, "ál kin kwa weyye na ɔw'ɲ díó dííɲ gi, ál in pangá'ɲ díó dóná jábíti ná kíe nɔɲ kaam. ²¹Duldí'ɲ kwé álán wayí niná ál Wáó'ɲ domboreɲa toya'ɲ díó rimmen eɲa, marran ila dwo ál dúyi ásaɲ kaa boot aara'ɲ dú kélló! kasáɲ rásíe appá poi kasáɲ uu jittí díɲ een ná marran akér kééɲá ná marran á káɲɲiɲba. ²²Lonpiín luul'ɲ nāmíe, nɔɲ'ɲ jám'ɲ juó-le ísa namá buús dííɲ bawa namás bora pattá piá, liya namá dúyi namá kééɲ majira-sí iní namás in kwá," in sí ál babún dúíɲ suur-ii ²³Ísa namás kira kí tógólo írí jáɲi nás Wáó-sí bora pattá piá namás kééɲ majira-sí iní yeen namá kwa nyét kábi. ²⁴Liya namá kwá kin álsi dúíɲ sarta'ɲ kewa gé ál kwa soɲɲá'ɲ uún bányíɲi. ²⁵Ká áisa kí see'ɲ see uu'ɲ see ámiɲ miín iné ná ɬabu'ɲ naa kira péllét álán á ababa naman nín Wáó'ɲ kuri'ɲ díó kira kiwwóna aba. ²⁶Namás lálíla káwe, Liya namá paál kurul ná zaitana'ɲ púgo kééɲé. ²⁷Ísa súren si piyá ál Patoro dúiti álán yee-sí íríɲi, ísa namás kééɲ majira-sí in kwá, "Kwa nyét áílán bundí kwa nyét áílán bundí niná ál Wáó'ɲ domboreɲa toya'ɲ díó rímmen eɲa, álán won-sí aldó namá ɔ́ɲɲá perra inɲi. ²⁸marran liya abás sállá eɲa, Jálíl-lé álán dfeɲ ɬabu'ɲ waar aagó, ²⁹Paatoro namá risiɲo," annan gi kwa nyét kundíe ká áílán á undíba. ³⁰Ísa namá in jáwí, "Ká áisa uú'ɲ see ámiɲ kí in luul'ɲ túlé ná zongɲa asiɲa ɔw á kómólaba álán asiɲa iis juwa áísá jalunba. ³¹Paatoro namás kí kurrá in kwá, "annan in lón álán kígi arrá kúsún péllét álán á waaba áísá alunba," kerna nyét namá inná lan aáɲé. ³²Ísa'ɲ jəm Jasiman díó: ísa namá kí kééɲ majira lóó díɲ lekeéɲé ná Jasiman karíya, namá in kwá, "ál iné bôn ádidin ál ká ɔ́ɔme.l ³³Ísa namá patoro na Yagúba na Yáaye-sí rááɲa ná kíeɲ arrá kééɲe namás jáá ná káɲi tiél ná kurro júnjítíyá. ³⁴Namás in kwá, "áila kurro júɲe naman gís lóó in lón áílán kuo korol, iné bôn ná kibiɲa arrá káálɲ." ³⁵Namá ittúrig ɬabu'ɲ nyáɲa namás kurgo'ɲ ooɲo ná jumo, ásaɲ kila míneɲa'ɲ tin yee túga betó. ³⁶Namá in kwá, "Wáó abáis Ji-sí ɲi bi ɲi háini in tógólo dúí-lé ál jabún ɲi id já ál Jí jóil. ná ila áiba ál ká óil. ³⁷Namá kééɲ majira-lé píɲi namá búlón ná káɲ ná kɔɲie, ísa namás Patoro, Simon-sí in kwá "Bí bunílá? kí tin tog dog á sín báɲinolabá? ³⁸ál báɲ na búmelsi álán á gi karreba. kuo kóili ásaɲ nyiíníya marran áila suur nyokké-ii. ³⁹Ísa namá asi keer píɲi ná inná lan jumo niná ál waar jumo. ⁴⁰Marran álmín kééɲ majira-lé wáɲɲa, namá búlo ná kɔɲie asi keer, déllin iláɲ ná kotéiɲa álán kúnɲi káwíɲa. namás á káɲɲiɲba kaa sín aáɲal. ⁴¹álbá ísa asiɲa iis-lé kééɲ majira-lé píɲi, Namá in kwá" Bí báɲ sa ná umel bawíti na bunɲi? ál soɲɲá-ii ! tin paago álán Duldí'ɲ kwé-sí káttfeɲa kwá'ɲ dóna kaye. ⁴²ása bawla ná koo; dwo ásaɲ boot aara'ɲ dú kélló ál nán nas kíe kan. ⁴³Ísa-sí kéyé: in nálan ása ísa káɲá ná risiɲá, namá Júdias éla alá kééɲ kurémenɲa weyye na ɔw-lé aáɲa, namás kwa soɲɲá jólólé nás saara na dulonga káɲ, na págiɲa appáɲa na Músa'ɲ ɠuɔdpáálíɲá, na diin'ɲ tífóná ádden káwe. ⁴⁴Íde lasúus namás yeen-sí ósoma díi paalí, dwo abás ká uto ámi álbá yé-ii, álbá báyi nás íríɲa'ɲ dú baw naman nín baago." ⁴⁵Namá ísa-lé wáɲig nyana namás ɬarípiyá "Gúɔdpáálí," liya namás uto amí. ⁴⁶Kwa namá ísa-sí kumé ná kéyé.

⁴⁷Kila kwa'η dió ìde àl kéérilini díg namá saar ráánjá ná pági'η táárí ðuño díg-sí ðíló béta. ⁴⁸Ísa namás in kwă, "kayé ná kí saara na ðulgoŋa béla, állán Kaa bāyi niná àl Ká gáárim aŋ. ⁴⁹Ná kérrég kíbiŋa'η kan toŋ tiyyá'η dió nás kwa-sí gūud ááwlíti, na áibéélba. Marran ǵari id ná Wúo'η domboreŋa toya kwă-le kee bá ǵw ná eenj." ⁵⁰Liya kurēmeŋa nyét namá kaimíe ná kundíe. ⁵¹Lúréðuño namás déllin harír'η juri suúr ke, namá ísa-sí ðíbe póitienj. Kila kwa àl kéle állán ísa-sí kéyal, ⁵²Namá kôlinj állán yee-sí dog kéyal namás juri killul namá pogo kundíe ná sakkíya ná déen Harír'η juri júndí. ⁵³Yáúda'η sagal'η kwa ísa-sí kíŋul ísa-sí namás pági appâ-lé keenje, namá págiŋa appâŋa na ðiin'η tǵbónjá n Músa'η dáálí'η gūudpáálíŋá nyéttin kéle. ⁵⁴Paatoro namá karra ǵari lúitienj-ii, naman pági appâ'η matar'η kili dákkín paago, namá utú'η kiili dákkín oonjo Wúoŋa'η kili állán tokké eenj. ⁵⁵Págiŋa appâŋa na Yáúda'η sagal'η kwa namá kee káwe, ásán ðuó kúmma ná ísaa-sí ǵani kuí ǵábí állán kawe marran walá ðuó tog dog ás kumméba. ⁵⁶kwa soŋŋá ísa'η írí pié káwe marran kíen piénjá àl káwe walá arrá ás inba. ⁵⁷Liya namás kwa ðii wǵrig kawlená déen írí piénjá kawe na in ǵŋé, ⁵⁸"Kil kámi ná in belénjá , 'alán in tin tiyyâ-sí aw àl ðuó piyá, námá sooga iis'η dió keer utúmo àl ðuó áiba ná tūum." ⁵⁹Marran in belé-le dog walá kíen belénjá arrá ás inba. ⁶⁰Liya pági appâ namá ðien tabu'η keera ná ísa-sí ino, "ájannibâ állán jawí kin belénjá aóla ǵii írí ǵabítíyá. ⁶¹Marran ísa bá ðírríŋin oonon ná uu á belénjába. Pági appâ namá asi keer ino ǵi jáásodunjo lá ǵan, Wúo'η kwě asá bora pattá káwe? ⁶²Ísa namáin kwă, "Ee, àl ká aŋ na bí állán ǵagíl Ðúldi'η kwě àl Wúo appâ'η dóná súru'η ere ǵw ná kí jaawila'η kútunja'η úndul. ⁶³Pági appâ namá kéen juriŋa nyéera asá suúr kéenjá, Namá in kwă, "kaán uŋŋi-ii ná naa kúnj kwă kin-lé soŋŋá bóil? ⁶⁴kelbámi àl Wúo-sí ŋanyín wala biŋa ay-ii ǵis lóonj namá kwa nyét in ǵaasŋi àl wáyŋinŋi-ii. ⁶⁵Kwa ðii namás kayé ná kurgó kinítíyá na kúnj kurgul na kí koŋa'η ðaldúma ðib kanníyá, na in si kámiŋa áisa juwa kii náí taan. ⁶⁶Liya namá wuonja-sí dóna kayé ná pulá káwíe: Paatoro in kwă ísa-sí ása á lonba, ila dió àl Paatoro toŋ duu kwan'η matuar'η kénjá ná ǵwiŋi namá Pági appâ kuŋo'η kwě niw táárí ðuño éla nás déen kili betel. ⁶⁷àlbá Paatoro-sí ǵágíla ná tukké indel namá tullé dákkín ðin ǵágíla namás in kwă, "ǵi dog àl kí ila ísa Nazaruat-ðuño baánjá , " ⁶⁸namá írinj namá in kwă, "ása á alunba." walá déen arrá ála á ǵrinélba ǵi kaánŋi-ii ná ǵirsŋj." namá toŋ'η túsú-le nyanjá namá zonga kómóla. ⁶⁹Kwě niw táárí ðuño namá Patoro-sí asi keer ǵágíla namás kila kwa-sí àl ìde kéérilini in kwă, "In ðuó àl ísa'η kwa-léi!" Paatoro namá úrinj namá in jawí ká ísa'η kwa-lé állaŋba. ⁷⁰àlbá ni niin kúul kila kwa àl Paatoro'η kili kéérilini namás Paatoro-sí in aánj kíálbá kíen ban ǵi àlbá ǵalíl ðuño ǵan. ⁷¹In tin-lé namás jáá ná náálen pi-ii nás Wúo-sí ǵábítí ká walá ila ðuó-sí dog ásaá alunba àl bí déen'η bírsŋj. ⁷²In dálan zonga namá dog asi keer kómóla liya Patoro-sí namá ila belé tabu'η éla asá ísa in kwă, "ǵáðid ná zonga asiŋa ǵw á kómólaba ǵi állán asiŋa iis in juwa ka-sí áisa á jalunba , " Liya Paatoro namás jáá ná koom.

Chapter 15

¹Pilát ná isa-sí jánsá já: Elel'ín kí subu'ñ dildil, págiña appaña na ðiin'ín tífóná na Músa'ñ dáálin gũdpááliná namá Yáúda'ñ sagal'ín kwa nyéttin kisinul ná kaasiní. Namá is-sí dóllin kirsol nás kárgíe nás Pilát-lé keéne. ²Pilát namá isa-sí iño, "Jí Yáúda'ñ la ába kuri jan?" isa namá in jáwí "Ee," ³ðien ába kuri an innálan abá jí jáámin, págiña appaña namá isa'ñ írí ðilmaña sonná káwe. ⁴Pilát namá dog asi keer píñí ná iño, "ájanni bá álán kíen jñonja-sí jawí? kil já janiña ay-ii gí írí kinítíyá. ⁵Marran isa walá á jáwíba, Pilát namás pírin piyá. ⁶isa-sí kí waí si kándé: írí jándó'ñ sogá-lé, Pilát ná kééná túmná bá jani ðuño tog júndíen-ii, ila ál kwa sonná aáné álán karúul, ⁷ila ðio namá túmná jani ðuño díg kééná ná Barabbas karñi ná kí wéyyé kwá'ñ arrá túmná kayé wayín jani'ñ uñ kila sogá-lé asá yeen wéyyé kagie. ⁸Kwa sonná namá dorol kiní namá Pilát-lé keéne ná kinul álán tumná'ñ jani ðuño díg andi júndi niná ál áddi júndi. ⁹Pilát namá iño bí bóilgila álán Yáúda'ñ ába kuri-sí angi undí, ¹⁰"Pilát ása lóóná págiña appañ isa-sí íde ása iláin uñ kéle nás yeen kwas kilmaña pukká kañ. ¹¹Págiña appaña gal namá kila kwa-sí in kurro kanie asán Pilát-sí in asán álán Barabbas andil júndi ná jee. ¹²Pilát namá asi keer kila kwa sonná-sí iño, "Bí bóil asán in ðuó-sí kaa á in ðuó ál bí inbaw ál Yáúda'ñ ába kuri-ii?" ¹³kila kwa sonná namá asi keer "urú kaldíe , ása káldábu-lé jawgí!" ¹⁴Pilát namá in iño, " kaán uñ? yé kaa jani piyá marran uré ila-lé sonná kaldíe, "ása káldábu-lé jawgí yaag." ¹⁵Pilát namá kóiliní álán kila kwa-síkilmaña simmó piyá álá kisinul, namá barabbas-sí andi júni ná nyaná, namás kéén kaldaga síis in kwá álán isa-sí kí degér kaldíya, nás káldábu-lé kawgíya. ¹⁶Kaldaga nás isa-sís baája káwe, (Kaldaga namás isa síis tonj kuri'ñ matâr-lé kééle)in namá lóo ila-ii ál ðilmon ðelé kee, namá kaldaga nyét kisinul. ¹⁷Namás garan búbu púwa kinie namás gaw tabu'ñ kayé ila ál yeen kí kurúná kíyá kwá'ñ baáraná kátigul, namá isa'ñ írí karjaja káwe nan awsa kinie. ¹⁸kasá'ñ sog sonná dí joón Yáúda'ñ ába kuri!" ¹⁹Liya namás kayé ná kí bilil tabu kalde, ná kurgo kinie nan dú kí kurjo káwi nás kítíméli ása yee kúmeli. ²⁰Asábá kaldaga isa'ñ írí kíen karjaja kágíe, namás ila garan búbu púwa suúr karúul, namá kéén juríña ulúga kawíe nás kinie nás kárgíe nás keéne asán káldábu-lé kawgíya. isa-sí káldábu-lés kawgíe. ²¹Namá simon Sâren rây kééne náas betel. Kaldaga namá kígíe álá isa'ñ káldábu báw, simon alá Ali Zandar na rubus'ín bá aáná. ²²isa-sí namá Gulgusa keéne (ál déén arrá in lón "ál déén arrá i lón Gulgula'ñ lóo"). ²³íde namás kira dí kanie asá kí dawa úrríná asán wayi suúr jýyal marran isa namá íriní álán baa. ²⁴Namás isa-sí káldábu-lé kawgíe, liya namás kéén juríña-sí arrá kabíe, álán kagílal ki-ii níñiní álán kila juríñadió díg baw. ²⁵28 ása yee káldábu-lé kawgíe. ²⁶kí sobu ááná tin tiise'ñ aáraná-lé déén írí namá ósom kéná asá in pulhítiení, kaán uññi nás yee íde kawgíe, "ná in árdén indel in ál Yáúda'ñ ába kuri-ii." ²⁷namá janiña kwá kwa aw kañ nás kí kíen arrá kawgíe namá díg déén dóngá súru'ñ ere kéná na díg déén dóngá goro'ñ ere. ³⁰29 Kwa asá kí ila lóó'ñ dakki kandelini-ii, Namá isa-sí kányiní. Ná tabuña kirtin na urú kaldini-ii, "hó baája! ál in jáminí álán tonj tiyyá-sí jaw ná asi keer sogá iis'ín díó jutúó, Díñ suur sí jopó ná káldábu'ñ írí jupúnó!" ³¹Págiña appaña naman Músa'ñ gũdpááliná, dog si isa-sí baája káwe, Suur síis in káminí ása kwa kerná-sí jopo , marran déén suur-sí taga ása á jopoba. ³²Abá jááso ðuño-ii na Israíliná'ñ ába kuri-ii, kaál káldábu'ñ írí búúnó, námá kagíl ná lia see káy. " Kila janiña kwá asá kí isa arrá kawgíe dog yee kányinul. ³³isa'ñ wayí: kí ðulé'ñ sibír namá lóo díkkó ena, naman in nálan kééná naman tin iis paago. ³⁴Tin iis'ín aáraná-lé isa namá urú-kíriri taan, Elói-ii, Elói-ii lámma sabassáni?" namá déén arrá in lóón, " dúin Wúo dúin Wúo, kaánñ-ii ná-ii jundi?" ³⁵Kwa ál íde kañ ná kéérelini namá ila belé kil kámmíe ál isa kwá, "Namás kayé ná in káminí ál bagíl ál ila-ii nás ilíya-sí tarípi. ³⁶ðien díó díg namá sakkiya ná nyána ná ispönyji-sí kí kira ranynyána liima, namá bilil'ín írí já ná írí jágí, asán isa-sí iní ná baa. Namá in kwá, "aá ál kááno ná kagíl abá in lón álán ilíya éla ná dú jopó. " ³⁷Liya isa namá uré óórrin taan, liya namá way. ³⁸Tonj tiyyá'ñ sitâra miín dú-lé írí túlé túrrin nyéeríña ná aw nááriní. ³⁹Namá roomániná'ñ kaldaga píri'ñ tabu díg kééná ná isa'ñ tabu'ñ eré kiréliní, ila tabu albá ila dorá jágíla ál isa kíe way, "Namá in kwá in ðuó kí see'ñ see ása Wúo'ñ kwé dee kéná. " ⁴⁰Yáana ðii ná karra kañ ná kaluwení, ál ðien díó díg Moo Majdaláni aáná, na keer (Moo Yagúba itti kurjo na ísiba'ñ íya aáná) , na yáa keer namá Solome aáná. ⁴¹Yáana ál Jalíl-lé kañ dog nñ yee kari kúltíyá na dog sín kéén ájínále kányintíyá. Yáana kerná sonná kañ alá kíen Jursalâm arrá kéle ná dog íde kañ. ⁴²isa'ñ jurrí: Kí arra'ñ addi ál Moonja'ñ soog á paagoba, ál Yáúda kíen údóná aasila kawiní-ii. ⁴³ðuó díg ná ísib Irimáási-ðuño karñi, ná nii kakkíre aáná ná Pilát-sí isa'ñ kuul'ín iño, ísib Yáúda'ñ soko soko'ín kwa'ñ díó díg kééná ánnin saasoná bagi kawe. Na yédog álkééná ná jaana álán Wúo'ñ kurin éla. ⁴⁴Pilát namás pírin piyá isa námán ál way; Namás roománinán kaldaga pírin tabu-sí díó tarí piyá álán inó nás kwá isa waar lá way. ⁴⁵Asábá rooániná'ñ kaldaga píri'ñ tabu ila belé kwá. Pilát namá ísib-sí isa'ñ kuul dóngá jáá. ⁴⁶ísib namá kapan jula ná kuul-sí káldábu'ñ írí baago namá kí kapan nio, namá ila gubbo'ñ díó jáá ál díton-lé karúul, namá díto mungulug piyá nás turba'ñ tírrin dakki nyána. ⁴⁷Moo Magdaláni na Moo Yagúba na ísib'ín íya yee kagile ál-si kolpol .

Chapter 16

¹Álbás moo'ŋ soog beto Moo makdáláni ná Moo Yagúbi'ŋ íya na salome nás sula murela kulé ásán jásodunjo'ŋ suur sí kuliya . ²Kí jámáŋa'ŋ soga'ŋ súbu asá loo subu káŋa ál kólíní'ŋ soga'ŋ diig lé yeen namás kawle ná turbá kánníŋi. ³Yeen dōra ál kánníŋi namá in kámíŋi, ' ii gí sín ila díton'ŋ tuga jawí turba'ŋ ɔdo?. ⁴Álba loo írí kagilé namá, kagilé ná ila díton'ŋ tuga jawín, ilá díton'ŋ namá saa appá kééŋe⁵álba gubó dió karíyá namá jurí junodunjo kagilé,ná tuge patta jíbbe jíní, ná kí saba surú'ŋ ere ɔw .yeen sí namá kalí tío duó nmás in kwă, ' kalí ai tšoba. ⁶bí ísa nazarătdunjo sí bóel asá kăldăbă lé ɔwgé yé sí asá Wúo sälla piá, ál ilá loo sí bagíl asá dee-lé kulpol. ⁷maran ál boo nás kééŋ Majira sí ná Potoro sí in bwă yé Galilie díŋ tabun dee-ii hílă álánba in bagíl inná álbás yé kwă⁸Nyáná álba kăkkíe ná turba sí kúndé, yeen sí namá kalí tío nan sí ila ɔu pirje ena.wala duó tog biir sí ás áánjéba idíŋ ná yeen sí kalí tío⁹Sarren kí subú ísa namás Moo makdáláné sí lónjola ál yé, dee-lé Sitana sabé ranja. ¹⁰yé moo namá nyáná kila kwa sí kwă ál káŋ ná komíní na múníŋá káŋ. ¹¹álba in kélámmíe asá ísa sälla ena nan Moo jăgíla, wala saa ákéyéba¹²jásodunjo namás kééŋ Majira ɔw sí lónjola, ila jásodunjo nan dog kééŋ Majira kerna ɔw sí lónjola ál díŋ dōra káŋ elle lé kánníŋi. ¹³yeen namá kúwnje nás kíŋ barnja sí ááŋe maran dog saa ákéyéba yeen sí¹⁴asába soga ninín kúní jásodunjo namás wayi na ɔw sí lónjola ila dío ál káŋi ná nún káméní namá úpúrí idíŋ ná kila kwa sí see kákéyéba ál yé sí kagilé asá yé sälla ena. ¹⁵namás in kwă ál díldíŋ dió bíŋi nás kwa sí nyét belétullé bulŋí . ¹⁶Duó náí seetío ná liŋo álán bás jopónó, maran duó bi duó náí see áí tšoba álán bálómén een¹⁷Ná kin ósoma ná pirjéŋa álán kí kila kwan jíya ál gí seejókwa gé ná seejókwa kí kona álán kuo búrbanja kéréŋéli nan nín kí kálíta káwonja kírínjol. ¹⁸Ná álán kúmtí kí koná írí kágíyal, ná síir ilá kabí ál kwa sí ířw ɔri tog biir álánkábuloba, ná ába kíŋ kóná wajanan írí kayé wajana básán appé kíŋi¹⁹álba Lonpii ísa yeen- sí innálan risinjo ila Lonpii ísa namá jawíl bawíní ná Wúo'ŋ kóná surún ere konjo. ²⁰ílá kééŋ Majira namá kawŋi nás in belétulléŋ kírínja loo bi loo lé ná Lonpii'ŋ ósoma pirjéná ná yeen sí tabben pii.

Luke

Chapter 1

¹Li-ii kwa sonjâ kurro kané, ná kila aldíná rímmen káwe kila údóná'ŋ ál dáŋ tás-lé iní, ²Alá ísa'ŋ nín risíná in áila kŋa kila kwa kaníe, kwa kid alá waar kagile namá ila belé'ŋ táárí kwă kŋi. ³Na naa ál ká kúdíŋ dorol miŋn waar kin údóná-sí nyétin táráásin kwě'ŋ ɔgila, ka-sí dog gís tullélóóníti dúŋ sagal Sopilaas, ⁴áisán jŋi aldí terere rímmenâ, áísán jŋi in beé see een aisa jŋi káwlíe. ⁵Yáaye jálínodunjo'ŋ Daarin'ŋ Súrrin já: ába kuri Hiród'ŋ tin-lé Yăúda'ŋ pági kéná ná in karíŋiZăkkríya ná ăbila'ŋ dorá'ŋ kwa-lé aáná na déén yáa'ŋ kwě alízabés ărŋn'ŋ atineaáná. ⁶Yeenkwa ɔw dog Wúo'ŋ ere wáriga káŋ, ila namá déén arrá in lón Lon piŋ káálíntá na koran nyét-lelôm ás káŋba. ⁷Marran yeen dogólá ás káŋba idíŋ ná alízabés baaru aáná, na yeen kwa ɔwdog appá kŋi. ⁸Asi díg asá Zăkaríya'ŋ kwă'ŋ táárí'ŋ della aáná, yé Wúo'ŋ tabu'ŋ pági aáná nás Wúo-sí táárí piéní. ⁹Na yee-sí kí aara'ŋ jabí kăánul kí kila korana alá págiŋa-sí kăwnjeli, alá Lon piŋ ton tiyyá-lé jee nás súlă súl piyá. ¹⁰Na abá súlă'ŋ juŋ tin paago kwa sonjâ ál paál káŋ ná kúmelin-ii. ¹¹Zăkaríya-sí namá Lon piŋ meleg lóónjola ná súlă'ŋ saba gôboná'ŋ saba súru'neré kééná ná kŋrélini-ii. ¹²álbá jăgíla namás bíí namá kalí tío nás jáá ná kítŋ. ¹³Marran melegnamás in kwă, "Zăkaríya kalí aítăba, Wúo áisa díŋ jŋm kelamí. Díŋ duó'ŋ yáa Alízabes álán kwădee tŋi námás kona Yáaye janí. ¹⁴Na jŋi áílán bát kilmá simmó een, Na álán kwa sonjâ-sí déénđarin'ŋ írí kilmanja simmó iní. ¹⁵idíŋ ná Lonpiŋ kúní-le. álán sonjâ appá-ii, Na yé kira walakira kăkkírenja asá kwa-sí tŋli péllet álán á baaba, NA ásán miŋn déén íya'ŋ díó kí kuo tiyyâŋapis een. ¹⁶Na ásán Israílíná'ŋ kwa sonjâ-sí Lonpii díŋ Wúo-lé wáŋa. ¹⁷Yé álán Lonpiŋ eré ilŋíElíja'ŋ kuo na kurro'ŋ díó, ásán bânja-sí kí kíŋ dogólá'ŋ suulen piyá na kwa asá bagi á kăiba nákwa wáriga'ŋ riŋ iní ná wáriga kawŋíyal na álán kwa-sí ásilen piyá ná Lonpii-lé kawŋíyal. ¹⁸Zăkaríya namá meleg-sí injo, " Na ká iníŋ arrá ay-ii nín arán? Ná kă duóbain ena na dúŋ yáa'ŋkwě nan dog yáa toy-ii ena. ¹⁹Meleg namá in jawí, " Ká Jibríl an, ká Wúo'ŋ tabu'ŋ éérél. Kaaádden gí káwe áísán jŋi írsínjo na áísán in belé tullé wa. ²⁰Na naa jí álán dirrig jôn ná taga ájrsínjobau, naman nín ɔu en, iláŋ ná jŋ dúŋ belé see á jeyába ila ál dúiti álán déén tin tullé-lé seen. ²¹ila tin-lé kwa namá Zăkaríya-sí kaane, kila kwa-sí namás pirje ena Zăkaríya ton tiyyâ'ndíó innân kurrá kaán oonjo. ²²álbá tawrá koro namá toyŋo ásán kwa-sí risínó, yeen namás kŋwéyé ál ton teyyâ'ŋ díó jalunja díŋ jăgíla iláŋ ná yé kééná nás kwa-sí kí torí arrítienj marran báskíná ná tóŋ álán risínó. ²³álbás déén táárí'ŋ tin agíní namás jainjo ná tón píŋí. ²⁴Asá bá in tin beto, déén yáa'ŋ kwě Elízabes namás oome ena namá kí kôlda oos dítin'ŋ oonjo. Yé yáa namá in kwă, ²⁵"in ka-sí áisa Lonpii piá kila ayéná'ŋ díó

1. al toy enja ye áisa kaa tullin puljinamá dúin ôra-sí kwa'n tás-lé túga jáwí. ²⁶ "Isa'n daarin'in kwa waar si súren káwe: Elízaibes'in kuulin'in kôlda oson-díg'in dió Wúo namás meleg Jibríl-sí Galíl'in deem Nazaras-lé ádden piá, ²⁷ Kwě niw selbé-le asá ila duó tío ásán jee alá ísib karíya, asá Daúd'in atine aáná na ila Selbé'n kona Moos kaín. ²⁸ "Meleg namá dèlé nyáná nás in kwá, "Jain-lá Jí àl dññ tullin saasoná ena Lon pii kíe ban. Moo-sí kí kéén beléná ila namás bát tabu urrujo ²⁹ Namás jáá ná urguł álán déén arrá ráán in kaa dóná'n janí-ii. ³⁰ Marran meleg namás in kwá, "Moo kalí péllét ái-ii tñba, iláin nás Wúo-sí dññ riin tullé ena. ³¹ Jí ásán dió dño jeen námás kwě dee jaari námás kona ' ísa' janí. ³² Na yé álán duó appâ-ii na álán Wúo appâ kuño'n kwě dee karíya. Na Wúo Lonpii álán yee Wúo Daúd'in kuti íní. ³³ Na yé ásán Yagûb'in ton bóyé ná déén-i móllóg na déén kuurin pélét á sín a gíniba. ³⁴ "Moo namá meleg-sí ino, "Na in niinin ay-ii nín een alá ká selbé an? ³⁵ Meleeg namá in jáwí, "Kuo tiyyâna álán dñ-lé buñjol, na Wúo appâ kwan'in kurro áisán nima piya. Na kwě tiyyâ alájanni álán jaari álán Wúo'n kwě dee karíya. ³⁶ Naman Elízaibes dññ aal àl in nân toy-ii dog ásán kwě kee. Alá yé in kwá, àl baaru-ii máán ása kôlda oson dúg kee nás dió dño-ii. ³⁷ Iláin ná ari á keba ása Wúo-sí tárrá-ii. ³⁸ "Moo namá in jáwí, "Ká Lonpiin koy-ii an. kalân gís ari ila een alá jí juwa." liyán meleg namá júni ná nyána. ³⁹ "Moo Elízaibes'in nyána ila tin-lé Moo namá ásilén ena ná kájilen piá ná Jûdiya'n púgó'n baru'n deém nyána. ⁴⁰ namá Zakaríya'n tón kárí ná Elízaibes-sí dóná íní Elízaibes. ⁴¹ "Álbá Moo'n dóná'n janí ila kilamí kwě déén dió namás úúrúóla, Elízaibes namás kí kuo tiyyâna pis ena. ⁴² Namá jilil piyá ná in kwá, "Álbá jí jan yáana'n dió náis bora pattá káwe, na bora pattá já ila kwě'n-ii asá dññ dió kee. ⁴³ "Marran kaán uñ nî náis kaa in uu tullé en, álán dúin Lonpiin iya dûy-lé úndul állán kaa jágil? ⁴⁴ Péttin álmín dññ dóná'n janí dúin dílo paago, kwě dúin dió bá kí kilmá'n simmín úúrú nóla. ⁴⁵ Bora pattâ-ii alá ila belé see jeyá alá Lon pii kwá, na yee ila belé básín see een. ⁴⁶ Moo'n kona asá yé kíen Wúo-sí mujjé pi-ii: Moo namá in kwá, "Dúin kuy-ii Lon pii-sí bagi pi-ii, ⁴⁷ Na kúin kuo-sí ná kilmanja simmó ge Wúo dúin jopó dño'n uñ. ⁴⁸ idññ nás yee-sí koy-ii dalûl'in lóónéli kwa miñ attó naman porrena nyét bán gín borapattá karíya. ⁴⁹ iláin náí Wúo appâ gís kaa ari appâ piyá tiyyá bás kéén kona gé. ⁵⁰ Na déén urma kila kwa-lé péégél àl yee kalí kaawe, porrena bi porrena álbá kúndula. ⁵¹ Yé kí kéén kurro údóná appâna piyá kí déén durú, yé kila kwa-sí nyét perra piyá asá kí kíen kurro dongóré kíndelíná. ⁵² kuriña sís dû wáñña kíen kuttña-lé, marran namá dalûla-sí íri jági. ⁵³ Yé kwa durña sís kíúdoná tulléna pispíá, namá marran kawâjja-sí puttôna-sí ádden piá. ⁵⁴ Yé déén koy-ii Israíl-sí saas nyiñí ásán á yálba ásán urma kee ⁵⁵ Naman Biráim-sí kí kéén atinenjan naman nín kee (in náin asábá yé kéén Wúona tabuna kwá-sí kwá. ⁵⁶ "Moo kí Elízaibes dákkín kôlda iis-sí kuñjinamá tón píní. ⁵⁷ Yáaye jálo dño'n daarin: Asábá ila tin dakki piá álán Elízaibes kiri, bá kiri namákwě dee ééla. ⁵⁸ Jhírana na aala namá in kel kámmíe ása yee-sí Lonpii urma appâ paalí, namákíen kilmanja simmó arrá tág iñi. ⁵⁹ Soog oson na iis'in-dió namá kísfñwul asán ila kwě-sí kande nan kôli ásán kona kí déén bâ Zakaríya'n kaníya. ⁶⁰ "Marran déén iya bá jáwla ná in kwá, "Lôlo Kéén kona ásán Yáaye gé." ⁶¹ Yeen namás in aáné kññ ala'n dió duó ála á keba nás kila kona kee. ⁶² "Liya namás déén ába-sí kí jiíma kiimé, ásán in kúmal kwě-sí kona ay-ii sín kaníyal, ⁶³ Yénamás in kwá ásán loo kéélal, namás in rímmen piyá kéén kona ása Yáaye gé. Kwa-sí namáspirje ena. ⁶⁴ In nalan uto namás jáá ná paglñti na déén dáálí nás perra jállín namás tuuna nárisín nás Wúo-sí bora pattá pi-ii. ⁶⁵ kéén jhírana-sí namá may ena. Púgó'n baru àl Yôda kééná. ⁶⁶ Namá kila údó nyéttin'in risíná, kwa nyét àl in belé kil kámmíe namás kí kilmanja kábé, namáskayé ná in ká miña? "bát yíe in kwě dúiti álán kii een, bá iláin kééná ná Lonpiin dóná kí kíe kaín. ⁶⁷ Zakaríya'n kona: Déén bâ Zakaríya namás kí kuo tiyyâna pis ena, namás Wúo'n belé risinonamá in roo, ⁶⁸ "aw ná bora pattá Lon piin-ii Isríl'in Wúo iláin ná éla ásán kéén kwa-sí nyiñí násjópó. ⁶⁹ Yé kiña-sí gis jopó dño kakkíre ééla déén koy-ii Daúd'in tón. ⁷⁰ (In nalan alá Yé kí déén domon kwá tiyyâna'n dorá tooórig kwá), ⁷¹ áisán káin gârima-lé na kwa nyét áila kiña kanane-lélópó. ⁷² Nás káin Wúona-sí urma paalí nán déén sarta tiyyâ lóníti, ⁷³ Sarta'n alípe ila asá dáin Wúo Biráim-sí jábí. ⁷⁴ áisán kiño káin kârima'n kona-lé jópó, állán kurro íní nás yee táári kâ na asánkalí kiilma á kanba, ⁷⁵ "Kí tiyyin na kí warigin na déén tabu'n eré kí káin sooga nyéttin. ⁷⁶ Na jí dúin kwě, jií állán Wúo appâ kuño'n domon dño karíya idññ ná jí álán Lonpiin tabu'n eré joo nás yee dorá joo ásán kéén kwa-sí jopónó'n, ⁷⁷ domon jaagó kí ila dorá ásn kíen kattñena jááso. ⁷⁸ Dáin Wúo'n urma'n uñ, bá yé-ii náis dulé jaawíl kórel, ⁷⁹ ásán kwa kila-sí erren àl lóo díkkô-lé kaín na ál wayyin nimá kaín. áisán tabu'n poyí ná-ii dóná'n dóra jábí. ⁸⁰ Kwě namás túyí namá kí kuo kakkíri ena namá jutá oono naman-sí Israíliná-sí nyét lóónóla.

Chapter 2

¹Ísa'n dāarin: kila sooga-lé, Roománíná'n ába kurinā'n tabu Gaisar Agustus bá dáálí rááña álánbaruṇa'n kwa-sí nyét kiñl. ²namá jiflo waar kuwan-sí kuune li-ii asá Kiriniyos Súuriya akúro'ntabu aáná. ³Kwa bi kwa namá nyétkien lelna-lé kawnie áLán Kien kona rimmen káwal. Ísi namás jawla ná deem Nasaras-lé nyaná alá Galile kéná ná jáápa ná Daúd'in deem Betlahamnyāna alá yūdiya kéná idiñ ná yé Daúd'in órré'n kwa-lé aáná. ⁵Namá kí Moo arrá keenje, álánkien kona rimmen káwal asá yé tío ásán jee nan asá dakki ena álán kiri. ⁶ila díó ál li-ii káñ, namá kéén soga pūgūl álán kiri. ⁷Namá déén kwē tabu kwan-sí kiri asá kwē dee kéná. Namás kí juri nio nás tabbāna-lé lupo idiñ ná yeen sóólá'n tón lóó ás kummé ba. ⁸Wuona na Melega: ila lóó-le namá nín wuona káñ nán paál káñ ná sín wíñá'n jaánó della kawē. ⁹Lon piñ meleg namás yeen-sí suur palí, na Lonpiñ galaña nás yeen-sí errene namá kalí sonñá tío. ¹⁰Meleg namás in kwā, "kalí áy-ii tiñba, ká kilmá'n simmín sonñá'n belé tullés aín, áísán waa ná kwa-lé nyét páágó. ¹¹Biña-sí attó Jááso dūño gís kaarin Daúd'in deém! Ná Jáásodūño-ii Lonpii! ¹²Na in díen ósom-ii: Dē-lé kwē sín bummón nás kí juri niñ nás tabbāna'n írí lúpín. ¹³Séttin namá melega'n daldá appá lóónála alá jaawíl káñ nás kí ila meleg luddūñol nás Wúo-sí mujjé pie, ¹⁴Ná in beléná Galaña Wúo lé-ii alá írí síw kee na aapín suuru'n írí kwa kila-lé asá yee-sí díen riñ tullé-ii. ¹⁵Liya alá melega wuona-sí jundie ná jaawíl piñie, wuona namás kayé ná suúrkirsina ná in kámina, "kaál koo Betlaam ná kagíl uu id alá ena aisa Lonpii déénin risino, namá kíkajala Betlaam keéné ná kaagūl." ¹⁶Namá Moo-sí na ísib-sí kummé na kwē dee itti nástabāna'n írí kee nás uní. ¹⁷Álbás ila kwē-sí kagile, Namás ila belé-sí baruña kulie asá yeená-sí kwē'n aáné. ¹⁸Na kwa nyét asá ila belé kel kámmie asá wuona aṇñil bás pírjen káwe. ¹⁹Marran Moo kila wuona-sí nyét bás kí kilmá bawa, namá nín tabu'n úndula. ²⁰Liya wuona namá kawnie nás Wúo-sí mujjé kawē, na kéén galaña'n kirsina, na údóná alá kel kámmie na alá kagile bá seena iní, in asá yeená-sí kowe. ²¹Ísa sí Wúo sí dóna kayé: Soog oson na iis-lé abá ila tin paago álán yee-sí kande, namás kona Ísa kanie, kona kila asá yee-sí ila meleg ín miñ ila ál yee déén íya'n díó á kayéba. ²²Asá bás díen tin ila agíní asá yeen kwa-sí kí Músa'n dáálí'n dorá tiyyá kawē, ísibín kí Moo namá kábé nás Jursalam keéné ásán Lonpii-sí káwliya. ²³in ná abá Lonpiñ dáálí-le rimmen ena, "alá in belén kwē dee bi kwē dee nás bikir-ii bás Lonpii-sí kanniya." ²⁴Na áw nás deépa karúul ál Lonpiñ dáálile kee, orráná gūmboña'n sogónéná, wala gal orráná Suníná'n pudúgá'n sogéná. ²⁵Íne Jursalam namá duó kééná ná simon karíni, ná duó wárig kééná nan tagi kééná. Namá kééná nás Israíliná'n jopó jaana, nan dog kuo tiyyāna déén írí káñí. ²⁶Ila belé-sí yee aánés kí kuo tiyyāna'n dorá Yé álán á wayíba naman nín Lon pii Jááso dūño-sí jáágil. ²⁷Namás kuo argíe nás ton tiyyāna'n mātár nyeéné. Asá kwē'n wáliná ila kwē Ísa-sí díó kéle ásán kien áádéná káwa inná álbá dáálí-le rimmen iní, ²⁸Simon namás kí koo bawa nás Wúo-sí mujjé piá nás in kwā, ²⁹"Ába kuri Lonpii iná abá Jí juwají naa díñ koy-sí jundí, ná kí maale sooga kurrāna úúnú. ³⁰Ílān ná kúñ kúñ díñ jopó-sí jágile, ³¹ila jopó asá jí kwa nyéttín kúñ-le testes já. ³²Hérra'n tawrá jawí ila alá jára nyétle péégél álán túúben kíní na kíñ galaña kíñ kwa Israíliná-le. ³³Kwē dee'n íya na bā-sí bát si kila beléná mayí iní. ³⁴Ál simon kwā, lia Simon namás yeená-sí bora pattá piyá na déén íya Moo-sís in kwā, "in kwē-sí íne Israíl díó bás déllin ilān kaariní álán déén uún kwa sonñá káwyáal na kwa sonñá nás gal kaáwlal, namá ila ósom een nán kwa kaareli- ³⁵Nan álán kilmanā sonñá'n bisara'n arrá kóró, na jī-sí állán kilmá sonñá sondorg een inná aila saar kilmá bétel. ³⁶Íde Panal'in kwē niw ál Anné karíni dog domonduño kééná. Ál aser'in óré-le kééná. Yé namá marran sonñá toy ena. Anné kí déén jaré ayéná oson na áw-sí kuúní asá yeen suur kééné, ³⁷Liya namá birmít sayí naman kéén ayéná weyyéná oson na iis na onaal paagūl. Yé ton tiyyā-sí péllét á jundiba, marran bān Wúo-sí bagí pii ná sín luul na tóó borra buúnél nan sín jūumel. ³⁸Na kí ila tin yáa namá díelé él nás Wúo-sí assó piá nan dog kila kwa-sí nyéttín kwē'nín-sí risino ál Jursalam'in jopó-síkááníní. ³⁹Liya abá Moo na ísib kila údóná nyét kááwe ál Lonpiñ dáálí kōyil, Yeen namás káñul Galíli díen deem Nasaras-lé kawnie. ⁴⁰Kwē namás túy nás kákkíré ena nan si kí riñ pis ena nan Wúo'n tullín déén suúr kééná. ⁴¹Ísa kwē ton tiyyā-lé: Ayé bi ayé déén íya na bā bān Jursalam írí jándo'n sūbu'n kanniya. ⁴²Álbá kéén ayéná weyye na áw paagūl, lia Ísa namá nín kien sūbu'n arrá kanniya. ⁴³Ílān ná kila kwa'n áádéná káñ. asá bás sūbu agíní asá déén íya kí déén bā kawle ná tón kawnítiéní. Ísa kwē namás Jursalam kari'n sayí, ná déén íya na déén bā ás kaljaba. ⁴⁴Yeen kí soog nyét namá kilenje, namás in díó káñ Ísa kwē ál daldá'n díó kee, lia namás kawle ná kien aala na ampāra'n díó kóili. ⁴⁵Liya asá á kumméba, namás káñul ná Jursalam kawne álán yee koiniya. ⁴⁶Liya soog iis'in írí namá kééné nás ton tiyyāa'n mārār kummé, ná kee ná guupááliná'n díó áw, nás kien beléná kel aam, na jñonja dí jñlel. ⁴⁷Duó bi duó bás kelamí bás pírije ena in kwē údóná'n arrá ay-ii rájínél na jñonja-sí ay-ii jawítí. ⁴⁸Déén íya na bā alba kagile namás kááliná tie, déén íya namás in kwā, "Dúñ kwē ay-ii lón náí kina in nān júyó? Náí jundí ká na díñ bā in nān kí kurrá koiní. ⁴⁹Yé namá in jawí, "Na bí kaa káñ gibóil? Bí ás balun bā ká álán dúñ ábba'n tón áw? ⁵⁰Marran yeen ila belé'n arrá á karúlba asá Ísa yeená-sí beléná. ⁵¹Yé namá yeená-sí bagí piá namás kawle ná tabu Nasaras'in ere kawie. marran déén íya údóná-sí kí déén kilmá bawa. ⁵²Ísa namás suúr na riñ-lé túí, nás Wúo na kwa-sí déén riñtullé ena.

Chapter 3

¹Yáaye jabañaduño dorá jáwñel: Ayé weyye na oos-lé alá Kaisar Toboros'ín kurín-lé kééná, na Pantas Pilaat Yúdiya'ñ akúrona'ñ tabu kééná, na Hirôd alá Galíil'ín tabu kééná na déén bára Pilip alá Atúriya na Tarakunus'ín tabu kééná, na Lisinas alá Abilíne'ñ tabu kééná, ²Ila tin-lé alá Annas na Káipa págiña appâña kañ Wúo'ñ belé namá Zakariya'ñ kwě Yáaye-lé paago, ila tin-lé ál Yáaye jutá kééná. ³Yé namá baruña nyét-sí soor kóinjí ál Úrdun'ín túgáná-le kañ, yé namáskwa-sí túúben jeen'ín jaaba'ñ risín ásán kättíenja káásul. ⁴Inná abá Azâya'ñ uña'ñ dombore-lé rimmen enja, ál domonduño kééná ná in belén, "Duó dííg'ín arka ná miñ jutá urú ladi ná in belén, 'Lonpii sís dorá baáño Yee-sís perdelas wárig bawí. ⁵Baayn bi baany áw ná úrríní, na púgó bi púgó na norrá-sí áw ná butte kawíya, na koranja korronja-sí áw ná wárig kawíyal, na koranja kossêña-sí áw ná bírnyá káwal, ⁶Na kuldiña nyét áw ná Wúo'ñ jopó-síkagílal. ⁷Yáaye kila kwa'ñ dáldá ál kúndulíní ásán kí koro kabíñi, namás in kwá bí kin abdarganja'ñ atinenja ki-ii náis in kwá, "Álaán Wúo'ñ kilmá'ñ tukkin-sí baan ál úndul? ⁸Údóná kila bá asá in púlñitiya álbi kíen kättíenja-lé túúben benja, na as buunba ásán suur-sí in buwa, kí biráim sís kain ál dáin bá-ii, ila namá iláin-ii nás ká biña-sí ámin Wúo abá kôil ásán kin kítóná-le biráim-sí dogólá ráán ásán bá ráán. ⁹Naa baw námán aasili álán kurúná-sí kíñá-le beet. Na kurú bi kurú ná kwě tullé ákirelba bán kande ná kamíníal ná útu kabíyal. ¹⁰"Kwa'ñ dáldá namá in injo, na naa kaa nín ká gél?" ¹¹Yáaye namá in jáwí, "duó abás jebenja áw kee bá áw ná kí ila duó kangare asá pélét á keba, naman ila duó asá namíe kee bá áw ná in nálan piyá. ¹²"Íde dog digíníe kwá kéle ásán kabíñi, namá Yáaye-sí in kíñul, "Guudpáálí na naa kaa nín ká gél?" ¹³Namá in jáwí, "Digíníen kila-lé sonjá abaráñba ál in lóón álán barán. ¹⁴Namá dog kaldaga díña jínjionja kéle, Na naa kaa nín ká gél? Yáaye namá in jáwí, "Kwa-lé sônogonja kí durú abaráñba, na kwa-sí janíña kí zuur írí abiníba. áw náí kíen sônogonja kila tíli aila kanníya. ¹⁵Kwa namá kañ ná kááníní, na kíen kilmanja-lé in kawritíen-ii mat álán yé-ii Jáaso dunjo. ¹⁶Yáaye namá in kwá, "ká biña-síkí koro gís abun, marran duó kee ná dúilé sonjá kakkíré-ii ná úndul. Ila duó ál údul ká nii á awelba ásán kéen perétta'ñ boota taga uló. Yé biña-sí kí kuo tiyyâña gí sín lió ni ná ál utú dáwra-sí tiyyá pii. ¹⁷Kéen kaya déén si dóna kañ asá déén dííron kéen gomona pááro ná surre'ñ díó jíní marranyio-sí námá kí ila utú suu asá á waitelba. ¹⁸Na yáaye kwa-sí kí beléná sonjá kurro íní nan si belé tullé'ñ guudpulñí. ¹⁹Marran ál Yáaye Hirôd Akúro'ñ tabu-síupúrí, ál Hirôda-sí jáwí ál déén bára'ñ yáa'ñ kwě kééná, naman kil údón nyét alá yé piyá ²⁰Hirôd'ín údóná sonjá iní kí inín alá Yáaye-sí tío ná túmná jáb'ísa'ñ jaaba na déén dííre: Asábá kwa nyétín-sí kaabíñi, liya namás Ísa sís kaabíñi, na ila tin-lé alá yé kééná ná júmela namá jaawil paalíñí. ²²Ná kuo tiyyâña déén írí in buunul inná orrá, namá jaawil urú díg èl ná in belé'ñ, "Jí dúin-sí kwě dee jan, áila Ká wéel Ka-sí díñ írí kilmá gí saa sonjá simmó-ii. ²³Naa Ísa'ñ ayéná namá weyyéná íis kañ, ál si déén Wúo'ñ táarí tuunja. Na ila kwě namá yé kééná ál kwa kíen tabunja-lé in kawritíen-ii, ása ísib Hali'ñ kwě-ii, ²⁴Na Hili Mattat'ín kwě, na Mattat Lebe'ñ kwě, Lebe Melke'ñ kwě, na Melke Janne'ñ kwě, na Jenne ísib'ín kwě. ²⁵Na ísib Mattayaas'ín kwě, na Mattayaas Amos'ín kwě, na Amos Noom'ín kwě, na Noom Esel'ín kwě, na Esel Nagay'ín kwě, ²⁶Na Nagay Maas'ín kwě, na Maas Mattayaas'ín kwě, Na Mattayaas Samin'ín kwě, na Samin Joseg'ín kwě, na Joseg Juda'ñ kwě. ²⁷Na Juda Janan'ín kwě, na Janan Resa'ñ kwě, na Resa Zurbaabil'ín kwě, na Zurbaabil Seltel'ín kwě, na Seltel Neri'ñ kwě, Neri ²⁸Milki'ñ kwě, na Melki Adde'ñ kwě, Adde kusami'ñ kwě, Elmadam'ín kwě, Elmadam Er'ín kwě, ²⁹Na Er Jashuwa'ñ kwě, na Jashuwa Elezar'ín kwě, na Elezer Jaram'ín kwě, na Jaram Mattá'ín kwě, na Matt lepen kwě. ³⁰Na Lepe Simon'ín kwě, na Simon Juda'ñ kwě, na Juda ísib'ín kwě, na ísib Jonam'ín kwě, na Jonam Elikim'ín kwě, ³¹Na Elikim Mele'ñ kwě, na Mele Manna'ñ kwě, na Manna Mattasa'ñ kwě, na Mattasa Nanusan'ín kwě, na Nanusan Daúd'ín kwě, ³²na Daúd Jesse'ñ kwě, na Jesse Obed'ín kwě, na Obed Baaz'ín kwě, na Bawaz Salamon'ín kwě, na Salamon Nosan'ín kwě. ³³Na Nosan Amminadab'ín kwě, na Amminadab, Na Aminadab Adamin'ín kwě, Adamin Arni 'ñ kwě, na Arni Hizoron'ín kwě, na Hizoron Perez'ín kwě, na Perez Juda'ñ kwě, ³⁴Na Juda Yagûb'ín kwě, na Yagûb Isâ'ñ kwě, na Isâ Biráim'ín kwě, na Biráim Teera'ñ kwě, na Teera Nahûr'ín kwě, ³⁵Na Nahûr Sidog'ín kwě, ³⁶36Na Seela kainan'ín kwě, na kainan Arapasad'ín kwě, Arapasad Seem'ín kwě, na Seem Nû'ñ kwě, na Nû Lemag'ín kwě, ³⁷Na Lemag Matasal'ín kwě, na Matasal Enog'ín kwě, na Enog Jered'ín kwě, na Jered Malal'ín kwě, na Malal Kinan'ín kwě, ³⁸Na Kinan Enos'ín kwě, na Enos Sees'ín kwě, na Sees Adam'ín kwě, na Adam Wúo'ñ kwě.

Chapter 4

¹Mesêre piyá álán Ísa-sí arri-ii: Ísa-sí asá kuo tiyyêna suúr pis inji, namás tuunja ná rooŋrdan'ín eré wáñtíenji yeen namá kuo tiyyána kañj nás argíe ná jutá nyééne, ²Ila lóó-le mesêre namá yee-sí kí sogá onjaal arra. Kila sogá'ñ dió walá ari tog dog á amíba, na liya asá kila sooga agínje namás kí duur tiima. ³Mesêre namás in kwă, "Abás Jí Wúo'ñ kwě jan in dító sís in juwa álán karanj eenj." ⁴Ísa namá in jáwí, "Alá Wúo'ñ dombore toya'ñ dióin rímmenj enja, 'Duókí karanj déllin áiba ná áw.'"⁵Mesêre namás débbe keré namás selem'ín dió daldí'ñ kurin nyét páálí. ⁶Mesêre namás in kwă, "Ká bá gín jiidíen ába kuri awí nanj gín kíen sagala nyét dóña aa, iláin ná yeen nyét kaa kaníe, na ká bán duó bi duó id-sí aní ál ál ká wéel. ⁷Na naa abá gís kaa kurjo'ñ jóónó, kin ótá bán nyét kíen ge." ⁸Ísa namá in jáwí, "In rímmenj enja, ásanj Lonpii dññ Wúo-sí kurjo'ñ jôn, na yees táarí já." ⁹Mesêre namás Jurisalam keeré namás tonj tiyyá'ñ írisibít-le nyána, "Naa abás Wúo'ñ wě jan, kaál íne jápúño ná jápúño. ¹⁰Idññ ná in rímmenj enja, Yé álán dññ uñj kéénj melega ádden piá áísán jii jaane. ¹¹Ná gís kí maale jáanol melega bán ji-sí kí kíe konja bawe, nán dító tog taar áñ gín tugóba." ¹²Ísa namá in jáw, "Dombore'ñ dió in kee, Lonpii dññ Wúo-sí a jarriba." ¹³Álbás mesêre kénj jarrija nyét agé namá Ísa-sí júndí, naman'ín paraga dig giñ tin búló. ¹⁴Nazáriná Ísa-sí kaarínje: Ísa Galíli wáñja nás kí kuo tiyyána pis enja, na déén uñ iláin irí barúña'ñ tугáná-sí nyét mééré. ¹⁵Kila kwa asá'ñ yé Yáúda'ñ daaraña-lé guupáálíti, kwa nyét namás yee mujjé káwe. ¹⁶Ísa namás Nazaras nyána, ila lóó ál yé dê-lé runyño, Ísa namá kí Mooaña'ln soog Yáúda'ñ dáára nyána, álán addí dúiti, namás irí jáwla álán árdén piyá ¹⁷Namá Isiyá domonduño'ñ dombore kaníe álán árdén piá, in nân álmín paaro namá tébin ila lóó-le paálí ál in rímmenj enja, ¹⁸Lon piñj kuo dúinj irí kañj iláin náy-ii kaa in jáwí álán-sí dāiba-sí belé tullê'ñ guud áwlíti. Yé in gí ádden piá álán êl nás túmnáná-sí baj úlñ-ii, na kuarúña-sí ná kúnj áwli, na kwa asá kígítíya ná jigé-le arán, ¹⁹Na áísán ila tin úlñ-ii asá dê-lé Lonpii-sí kwa'ñ riñj tullé-ii." ²⁰Namá ila dombore-sí nio ná ila sáábá tabu kurrá kurjo-sí jáwí, namá nyána ná dû onjo. Kwa nyét kila alá yaúda'ñ dáára kañj namás gan kinj ná yee kaluwe. ²¹Namás tuunja nás yeenja-sí in belé'ñ, "Attô Wúo'ñ domboretóy ása a gíñj áisa díen tabu'ñ árdén â nás kil bámi, ²²Yeen namá déénjín túllén diñ kírínjñul nanj-sí kila uñja tulléña-sí pírenj káwe ál déén utó kurul, yeen namá suur-sí in kíñjñul, "Yé in bát ísib'ín kwě ásisbâ?" ²³Ísa namá in jáwí, "Kí see'ñ seebí kaa bágín in mitíl bawí, 'Dawád dññ suur dááwenj já. Na naa íne dññ bari já ari id ál kí kelkámi ná Kapanaam já." ²⁴Namás jáá nás in belé'ñ ká áisa kí see'ñ see uñj see áminj, domonduño á keba nás déén barú tárásínj kitírínje. ²⁵Na kí see gís áminj Elíya'ñ tin-lé íne Israíl dió barmíta sonjñ kañj in alá ila tin-lé kénj asá jaawil kí ayéná iis na déén sabba úrrínj, nanj gal barúdió duur jitti poi. ²⁶Marranj Elíja-sí kila údónj tog dog'ín áddn á káweba, marranj bá ila birmít'ín ádden káwe, ál Zarapas'ín barú Sidon-lé kéénj, ²⁷Na Israíl dog mattágenja sonjñ kañj ila tin-lé ál domonduño Elisiha kénj, marranj kila kwa'ñ dió duó tog dog tiyyá á enaba, bá Sáriya duño kéénj alá namanj karínj ná tiyyá enja." ²⁸Kwa nyét-sí alá yaúda'ñ dáára kañj namá kilmanja tokké inji alá in belé-sí kelkámmie. ²⁹Namás wárig kawle namá Ísa-sí deem'ín paál karul nás púg'ñ árikeénj, ila lóó-le alá díen deem túmínj álán kárgíyal ná júrub kabíyal. ³⁰Marranj yé namá wárig pít nyána nás kí kwa'ñ dálád'ñ dió beto ná déén dorá díbe tóná nyánj. ³¹Ísa ááred-sí júúrro: Ísa namás beto ná Galíil'ín deem Kapanaam-lé buño, liya kí Moonja'ñ soog namás tuunja nás kwa-sí guupáálíti. ³²Kwa namás déén guud-sí pírenj káwe, iláin nás déén belé kurin kéénj. ³³Ide yaúda'ñ dáára namá duó kéénj nás árid'ín kuo kénj alá rúbbánja kañj, nân urú kí kéénj kuyyín kurro nyét laddi, ³⁴Hái! Ísa Nasaras dunodáile kaa jôil?wáldán la jêl áilán kinj perra já? ká alun-sí jí kii-ii jan? Jí Wúo'ñ kwě tiyyá kwan jan!" ³⁵Ísa namá úpúrí, nás in kwă, "Dirrig jôn! na duó'ñ dió joró,liya árid namás duó-sí taan nás dû jábbíya kwa nyétin'ín tabu'ñ, namá duó'ñ dió koro ná kwa-sí áwrenj á piyába. ³⁶Kwa-sí nyét namás pirje enja namás kayé ná suur-síkíleli, yé in kaa uñ-ii? kí kurin namanj árida-sí núrgú iní ná kurul. ³⁷Déén irí namá deem'ín tугáná-sí nyétin mééré. ³⁸Ísa kwa sonjñ dáwenj piá: Ísa yaúda'ñ daara-sí júndí namá Simon'ín tónj nyána. ila tin-lé ál Ísa íde nyána Simon'ín maré-sínamá saa sonjñ írñul, yeen namá Ísa-lé sád kááwe álán dááwenj piá. ³⁹Yé Ísa namá yáatoy'ín kili keera irola namá júndie, yáatoy namás wárig jáwla, namás jáá nás yeenja-sí á jínj pii. ⁴⁰Álbá dúle kôilinj-ii álán poi, kwa namás Ísa-sí kwa kí wajána sonjñ kéle. Na yé namá kéénj konja duóbi duó'ñ irí jáá namá dááwenj kinj. ⁴¹Na ila-lé sonjñ dog áárida kwa-lé sonjñ'ñ suúrñá-lé kurul, kilaárida dog namá nñ urúnj ladde ná in belénj, "Jí Wúo'ñ kwě dee jan!" Marranj yé bá gúrgúrenj piá ná ás tiñnaba álán risínol, idññ nás yee-sí lúnjñ-ii ál yé Jáásodunjo-ii. ⁴²Lia namá lóó leela Ísa namá jutá nyána, kwa namá kañj ná yee kôilinj, álbá ila lóó-le kagul ál yé kéénj namá kaarínje álán paraga kaníya ná jee. ⁴³Marranj Ísa namás in kwă, Ká bá sín deema kernja-sí Wúo'ñ kuarin'ín belé tullé áwli, iláin ná-ii kaa dén'ín kamínje. ⁴⁴Ísa namá nyánj nân íde kee, nás kwa-sí yaúda'ñ barú yaúdan daaraña-lé guupáálíti.

Chapter 5

¹Majira waar kwă'ŋ ɬarí jâ: Soog díg ăl Ísa kééná ná Janaseret'ŋ pâj'ŋ ări kirélin-ii, na kwa'ŋdaldá nás yee dóróolin piá nás kigtŋen-ii ásán Wúo'ŋ belé kel kámmiya. ²Ída namá pâj'ŋ túga pullŋa ăw jágŋla marran pullŋa kwăá kăŋba. iláin ná kééné álán kien kunyira kálol. ³Yé namás kila pullŋa ăw'ŋ dió díg-sí oonjo, ıla pullŋa asá yé oonjo namá Simon'ŋ pullŋa kééná, namá Simon-sí injo ásán tuum'ŋ karra keeré. namá pullŋa'ŋ írí dū oonjo nás kwa'ŋ kwa-sí guɖpááliti. ⁴Asá bás déén belé agé namás Simon-sí in kwă, "Pullŋa sís bárgi nás koro korrâŋa-lé báare, namá kien kunyira koró biní namá púúná báy-ii. ⁵Simon namá in jáwí, "Dúin sagal, kí koóná nás púúná karigel, marran púúná tog dog á kiyába, marran naa iláin náis Jí in jwa álán kunyira koró kiní álán bá kiní gél. ⁶Álbá in nân kááwe namá púúná'ŋ púúná kéyé naman kien kunyira kôili álán nyéérinjal. ⁷Namás kien ampára kernja-sí alá pullŋa keer'ŋ írí kăŋ arka káwe, álán kélal nás ká nyíníyal, kien ampára namá kéle nás pullŋa ăw dog-sí kí púúná pis tŋrŋ káwe naman kôili ásán imiŋa'ŋ ammiya. ⁸Álbá Simon Patoro-sí jágŋla ăl enja, bás Ísa-sí kí kurnjo oonjo namás in kwă, "Dúin túga karra jawŋí Loŋ pii ká duó kattŋanaduŋo aŋ. ⁹Ídŋŋ ná yé naman kéén ampára nyét-sí kila púúná'ŋ jây-ii sís pirjen káwe. ¹⁰Naman-sí Zebed'ŋ dogóláYagúbbin kí Yáaye alá Simon'ŋ ampára kăŋ. Lia Ísa namás Simon-sí in kwă, "Kăli agítŋba, naa miin íne ná tabu'ŋ bán kwa-sí jéel." ¹¹Liya namá kien pullŋa koro'ŋ paál kílul nás tuum'ŋ dakki kelé namá kien óta kundie ná Ísa-sí kari kúle. ¹²Ísa mattâge-sí dááwen piá: Ila tin-lé ăl Ísa deem díg-le kééná, bás duó dee-lé tána ná mattâge kééná, duó-sí abá Ísa núnj poyí, "Namá kurgon poyí ná Ísa-lé sâd piá, abá jôil álán gi tiyyá jâ kaila jâ, " ¹³Ísa namá dóná írí jágŋ namá il duó-sí kurá namás in kwă, "Ee, wél álán gi tiyyá â namá in kwă tiyyá jeen. "In nálan kewa namá duó'ŋ suúr kúrul. ¹⁴Lia Ísa namá namá sâwgen piá namás in kwă, "Kabara a jâ ba, marran joo nás dŋŋ suur pági-sí jáwli, na kila gôbonja jarán áis Músa kwăálánkíe tiyyá jeen, ásán kwa-sí núnj duno jeen. ¹⁵Marran déén írí dog bá lóo saa sonŋá mééré namá kwa'ŋ kwa kéle ásán déén belé kil kámmiya na álán dog kien wjanja-lé dááwen kiní. ¹⁶Marran Ísa bân kerrégbi kerrég jutá dūy-ii ná jumel. ¹⁷Ísa robog dááwen piá: Soog díg-le alá Ísa kééná ná sŋn kwa-sí guɖpáálitien-ii Parasŋna na Músa'ŋ dáálí'ŋ guɖpáálíná ălmŋ Galile na Yûdiya'ŋ elenja bi ellenja-lé kăŋ na alá Jurusalam kăŋ ná kéle namá íde kúul. Íde Loŋ piin kurro namá kí Ísa kăŋ ná kí kie wajána dááwen pii. ¹⁸Namás kwa dí katan ná robog-sí birs'ŋ írí kăbiya ná kôili ásán tón dió káriya ná Ísa'ŋ tabu'ŋ eré kaaye. ¹⁹Asábá dorá á kumméba álán si kăndul kwa'ŋ sunŋin'ŋ uún, namá ton'ŋ írí kaápé ná tŋr karul ná kie robog-sí kí déén barsin kwa'ŋ tulle Ísa'ŋ tabu'ŋ eré dū kăpul. ²⁰Álbás Ísa dŋŋ see jây jágŋla namás in kwă, "Dúin jalpâg kŋŋ kattŋenja áisa kăásul. ²¹Naa parasŋna namás kayé ná suur-sí in kămiŋa, "Yé in kii-ii naman ăw ná Wúo-sí nanyin, duó nás kaw-sí kien kattŋenja paasi á keba, marran bá Wúo-ii déllin nás kwa-sí kien kattŋenja paasi?" ²²Ísa namás iwo ări id ăl kien tabŋja-lé kééná, namás in kwă, "Kien kilmanja-lé údóná kin nii-ii nin kăán bawriti? ²³Ăy-ii sonŋá háini, álán in jwa kŋŋ kattŋenja áisa kăásul, wala gal álán in jwaása jawala ná jŋŋi? ²⁴Marran in lóon ásán in baluŋ Duldí'ŋ kwé dog suuru'ŋ írí dog ása kurro kee ásán kwa-sí kien kattŋenja jinyiti, "-Yé namás robog-sí in kwă, in gŋs ámin ăsawárig jawla, ná dŋŋ birsí jabún ná tón joo. ²⁵Inná lan namás kila kwa'ŋ tabu'ŋ wárigjawla namá déén birsí ıla dorool piá asá írí unjya, ná bawa ná tón nyána nás Wúo-sí mujjé pii. ²⁶Kwa-sí namás nyét mayi-ii enja, namás Wúo-sí mujjé káwe. Namás kăli taan namás in aáné, "Ottó bát pirjenja kăgila. ²⁷Lobe'ŋ ɬarí jâ: Lia Ísa namá tawrá koro namá diginieduŋo-sí jágŋla ăl in kariya Lebe ná kee ná déén diginíe'ŋ kurnúg ăw. Ísa namás in kwă, "jêl ná koo." ²⁸Lebe namás jawla ná kééné óta nyét júndí namá yee díbe poi ná kééné. ²⁹Lia Lebe namás Ísa-sí déén tón súbu appâ piá. namá diginíe kwă sonŋá kéle naman kwa kernja ná kien namíe káwe. ³⁰Marran Parasŋna na Músa'ŋ dáálí'ŋ guɖpáálíná alá dŋŋ dorá'ŋ kwa-lé ge namás kayé ná Ísa'ŋ majira-lé dălimin kawé nás in kămiŋa, " kí diginíe kwă'ŋ na kattŋenja kwă'ŋ nŋn lóo tog kăán baam na băbun? ³¹Ísa bamá in jáwí, kwa aapenja á geba ăl dawád-sí kôili. Marran ăl wajána gé ná dawád-sí kôili. ³²Ká idŋŋ á élabá ásán kwa wáriga-sí ɬarí â marran ăl kattŋenjakwă'ŋ uún éla álán túúben kiní. ³³Ísa-sí borrá'ŋ kŋŋul: Yeen namás Ísa-sí in aáné, "Yáaye'ŋ majira básin borrá kămúnéli nan dog nin dawa kelleeli na parásiná dog nin inná lan kawé. Marran kŋŋ majira bá kaame nakăbiye." ³⁴Ísa namá in jáwí, "Bí duó birsila'ŋ sóólá-sí taga bigé lán ásán borrá kămúnjal ıla tin-lé ăl yé kien kăŋ. ³⁵Marran soog kee nán birsin-sí díe-lé kabe lia kila sooga-lé yeen bá sŋn borrá kămúnjal. ³⁶Nan si kí mitil in írsinó, "Duó ála á keba ná juri diwwô'ŋ ărí bétel namá jee nás juri toy-sí rôkka jábí. Na abá duó innálan piyá juri diwwô-sí bán nyerinól júndí, na ıla rôkka diwwô kí juri toy áŋ jiyaba. ³⁷Na duó á keba ná kira kiwwôŋa-sí kira'ŋ jerbenja toya-lé jŋŋiti, na abá jŋŋi kira kiwwôŋa bán júndíyl ná jerbenja nyólginjal, na kirabásin búnyál na jerbenja námá jtti in. ³⁸Marran máán bán kira kiwwôŋa-sí jerbenja kiwwôŋa'ŋ dió jŋŋi, ³⁹Naduó á keba ná kira toya bá ná júndí ná kira kiwwôŋa írí jŋŋi idŋŋ na ıla duó in belé'ŋ kira toya kwă sonŋá tullé ge."

generated on Tue Mar 4 01:53:54 2025

kwa aldaṇa'ŋ kwă-sí buuru-lé ás kúndaba, walá ínaba'ŋ kwă-sí sayíŋá-le ás kúndaba.⁴⁵ Duó tullé ótá tulléŋa ráŋŋél áldéén kilmá'ŋ gúbúl jáá, na duó jiti ótá jittiŋa ráŋŋél ál déén kilmá'ŋ gúbúl jáá, ila asá déén kilmá sálgen pii bá yé-ii ná déén uto kíe risiŋ.⁴⁶ Jutú mó kwă riyyáŋa na ulla: Ka-sí Lonpii, Lonpii, kaán gi bāŋŋ, 'ná ǎri id á bawba ál ká ámiŋ ?⁴⁷ Ká áwligísiŋ ila duó ay-ii lón ál dúl-lé úndul nás kúŋŋ ɸɸŋ kel aam nas kíeŋas táári pii-ii,⁴⁸ Yé bá in lón ná ila duó ál ton tɸɸm, yé duó ila-ii ál taaru-lé dúlú kurrá kurto ná dēlé ton'ŋ edeba jábí. Namá koro'ŋ koléŋa éle ná ton-sí tɸɸrɸl, marran ton-sí á irtulba, iláŋ ná taraas kutumɸl.⁴⁹ Marran duó asá dúŋŋ belé kelaam na kies tááriás piiba, bá in lón niná á duó ton sɸɸrɸ hō'ŋíri tɸɸm nás edebe á keba. Na abá roo'ŋ koléŋa éle ná tɸɸrɸl bāŋ jáwɸíya jitti'ŋ jitti kɸŋo póyyā.

Chapter 7

¹Ásabá Ísa déén gũud agé ása kwa kaɪn nās kélámɪn namá kapárnahôm karí. ²Íde káldága piirɪn tabu'ŋ koi-ii ilá yé saa sunjǎ kóelɪnɪ namá wajân kɛŋa ná kóelɪnɪ álán wə ii. ³Káldaga pirɪn tabu namá yahúda'ŋ sabáŋa tabuŋa kúrɪŋa sí adden piá ásán ísa in áánál álán ɛl nās déén koi—sí dawén piá. ⁴Álba kilá sabáŋa tabuŋa kúrɪŋa Ísa lé kaagul namás in ááŋe in Duó kí saa ɛl dɛŋ janyɪnɪduonɪ ásánjanyɪnɪ. ⁵Ídɪn ná yé dáɪn Barú'ŋ kwa sí saa kóel nan dog gís Kíŋa déén daara'ŋ loo túmó. ⁶Jásodunjo innálan namás kándul ná kɛ kéeŋe, Yé áara ákénába ɛl káldaga pirɪn tabu kéeŋ jalpágá sí adden piá ásán in áánól, sagal dírró áis eebá idɪn ná ká nii áŋba álán gís jǐ dúɪn dírpó'ŋ karɪn jǐ taga itírɛ. ⁷Namá idɪn ná dúɪn suur nii appá áyélba álán díe-lé oo, marán uu juwá nās dúɪn koi sí pérénól. ⁸Ká duó it an ná kuri'ŋ soór nan sí káldaga dúɪn soór an abás in duó sí in kwá ɛl jɛl yé bá undul ná bás in duó in kwá ɛl joo yé bá dui-ii ná bás in sí in kwá ɛl in ají jaa bá pii. ⁹Álbá Ísa in belé sí kélámíe namás in duó'ŋ belés mǎyɛ ɛŋa, namá kila kwa lé tabu jawí ɛl yé sí kari kulé, namás in kwá, in gís kámɪn yee ká namán seejǎ appá in ná in Ísraziel díó álákámboóba. ¹⁰Kilá kwa sí ɛl adden kawɛ namá man kúmbé nās koi ákér ɛŋa. ¹¹Álbá nii kul Ísa namá ila deem-lé nyanǎ ɛl in karɪnɪ Nian, ná kwan dalda ná kéeŋ arra kéeŋé. ¹²Álbá Není'ŋ túsɪ tana namás kí kwan káítíe nās kwé'ŋ mǎyɪt paál kérélinɪ ná kwé bas déén Íya-lé tog kɛŋá ná déén Íya gal namá bírmɪt kɛŋá namá Deem' in kwa namá sunjǎ kurolo ná Ye kari kulitɪnɪ. ¹³Álbá Lonpii ila Yáa-sí jagila namá kilma'ŋ rasin dóŋa kuro namás in kwá á jómba. ¹⁴Ísa namá nyána ná kapan-sí kura kwa ɛl sí kwé'ŋ mǎyɪt kabɪnɪ namá kare, Ísa namá in kwá juredunjo in gís kámɪn ása jawla. ¹⁵Mǎyɪt namás warɪg jawla ná risɪn, Ísa namá bawa nās déén Íya-sí dóŋa jaa ¹⁶Yeen kwa nyét namás káltan, Namás Wúo-sí munje kawɛ kwa nsmá in ááŋe déén tasa-lé ása domonɔunjo appá tana Wúo ɛl ásán kéeŋ kwa-sí nyɪnɪ. ¹⁷Ísa'ŋ kírɪ namá Yidiya ná Barúŋa ɛl Yidiya arɪ kaɪn sí mere. ¹⁸Yáayé'ŋ Majira namás ila útóna nyétɪn áágé. ¹⁹Yáaye namás kéeŋ Majira aw-sí tarɪ piá álán adden ná Lonpii-sí kíŋol, Jǐ la jan ɛl inlon álán jɛl wala Duó ker álán kánó?. ²⁰Álbá kwa Ísa-lé kaagul ná kíŋul. Yáaye jabadunjo gí adden piá álán gí kíŋo ɛl gí Wúo adden piá ná jɛl wala duó ker kee álán kanó? ²¹Ná ila tin-lé tag Ísa kwa sunjǎ-sí dawan piá, kwa asá kireli kwa asá áreta kaɪn ná dog kwa sunjǎ kúŋi palí ɛl kurúŋa kaɪn. ²²Ísa namá kila kwa-sí dɛŋ jɪŋo jawí ɛl adden kawɛ, boo nās Yáaye-sí udóna it bwá ɛl Bǐ kélbámí, kurúŋa-sí kúŋi palɪnɪ ná Marsona na kilɪnyé ná kwa asá kewa kaɪn ná dawan kaɪnɪ ná turúŋa ná belé-le kélkámíe, ná mǎyɪt nās sǎlla kíŋi ná belétullé nās pagirɪŋa-sí kawliye. ²³Bora patta ila duó gí áisa gila ápiiba. ²⁴Álbá Yáaye'ŋ domonkwa kawɪye, Ísa namás tuunǎ nās kwa-sí Yáayɛn risɪn, jutá bíyo álán aa bagil ? álán bílɪ bagil asá dawlo koilos pii?. ²⁵Ná ába ilán áiba kaan jagɪl bíyo? Duó la kɛŋá ná jibbenǎ tullɛŋa jɪnɪ? ai-ii lela kwa kilán ɛl jibbenǎ ná kí ótóna tárɪŋa buu kawɛ ála ton kuri-lé karɪ. ²⁶Ná Bǐ kaa kɛŋá ná déén' in puro álán bagil? Domonɔunjo la kɛŋá? ee Yé naman domonɔunjo-lé sunjǎ-ii? ²⁷In Duon ai-ii ála déé' in Wúo'ŋ Domoborenǎ toya'ŋ díó in rimmen ɛŋa ká álán dúɪn domonɔunjo dɛŋ tabuŋ adden aa álán gís Jǐ dɛŋ dorá janó. ²⁸Ká álán gís in kwá kwa ilán díó ɛl Nyána karɪnɪ Duó ákeba ná Yáaye-lé sunjǎ appá kɛŋá maran duó kwan itti-ii ná Wúo'ŋ kuri-lé kee ba Yáaye-lé appá-ii. ²⁹kwa nyétɪn namá digíníekwa álbá ila belé kélkámíe bás kíwe Wúo'ŋ dorá ɛl see-ii, idɪn ná yeen-sí Yáaye baá. ³⁰Maran parisɪŋa ná Músa'ŋ gũudpáálɪŋa gé nās kíen súrnǎ-sí Wúo'ŋ táárɪ kawerɪnɪ, idɪn ná yeen-sí Yáaye ásbáaba, ³¹Ísa namás in nyɪnɪ naná kin kwan díriye kí kaa sín arra áa? ³²Yeen bá in kánlǎ inná dogólá dokkɛŋa ála wɛlle'ŋ lóo kawíya nās suur-sí tarɪ kawɛ, náis niné kúwo nan báwriŋi álán balo nan gís kona kí kolé aa nan ábomolaba, ³³ilán ná Yáaye jalodunjo ɛl ná Garaŋa á kámba wala koro ákámba namás in báminǎ asá árɪt kee. ³⁴Namá dúlɪnkwe ɛl ná Garaŋa kám nan koro aam nan dog in báminǎ iné ɛl duó kee ná úróli nan kira aam ná digíníe kwan jurru-ii. ³⁵Maran riŋ-sí in sí kábíyíe ɛl tullé-ii in kila kwan jainn' in dorá ɛl yé-sí karɪn kulitíe. ³⁶Naa namá parisidunjo ná Ísa-sí imanǎ álán kíyal ná kɛ nɛŋ arra kámíe, namá parisí'ntón ná sedba'ŋ kíli onjo. ³⁷Ila deem-lé namá Yáa kɛŋá nan katɪŋa pii álbá in kélámíe ɛl Ísa parisí'ntón kee ná Nɛŋ kaam, namás murenǎ taranǎ kí dorde tullé bawa nās kéle. ³⁸Ná Ísa'ŋ soor kéeŋ tárɪŋa'ŋ tuga kera ná kóm, Namás tuga ná Ísa'ŋ tárɪŋa-sí kí kéeŋ kola líimel liya namá píŋi ná ila kola-sí kí déén nyiwiŋ pááso namás tárɪŋa-sí udo kámíe namás Murriŋa lu-ii. ³⁹Álbá ila Parisí Yé-sí imanǎ ila uu-sí jagila kí kilma'ŋ díyo in kwá ába domonɔunjo básán lon in ii ɛl Yé-sí urel ná ɛl kaa Yáa-ii ná ɛl Yáa ila-ii ɛl katɪŋa pii. ⁴⁰Ísa namás in kwá Ká wóel álán gís arɪ kwá Simon, 'Simon namá in jawí.' jwá gís Gũudpááli! ⁴¹Ísa namás in kwá, 'ɛl kwa aw kaɪn nās duó dig-lé songonǎj jaydunjo-lé songonǎ nii káyé namás dig dína nǎ tǐyo píriŋa oso ná ker wayyɛŋa oso. ⁴²Kila aw dog wala songonǎ á kaɪnba álán kawíya, Na Yé namás kila kwa aw sí kila songonǎ jundi, ná káy diigi nan ye bará-le sunjǎ kóinɪ? ⁴³Yé simon namá in jawí," ba gís in lon ɛl ila duó-ii asá songonǎ sunjǎ kundíyɛ," Ísa namá in jawí Jǐ bat-sí taras janda. ⁴⁴Liiya Ísa namás Yáa'ŋ eré jǎŋo nās in kwá, "Jǐ in Yáa-sí jalula Ká kan dɛŋ ton ɛl ná koro dog ágís ájaníba ásán tárɪŋa álu, maran Yé kúɪn tárɪŋa kí kéeŋ kola wesé piá ná kí déén' in nyiwiŋ paso. ⁴⁵Wala jǐ kilanǎ ágís jámíba, maran Yé main la tin-lé ɛl ká tón kari yé bas kúɪn tárɪŋa udo aam. ⁴⁶Jǐ dúɪn tabu dǎy ájuliba maran Yé kúɪn tárɪŋa gís murrenǎ gís luyɪnɪ ⁴⁷Naa ná Ká in gís kámɪn in Yáa'ŋ jainɪ sunjǎ in gís páálítí kéeŋ katɪŋa sunjǎ kila asá kasul, Maran duó

asá jaini itti kee kééŋ k̄at̄ŋa bás itti k̄ásul."⁴⁸Liiya Îsa namás Yáa-sí in kwă," k̄íŋ k̄at̄ŋa k̄ásûlŋi ⁴⁹Liiya sola kern̄a k̄áyé ná d̄eŋ tasa-lé in risiŋa in kii Ðuó-ii naman-sí kwa-sí k̄at̄ŋa pasí. ⁵⁰liya Îsa namás Yáa in kwă,' d̄íŋ seej̄a nás J̄i jopó kí appe joo.

Chapter 8

¹Liya İsa namás ná Deem bi Deem-lé Elle bi elle-lé kilon nás kwa-sí Wúo'ŋ kuri'ŋ belétullépááliti ná Kureméŋa way na aw dog kééŋe kaŋ . ²Ná Nyáŋa wajaŋa-lé dawen kaŋi, in MooMagdula asá ʔríta sabe kaŋrəl. ³Ná Jona kusáŋ Yáanjkwé Kusa ál Hirotti'ŋ tón'ŋ oro pii náSiwsan ná Nyáŋa kerna, kin Nyáŋa namás kura kaldùl nás rogá pugó kawé nás Yeen-sí kanyiní⁴Ila tin-lé ál kwan dalda sunŋá eŋa, ná İsa-lé kí deem deema kundulaYé namás mitil èl nástaan; ⁵Álbá Jusunódunjo kuro ásáŋ kola ráan álbá Yé nás kolá kirti kolá dīi namá dōra bunyie ná kátiníye na ardan kiyana namá birnyin kámmie. ⁶kolá dīi namá loo kitoŋa-lé bunyyé álbá tane namá talale idīŋ loo ilol áskénaba⁷Kola kerna namá keya'ŋ dió bunyyé ná idé tuyé nás keyá loo makké pii . ⁸Maran kola kerna ná suuru kamulə'ŋ íri bunyyé nás jawlé ná kiriní asíŋa pirilé sunŋá ál kusunul ál Yé in mitil taan nás kí urú in kwă, "Duó asá kilo kee ásáŋ kélámie ba ʔw nás kélámie .⁹Kééŋ Majira namá kinul in mitili'ŋ arra kaa-ii lon . ¹⁰İsa namá in jawi, " Wúo'ŋbutu'ŋ boot ai la Bīŋa kannia, Maran kwa kerna-sí Ká asába kí mitil kámín aldi naa ná lookalwíe ná ákalwíeba ná kélámie ná dééŋ arra á kernilba.¹¹In mitili'ŋ dééŋ arra inlon kola ila ál Wúo'ŋ belé-ii. ¹²Kola ál dōra ʔrī bunyye bá kila kwa gé ál belé kélámie namá Arit èl ná ila belé kíŋ kilma-lé rāŋ ná baw álāŋ jīi see ákeba nás kopónól. ¹³Ná kila ál Kidoŋa'ŋ íri bunyie namá gal kila kwa gé asá belé-sí kí kilmaŋa'ŋ simmīŋ kídírītīe abá kélámmie, maran yeen kíŋa áskāyŋiba, yeen bá kí tin ittīrig see kéli, maran jarrin tin-lé bá kawítie¹⁴Ná kila ál kéye'ŋ dió bunnyé bá kila kwa gé asá belé kélámmie, Maran abás kawle ná kééŋe, díen jaini'ŋ udóná ná káwīŋŋ ná kilma'ŋ sunŋá puttó táil wala ila belé tabuŋa á tuselba. ¹⁵Maran kola ál suuru kamulīŋ íri bunnyé bá kila kwa gé asá belé-sí kí kilmaŋa'ŋ patta ná teeyé kaŋi ná belé-sis kélámie ná kilmá góbul kawle rítāy namás kané tīi-ii ná kiri. ¹⁶Duó ákeba nás Másárāja puwól namás korāŋ dió wala pittī'ŋ urūgūm juul, Maran máāŋ sí mardabiní íri jawriti, ásáŋ kila kwa-sí loo errinēl alá kundula ná karītīe. ¹⁷Ilāŋ ná ʔrī ákeba nás kuleli ná ás pulitība wala ʔrī á keba ál butuní ná tawrá á kúrelba. ¹⁸Naa ná ii nan eŋa, in-sí kilma tara-sín bay-ii ná baa nás kélbām. Duó asá ʔrī kee básāŋ kanyiyāl, Ná Duó ila máāŋ asá Yé dééŋ tabu'ŋ jawriti ása kee, básāŋ kábe¹⁹Naa İsa'ŋ Bārŋa ná dééŋ İya namá kéle álāŋ İsa-sí kagīla, Maran Yeen kutīŋol álāŋ dee-lé kaagól, ilan ná kwan dalda sunŋá kéná. ²⁰Namá duó dig nyaná nás İsa in kwă, " Ál díŋ İya ná kíŋ Bārŋa paál kerelí náí Jī-sí kane ai lan kagīla, " ²¹Yé namáin jawi." dúŋ ná kúŋ bārŋa kwa kit ge asá Wúo'ŋ belé-le kélkame ná kie-sí táári kawle."²²Sog dig İsa namás kééŋ Majira-sí in kwă, " kasá kawla in hiila pajāŋ' ŋ juwo koo innālan namás kawle nás puldūŋ kūl namás kawle ná kanniya. ²³Álbá kaŋi ná kaŋiní İsa namá kaŋi ná unjo, namá Wīs èl ná paja-lé kaŋi nás puldūŋ' ŋ dió koro jīŋi, ná kóel ásāŋ puldūŋ-sí mēgul piá kwa-sí namás masibo poy.²⁴Majira namá kééŋe nás Yee kaŋiye nás in áāŋe, " Sagal! Sagal! Kí tara kanní álāŋ kūnīŋi, İsa namás kwala ná dawlo koro'ŋ zola-sí guguren piá Wīs namá lula eŋa loo namá dirig saa-ii . ²⁵İsa namá kééŋ Majira-sí injo, díen seejāi ʔi sabba kaŋi?" Namá bat sūr-sí kí kaŋi ná piriní inol, " Yé in-ii ná koro na dawlo yé-sí baŋi pii?"²⁶İsa kí kééŋ Majira'ŋ namá paji kilí ná Gerasiŋa'ŋ Bārú kééŋe, Geresá namá paji'ŋ ʔrikee abá Galilī'ŋ ere jan. ²⁷Álbá İsa puldūŋ' ŋ diyó puŋo ná tará dūu jaa bás kí Aritdunjo kiátie ála Deem' ŋ kwa-lé kéná, sunŋas ooŋo ná juri á jīŋitieniba wala tón ʔŋ ʔwba namá nín turbaŋa-lé unj. ²⁸Álbá İsa-sí jagīla namá uru tan ná kééŋ kurŋa-lé poya ná uru kírīrig tan nás in kwă, " İsaWúo appā'ŋkwé dee ká káŋi aa sa kaan ká saat gí aw bílan áŋjaba. ²⁹Ila-ii ná İsa ʔrīt-sí nurgu iní álāŋ duó'ŋ suur kuro, ila duó-sí arit sín sunŋá laddi nás jabiti namá nín kí nyiriŋa dōŋa ná tará kīrgeli maran nyiriŋa-sí namá nín dusal ná Arit básāŋ jūta tiye dee-ii. ³⁰İsa namá in injo, " Jī ai gí kaŋiya? namá in jawi duno'ŋ kaŋi, " ila-ii nás Arita sunŋá kéná. ³¹Arita namá İsa-lé aŋa sunŋá saat pii álāŋ İsa á jundiba álāŋ jurúb jiya. ³²Namá kaðurúga'ŋ duó'ŋ appá kééŋe Nōra'ŋ noda'ŋ namī piyēŋi, Arita namá kee-lé saat pia álāŋ kila Kaðurúga-lé nyiní Yé namás tina . ³³liya Arita álbá duó-sí jundi namás Kaðurúga-lé jawiní, ila Kaðurúga'ŋ duó'ŋ namás paja-lé jawiní namá Roo muniní. ³⁴Álbá Wouŋa ila uu-sí kagīle namás Ellenja-lé Deema-lé kawiní nás kwa-sí áāŋe, " . ³⁵kwa namá kurūl kééŋe álāŋ kagīla kaa-ii ná eŋa, Álbá yeen İsa-lé kaagul namá kēmbē ná ila duó asá Arita kure ná kee ná İsa'ŋ kilí aw ná máaná ná jurinja jini ná dééŋ tabu ná dééŋ loo-ii, Yeen namá kalí tǎi. ³⁶Kila kwa ál kagīle namás bārŋa-sí áāŋe Araitdunjo ai-ii dawin eŋa. ³⁷Lia Garasiŋa ná kwa ál Garasi'ŋ tuga kaŋi , Namás İsa in kowe álāŋ jee ná Jīŋa-sí jundi ,ilan ná Yeen-sí kí kalí pis kaŋi lia İsa namá pullun japa ná kééŋe. ³⁸Duó asá Arita kure namá saat piá álāŋ kí İsa arra kíya, Maran jopódunjo namás in kwă ál tón joo nás kíŋ aala-sí kit juwa ál gís Wúo piá. ³⁹lia Duó namá Deem' ŋ piní nás kwa nyét İsa'ŋ isiŋo,İsa yé-sí kaas piá. ⁴⁰Álbá İsa wayŋa kwan dalda namá tire, idīŋ nás Yeen kaŋiní ál Yé wayŋiti. ⁴¹Naa namá Duó kéná ná Yarús kariní ná Yahuda'ŋ daara'ŋ tabú kéná namá èl Jáasodunjo'ŋ tārŋa-lé poyya ná saat piá álāŋ bá kie kééŋ ton kíya. ⁴²Ilan ná kwé niw tog bir ila ál kééŋ dakkí Ayenja awkaŋi kóel ásāŋ waí-ii,Álbá İsa dōra kééŋe ná kundilīŋ kwan dalda namás dōra kunyūnyū kaŋi⁴³Kila kwan dalda'ŋ dió namá Yáa kéná nás kí ayenja aw kewa jiníti ná dawat tog dog ákénába álāŋ dawin piá. ⁴⁴Namá kí İsa'ŋ soor èl ná dééŋ Garabubu'ŋ ʔrī tǎi innālan kééŋ kewa'ŋ jiníŋa namás kere,⁴⁵İsa namá kinjo, " kii nai Ká kura álbá kwa nyét kawreŋe Potoro namás İsa-sí in kwă Sagal in kwa kunyinyis kaŋi nás díe-lé kurginja, " ⁴⁶Maran İsa namá in kwă aila Duó dig kura, ilan nás iwa ál gí

kuro suúr kuruł.⁴⁷Yáa álbás iwo ila uu-lé taga ásan̄ á kuroba,Namá êl ná írí'ŋ kitin̄ ná ísa'ŋ tǎrŋa-lé kûbin̄ poy in uu namá kwa nyétin̄ tabuŋ kén̄á namás Ísa kwǎ kaan̄ uu'ŋ ná Yé, Yé-si kura ná ai-ii wara dawin̄ en̄a. ⁴⁸lia Ísa namás Yáa-si in kwǎ dúin̄ kwě niw dññ seejǎi náí Jí dawin̄ piá kí appe joo.⁴⁹Asá Ísa kañ̄ ná risin̄a, namá Duó main̄ Yarus'in̄ tón̄ jilelé ná êl, Yarus̄ ǎl Yǎhuda'ŋ daara'ŋ tabu kén̄á," nás in kwǎ dññ kwě niw asá wai-ii ,Gũdpááli-si diga á janiba .⁵⁰Maran̄ Ísa álbá ila belé-si kélámí namás Yarus-si in kwǎ kañ̄ áí tǎba bá dññ seejǎi dññ kwě álán̄ si appe en̄a⁵¹Álbá Ísa Yarus' in̄ tón̄ paago,Yé wala duó ker-si as tinaba álán̄ tón̄ karí bás dññ Yáaye ná Yaguba ná Potoro-si ná kwě'ŋ Ába ná déen̄ Íya-si kañ̄ nás tina álán̄ kariya. ⁵²Ila tin-lé asa kwa kañ̄ nás kwě-si komen̄i, nás in kwǎ," kola bundi idññ ná Yé ás waiba, Bás dññ uñi. ⁵³Yeen̄ máán̄ namás káyé nás Ísa bejen̄ kawé nás kélele idññ kalŋa kwě asá wai-ii⁵⁴Maran̄ namás dóŋa tǎi nás in kwǎ dúin̄ asa jawla. ⁵⁵Kwě'ŋ kuo namá pentin̄ máán̄ wai gé Kwě nás wǎrŋg jawla. Ila Ísa namás Íya in kwǎ ǎl ǎri dññ baní ná kámí. ⁵⁶kwě'ŋ Ába ná Íya-si namás kǎltan̄ Ísa namá Yeen̄-si saw gén̄ piá nás in kwǎ Duó tog bir-si ásan̄ áán̄alba.

Chapter 9

¹Álbá Ísa kureméña wayyena aw loo tog iso, Namá kuro ná Kurin iní álán kíenja Árít kurre náWajana dawín kawé.
²Namá ádden piá álán kaíya nás kwa-sí Wúo'ñ guud kawliya ná wajana dawín kawé.³Ísa namás kureméña-sí in kwá," dñen ari tog dog ábabunba wala Bari wala Mellé ná Garaña ná Songonja ná Jurna kerna ábábunba .⁴Ton it ná bari ba ide bon naman sog it ál bóel álán boo⁵Ná bá kwa ágís kitíríyeba bá turíl kíen tárja-lé pelpel báa álán gís dñen ton ' in turíl áis diñiba ásan osóm kee ná dñen ere tullé aiba. ⁶Innálan Yeen uje ná Elle bi Elle-lé kilonji nás Kwa Wúo' ñ belé kawlitie ná loonja nyét-lé kwa dawín kawé.⁷Hirôd ála Galilín Akuro'ñ tabu kanja namá ila údónja nyét kélámí álán káñ ná duitiya, Hirôd-sí namás tabu urruñoilan ná kwa dñi in kámín asá Yáaye jalodunjo sala enja. ⁸Ná kerna gal ná in kámín ál Alíja Domonduño-ii alá tóóríg kéná ná lonjola ná dñi ná in kámín alá in kila Domonkwan díó dig nás jawla. ⁹Maran Hirôd namá in kwá Yáaye-sí Ká tabu anda in naa gal kii ál Ká déén in údónja kélaam Yé-sí nás bat jawle álán Ísa-sí jagi¹⁰Álbá Kureméña káñi, Namás Ísa-sí kila údónja nyét ááñe ál Yeen kawé, Lia Ísa namás dillín kéén Kureméña-sí kargi ná kienja Deem Beseda kééñe .¹¹Maran kwa namás kéwe loo it ál Ísa duitini namá kari kulé. Ísa namás Yeen-sí tire nás Wúo'ñ belé risiño ná déén Kurín' in ná Wajana-sí dawín piá¹²Álbá Dulé dúña Kureméña wayyena aw namá kéle, Nás Ísa-sí in ááñe in kwa-sí adden jaa ná Ellenja dakki-lé kiya nás surnja-sí ari dig kule ná kámmie ná loo oyniya unol idñin Kí saa karra káñ. ¹³Maran Yé namás Yeen-sí in kwá," Bí ari dig baní ná kámmie, Kureméña namá in kawí Kí bás Garaña ooso ná Puuna aw kaan dillín, abá írini namá koo nás in kwa-sí Nun kulu. ¹⁴(Ila loo-lé kwa namá dakki Lirinja ooso káñ) Ísa namá kéén Majira-sí in kwá," in kwa-sís buwa ná Daaraña, Daaraña'ñ ôl ná daara tog ásan dakki kwa wayyena ooso kee,"¹⁵Majira namá innalan kawé," namá kwa nyét düu kulú. ¹⁶Ísa namá Garaña ooso ná Puuna áw-sí baw ná loo jawíl jagila namás assô assô piá ná du-ii ná dokke dokke piá namás Kéén Majira-sí ñarra Majira namá kééñe nás kwan tule kayé. ¹⁷kwa nyét pistirin kámmie ila Majira namá kila Nunja'ñ arinja asá saje kí Gerenja áw pistirin dorol kawé¹⁸Asidig Ísa bá loo dig kéná ná ditini'ñ juméla ná kéén Majira dog kéyé káñ álbás déén jëm agé namá kéén Majira-sí ino nás in kwá." Kwa bat ai-ii ál Ká kii an?," ¹⁹Yeen namá in kawí," Kwa dñi ál in kámín Yáaye Jabadunjo jan, ná Kwa kerna gal in kámín Ilíya jan, ná dñi gal ál kila Domonkwan díó digjan alá tóóríg kusini nás jawla²⁰Yé namás Yeen in kwá," Maran Bí ái bámin ál Ká kii an?" Potoro namá in jawí," Jí ál Jásodunjo jan Wúo'ñ kwé.
²¹Maran Ísa namás sarttin piá ásan Duó bir sí ás álonba. ²²Ísa namás Majira-sí in kwá," aldi'ñkwé ásan dita'ñ tasa kí munán beto ná Sabana tabu kurunja-lé ná Páñja Músa'ñ dalin Guudpáálina álán Yee áriníya ná lia yeen ban kawé namás déén wai'ñ sog iis kwan-lé salla gé nás jawla²³Lia Ísa namás Yeen-sí kwa nyét in kwá," Ába Duó kóel álán dúñ karín ññi, bá déén suur bás piá ná déén kaldañu baw ná-ii kereñ kari luwo. ²⁴Idñin ná Duó ál kóel ásan déén suur jopó máán bá jiti, Maran Duó bi Duó ná déén suur jiti dúñ uñ básán jopó. ²⁵Kaa lé tullé-ii ásan Duó dalñin nyét dóná kee ná déén suur jiyo wala gal paso? ²⁶Ába Duó kee ná Dúñ uñ wala gal Kúñ údónja'ñ uñ-sí tabus tuti, Dalñin kwé-sí dog básán déén uñ tabu tuti ná ába kéén galaña'ñ wala Ábba'ñ galaña'ñ wala Melega'ñ teeyenja díó éla . ²⁷Ná Ká ai-ii saa ki see'ñ see kámín kwa dñi dñen ál in baan ná berel kwa dñi wai-sí nan ásan kaweyebaná Wúo'ñ Kurin-sí ákañleba²⁸Ása bá dakkin soga tammam bitúl ál Ísa in belé-sí kwá , Yé namás Potoro ná Yáaye ná Yaguba-sí kargi ná Púgo kééñe ásan jëm . ²⁹Innálan álba kééñe nás jumóla déén wajin jalun namás kere jinjo naman kéén juriña dog namás nii patta ná teeyá jinjol inná kuy' in julmola³⁰Kwa aw Músa'ñ kí Ilíja namás Ísa-sí galañatulléña kalñolé nás Ísa kirsino . ³¹Ná kí Ísa, Ísa'ñ wai'ñ kirsino ila Yé kúe Jursalam dui-ii ásan tabu jëm³²Ila díó Potoro kí kéén Ámparaña namá kari ná kunol,Maran lia [lbá Yeen soga tabun kurol namá Ísa'ñ galaña-sí kagilé ná kila kwa áw ál kéye kereli. ³³Ásba kila áw kawla álán kiya ná Ísa-sí kundi, Potoro namás in kwá," Sagal in bát tullé-ii álán iné kaan, káñ kirbónt-sí iis kurtó Jí tog ná Músa-sí tog ná Iliy-sí tog (maran Yé ás lonja ari ál yé beléña.)³⁴Ila Tin-lé Yé kéná ná risiño namá kútu lonja ná Nigíl baw nás Yeen-sí Nima piá Yeen-sí namá kili suúr bunji. ³⁵Namá kútu'ñ uru èl in belén in dúñ kwé-sí ál Ká áño Yé-sís kélbám. ³⁶Álbá ila uru kera namá kámbe ná Ísa ditini, Majira namá ila belé-sí kilmanja kábe wala Duó tog bir-sí ás aneba.³⁷Elelin álbá Yeen pugo kupunol namás kwa sunjá' ñ dalda tani ná dee-lé kéle. ³⁸Kwan díó dig sédig namás tari piá Guudpááli Ká Jii gí saat kaw álán dúñ kwé de jagíl ilan ná dúñ kwé bás dillín Yé-ii . ³⁹Jagíl Árít kwé-sí b's láddi namás uru kirirñ ereñel , namás düu jabiti nás purgul pii naman sín udo pulo pii namá áwren pii ná pellet ájundiba. ⁴⁰Ká kien Mjira-lé saat áa álán gís in Árít kura, Maran Yeen kutinol."⁴¹Ísa namá in jawí, Hai in porrenja serétkwa ása seejja ábaba, Bí bóel ásan kñi nini kón ná irmel? Namás ila Duó-sí in dñen kwé-sís ine jël . ⁴²Ná ila tin-lé al kwé undilini Árít bas báwá nás loo düu tan ná purgula piá, Maran Ísa namá Árít-sí upurí lia namás kwé-sí dawín piá, namás déén Báa-sí jawí.⁴³Yeen namás kwa nyét Wúo'ñ appin-sí pirjen kawé,ila tin-lé ál káñ nás kila údónja-sí kawenji ál Ísa piá Ísa namáskéén Maira-sí in kwá,". ⁴⁴In uñ sís tullén-sí kélebam, Dildin kwé-sí kiniya ásan bot arra'ñ düu kílil namá kwan dóná káyé.. ⁴⁵Maran Yeen ila belén arrá ákarulba, ila belén arrá dñen ere jilínás ilan ná déén arrá ákarulba, namá loo kali kawenji álán Ísa-sí déén arrá'ñ inol.⁴⁶Naa Majira-sí namás dñen tasa-lé galda

poy kiniŋi naŋ kwan bain appâ-ii . ⁴⁷İsa namás kien kilmaŋa'ŋ arra kiwo namás kwě itti bawa nás dŋen taga jaa. ⁴⁸Namás Yeen-sí in kwă," Duó bi Duó nás in kwě itti sí kí kúŋŋ kona dirinŋti báis Ká dirinŋti , Ná Duó nás ká dirinŋti bás ıla Duó-sí dirinŋti áila Ká adden piá, idŋŋ ná ittikwan máán ban Yé kwan appâ een ⁴⁹Yáaye namá in kwă," Sagal, Kí Duó kumbo ná Aríta kí kŋŋ kona kurrŋŋ namá in kwă álán kási ilan ná Yeen ákanba, ⁵⁰Maran İsa gal namás in kwă," Yé ábásiba idŋŋ ná ába Duó dŋŋ garimin áiba bá kíyen ban. ⁵¹Asá tin dakki piá álán İsa-sí jawíl kiya, İsa namás ɯ-ii álán bá Juruŋalam jee. ⁵²Naa namá Domonkwa tabun adden piá álán ná Samariŋa'ŋ elle kééŋe ásan loo ásilin kawa. ⁵³Maran Samariŋa namá kârinje ásan kidiriyeŋol ilan ná İsa Juruŋalam ditiŋi. ⁵⁴Álbá Yagúbá ná Yáaye alá Majira kâŋ in ɯ si kagile, Ná Lonpii-sí in kinul, Lonpii Jí jóel gila ásan utú main jawíl tari kaa ná èl ná in kwa-sí ámi. ⁵⁵Maran İsa namás jaino ná ittin gurguren piá Yeen-sí . ⁵⁶Namás kandul ná Elle kerlé kééŋe ⁵⁷İla tin-lé alá İsa kí kééŋ Majira'ŋ dora kâŋ, bás Duó dig in kwă Ká Jini kâri ɯlo loo it lé ná jani. ⁵⁸İsa namá in jawí," Bórnyona kulonŋas kâŋ ná kiyana jawíl-sí kâŋ, Maran Daldinkwě loo ás kéba álán déen tabu lupo. ⁵⁹Naŋ Duó keer-sí in kwă," kâri jŋlo Duó namá in jawí Lonpii kay main jundigi ná dúŋŋ kurro. ⁶⁰Maran Yé namá in kwă," ál judi ná maita kien Maita kurrul , Maran Jí joo nás kwa-sí Wúo'ŋ kurin risinjo. ⁶¹Duó keer dog namás in kwă," Ká álán dí kâri ɯlo, Lonpii, Maran main ál jarin ná oo nás dúŋŋ ton' in kwa-sí dóná oló . ⁶²İsa namá injawí Duó ákebá ná déen dóna Murattin iri jawriti ná Nuŋi soor jawiti ná Wúo'ŋ táári-lé domi.

Chapter 10

¹Lia Lonpii namá Majira wayyēŋa sabe jaŋo, namá dééŋ taḅuŋ adden piá, Deem bi Deem ǎl Yé kóelini ǎlán jee .
²Namás yeen in kwǎ, "Taa sunŋá-ii maraŋ táárí kwǎ itage, kǎy-ii Taa'ŋ lonpii-sí biŋo ǎlán táárí kwa-sí dééŋ Taa'ŋ rǎy adden piá. ³Boo ná baáli baa, Ká in gí adden kawa inná kuŋiŋa Toronja'ŋ dió. ⁴Ná alá gal banní Jusulan wala gal Mellé wala perēt ás babūba dōra tin kwan janilé adden ábaba ⁵Abá tón dig-lé ɓari main bá ton' in kwa-sí dōŋa baní nás in buwa aw ná in ton-lé appen kee. ⁶Abá ilan ná Duó kee nás bora kilmá kee Wúo'ŋ appin ɓan dééŋ írí ɓuŋi, ná ábabūɓonɓa Wúo'ŋ appin dééŋ írí an ɓuŋiba. ⁷Bá ila ton-lé ɓon ná bá ɓri kít ɓam ná babá ǎl gí Yeen kaní, idŋin ná tááriduŋo inlon ǎlán kééŋ duléná ɓūw, tóna'ŋ tasa-lé abilŋiba. ⁸Abá Deem dig-lé ɓarí ná gis kítireŋi arŋt náis dŋen taḅuŋ káyé bá ɓam. ⁹kwa kít ná waján gé bá dawin baa ná in sí buwa Wúo'ŋ kurin ǎl dŋen dakki kela. ¹⁰Maran abá Deem dig-lé ɓari ná ágis kitireŋiba, Bá Deem' in oronja-lé boo ná in bámin. ¹¹Naman dŋen Deem' in turil ǎl gis kŋa tárŋa-lé tŋyo ǎlánɓa petpet kaa náis Bŋa tin, Maran aw nás in biw Wúo'ŋ Kurin ǎl dakki kela, ¹²Ná ká kámin gis ila Jansin sog-lé máán nín Sodoma'ŋ rímo sunŋá hini main kí in Deem' in rímo ¹³Mine kásan Kurazini'ŋkwa-sí een ná mine kasan Besédakkwa-sí een idŋin nan in pirjenja dŋen taas-lé Tira ná Sidon kŋin, kwa ɓan main toorig tuben kŋin nan jurin nyerta kin. ¹⁴Maran máán in Tira kí Sidon sunŋá rimol ila Jansin sog-sí main kí Bí. ¹⁵Ná Bí kapaŋiŋa aslan kí írí kagil ǎlán gis jawil kýál? Lolo Bŋa-sí dūu'ŋ dūu gí sín kýa. ¹⁶Duó kít ǎl gis ɓiŋa kélkám, Báis Ká sí kélám, Ná kít ná gi Bŋa urel bá gi Ká urel, ná kít ná Ká sí irel, bá Duó kít sí irel ǎl gi Ká sí adden piá, ¹⁷Álbás kila wayyēŋa sabe kí kilma'ŋ simmŋin kŋyŋol ná kŋiŋe ná in ááŋe, "Lonpii kŋa-sí naman gí Arita dŋin kona'ŋ ɓagi pii. ¹⁸Ísa namás in kwǎ Ká Arit appá kagil ná min jawil in polé niná kuŋi 'ŋ julmola. ¹⁹Ká Bŋa kurin gí kaní ásán Garima'ŋ kuro sí nyét kuro'ŋ baw, niná ǎlán kumí ná Nyéná-sí barnyin, ná ɓri ágín ɓulitiba. ²⁰Naa ná máán kilmanja simmó ágí inɓa ilan ǎl gi Arita ɓagi piá, maran baw nii kilmanja simmó inɓi ǎlán kŋen kona jaini'ŋ domobore-lé kawal ²¹Ila tin-lé Ísa namás kí kuo teeyanja'ŋ dōra kí kilma'ŋ simmŋin piis ena, namá in kwǎ, "Ká assó gis kamín Ábba alá jawil ná suuru'ŋ Lonpii jan, idŋin ná Jí kin lóta kwa riyana ná guɗkwa-sí jula namás kwa ɗalula-sí jawli niná kin dogóla dokkenja, Ee Ábba in uu ilan ena náis Jii tullén ²²Dúin Ábba lóta nyét Kaa dóna jaa, Duó ákeba nás lon Kwě dee kii-ii bás Ábba diliŋ lon, Ná Duó á keba nás lon Ábba kii-ii bá diliŋ Kwě-ii nás lon, Ila kwa dog sí kalon ǎl kwědee jaŋo ásán Ábba-sí kalonja. ²³Ila namás kééŋ Majira-lé jaino nás kí ɓutu in kwǎ, "kwa kila sí áw nás bora patta een ǎl lóota kila kaŋwíe ǎl Bí ɓali. ²⁴Ilan ŋi nás ká in nan ámin ná Domonkwa sunŋá ná Abukuriŋa kóelini ǎlánóta kin-sí kagil ǎl Bí ɓali, maran á kagileba nan dog kóelini ǎlán lóta kít kékámmie maran kélámmieba. ²⁵Asidig Músa'ŋ guɗpááli dig namás jwala ǎlán Ísa-sí arri namá in ino, Guɗpááli kaa nin aa ǎlán jain luŋi warisen een?" ²⁶Ísa namá in ino dalilé aa-ii remmen ena? Ná jí dééŋ arrá ai-ii jerenel? ²⁷Ila duó namá in jawí, ǎlán Lonpii dŋin Wúo-sí ɓagi jaa, kí dŋin kilmá nyét ná kí dŋin kuy nyét ná kŋin kuro nyét ná kí dŋin taḅu nyét joyni, Ná dŋin jirin-sí in joni ǎl Jí dŋin suur-sí jóel. ²⁸Ísa namá in jawí bat taras jaw bá innalan jaw ǎl dalí belén namás jain luŋin jan ²⁹Maran Músa'ŋ dali'ŋ guɗpááli bá kóeli ásán dééŋ suúr in ran, Álbá yé-ii Ísa-sí ná jilel kii ná dúin jirani? ³⁰Jawila Ísa namás in kwǎ, "bá Duó kéná ná Jurasalam jawla ná Jariko duyēŋi namá Gammáyé'ŋ dōŋa poy, Gammáyēŋa namás kééŋ jurin kŋiye ná kaladdie ná Yeen ná kakkie ná kéēŋe ná Yé-sí ná kundie nás kira kí kariŋa ití ³¹Idé sememen namás pagí tan ná Jurasalam kiila dōra duyan, álbá ila Duó-sí jagila namá kí dōra ker taga panyo. ³²Nan dog Leba dūŋo digkela kí ila dōra nan dog taga panyo ná nyaná ³³Maran Samáraduŋo álbá ɛl ná kí ila dōra kilonja álbá ila duó-sí jagila namás dééŋ uu áyin ena. ³⁴Samáraduŋo namá nyána nás kééŋ kiyanja kí kira ná ɗay liyo namás rigo lia Samaraduŋo namá bawa ná dééŋ leeli'ŋ írí jaa nás Sola'ŋ tón kerenamá dééŋ oro piá. ³⁵Elelí'ŋ namá dinara aw ranja namá ila sola'ŋ ton' in sit sí iní, namás in kwǎkay in duó-sí jaluya naman lia ába ká áyŋa nama gí songonja ila kaní asá írí nyíye ³⁶Kin iis' in dió ay dig nás jí in lon ǎl ila duó'ŋ jirani ǎl Gammayenja kaladdie? ³⁷Músa'ŋ dali'ŋ guɗpááli namá in jawí ǎl ila duó-ii asá dééŋ uu kain kéná, Yé Ísa namá in jawí ǎl joo ná in jaa ǎl in Duó piá ³⁸Ísa kí kééŋ Majira'ŋ bá dōra kŋin kilonji namá ton dig-lé paago, ǎl dee-lé Yáa kéná ná Marsa kari ila Yáa namás Ísa dééŋ tón dire. ³⁹Namás ditan kéná Moo karin, Moo namá ɛl ná Lonpii'ŋ tárŋa kilionjo ná kee nás Ísa'ŋ beléŋa kélama ǎl risin ⁴⁰Maran Marsa-sí namás kí ájina tŋe, ná kéná nás kwa-sí lótaŋa ásilan pii. namá Ísa ɛl ná in ino Lonpii, Jí bása ájaymelba ǎl ká dúin ditan ditinjundi? ná táárí ditin áw kay jawlas nás janyini, ⁴¹Lonpii namá in jawí. "Marsa Jí an udōŋa sunŋanan gí kilmá sondonōg undelin, ⁴²Maran tog delin dŋin jain-lé ná dii-lé tullé-ii, Moo arit jaŋo áltullé-ii ná ɓri dee-lé taga an kabeba.

Chapter 11

¹Sog dig Ísa bá kénjá ná loo dig-lé jumala álbás kéénj júma áge, kéénj Majira'n dió dig namá in kwă," Lonpii kay-ii jawli gís ai sín kumel diliñ inná ása Yáaye kéénj Majira-sí pááli,"²Ísa namás in kwă," abá bóeli ásan̄ bām bá in buwa Báa kalán kññ kona teyénja-sí baḡi kawe aw ná dññ kuriñ éla.³Ái-ii aw nai kerenj Nññ jani álán taga pisinj kaam. ⁴Ná kéénj katénja-lé appen jaw, ilan ná Jí dog Duó bi Duó-sí appen kawe,ál gis kiña jiti pii ná jarrin̄ eren̄ jano.⁵Íla Yé namás yeen̄ in kwă," kay bá in baḡil ye abá lon̄ sí dññ dió duó jaru kee ná dee-lé kí lulin̄ tulé du-ii nās in belén jaru kay kasá dii-lé garaña iis dii jay. ⁶Na asá ilan̄ kele idññ dúññ jaru dig sabarin̄ kénjá ná èl, ná ári ása an̄ba álán kani ná kamí. ⁷Namá Duó kénjá ná dió kawin̄i namá in jawí," bílan̄ ágiwaba tusu máán̄ ása kurrí ná kí dogólán máán̄ piti kápa, ná kun̄i taga ásan̄ kawlabá álán gí ári dññ aní. ⁸In̄ gís kámín̄ ába yé ása jawlabá álán yee in̄i bá in lon̄ ásan̄ jawla ná kít in̄i ál̄ yé kóel idññ ná déén̄ jaru-ii ná yé kee ná togke saw in̄el álán kania.⁹Naa namáis in kámín̄ ee bá biño ná ma-ii kannia bōy-ii gí básán̄ bēbō namá tusu baldo bá gí sín̄ kawliya. ¹⁰idññ ná Duó bi Duó ná kilele ná nññ kannia ná Duó kít ná wóel básán̄-sín̄ bulo ná Duó ná tusu kaladdi básán̄ kawliya.¹¹Bí kaa Ábbañ ban̄, kilala ban̄ abá gí dññ kwē puú'ñ in̄o Jí máán̄ namá Núum janí. ¹²Abá gí diró'ñ in̄o Jí máán̄ namá Nyéén̄ janí gol. ¹³Ná alán̄ jitiñ ban̄ Bí bás balon̄ álán̄ lóta tullén̄a kññ dogólá-sí ai-ii nññ banní, Ná máán̄ Ábbá ál̄ jawíl kee ai saa sun̄já tullé-ii álán̄ kuo teyana kila kwa-sí kín̄i ál̄ Yé-sí seekéli?"¹⁴Sog dig Ísa namá kénjá ná Duó ila-sí Arít jorra ál̄ bukūm kénjá, álbá ila Duó-sí aArít suúr kuro, namás duó jaa ná risin̄ kwa namás bat pirjen kawe. ¹⁵Maran̄ kwa dii in̄ ááge Yé ál̄ arit kí balazabun̄ Arita'n̄ Ábō'ñ dóra kurññ. ¹⁶Kwa kern̄a dog namá arre ná jawilñ̄ ósom'ñ̄ kin̄ol. ¹⁷Maran̄ Yé Ísa namá dññ arra ran̄a namá in kwă," Kuriñ bi Kurññ ná déén̄ suúr n̄arín̄ násuur-sí dikkó bá déén̄ suúr poiti ná Ton̄ bi Ton̄ ná déén̄ suúr n̄aríti bá déén̄ suúr poiti. ¹⁸Ná lia Arít appá dog abá suúr n̄arín̄ bá poiti ná suúr-sí dikkó kawí déén̄ Kurññ ná nññ keer? Ká in̄ sí ilan̄ kámín̄ ná Bí in̄ bāmín̄ ál̄ Ká Aríta kí Balazabun̄ in̄ dóra kurron̄. ¹⁹Ná abá Ká arita-sí kí Balazabun̄ in̄ dóra kurron̄, Ná Bí kien̄ jilokwan̄ kí kin̄ dóra-ii ná yeen̄ Arita kurro? Naa na ban̄ kien̄ jandi kwă ge. ²⁰abá ká Arita kí Wúo'ñ kuro'ñ dóra kurron̄, Wúo'ñ Kurññ bá dii-lé éla²¹Abá Duó kakkier Dereg tullén̄ jini nās déén̄ tón̄ jaan kéénj lóta ban̄ gubul̄ kajñ. ²²Maran̄ abá Duó kéla nās dee-lé kurro sun̄já kee básán̄ Dereg riye, ál̄ ila duó see tñel ál̄ Ye jaan namá jireña-sí n̄ara. ²³Duó ná kíe ákkan̄ba bá Dui-ii Garimi, Ná Duó kít nās Wúo-sí dorol̄ ápiá ba bás perra pii. ²⁴Abá Arít Duó'ñ dió kuro bá kí nigebe'ñ dió tiriri pii ná ummel kóel ná ágís bulitiba lia namá kin kwă álán̄ila tón̄-lé awgí ál̄ undi. ²⁵Abá wayña ná ila tón̄-lé paago namá buló ná ila tón̄-sí birnyin̄ kan̄ul. ²⁶Lia ál̄ pin̄iti namás Arita kern̄a sabe jolo ná dee-lé sun̄já jiti gé lia Yé namá jee ná ila lóo-lé óño, ná ila ton̄' in̄ uú máán̄ ila wara-lé sun̄já tara-ii. ²⁷Lia dió Ísa bá kénjá ná kin̄ údón̄a belén̄ ál̄ Yáa-ii dig kwan̄ dió arra piá ná in̄ belén̄a Wúo sín̄ ila Yáa-sí koro yawyaw piá ál̄ Jí kírí nan̄ gí runyo. ²⁸Ísa namás in kwă," gal aw náis kila kwa-sí sun̄já en̄a ál̄ Wúo'ñ belé-sí kélkámie ná baḡi kawe²⁹Asá kwan̄ dalda nyin̄i nās ún̄yún̄i kin̄i, Ísa namás jaa ná in̄ belén̄ kin̄ porren̄a jiti ge, namá kajñ ná osóm̄ kóelin̄i, Maran̄ Jóna'ñ osóm'ñ̄ in̄ paál, osóm̄ keer ákebá álán̄ kannia. ³⁰Ilan̄ ná Jóna Ninaye-lé osóm̄ kénjá, Ná Dildi'ñkwē dog ban̄ kin̄ Porren̄a-lé osóm̄-ii. ³¹Yáakuran̄ ál̄ Siddi'ñ ere kénjá, ná kéla Jansa'ñ sog-lé básán̄ kí kin̄ porren̄a 'ñ arra kawla ná kin̄ porren̄a-sí janí írí júbí .idññ yé main̄ karra kénjá ná éla alán̄ Silimán̄' in̄ riñ̄ kélámie. ³²Bagil ná in̄i ála Duó kee ná Silimán̄-lé appá-ii, jãnsá'ñ sog-lé Ninaye ásan̄ kí kin̄ porren̄a arra war̄ig kawla ná kin̄ porren̄a-sí janí írí kab̄iya,ilan̄ ná yeen̄ Yóna'ñ guúdata-lé tuben̄ kin̄i, bagil naa in̄i alá Duó kee ná Yóna-lé son̄já appá-ii. ³³Duó á keba nās Masaraja p̄wól namá loo kít-lé jaa alá lon̄itiba wala gal namás kí Kora jūm, máman̄ bá déén̄ Mardabin̄ írí jawriti ásan̄ kila kwa-sí loo eren̄el ál̄ kundula álán̄ karíya. ³⁴Dññ Nññi dññ suúr' in̄ herra, ila tin̄-lé dññ Nññi teeye-ii dññ suúr nyét bás kí herra pisi, Maran̄ ila tin̄-lé ál̄ kññ kun̄i nyókége dññ suúr bás lum̄usi. ³⁵Bale jaa álán̄ herra ása dññ dió kénjá ása waiba. ³⁶Naa naa ábas dññ suúr herra pisin̄ kee nās dikkin̄ á keba básán̄ kí déén̄ herra nyétin̄ errin̄ inala Masaraja kee nās Jí eren̄el³⁷Álbás Yé belé age, parisí dig namá Yé-sí nam̄in̄ íman̄a namá nyána ná sidabin̄ dakki on̄o álán̄ kíe namí kawe. ³⁸Maran̄ parisí-sí namás pirje en̄a ál̄ Ísa main̄ kon̄a á liyoba. ³⁹Lia Lonpii namá in kwă," Naná Bí parisin̄a kasa ná pangá-sí bá déén̄ sor báli ná déén̄ diyo ábaliba, Maran̄ namás dió'ñ bundi , maran̄ namás dió'ñ kilman̄a kurru ná jitiban̄. ⁴⁰Bí bat kin̄ lulla duó ál̄ sor-sí taan̄ dió-sí á tewaba. ⁴¹Maran̄ pagirin̄a kít baní ál̄ pangá-lé kee ná Bññ-sí ná máis údón̄a nyét teeya in̄i. ⁴²Mine aw ná dñe-lé Bí parisin̄a bí Wúo-sís kien̄ Nanen̄a ná Muriñ ná kien̄ pila kern̄a nyét ál̄ kien̄ káríta-lé bérén̄el barin̄i álán̄ Wúo-sí ban' álán̄ way-ii jen̄ dió tog bannie ,ná Wúo'ñ join̄i sís nññi bapa maran̄ bá inlon̄a álán̄ Wúo join̄ ná arra jaá-sí báa ná wayye'ñ dió tog' in̄ jani sí an̄ bundiba. ⁴³Mine aw ná dñe-lé jee Bí parisin̄a idññ ná Yahuda'ñ daara-lé kud̄in̄a b̄arn̄a'ñ tullén̄a-sí í bóel ná don̄a'ñ janí Wélien̄a'ñ loon̄a-lé bóel. ⁴⁴Mine aw dñe-lé jee idññ bí in̄ balun̄ inná Turban̄a ása sigela ak̄añbaná kwa déén̄ írí kiloge ása kaln̄aba ása dió man̄ kay."⁴⁵Músa'ñ guúdpáálín̄ dió díg namá in jawí," Guúdpáálí kí dññ belé in̄ jirsin̄ tara iila dog Kiña janin̄. ⁴⁶Ísa namá in jawí, Ná bí ál̄ Músa'ñ guúdpáálín̄a mine aw ná dñe-lé jee idññ bí kwa-sí kóta díron̄a betebel ná kí taban̄ kab̄iya ná Bí ná ittirin̄ dog á bányitiba. ⁴⁷Mine aw ná dñe-lé jee idññ ná Bis Domon̄kwa-sí turba burrtu, ná ba kien̄ Báan̄a war kwan̄ gé ná Yeen̄-sí kawñi. ⁴⁸Innan̄ namás kien̄ Báan̄a

warkwa-sí nɔŋi bindel ná kíen tááríŋǎ-sis binel Yeen domonkwa-sí kɔwɔi ná bi nás Yeen-sí Turbaŋa butám.

⁴⁹Inniŋ ná Wúo kí déen riŋi namá in kwǎ,"ná Ká ásaŋ yeen-sí Domonkwa ná Kuréméŋa adden áa dii-sí ná minen kawa ná kernja-sí ná kawe . ⁵⁰Nána namá ilan gé ná domonkwan kewa alá kawiŋ main juŋ-lé bás in tini'ŋ porreŋa'ŋ táala-lé tǎil . ⁵¹In ná namás main Ebeli'ŋ kewa-lé diili namá níŋ Zakari'ŋ tin-lé jaago ǎl Gubboŋa'ŋ tón' in tasa-lé kí Tonŋeyen'a'ŋ -lé kɔwɔi Eee ná Bi-sí bais in kámín in údóna'ŋ táala-lé bás in porreŋa-lé tǎil. ⁵²Mine aw ná díe-lé Músa'ŋ dali'ŋ guɔdpáálíŋa idiŋi nás bí jiwí-si gansraba ná bí kí kíen súŋa dog ábariba nás kila kwa-si bariŋi álán kariya. "⁵³Lia Ísa namá kurro ná nyaná, main ila tin-lé Parisiŋa ná Músa'ŋ dali'ŋ guɔdpáálíŋa namás kayé ná yé-sí tekké saw kawyé . ⁵⁴Ná jinŋa suŋá kannía ná wóel álán ino dg-lé poyya.

Chapter 12

¹Lia tin-lé ɔ́l kwa kí liriŋa kísiŋol ná suur-sí kádine, Ísa namás tunja nás kéén Majira-sí risiŋ nás in belén Parisiŋa'ŋ sí tirma nuni benel ná déén arra been, Yeen kila gé ɔ́l dũu kundunja. ²Na ná Arí nás juliŋ básán kámō naná ari ná Bí kí lulu bawe kwa básán kí too kũmbō. ³ná ari lia asá pay ɔ́l asá tejiŋ ɔ́riŋ duó-sí sodoba kwa ban kí ɔ́sa'ŋ írí ɔ́ŋol. ⁴Ká biŋa-sí náis kámín kúíŋ jarunja, kilakwa-sí káli ábaba ɔ́l dillin sũrŋa-lé kíríwe', maraŋ gal ɔ́l ari lé sunŋá jítí á kaweba. Maraŋ Ká ná kawli gí sɔ́ŋ kí yé ɔ́l in lon ɔ́lɔ́ŋ káli báa, Wúo-sí káli báa ilan Yés kuro kee ɔ́lɔ́ŋ gí útu jabi lia ɔ́l busa ,ee in gís kámín ɔ́lɔ́ŋ Yee káli báa. ⁵Zidiŋa oos kí ridineŋa aw á julitieba? Maraŋ Zidí tog dog á keba ná Wúo déén loo ɔ́sloŋba. ⁶Namaŋ kien tabun nyiwl nyét jiliŋ, Ná káli ágitiba idiŋ Bí yee kila Zidiŋa-lé sunŋá tarra ban. ⁷Ná Ká in gís kámín kila kwa ɔ́l gís ka kwan tabun kine, Dildi'ŋkwé ban sɔ́ŋ yeen Wúo'ŋ Melega'ŋ tabun tain. ⁸Maraŋ kila kwa aila Ká-sí kwan tabun kawreli Dildi'ŋkwé dog ban Yeen-sí Wúo'ŋ tabun iriŋi. ⁹Duó bi Duó ná Dildi'ŋkwé'ŋ uu kí jitiŋ belén básán kasil, maraŋ kwa kít ɔ́l kuo teeyana'ŋ kí jitiŋ kámín Yeen-sí taga ɔ́sɔ́ŋ kasilba. ¹⁰Ná abá Yeen Bɔ́ŋa-sí Yəhuda'ŋ daara-lé ná Akuro'ŋ ton Kurikwa-lé kundula ɔ́lɔ́ŋ gí jani irikabiya pellet isken á beba kien sũrŋa-sí ai-ii sɔ́ŋ bari wala kaa nɔ́ŋ buwa. ¹¹ilan ná kuo teeyana bágisin pááliya ɔ́l tin-lé ai-ii nɔ́ŋ buwa. ¹²Namás kwan dió Ísa- sí in kwá, " Gwɔ́dpáli dúíŋ bará juwa ná dáíŋ mirèt kangar aisa dáíŋ báa jundi . ¹³Ísa namá in jawí, " Dúíŋ mɔ́par kii náí Ká dɛŋ jansadunjo wala gal jangardunjo jawí. ¹⁴Lian kwa-sí in kwá ɔ́dɔ́ŋas nuni benel ná kien sũrŋa-sí zalbana nyétin karra bawi idiŋ ná Duó'ŋ jain kí ɔ́dɔ́ŋa kila ɔ́s tɛlba asá Yé kee ari tog dog aiba ɔ́lɔ́ŋ yé nini kawaji. ¹⁵Lia lii Ísa namás in mitil tan tóórig bá kawáŋ kéná, Nás rɔ́yta kéná ná kéén pila sunŋá tullé kíréli. ¹⁶Namás jaa nás déén suur-sí in belén Ká ná ai nɔ́ŋ kaa ná loo ɔ́sɔ́ŋba ɔ́lɔ́ŋ kúíŋ lóta in nyét dee-lé aa. ¹⁷Namás déén suur-sí in kwá, " Ná ká in káa yee-ii ɔ́lɔ́ŋ kúíŋ sũrŋa karo ná appá aa ɔ́lɔ́ŋ dee-lé kúíŋ Gomoŋa nyét ná lóta kernja dee-íŋi. ¹⁸Lia namás dúíŋ suur-sí in kwá Ká duó saada tullé Jí nás lóta tulléŋa nyét ayeŋa sunŋá kila ɔ́l Jí jóel kay-ii jain sikál ájanba nás ki dɛŋ suúr seert jaa. ¹⁹Maraŋ Wúo namás in kwá, " Hai Jí in ulul Etten lulé ɔ́lɔ́ŋ dɛŋ kuy-ii kéyal ná kii ná duiti ɔ́lɔ́ŋ kila lóta kila waris piá. ²⁰Ísa namás in aage naa namá yee-ii nás kwa kít sí indel ɔ́l kien sũrŋa-sí kawijin gwɔ́bulun kawé ritie maraŋ yeen Wúo'ŋ nuni kawaja ágeba. ²¹Lia Ísa namás kéén Majira-sí in kwá, "Naa Ká Biŋa-sí in kámín jain' in iskala ábambakaa nɔ́ŋ bɔ́m wala gal suur'ŋ iskala bamba kaa nɔ́ŋ bíŋi. ²²Ilan ná jain-ii nuni-lé sunŋá tullé ná suur gal jiniŋlé sunŋá tullé. ²³Kuroŋa-sí bagil wala kola as reŋeliba wala taŋa dorol ápiiba wala kulum ná surre ɔ́skɔ́ŋba, Maraŋ ba Wúo-ii ná in ní ná kámí ná Bí ná kiyana-lé sunŋá jo-ii ban. ²⁴Kien iskenja nyét dɛŋ jain-sí selem tog nyiya san. ²⁵Abá máán botin ɔ́lɔ́ŋ ɔ́l ari ittiŋ-sí báa kaaŋ nuni ná óta kernja isken bɔ́ndel? ²⁶Kila dɔ́yŋa úta'ŋ-sí bagil asá dorrŋa kɔ́ŋ ai-ii titie yeen tááŋ ápiába wala jibeŋa ápiyeba, maraŋ Ká kí see kámín Ába Silíman kí déén Kawaja ɔ́l máán tóórig juri tullé niná kin dayŋa júta'ŋ ájiniba. ²⁷Ná abá Wúo dɔ́ŋa júta'ŋ-sí innan jammil kila ɔ́l ottó inne kɔ́ŋ sarre'ŋ ná útu kɔ́ŋ Yé máán Bɔ́ŋa-sí jibbeŋa kin-lé sunŋá jammáil ági sɔ́ŋ jiniŋba, Bí hia in kwa asá seejɔ́ itti ban! ²⁸Jam wala gal jaba-lé kien kilmaŋa ai-ii sakkiba dɛŋ iskalabába. ²⁹Ilan ná in Daldi'ŋ jarra-sí in óta sunŋá putto tɔ́yal, Dɛŋ Ábba lon-sí ɔ́sa in lóta-lé balban. ³⁰Maraŋ Wúo'ŋ kurin bóel namás kila óta nyini Bɔ́ŋa-sí. ³¹Dúíŋ duon itta'ŋ káli ái tɛbaidiŋ dɛŋ Ábba-sí kilma simmōŋ ɔ́lɔ́ŋ kurin jawil iní. ³²Kien óta nyét julun báwí ná kéén sunŋoŋa pagiriŋa-sí baní, kien sũrŋa-sí sunŋoŋa kí jusulná írí baa ná dɛŋ kawaja-sí jawil írí gwɔ́bul baa in loo-lé ɔ́sɔ́ŋ á kũseba wala káám an paagoba wala rúl an kéba ɔ́lɔ́ŋ jiti piá . ³³Idiŋ ná dɛŋ kilma ban loo kít kee ɔ́l dɛŋ gwɔ́bul kee. ³⁴Táárig ɔ́sɔ́ŋ been ná jurnja nyimaŋa-lé birisoná kien Masaraja ná liiŋa. ³⁵Niná koya kila ɔ́l dɛŋ Siat ɔ́l-sí kane ɔ́l birsin subu'ŋ nyána ɔ́lɔ́ŋ kɔ́ŋa, Ná Yé ɛl ná tusu tan Yeen básán tusu waar kawliya. ³⁶Íla tin-lé kila koya-lé bora patta inini ɔ́l Sagal wɔ́iti ɔ́lɔ́ŋ búlo ná asila ge, Ná Ká kí see gís ámín Yé ban déén táárig juri nyini nan sɔ́ŋ yeen-sí in kwá ɔ́lɔ́ŋ sidab-lé onol nan sɔ́ŋ yeen-sí namie nar. ³⁷Ee ɔ́l tin-lé kila koya-lé bora patta nini ná dɛŋ Sagal wɔ́nit ɔ́lɔ́ŋ búlo ná kɔ́ŋa ná asila ge ɔ́lɔ́ŋ dog ki luli'ŋ túlle wala gal kí mirít ɛl. ³⁸Ná Bí ɔ́w nás in balun, abás ton' in siit in lon naní ná káám undul Yé kaam-sí an jundi ɔ́lɔ́ŋ déén ton' in kɔ́ŋi. ³⁹Na ná Bí die-lé dog ɔ́w ná asil baan ilan ná Dildi'ŋkwé ban ɔ́l tin-lé ɛl asá Bí sureŋ ábawba. ⁴⁰Potoro namá in kwá, " Lonpii in mitil bal bás dee-lé dillin laddiŋ wala kwa kernja-lé dog sí laddiŋ? ⁴¹Lonpii namá in jawí, " lia kii nɔ́ŋ nan oro jaa seejɔ́ dunjo-ii alá riya ná duó innin bá ai-ii ɔ́lɔ́ŋ Sagal kéén lóta wúo jaa ná ɔ́lɔ́ŋ koya sí namie dɛŋ tin-lé iní. ⁴²Íla tin-lé koya-lé bora patta nii gí ná déén Sagal tón wɔ́ŋa ná búlo ná Yé ɔ́l tááŋ-sí pii. ⁴³Ná Ká ai as kiseen see kámín banila oroŋa dunjo-sí baw ná kéén óta nyétin wúo jaa. ⁴⁴Maraŋ ábas koi-ii déén suur-sí in belén dúíŋ Sagal ɔ́l duiti ɔ́lɔ́ŋ tará tuni piá ɔ́lɔ́ŋ wɔ́ŋa ɔ́l namás tuun koya Nyanjá ná Keya-sí laddi ná nuni kaam ná kira báŋ nás tɛli. ⁴⁵Ko-ii ilala'ŋ Sagal ban tin-lé ɛl ná Yé as janába nan kí tin ɔ́l ɛl ná Yé ɔ́lɔ́ŋba ná Sagal namá Yé-sí sunŋá bile'n piá ná ki kila kwan jaa ɔ́l seejɔ́ kwa á geba. ⁴⁶Íla ko-ii ɔ́sa déén Sagala'ŋ uu loóm ná ɔ́sɔ́ŋ áindelba wala gal ari kít ápiiba ɔ́l déén Sagal kóel ban kí gabain nan gwɔ́bbin laddiya. ⁴⁷Maraŋ ko-ii ɔ́sa déén Sagal ari á lonba ɔ́l Yé kóel ɔ́l ari pii ɔ́lɔ́ŋ bilen kawé Yé-sí ban itti kalɔ́ŋa duó kít-sí ná ótaŋa sunŋá kanía dee-lé ban sunŋá kɔ́ŋiya ná duó kít ná óta sunŋá kaye dee-le ban kɔ́ŋiya dog. ⁴⁸Ká kí ilan kela ɔ́sɔ́ŋ utú Sũru-lé éla náí wóeliŋi básán tɛo ⁴⁹Babar-sí jaba an

ná kundul adid alán yé èl nás ágiñi!⁵¹ Bĩ kien tabuñá-lé in b ăl bawriti Ká suuru-lé èl alán gís appin èl, Hai lila Ká in kámín appin a-ilba maran janğari. ⁵²Na main ine ton asa kwa ooso kee ban kanğariñiál nás suur dikko kawı ná iis aw' in garima gé ná aw ná iis' in garima gé. ⁵³Yeen alán nan Abbana kien dogólá 'n garima gé ná Dogólá kien Bana 'n garima gé ná İyana dogólá 'n Kanin ná dogólá kani kien garima gé ná Mareña kien dogólán garima gé ná Kani kien Mareña'n garima ge."⁵⁴İsa dog namás kwa-sı in kwă," aba kutuñ bagil ná kí dũğ'u'n ere kurel Bĩ warıgbıt bá in buwa kuy-ii ăl duiti alán riño namá riño , ⁵⁵Ná gal siid tin kawlo bagil ná siil-ii ná namá in buwa alduiti alán loo tekke piá namá loo tekke piá. ⁵⁶Ná bĩ dũu jundunƙwa aba suuru ná jawıl sı bagil bás taga kwa-sı loo'n arra berinğel ailon ná botoin alán kwa-sı lóta ilan bawlitı ăl saa kanğ ná undeli?⁵⁷Bĩ kaan botoin asán kien surná-sı lóta tulléña arra? ⁵⁸aba kí dıññ dalimedunjo jansa bannimain ná jansa abiyoba bá uu it jaa ná sunğá junyo nás ila jalinó-sı arraba ná ilan á babaYé bá gi sín kargi náis jansadunjo-lé jee , Jansadunjo namái Suken-lé donja jaa Suken namái tumná jabi . ⁵⁹Ná in gıs kámín ban idé jăw namá nın kila jaroro jaa ăl idé jalo."

Chapter 13

¹túúben jeen wala gal si jagíni, na nmá kwa dí kain nas íssa sí killa jalíliŋa'ŋ si aané alá tilâg pui, ila tin lé ál yeen kain nás wúo sís gubonja ²karíŋéli. 2íssa namá yeen sí in jáwí. idíen na killa jalíliŋa kí ila dora kúsiŋi bí insá dió ban ása in pulníti, ál yeen killa jalíliŋa nyétin barnja kwákatíŋa sonjas kain. ³lóo lo dút na ká in gís amin abá túúben á bindelba, bí dog básin nyét inbágíni niná asá yeen kagíni. ⁴Na killa kwa waye na tamanín ará ay lón ă silam kain ná durdur írí poi ná pui, bí insá dió bain asá in pulníti ál yeen killa jurus láán kwaă le katíŋa kwa ⁵kain lóo lo dút, na ká in gís amin abá tabún á bindelba bí dog bá sín nyét in bágíni niná al si yeen kágíne. ⁶Lia íssa namás in mitíl taan, bá duó kééŋa' nas inabán dáári buron kurú kuwa butó namá búlo nás kuwa tog dog ás keeba ⁷Lia namás déén tááriná duŋo sí in kuwa, naa ayéŋa iis si aago ná úndul maran ás umbítiba. jandi ná jabiya kaán uúŋi nán in kurú suuru sí hô jiti pii?"⁸Ila táári duŋo namá in jáwí sagal ăi main kí ayé díg jundí na kari biis iní ná amul een. ⁹abá íŋel kiri bá tullé ii, na abá á kiriba lia namá andi. ¹⁰Kí moonán soog díg íssa bá kééŋá nás kuwa sí yahúđán daara díg le gúđ palítíŋi, ¹¹íde namá yáa kééŋá kuu waján píye ná dongóre enja kí ayéŋa wayee na tamman ila yaán raal namá úríŋi álán pélét warrig píŋi. ¹²Íssa álbá yáa sí jágíla namás tabún erré tarí piá, namás in kuwá yáa jí naa díŋ waja lé ál dáwen jeŋa. ¹³lia íssa namá kééŋ konja yán írí ja, inálan ila yáa namá warrig térin keera namás wúon uu galaŋa eenja. ¹⁴killa yahúđ'ŋ daaran tabu sí nama kilmá tokké eenja ál ísa yáa sí kí moonán soog dáwen piá, namás kuwa sí in kuwá táárin soga osandíg si bain, aw na kí kila soga búndul ná dáwen baw marran kí moonan soog a búndul ba". ¹⁵Lonpii íssa namás in kuwá bí kin dúo júndúŋo kuwá bí kéérég kí moonán sog duó bi duó tabána lé á dútibá nás déén nuuŋ wala gal déén leel pulé nás keríti nás koro iní. ¹⁶Na yáabiramin si atini alá árid appá kí ayéna waye na taman tío, in álónbá álán kí moonan sog púlúnó?"¹⁷álbá íssa in belé kuwá kééŋ gárima sí namás tabuŋa túye, marran kuwa nyét sí namá kilmanja simmó iní killa údóná pirgen'ŋ írí ál íssa kééŋá ná pia. ¹⁸lia íssa namá in ino wúon kurin ay lón, na wúon kurin sí kí kaa sín ara â? ¹⁹wúon kurin bá in lón niná asá mustsrad dólán sí enja ila al duo bawa ná nyána ná dáári rugo, ila dólán namá túi ná kurú appá enja kíŋa al jawíl jaila namá éle ná kargán toŋa píye."²⁰íssa namá ase keer in ino na ká wúon kuri sí kí ka sín ara â? ²¹wúon kuri bá lón niná ari asá tirmá sí enja kila ál yáa bawa álán wuo mida iisín dió jíní nás puo."²²lia íssa namá nyanjá nás ellenja na demŋan dio betel nás kuwa sí gúđ páálíti innálán ál yé ilonja jursalam dúti. ²³duó díg namá in ino lonpiibálbá kuwa itá ge ná kanía asán koponol, yé íssa namá in jáwí ²⁴búskúŋo ásán kí túsú maké bando, ká ingís waa ál kuwa sonjá kain ná kóli álán karia maran kotóŋá. ²⁵Abá tonín siid jáwla nás túsú úrí bán páál báí ná urú baldi ná sáát baw ná in bamín sagal kaisa kíŋa túsú bawli, marran yé ban in jáwí ká biŋa ágís alonba bí aal baan á ná béla. ²⁶lia bí namá in buwa ál sál kí kaŋ ál kíŋin nuŋ na koro lóo kámi nan jidog káin ellén'ŋ koronja lé kuwasís gúđ jawli ²⁷Marran yé námai in jáwí ká biŋa ais alonba bí aal bán ná bel ăi dúi le kara bawní bí kuwa nyét jitiŋa ban!"²⁸íde kola nín kain nán nín karma'ŋ jasi kee ila tin lé ál biraim na issá na yagúb na domon kuwa nyétin sí bagíla ná wuon kuri lé kain, na biŋa sí gal náí páál kamíní. ²⁹kuwa dí mín nín sába na dugu na rí na saiid nín kélal na wuon kuri lé dáára kón nánawíye káwal ³⁰kí si killa kuwa ál kuwan karín kain namá tabu kuwá kíŋi na kuwa ál tabu kuwá kain namá kari kuwá kíŋi. ³¹Ila tin lé ál parísíŋa dí kéle nás in koye, jí asa jawlá ná lóo keer joo ál hiród kóel álán jii puu ³²íssa namá in jáw; i boo nas ila bórnio sí in buwa ká ató na saare ani álán árita urún na kuwa si dáwen á na sog iis kuŋ ká básín dúín táári age ³³Na ká aw ná kí in doora ani ká dúín mǎssi ató na saare naman eler sorín an asiba idín na kí see alum ná domon duonjo ákeba álán jursalamín páál waj. ³⁴Jursalam, jursalam, jí ná domon kuwá sí jiriw na kuwa kella ál gis aden kawé ná kí kítóná jiriw asinja níníní ná ká weel álán dogóá dorol á niná dóga kééŋ kuwá kamsan urgúm júmel, marran bí á boníba íne. ³⁵Jagil díŋ ton jii algis kundiye kabá dog dúlú kééŋá ka biŋa kí see gís amin ka sí assi keer agín bagilba naman nín bí in buwa assó na borra pattá ii ila duo le píŋiti ál kí lonpiín kona úndul.

Chapter 14

¹Kí moon'ň sog díg íssa namá parísín'ň tabu dígin tón nyáňa álán nuň kámíal kwa namás kayénás íssa sí núní keneli ²namá duó díg déén tabún eré kééňa nás tarňa kurunta leye, ³íssa namá parísín'ň na músan daliňa guud páálíňa sí ino dáálí le tullê lai álán kí moon'ň sog dáwen kawewala tullê áiba? ⁴Killa kuwa nyét namá dum kúúl. íssa namá ila duó sí tið ná dáwen piá ná nyná?" ⁵íssa namá killa kuwa sí in ino abás díen dió duo kwê kee wala gal nuun ná kí moon'ň sog róó poi bát kí kajal án jee bâ ná ráán ⁶walá belé as kuméba álan añal. ⁷ísa namá jágíla nás sóólá lóóná bárn'ň tulléňa kééli namás yeen sí in mitíl taan ⁸Abái duo birsilín sũbu lé imaña lóó tullê lé ajóónba, mat nún duó díg sí kameni nán díle soná sagal li ⁹Abá inán ena jítíré duño bán él náis in kuwã in duo sí díň kuti janí namáis tabu tũí namá joo ná lóó júrus díg le jón. ¹⁰Marran abái kamaŋe bá lóó abrňan kussê díg le jón eláin abá díň jítíré duño él bagísín ji in kuwã japăg kál itírig lóó barn'ň tulle les jawnyíní lia ji sí námáis sóólá nyétin daar lé bagí kulñiel ¹¹idíň ná abá duó déén suur sí appá pii ban dalúl kawal na abá duo déén suur sí dalúl pii bán appá káwal". ¹²lia íssa namás déén jítíré duon sís in kwã abá kuwa sí kí dáan wala gal kí ar'ň namíň jamaŋakíen anpara wala kíen bárnə wala gal aala kawája sí a jamaŋba na abá inálan jaá yeen dog bágin kamaŋe námái díň kawíya. ¹³Marran abá ji namíen sũbu jaw kuwa ál ji jemenel bá aw ná pagaríňa na martala na mersonə na kurunə gé na ¹⁴lia ji bas assô jomíti yeen kí see kíň kiyo ágín kawíyaba ji kíň kiyo báin jató kawíya asá kuwa waríga sálákénítá ¹⁵álbá killa kuw'ň díe díg ela belé sí kelamí alá sidábin túga káin ná káwiní namás íssa sa sí in kwã assô duó it díňi álán wuón kuri le namíya amí ¹⁶íssa namás in kwã duó díg namíya appún sũbu piá na kwa sonŋa emeňa ¹⁷Ila sũbun tin lé namá déén ko ii sí aden piá álán kila kwa sí tarí piá ál kamaŋe nás in kwã bél ótóná nyét asila gé; ¹⁸Yeen nyét namás kawé ná gabaləna kœli duó waar kuon namá in kwã ká naa daki rəy ula namá weel áán oo ná agíl aŋ kí gabalai yā ¹⁹Duó keer namá in kwã ká waar'ň kuon kansára oos ula inán namá dōra an ná ani ás'ň jaríben a ŋi kí gabalai jundígí ná oo yā ²⁰Keer in kwã na dakki yā kwê si yío ká taga an élba. ²¹Ela koy namá waíňa nás déén sagal sí kwã lia tonin siid sí namá kilmá tokkê ena namás déén koy sí in kwã aŋ war war kájilen já ná oronə lé joo nás pagaríňa na martala na kurunə na mersonə sís jel ²²Koy namá in kwã sagal ari ela ál gi déénín jínó ká marr'ň lóó díg si káin ná palan. ²³Yé sagal namás déén koy sí in kwã barunə koronə appála na bayála lé joo nás kuwa sís kí durú jél nas dúin ton pis een ²⁴Ká gís amin kila kwan díe ál kamaŋe duó á keba álán in sũbun namíye iwe". ²⁵Temen álán kí ii majir jan kwa sonŋa káin ná kí íssan kaníni íssa namá di lés janə nás in kwã ²⁶abá duó kee ná dúlé undul ná déén aba na íya na yá'ň kwê na kéén dogólá na kéén barnə na kéén kaní naman déén suur sí dog dúilé sonŋá á kó'ňba ka sí bát kari agí lúúba ²⁷álán dúin majir een duó bi duó abá déén kalđabu á bawaba álan gí ka kari lúo majir taga an een ba. ²⁸Ai abá díen díe duo kwa álándurdur túmó main yé bá lan dú an oonba nas jutúmon óta jábí díen temen nini asan ela durdurinjutúmo agíya ²⁹Naa abálan innan lan á piába taga durdurin jutúmo agíya asá déén díbé jabí naduo bi duo abá jágíla bá sín yee bája piá ³⁰ná in belen in jalpák asá durdurín díbé jábí namátoino asan agé. ³¹Ai dog bagíl abá ábu díg kóel álán kí ábu keer kérol yé dú an oonbá ná jágil kí kaldaga líriná waye taga pia lan álán kali iní abá ela ábu díg kí líriná wayéná aw undul ³²Naa abá yé taga tabu ásín keerba bán kéén mirsala saba keer lé áden piá nás kéén káitiá asá yé kara káin nás tánaba námá ino ná dóná káwal. ³³Naa námá iná lan tag ii díen daó duo bi duo ná kéén údóná nyét údóná á jundiba ka sí tag kari á gín lúba. ³⁴Kera tulleé marran abá déén ranyin jfo déén ranyin asi keer ai nín kawial lia ³⁵Ela kera wala suru lé tullê aiba walá biis lé tullê iba marran bán déllin kaminál duo it nas kílo kee nás kel aam bá aw nás kel amí.

Chapter 15

¹Ela tin lé naa diginî kwă na na katîŋa kwă namá kéle nás issa sí túlle kayé asan déén belé kelkámíyâ ²Marran párisíná na musa'ŋ dáálí guud páálíná namás kayé ná nan nanja kawé ná in kámíŋa in duó kayé nás katîŋa kwa sí tífirintí nan keen nŋŋ kaame.³lii lia issa namá yeen sí in mitíl si tan ⁴Aí bá in buwa ása dŋŋ dío díŋ uríná píri kee namá killa uríná'ŋ dío díŋ júŋa , yé killa uríná tiise na tiise sín aŋ júndí bá ná jee ná ela urí tog sí kóní ál júŋa naman sín búló ⁵Na lia abás ela urí sis búlón báw ná katab jawriti námas beto ná tón jee.⁶lia yé bá kéén jaruŋa na kéén jirána sí tarín námas in kwă kí giŋ gí kilmaŋa arra simó iní nás ká dúín urí ila umbon ál júŋa ⁷Aaa ká biŋa in gís amin doorá inilin bá yé ii naín biŋa jaató jawíl kilmaŋa simmó iní ila katîŋa duŋo togín úúŋ ál túúben ena mín kí killa kerná wayyéná tiise na tisen uun ál kwă warriga gé ná á kóeliba álan túúben kiní.⁸Wala gal kŋŋ tabuŋa lé in baa ása yáa pudan ridína wayye kee namá ridín tog jó yé bá san másáraya utú á jaba nas jaa ná ton parel álan ila ridína tog sí kí raa kóní nás buló ⁹Na lia abas ila ridína tog sí búló yé kéén jaruŋa na jirána sí tarí pii nás in belen áí kal bel nai kilmá bawí ká taran dúín ridín ila ál júŋa ása umon ¹⁰Kí doora in ká in gís amin hillá wuon melegan dair lé kilman simin kee ela katîŋa duŋo délinín uun alá túúben ena.¹¹Issa namás déén belé tabú'ŋ nyāŋa ná in belén bá duó kééná nás dogólá keya aw kená ¹²Kwě ití kua'n namás déén ába sí in kwă báa ka sí dúín gi saban mīrot janí dŋŋ ába namás kéén dogóla aw dog sí mīrot ŋara.¹³Walá sonŋá ás kúnjiba ela kwě ití kwan kéén ótá asá kééná nyét namá rimmo jawla ná baru keer lé nyaná ilá namá jain taraíl díŋ kéná sélémín máán keen ótáná sí namá walaw walaw piá nás agé ¹⁴abas keen ótóná nyétin si agé namá barú dío duur káŋí naa ye sí namas lóo maké lé tie.¹⁵Naa yé namá nyāŋa nas deen suur ila baru duŋo díŋ sí tangítin piá ila duó namá déén rāy áden piá álán boldoná sí nŋŋ ini, ¹⁶Namás in ena álán déén dío sí kí killa kwa piis piá ál killa boldóná káŋí ná ameni marran dog duó á kéénába álán ári díŋ iní ná amí.¹⁷ál bá déén tabu déén loo wāŋa namá in kwă dúín ában tangít nín gee ná nŋŋ pis kamme naman si sātí na ka sí íne náí duur pii ¹⁸áí awalá sín ná dúín ába lé awŋí nás in waa abá killa katîŋa al á jawil na ji sí ii nais á . ¹⁹Ká naa it á aŋba álán gi dŋŋ kwě karia ka sí naa in gí jāy niná ál kŋŋ tangíd kwă sí jéél".²⁰Namás jawla ná déén ába lé píŋí naa ila tin lé asá káŋí ná as jīgínjiba, déén ába namá jágíla namás déén kwen uu ayín ena namás déén kwě lé jáwíní nás bawa piá na kellenas amí ²¹Déén kwě namás ye sí in kwă ába ká killa katîŋa al á jawil na ji sí nas á. naa ká it á aŋba álan gi dŋŋ kwě karia.²²Déén ába namás táarí kwă sí in kwă áí war war si juri tullé kwan si bell nás biŋí na déén torí le tarne baa na peréta nás jaa ²³Naa nuní booró daaben báa áí nás itín súbu na nyorre káa ²⁴idŋŋ ná dúín kwě way si nan si jawla nan si júŋa nan si búlíní inálan yeen namás kayé ná nyorre kawé.²⁵Duó bain nín kwě appá kwan namás rāy káŋí abá él ná tonín dakki pago namá tonbolín kola kel amí ²⁶idé namá koy díŋ sí taríá ná in ino ka ii ná ena ²⁷Ela koy namá in jáwí dŋŋ bára ii ná él dŋŋ aba namá nuní booró díŋ daaben piá eláín ná yé kíappe wāŋa.²⁸Ela kwě appá kwan sí namá kilmá tokké ena namá úriní álán tón káŋí , déén ába namá nyāŋa nás dagá dagá piá álán tón káŋí ²⁹yé namá déén ába si jáwí ine jágíl kí kin ayéná ká bá aín ná dŋŋ koy aŋ na tóorig dŋŋ belé á awrínjiba walá tóorig dog in as járiba asán máán keé díŋ dog daben jáa ná kí kúín jaruŋa súbu káa. ³⁰Marran naa ál dŋŋ kwě nyāŋa ná kŋŋ máála kí ajalana ala ala piá ná tón wāŋa namás ye sí nuní booró daben jáa.³¹Déén ába namás in kwă dúín kwě jí ná kééríg kí gi lóo tog kan na ári nás ká aŋ ka bá dŋŋ ii ³²Maran jí kal aw ná gí kilmaŋa simó ení ná súbu káa eláín ná dŋŋ bára way nan si asi keer jawla ná júŋa nan si búlíní.

Chapter 16

¹Issa namás kéénj majira sí in kwă tóóríg bá duó kawâj kéénj ná in aané âl déénj oro jáa dujokéénj otánj wala wala pii. ²Yé namás tarí piyá namá ino in ka ii âl ká dñínj kel aam táárinj jilóngár janí na naa ká á welba álanj jí in táárinj oro jáa. ³Ela oro jáa dujo namás déénj suur sí in kwâna naa ká ka nín á ná dúinj sagal kóel ála'nj dúinj táári lé kara jáwí, ká walá nii kakíré á anba álanj turínj táári á nanj gís tabu túiti álanj duó lé sáát á. ⁴Ká alunj si ka nín á abá gi ine dúinj táári le karûl áisanj kwa kíenj tonja lé kitírínjal. ⁵Namás jawla ná déénj sagalín kiyo kwă sí tarí piá, namá mainj waar kujo sí ino jí dúinj sagalín kayo niin se jeyá ?. ⁶Ása zatúnanj dai pírinjá tamanj eyá, ela oro jáa dujo namás in kwă kíenj kiyónj gâr jabu'nj ná waar dû jónj nás pírinjá oos jainó.. ⁷Namá awkwanj sí i;mo jí nin si jeyá? yé namá in jáwí ása gomoja gólido píri eyá' oro jáa dujo namás inkwă kíenj kiyónj gaár jabunj nás wayyénjá tammanj jainó; ⁸Sagal namá ela oro jáa koronj sí kéénj tolomanj adi awsa jínj idñínj ná in daldínj kwa sonjá tolomanj gé mínj kí hérranj kwa. ⁹Naa ká in gís aminj in daldínj máala asá táári bá ásanj killa kwa sí bányínj ál jányínj kóeli álanj kíyenj jaraunja benj in namá elainj ii ná abá ela kawaja júno bijná sí bágísínj tonj luuj lé kitírínjal. ¹⁰Na duó bi duó abá ari ití lé amanj nii bánj ari appâ dog amanj nii, na duó bi duó abá ari ití lé koronj ii ari appâ lé dog bánj koronj ii. ¹¹Na abá ine daldienj kawajinj lé amanj á banj ba kawajinj see lé kié álánj see tí ii. ¹²Na abá bí duó keerínj otá lé amana á baanba ki yé álanj kíenj otá iní? ¹³Koy á keba ásanj taga sagala aw sí táái piá, abá aw gé banj tog sí irel na ila keer sí ná kóel, wala gal banj tog sí íri jágíti na ila keer sí nás duus pii. bí wúo sí kí sónjonanj bagi arra taga án bába". ¹⁴parisínja killa ál sónjonja si kóeli namá in belé sí nyétin kel kámê lia namá kayé nás issa sí bája kawe. ¹⁵Issa yé namás yeenj sí in kwă bí killa kwa baanj asá kíenj súrnj kwanj kúnj le berénj el marranj wúo ás kilmananj arra loom.ari ela ál kwa íri kawrítiá báis déénj ríinj jít ii. ¹⁶Músanj dáálí na domonj kwanj domonja waar sí iwínj namanj yáye paago. mínj ila tin lé kwa básínj kwa sí wúonj kurínj belé tullé nínj kírsínja namanj nínj duó bi duó délé suur sí jágíti. ¹⁷Ela sonjá waar ii álanj jawil na suuru warí iní mínj kí ála'nj dáálínj trim tog warí eenj. ¹⁸Duó bi duó ná yáanj kwé sí júndi ná dúiti nás yáanj kwé keer dúiti ela bá ajilínj ii ná pii na duó asá ela yáa sí dúiti alá kundê bá ajilínj ii ná pii. ¹⁹Bá duó kawâj kéénj nanj harírínj gramúbónja tullénja tááranj jíti namá nínj kééríg baj le kee ná namíyenj subunja appa'na pii. ²⁰Déénj tonjínj tûsu namanjínj pagari díg aw ná in lazarus karínj , lazorosnamás kíyánj suur kenj. ²¹yé namá nínj jaanj álanj ila kawájinj sidab lé ari díg póle ná amí ásanjanamá úndulínj ná sínj lazoros sí kéénj kíyánj lemeli. ²²Ila pagari namá way meliga namá éle ná bawe nás biramínj kilí keerí. ela kawâj namá dog way namá kurí. ²³Álbá way inánj ná kúnj palí namá búlo ná pay'nj barú kee ná mínénj indel, álbá núnj j'wí namá law ná lazoros sí biráimínj kilí kee. ²⁴Namás jáa nás biráim sí tarí pii, báa biráim kal gís dúinj uu itínj ayínj eenj ái kal lazoros sí adenj jáa ná déénj torí koró jábí náis dúinj dáálí lîim idñínj ná ká in utúnj dío sonjá bílenj álinj. ²⁵Marranj biráim namá in jáwí, aw ná gi ila uu tabunj wanjítí al jí sálâ janj otá tullénja nínj jumbíti, na lazoros násínj otálá jítíla búlfti. naa gal kabá yé ii ná baj lé kee na jí ná kí way mínénj jindel ²⁶Kin sí nyét jundí dáinj tás lé kí díenj garûl tírim appúnj díenj kayé abá duó kee ná kóel álanj inderenj jee taga anj jee ba na enderenj duó á keeba ála'nj ínenj dááleéla. ²⁷Ji gí sáát aw ká dúinj báa biráim lazarus sí dúinj báanj tónj ádenj jáa. ²⁸lii ká bânja oos anj ká nás sawgenj piá álanj yeenj dog in bílenj jenjínj lóo a kélalba. ²⁹Biráim namaá in jáwí kanj si músa na domonj kwa sí nyét kainj aw nás díenj domonj kel kámiá. ³⁰Yé namá in kwă lóo lo báa biráim marranj abá duó díg kuula dílé píinj banj túúbenj kinj. ³¹Biráim namá in jáwí abá domonj kwă sí kel as kameba yeenj taga see anj kiyeba anínj si kuula lé dóo díg sáálá ena."

Chapter 17

¹Issa namás kéén majira sí in kwă jínŋa ála'ŋ kwa keen katíŋa káwal kí se ii álan élal ²Marran mina aw nás duó it sí pŋi al kí déén dorá éla ila nín tullê ii ásan ye sí dida kuí kŋrgul ná roó kamínjal mín kí eláin álán júndí na kin dokkénan díó díg katíŋa piá. ³Kíen surŋâ sí bagil abá díŋ bára katíŋa pii bá gurgúren jáa na abŋ túúben ena bás kúnj jááso ⁴Abá yé kí sog tog díŋ írí katíŋa asiŋa sabe piá na asiŋa sabe waŋjiti náis in belen ká ál túúben ena bás kúnj jááso!" ⁵Kurémaŋas lonj pii sis in ané dáŋ gís see jǎ ii jányi ' ⁶Yé namá in jáwí abás bí see jǎi nii ban niná mustard'ŋ dólón bás in zulu sí in buwa janglínó ná joo ná joo ná rŋ díó jurgúnó na yé báŋín bagí piá. ⁷Ai bá inbuwa ása díen díó díg koy kee nás murát pii wala gal nás kéén urínjá jaan ǎi ila duó déén koy sí anan ray wáŋa in san kwă ínes jando ná joo ná nŋ jǎm? ⁸Yé tullé áibá ála'ŋ in kwă ál gís dúŋ nǎmie assilen jáa díŋ jibe nimaŋa lé jirgó ná gís ájínjá jáa ila tin lé ál ká an ná nŋ aam na koro abun lia jǎ mat nín jǎm nan nín koro jaaba? ⁹Yé ela koy sí assô kwă eláin ná ǎri it éla asá ye sí ááŋe álan piá naa in? ¹⁰Namá dog dí lé pínjiti abá bí ú'ŋjá nyét inálan baw aisa ané álan báa bá in buwa kí koya nyokóla kaan . kí bá déélin dáŋ táári ila sí kaw al in lón álan káa. ¹¹Issa asá jawla ná jurasalam dútínj namás kí samara na galilín kinan táas lé beto ¹²ǎlbá yé elle díg lé karítínjinamás kí kwan wayyen káité nás kewa kain kella kwa namá itín karé ¹³namás ye sí arka káwe sagal issa kál gís dáŋ uu in ayín een. ¹⁴Issa al yeen sí jǎgíla namás in kwă boo nás kíen si sŋrŋá pagíŋa sí bawli yeen inálan abá keené kíen sŋrŋá namá tia inj. ¹⁵Díen díó díg ǎlbá jǎgíla ná déén suur tiyá ena bás jǎino ná wáŋa ná wúo sí kí urú galaŋa pǎlí. ¹⁶Namá él ná íssan tarŋan dakki kurŋon pŋi nás assô kwă namá samara duŋo áŋá. ¹⁷Issa namá ino kwa waye nyét tiyá á benhá? na killa kwa kernj tiise aál kainj ? ¹⁸killa kwan díó bálbá délin in jáardunjo wáŋa ásan wúo sí galaŋa pǎlí? ¹⁹Issa namás in kwă ása jawla ná joo díŋ see jǎi náis jii akeer piyá. ²⁰Assi díg parísínjá namá issa sí kŋŋol nás in ááŋe wúon kurŋin náán úndul ? yé namá in j'wí wúon kurŋin in á úndul ba niná ála'ŋ bí kí kíen kúnj zariga tólóŋin bagil. ²¹Na wala kwa in an aáŋal ba ál ini ii walá ál híllá ii idíŋ ná wúon kurŋin díen díó kee". ²²lia issa namás kéén majira sí in kwă ila tin úndul álan bonj alar dúldín kwen sog díg bagil marran bí ila sog sí taga áŋ bagilba ²³Kwa biŋa in gí sín áaŋal bagil yé ál híllá ii yé ál ini ii péllét a boba álan ye sí kǎri búlo. ²⁴in kaan uun ii eláin ná daldín kwě déén sog lé in lón iná dǎil al ulmel nás déén júlmúla saaba díg lé jawlíti nás saaba keer aginel. ²⁵Marran yé mainj bán sonjǎ bílen een ná in tinín poreŋa bán ye sí karínál. ²⁶in ǎlbá naán tin lé ena na lia dúldín kwen tin lé ban dog inálan een' ²⁷Kwa bán kainj ná nŋ kame na koro kame na yáaŋas kaníya na kereli namanj ela sog paago ál noah oulúgín díó kǎri. lia namá koroŋ katurógo él ná yeen sí nyét paaso. ²⁸Naa ǎri yé ii dog asá lúútín sogá lé ena kwa bán kainj nán nŋ kame na koro kame na jabí jaran kawé na kusŋeli na toŋa kutume. ²⁹Marran sog éla ál lúút sodóma sí júndí mín jawil utú na dúru riŋo namá yeen sí paso. ³⁰Naa in sog bán inálan een ela sog lé ál dúldín kwě úndul álán lónóla. ³¹Duó ál déén tonjín síbí lé kee dú an búúnóba álán jee ná kéén ótá baw al déén pǎi duu kwan lé kainj namá inálan ii duó al ray kee tón an wáŋaba álan ǎri baw. ³²ǎi aw náis lúútín yáan kwen lónjitiyá. ³³Duó bi duó nás déén ku ii jómbórel dog ban dónjá kúru duó al déén ku ii básín kúru. ³⁴Na ká kí see ii gís áminj ila luul lé bánkwa aw pítí tog lé kŋŋal namá duó dígi sí kabe na keer sí ná kundíyal, ³⁵Yáaŋa ǎw bán kainj nákaanj arrá kawne náma' tog sí kabe na tog sí ná kundíyal. ³⁶.. ³⁷Yeen námá in kǎŋol ál lii lonpii issa namá in jáwí lóo it ná kuul kee kulonj kaldíŋa ban déé lé isinul".

Chapter 18

¹Yé namá yien sís kí mittil risinjo álán si kéréñ kumeli kuro álán ájúnal ba. ²In belén elienja lé áljarin kee kila-lé ál lonpii-sí ká li ákaweba na ál kwan belé sís ás kinnelibá. ³Na ila ellé namá yía armala kénjá ,yé namá lónjá dínján dèlé undúl,jullóni álán sis see an kúin iworánjan erre ⁴Idín ná sogga sonjá lé ákòlinjiba álán júllo ,maran soga díja-lé namás déén suur sís in si kwá, 'ká ál bá in ámin lonpii-sí ká li ála awuba na god duó sí ká li ála awuba ⁵Idín áiy saa in armala ka sí uu jitti piyá' ká álán ye-sí uló álán si see sís búlón, idín álán ka-sí áiy undiba álán dén misín iskál an kéréñ. ⁶Dé logpii namás in kuwá' kellas bām ila sí alá jileba aiy belén . ⁷Yé logpii kila sí see ásin elbā ál sii yee luul na tó kollas komme walla? ⁸Ká ámin gís bina-sí yien-sí see sín éle waar'' idín abá duldí'ñ kwé el, án búlón bá see jā y-ii suurú'ñ írí. ⁹Na kin seenja kila kwa sís belé'ñ ál kien súrná sís in kéli ál yien gé ná see gé ná kuwa kerná kirsina ¹⁰Kwa a w namá írí kénjé mā sí,ñ lé álán kumal, duó tog namá pírísínále kénjá na keer namá gal diginníga dūño kénjá. ¹¹Idé pírís dūño namá kerrra náótáná dén surín sís júma,lonpii,ká assó gís ámin idín ná ká in á alunja ni ná kuwa kernja jittina ,nakuwa ál see jaí y kowá á geba wallagal nii ná in diginí dūño ¹²Ká asa buur a múnél kollíní diwóasinja a w.nan dog bá awiti kila,ñ dió ál sii bumbiti. ¹³Maran diginíga dūño,bá karra kerra,namanpéllét kéén kúnj írí ájágiba jawilí,maran namás ku íris tan,ná in belé,ñ logpii,tullín si jan dúin erre, katéy ña ii ¹⁴Ká in gís ámin ,in duó ál déén tóg pínj jáwúli sii niná kuwa keer,ñ,ídí duó biyduóbá déén suuri sí írí jágiti bān dú pínj, maran abá déén suuri sí dú jáwí bān írí pínj. ¹⁵Kwa namás dèlé kien karrába kèlle álán sii see palí,álbá kéén majira ká gile,namás úrí. ¹⁶Maran issa namás yien sís tã rípiyá,nás in belé,ñ bundí dogólá dogkéna ná kella dúiyi lé,as bauríní baa.idín lonpii kurri bá dñen,na bá kuwa kilalaní ii ¹⁷Kí see ká waa gís ,duó it alá lonpii kurri ábúlón baa bá ni lón ni ná dogólá dogkéna asá kawriné álán ká ríyal. ¹⁸Kuri dūño dín namá in injo ,ná in belé,ñ, 'nás in belé,ñ guupállí kaiyi tullé álán ká á asán jain tulló lés an? ¹⁹Issa namás yee sís in kuwá , 'kánj náiy ka tullé ja rí,ñ? duó ákeba ál tullé,bá lonpii péllét ná tullé . ²⁰Jí jalun sii see sí naa ál in belé,ñ zinna ajāba,naa ajirwba,kammin jawba,piyénjá ajuba,joyní dñin báa sís naa dñin íya sís. ²¹kuri duonjo namá in jáwí, 'kin otáná sí ká ál ba gi á mīn ila tin lé asá ká itti a ñjá. ²²Álbá issa ila kella amí,namás in si kuwá ye sí, 'a ri tog eit asá jí wā ri jan .jí álán kñn otóná nyétin jullu namá kéén kamala kuwa kitsí janní asá ká in baa in dālan básín see jan lonpii,ñ kurilé namá jēl náiy ka táben ja ²³Yé kuri dūño álbá ila belé sí kella amí namá déén kilmá sonderog enja idín ná yé kawáji. ²⁴Idé issa namá la w ná ye sí kilmá sonderog enja,in kuwá ál saa sunjá tárāy álán kawaj logpii,ñ kuri lé kárf. ²⁵Ál maran ila sunjá warri álán kamal íberen tír lé kárf,kñtin álán kawaj logpii,ñ kuri lé kárf. ²⁶Kila ál kella káméní,namá in áñjé na kiníní álán see lé kee?'' ²⁷Issa namá in jáwí, 'ótáná kit asá duldín kwé sís tárráe ,lonpii sí bás hò kē yni. ²⁸Pitar in kuwá,tulléyi ,kí káin karába nyéét kundí namá ii jí sí ká rri kúlló ²⁹Issa namás yien sís kí assi keer si in kuwá, 'kí see ,ká in ámin duó ákeba ál déén tog júndí,na yāan kwé ,walla gal bárnja,na arunja,walla dogólá,logpii,ñ kurin ³⁰Ila itti álán sonjá ábúlón baa in suuru lé na suuru ál undul,jain bajín. ³¹Álbá yé kuwa wiyye na a w isso déén suur sí ,namás yien sís in kuwá,bā gíl,kí ál jurrísalām , na otáná kila ál rimmen inñi kí nā binan duldín kwé álán inñi ³²Na ye sí dog sín kéllal jentáiy lé,na sunjá sín kigíyal,ñan sín saa sunjá jitti káwal ,ñan nín kargo írí kinñil ³³Liya ál kien kargo írí kinñi na kē en otáná jitiña káwe déén írí námá kawe,soga iis sín dió námás jáwúla. ³⁴Yien a rri togtog gí arrá ákarúlba kin otánálé,nain belé kien kilmán diós jullíní,na yienja a ri togtog,ín ará áka rúlba ál si áñjé. ³⁵In dālan enja,ni ná asá bá Ísa jéroko sis kuwá ,duó dín ál kurru kénjá ná dorá,ñ ári a wíní ná sáát piyenñi ³⁶namá kella am ná kuwa ká in ná kilonje,namá in injo kaa enja? ³⁷Yien namá in áñjé ál issa názeres kí in dorá élla. ³⁸Idé ila duó kuru namá urú laddi,ná in belé,ñ,issa, dawútín kwé,ka sí gí jagíl aiy alun, ³⁹Duó ila ál tã bñ,ñ ílléní ila kurú,ñ urú sogñas enja namás in belé,ñ kál udo jē m,yé sí asá in káminja álán udo jē m namá urú ilálé sunjá aldiy. ⁴⁰Ísa namás írí jáwúná in kuwa ál bundí nás kéll ila duó sí dúí lé ⁴¹Kayi ná juwél álán gís á jī sí?namás in sii kuwá logpii áyla teyá jā. ⁴²Issa jabún in si kuwá yien sí,dñinsee jayí teyá gí piyá, ⁴³In dālan namá tiyá enja namá yee ká ri y lúo, namás Lonpii sís assóassó piyá,kuwa nyéét,kenjé ná ká gile ila sí,namá logpii sís assós áñjé.

Chapter 19

¹Ísa káíí nās betto kí jéríkòñ ²ábí àl duó kee ná in ká ríyá zakáya yé àl diginí e kwá'ñ tã bu kenjá ná sa kawáji. ³Yé namá kóel álán jágil yé íssa kí yé,marañ á jágíla ba kuwa sonjá ðiwó,íðá ,ñ ná yé saa tití kí suur. ⁴Yé namá tã bú,ñ sã ñkíyá ná kurú,ñ írí yanjá álán yee jágil,íðín àl íssa kí ila dorrá ùndul. ⁵Álbá íssa élla ila lólé paggo,namá ló írí jágíla namá búlón ná zakáya kurú írí kee yé namá kí kajala bunño,tetê álán ðín tón òñ ⁶Yé namá déén belé kella amí namá dúu bunño nās tírré kí kilmāñ simmin ⁷Álbá kuwa nyéét kã gile,namás káyé ná kirsina ,namá in káminja ,na yé kãñ nyanjá álán kã tĩ ña duo sí jágil ⁸Zakáya jáwúlas nās logpii síis i n sii kuwá'ja gíl logpii,kúín ótáná ðinña àl kuwa sí anní àl pugurána gé ,naa bá ká buon a ri ábba bāñ dénlé sonjá anní ,ilāñ asinña onñal ⁹Ísa namás ye síis in kwá,tetê logpii bajin álán ðín tón èl,íðín ná yé dog biramín dogolá èlyi ¹⁰Íðín ná ðaldín kwé élla álán kóíní na álán teyá piyá kila àl kúnñe. ¹¹Álbá yien kã yâ ñ nās kila beléná síis kellas kamméní,yé indálan namás a rñí nās risín kí mitíla, íðín ná yé jurasalamín kílí kénjá,yien namá in kã lñí ñí ogpii kuri álán lónñóla indálan ¹²Yé namá in kuwá àl duo ðin kénjá nās jáwúla namá ðin lee nyanjá karra álán ábba kuri kawíyal námá wññā. ¹³Yé kéén majira wã yye síis namá kamala ínní nās in kuwa àl boo nās tárrí bā nama nín ká íyññā ¹⁴Marañ kéén kuwa ye sí á kollíní ba na bá déén jittíní kirsíní,na bá in kã irsinñí in duo,ñ kurín dáín írí álán ájee ba ¹⁵Íbá yé nyánjá ná wáñña kí assi keer, namá déén kurín tñoy,namás kéén majira síis tã rí piyá kila àl yé kamala ínní,álán jágil kí kila kamala kas tááíí káwe. ¹⁶Duo waar kuwa namás in kuá kuri ,kññ kamalawã yye kila ayíla ka janní ,ása kíye tááíís á kilan írí kí assi keer namá kamala kernja wã yye aranjá ¹⁷Yé namás in kuwá ,bát tárrí saa tullé jã,tárrí ðuonjo tullé jan,jí àl ittín wuon saa tullé jan ,álán ellenja wã yyén wuon jan. ¹⁸Majir asinja a w kññjo,namá in kuwá,kuri kññkamala àl ni pñ ye os, ¹⁹Kuri ðuonjo namás in kuwá jí ása tin jan ellenja ossín írí. ²⁰Íðín namá èl ná in kuwá,kuri kila kamala áiy laa jí ka janní àl kin gé ná túlè ðin kã yin jurín ðió ²¹Íðín ká áiy la jí kã lli áa,ká in sí bá íðín áa ná jí saa jiti jan,jí àl a ri it ábun ná jí déén ðió ájanba,na àl ari it jábun ná jí ájàba. ²²Kuri namás in kuwá ,kí ðñ ñ tárrí àl jí áa ká álán gí kééye jai sí kèye illo,jí àl a bit kusé jan,jí jalun si ká àl duo jtti an,ká àl a ri it ábun ná ká áa ba,na àl it sí ábun ná ká á áyóba ²³na káñí ná jí kúín kamala sí kúlum lé ájàba,bá ká áy álán abún kí kilmā simmin?²⁴Íðé kuri namás kila síis in kuwá àl déén killi káñ ,ba búñ dé lee kila kamala,námá wã yye bawí ²⁵Kila namás in áññé ye sí kuri yé ása kamala wã yye kee. ²⁶In gís ámin bññā sí,duó bii duo asá jerín si kee álán bá sonjá kannil,marañ duo asá áa kee ba,na ittí asá kee dog ban bawíní ²⁷Marañ kúín gárima,alá ákeliba álán ká ðññ írí a ri bumbón,ínnés bélla dúín tã bun ná bawu. ²⁸Álbá yé kuwá killa ótáná sí,yé in dálan namá yanjá jurísalam. ²⁹Yé indálan namá éla aman killi panjo,ñorrá àl in kã ríyá olive yé namá kéén majira a wã bun ádden piyá ³⁰Namás in belén àl ila elle keer lé bow ,álbá bí in nán bã rí tii éllé,bí bāñ leel bumbón asá ákñ l ba. Bellínólé nās bèl dúiy léé. ³¹Bá gí buó gí inño ,káññí ná birgel ?,bás in buwa àl kuri kél. ³²Kwa kila àl ádeen káwe ásan leel síis kélal namá kenjé ná leel sí bá ila lólle kummé asá bá íssa a kwá ³³Álbá yeen leel sí kirul namá déén siit èl nās in belén ,káññí ná leel birigel ?" ³⁴Yeen namás in áññé, àl kuri kél. ³⁵Yeen namás kélle íssa lé, íðé yeen namás leel síis kúrñona ñas kayé namás íssa as írí onño. ³⁶Álbá yé júitie ñí íðé kwa namás kurúná lúlmanjá kinñí tññí dórraíí. ³⁷Íðé na asá ye síis assó kawéní ila lóle àl pññó olípe olípes bñ,killi kénjá,kwá gosso àl íðé kenjá na ké majira namá kilanja saa simmó inñi,nañ si logpii síis assó káwní kí urú ,íðín ná yeen kagile kaiy àl logpii piyá ³⁸In áññé bajin àl ila kuri lé àl kí lonpii kona èl,dónñá janní jawél írí na déén bajin bajan írí. ³⁹Pirísíná ði kwan ðió namás ye in inñé," gũdpállí, sámbán sii já kí majira sí. ⁴⁰Íssa namá in jáwí,ká waa gís,abá yeen dirín kól,kítón ñá dog álán bá kómmóla. ⁴¹àl íssa elle sí awsa jñtíy ñí,namá kolla kúnñi kurul, ⁴²Namás in kwá , abá jí jan pélét ná jalúiti in son lé,a ði jí, ótá kila áiy saa jí sí dónñá ùndúllá, marañ yeen in tin lé suur si julle ðállé. ⁴³Àl sog kee ná ùndul íðín írí nán kñ gárima karába sonjá káwal íðín írí na sabbán ⁴⁴Yien áiyí álán dú kã bíyal jí na kñ dogolá.yien ðtót tog sí álán á kindíya ba bāran írí íðín ná ás jalñá ba nani álán gí logpii julló. ⁴⁵Íssa namá jūmín lóle káíí,ná jullu kwá sí jūrro ⁴⁶lonpii jūmín lólle,lii àl íssa jūman ló lee káíí namás já ná kwa urrñ ,nās in belén àl waar rímen káwe dúín tog álbá jūmín togñi ,marañ bí namá kamán ló bā. ⁴⁷Ísa namá sñ kwa gũd palítíy kerrén jūman ló lee, tisonán tã bunja na rim kwá kwanñ riyánña álán ye-sí kawe ⁴⁸Namá marañ dorrá ás kumbé ba álán káwal,íðín ná kwa nyét káñ ná sñ ye síis kella kammenji.

Chapter 20

¹Ísa án kuring lii asá yé kwa sí guud pálíteŋni na risínás lonpii jínjô lóo, bás tisonán tã bũna na dálíkúá kwán appála nás tã bũn kárré, ²Nás in kámiŋa juwájís kí áiy kuringni ál kin ɸŋŋa sí jã na kiyéáiy kin kuring inní. ³Ísa namá jáwí nás in kwá ⁴Ká dog ɸllán bĩŋ ŋa sí ɸŋŋo áiy bawí yoháná jállo jawíl laa kénjá walla kwá tã bũn? ⁵Namá suur,ŋá kĩŋŋul ná in áŋŋé abá in kwa ál jawíl bá gĩ sĩŋ in kuá na kán see ábeyába, ⁶Na bá kí in kua ál kwá'n tã bũŋi kwa nyét bá gĩŋ kí kítóná márrá kĩŋŋíl, idĩŋ nás in púttó gee yohana ŋa bĩŋ domon kénjá. ⁷Yien namá in áŋŋé ása ákalŋa ba ye sí ⁸Ísa namás yeen sís in kwá, ká á gísán áwaba kí áĩŋi kuringi ál kin ótánjá aw. ⁹Taŋŋít kwán mitíl, íssa namás tunŋa nás in mitíl sís aldís piyyi, nás in belén, tórrĩŋ bá duó kénjá dárí ruggo innabán, namá bã ru keer lé nyánjá nás saa sonŋá ɸŋŋá ¹⁰Ál bá lóo taa paggo namá kwé díg sí aden piyá taŋŋít kwá léé, mat álán inabĩŋ dárĩŋ kurũŋ kwé díg kanníyal, maraŋ taŋŋít kwá namá kã ldié, namá kí honŋa putóna aden káwe. ¹¹Dárĩŋ siit namá koiy keer aden piyá naŋ dog kaldã iye ná áiy peŋ káwe, naŋ dog kí honŋa putóna aden káwe ¹²Namá asiŋa iis lé keer aden piyá, namá dog kã ldiye ná áwũren káwe namá paál kammínjé. ¹³Lia inbán dárí, ŋ siit namá in kwá, na ká kaa nĩŋ áa? na ká bá sĩŋ dúĩŋ kwé kilmân sís aden áa maat nĩŋ yee bã gĩ káwal, ¹⁴Taŋŋít kwá albá kwé sí kã gile, namá dẽŋ tãs lé in kirsĩŋ ŋul, ná in kã sĩŋi dẽŋ tãs lé, ná in áŋŋé in naa námán mĩret dũonĩŋ in sí kaw áiy sii kĩŋŋa mĩret saa yí. ¹⁵Taŋŋít kwá namá ila kwé sí dárí, ŋ pãl kamĩŋe ná wayi, na naa inbán dárí, ŋ siit aiy nĩŋ piya ¹⁶Yé bán êl ná kila taŋŋi, iŋ kwá sí puu námás kwa kernã sí táŋŋĩten piyá, kwa albá in belé sí kella kámĩy, in ɸũ kalán á eŋba! ¹⁷Ísa namá nũŋŋĩ dẽŋ erre jáwí namá in kwá, na in a rĩŋ arrá aiy lónj ál in domborén diwó rĩmmen eŋŋa, ila dít ó ál jutámó kwá kawrinjé námán namá yé tog in dóorŋĩŋ dító eŋŋa ¹⁸Na duó biy duó abá ila dító lee púyã bán tog tog gĩŋ perra een, na duó ila ál ila dító írí puiy bán paĩsŋŋó. ¹⁹In dálán mūsán dálĩŋ guudpálĩŋa na pãŋa appãŋa namá kòllĩŋ álán ye sí jã iy kuŋŋo apã kéyal, yien namás in kíwé yé ila mitíl sí ál dẽy ŋĩ ŋĩ ná ri' sĩŋ namá kwa sí kã li kawenĩ ²⁰Namá kaĩŋ ná sĩŋ ísaa a nadiŋ kawenĩ, namá a ndĩŋ kwá kamĩŋé ásan in kátímólal ál yien kwa tulléŋa gé, namá kéliŋi ásan íssa sís karinge abá belé dĩŋ kwá, namá kurro káwal ná akũron tã bu sí dóŋŋa kaye. ²¹Kila a ndĩŋ kwá namá íssa sí kĩŋul guudpálĩ kí kalum sii jĩ taaras jĩr sĩŋ naŋ si a ri jáwúlĩti ál see, maraŋ jĩ kwa sí kerker ás jawba bás kwa sí lonpii dorá arrá jáwíl tii ²²Jé bat tullé layi ásan ába kuri káyĩsar sí dĩgĩnĩ sí kawítĩ? ²³Ísa namás dẽŋ jũllen sís iwa, namás in kwá yien sí, ²⁴Aĩy dínár díg gĩs báwli namás in kwá in kĩŋ sii jalunĩ na kĩŋ kona kĩŋ sii gé, namá in kawíya ába kuri kaiysa rĩŋ sii gé. ²⁵Íssa namás yien sís in kwá, ába kuri kaiysár sí a ri it banĩ ál ába kuri kaiysárinĩ, na lonpii sí a ri it banĩ ál lonpii gi, ²⁶Yien namá kutĩŋul álán karige íssa sí kwan tã bũŋ, namá íssa, ŋ jawí sí píjĩŋ si káwe, ídĩ yien namá dirĩŋ kũl. ²⁷Sallá jĩŋ na jũ se, ilán ná sadosa see ákélĩba ál wayi le sállá jĩŋ kee, ²⁸Dĩy namá Ísa-lé kélle, ná sállá jĩŋŋi kĩŋul. guudálĩ mūsã kiŋa sí in gĩs rĩmen piyá, abá dũon bára waiy nás kége dogólás kã in ŋi ba, duó álán dẽŋ báran bĩmĩt sí jáwí nás dogólás kirri. ²⁹Na inne namá kwa keya sabe suurĩŋ sorŋa kĩŋ, namá appã kwan si yáan kwés jaŋŋá namá waiy ná kwé ájundĩ ba ³⁰Namá dẽŋ soor jáwí namá wayi ná kwé ájundĩ ba ³¹namá ilán soor jáwí naŋ dog wayi ná kwé ájundĩ ba ³²Ki ila dorá namá kwa sabe kũsĩŋ ná kwé ákundĩye baa, ³³Liaa namá yía dog wayi, na sálá jĩŋŋi sonj lé yie in yían kwé kĩnĩŋ yían kwéyi idĩŋ nás kwa sabes kénjé. ³⁴Íssa namá in juwá, inne dã dĩŋ kwá ása yíanas kan nĩya na yía ŋa sí ná jaréŋa kanĩya, ³⁵Maraŋ kila kwa ál jain luttĩŋ lé asá sálá kindeli yíanã ás kanĩya ba wallá yíanã sí jarréŋa á kanníyã ba ³⁶Ilán ná yien sa sii keer áŋ kúsál ba in gé ni ná melega na yien kũon si dogálá ge idĩŋ nás yien sállá kĩŋŋi. ³⁷Idĩŋ nás yien wayi lesálá kĩŋŋi, maraŋ bá mūsán bũ sĩŋ aldĩ lé jawŋi, mūsã og si pállĩti ál wayi le sálá jeen kee, idĩŋ nás yé longp sís in tã rrã birámĩŋ wũo na isán gĩ wũo na yagã bĩŋ wũo ³⁸Yé kulán wũo áiy ba maraŋ bá sálán wũo ii, idĩŋ ná yien nyét sálánã gé. ³⁹Mūsán dálĩŋ guudpálĩŋa dĩ namá in kowe bát tullé juwa guudpálĩ ⁴⁰Lia duó tog tog ákénjá ba álán íssa-sĩ ɸŋŋó jĩŋŋa kernã. ⁴¹Jáso dũŋo kĩŋ si atinne ii, liya lii íssa namás yien sís in kwá, na kwa lii in dálán aiy kámiŋa ása jáso dũon dawut tĩŋ atinne ii ⁴²Ába Dawut kí dẽŋ dorol konán dombore lé in belén wũo longpii dúĩŋ longpii sís in kwá ál dúĩŋ dóŋá súrun erre jĩŋ ⁴³Namaŋ nĩŋ ká kĩŋ gárimma sí kĩŋtarŋán dũ aa ⁴⁴Ba kuri dawut kí déen dorol ye sí longpii tã rrĩŋ jáso dũŋo déen atinne aiy nĩŋŋi? ⁴⁵Tin ila lé asá kwa nyéet kã yĩŋ ása kella kámenĩ, íssa namás kéen majira sí in kwá, mūsán guudpálĩ ŋa lé bálba ⁴⁶Yien kóyeli álán kien garam búbuŋa kurán kĩŋ ŋítá killonje, na kéli álán wélle lé kilon ŋe ná kwa yien ŋa sí dóŋá kanníyã, naŋ kéli ásan yawúdan darana lé kutĩŋa appãŋa kéli ⁴⁷Naŋ súbuŋa lé lónj tulléŋas kéli na yien kí piyé jũmma kuránã kũmmeli naŋ si birmíta sí kien tonas kí dudúrs kĩríyã kwa kininiŋ sí sonŋá nĩŋ bĩlen káwal."

Chapter 21

¹Birmít pə girín putura, íssa bá tə bə írí jánj namá lə w ná kawája kíen putura tog tiyán janín sə ndúnđiό kínjí tíyá ²Nañ birmít pə giri dín jágíla ná ridín na dogkénə ǵ w jaru ³Yé namá in kwá ká kí seen see áiy saa belé, ǵ see ámin in birmít pə giri ǵl kwa jétin lé sonjá jáá ⁴Hdín kwa kernə nyéét bá kíen ótá kit kayé ǵl yeen á kuwéliní ba, marañ in birmít kí déén pə girín ila ǵ ri it asá kénjá ǵl án dǵlle am bá nyéét já. ⁵Íssán majira namá kain ná tog teyán kírsiní ná in káminə aiy si dom jamál lónjiti kí kén kítónə na kila dola asá wúo sí putura karú ⁶Marañ íssa namás in kwá, kin nyéétin sí ǵl bí inne bə lə sog kee nán ǵlná dító ton ton bárrán írí ǵn kee ba. ⁷Tana sǵna na nyál nyílen já, yien namá in ǵnjé, ǵuǵpáli na ǵdónə nǵn sín tǵnnal? na dǵen ósom kaa nín nji abás danji piyá ǵl án ǵlal ⁸Íss namás in kwá ǵl bə lín ǵl án júlén ǵiy káwal ba. ilán nán kwa sonjá kélal nán kí kún kona kírsinól nán kowe ǵl ká yé ǵn, ǵsa sog danji piyá, marañ pékét kə ri adúlo ba ⁹Abá dǵrnə manǵan ǵán kə li ǵn ǵé tǵ ba, idín ná kin ǵdónə bán inji na ila in á lónba ǵl sog kə ri kwan nji. ¹⁰Ila namá yé yien sí in kwá, bə rə bá sín kí bára kór inji , na kurín básin kí bárra kór injin, ¹¹Na sǵurún jirtín njóla sonjá nín kain na lónjá sonjá lé nín duúrjá nín kə in na wajanə nín kə in. ¹²Na kə rín ótánə nín inji nan nín jawíl ósomma appána ǵlla, marañ main ná kin ǵdónə nyéét inji ba kwa bá ǵín jaiy kuri kéyal nan ǵín bílen káwal, yien binja sí yawúdan daranə lé ǵí sín káriyal nan ǵín túm nánjá kinjil, na kún konán, na kín konán ǵuǵ nyéét ǵí sín ǵbunə na akúronə tabə nján tə bə, ǵ káriyal ¹³Na in dǵen áyí sán ka sí kí sen see kúnjǵ kwá ben. ¹⁴Na mín naa puttós búiyi ǵl án is kállə ábanba ǵl án sii kíen suur sí bérél, ¹⁵Ilán nán ká ǵín simela na belénə kila naní, ná kíen ǵárima taga tə bə á sín kare ba walá nə rujin ǵn káwa ba. ¹⁶Binja kíen bǵna na íyanə na bǵrnə na alla na jarunə mámán bá ǵí sín bot arán dúu kellol na yeen bá sín dǵen díó kwa díi sí kə sún káwal ná kawé ¹⁷Kwa nyéét bá ǵín duín ǵuǵ kawrinjil ¹⁸marañ dǵen tabún nyílwú tog tog á kee ba ǵl án júnjo ¹⁹Na bí kí arbán jarín bá sín jain lúut bain. ²⁰Íssa jurusalmín jásón si súren sii piyá, na bá bə ǵíla nás kə lǵa ǵa jurusalm sí súren si káwe, bí bá sín balun déén jurrúnó ǵl sii danji piyá ²¹Lia yán kwa kila ǵ wú ná púgónə lee kǵnkíyal na ǵ wú kwa kila ǵl dǵm kə in ná pál kurúl, na kwa kila ǵl mǵ díla lé kain dǵm akiyal ba ²²Ídín ná in ila minén tinni ǵl án kila ǵdónə nyéét inji ǵl waar wúo domborenə toyán díyó rímmen inji. ²³Ila tin nyǵna kólnə sí na asá dogólá borra kain aiy sín tárrə enjǵ idán ná kwa sí sǵurún írí ǵurro bát nín júnjal naa wúo sí kwán írí bát nín kilmá saa puíyá en ²⁴Yeen sí kí saara nín kawé dísi ná sín bə ruján tum nanə lé kǵrgíyal na jurusalam sí jǵrra bá sín kǵrgíyal na man sín jǵrran tin agínjǵ. ²⁵Dúldi? ǵ kwǵ? ǵ jél, dúlé na dúúl, na úrinə lé nín óssom lónóla, kwa sí sǵurún írí ron gomán jə in ǵón na zollán japalán ǵn kallǵ na amí nín tíyi ²⁶Kwa sí tanna sǵna amí sín níniyal amí kila ǵdónə sín tǵi y ǵl dǵldín ǵndula ǵl án inji, idín ná jawilín dǵ lǵina bán írtínóla. ²⁷Ila tin lé yien dǵdín kwé sí nín kǵǵilal ná kíkútún díó ǵndul nás kurro na galán galas kee ²⁸Abas kin ǵdónə díbés tunje bás wə rín bawula náta bǵna írí bə ǵi ilán nás dǵen jabúnos danji piyá. ²⁹Burón kurún ǵuǵ, íss namás yien sí in mitil tan ayí kǵl bát in zízín kurú sí agíl na kurúnə kernə sí agíl ³⁰Ila tin lé asá yeen porgeli bí dítin básinbalun ǵsa urri dankipá ³¹Nana bá sín in bíw wúon kurín ǵsa danji piyá. ³²Ká binja kí sen see ǵis ámin kin porena kí sen see ǵsín kǵǵín njaya ba naman nín kin ǵdónə jalinól ³³Jawil na sǵurú bán perra inji marañ kún belén kin perra ǵn injiba. ³⁴Íssa sán jélín ǵsilen ben, kí nadar bin na abundí ba ǵín sán súbunə na koorón jam na jain in kojoja kurón piya wala gal ila son bán kony jol búló ni ná dúló bə s sín díwó ³⁵Ilayín ná yé kwa nyéétin sín írí bettó ǵl sǵurún írí kain. ³⁶Kérén awú nás nadar ban, na dog si búm ǵsán kurro kit bain ǵl án koranə mankénə tǵsa lé boró ǵl dúya ǵl án inji, na ǵl án dog in bain ǵl án dúlín kwén tabún barín. ³⁷Keren íssa bán kee ná sín kwa sí tog tiyá lé ǵuǵ palíti, na luul bi luul bán dúiti nán borra ǵnjǵ ǵl zatúnín púgó kə ríya ³⁸Kwa nyéét gal namá nín kí mirit kúndula tog teyá lé ǵl án si déén belé kela kámíyál.

Chapter 22

¹Issa sís boot arán dúu kilul in tin námá ila diwo kénjá,asá bússá asá tirmá ká in bás súbu danikiipiyá,ál irí jándon súbu ká ríyá ²Na págiña na músa,ñ dálín guupáliná namá dorá it kuwélini álánkéye íssa sí kawe,marañ bá kwa sí kalí káwéní.³Sitan appá namá yúdis sín dió kárí ál dog sikírot ká ríya ál yé dog majira wiye na a w lé kénjá ⁴Yúdis namá págiña appána na tog teyána tíbónjá lé nyanjá asá tog teyá sís kánéní yé íssa sí boot arrán dúu aiy sín kéló.⁵Yeen sí namá kilma saa simmó inñi namá in kowe álán yee sòngonja kaníyal ⁶Yúdis namás tina na namás jana álán dorá gín búlló ná yé yeen dóña jaa ,ila tin lé ál kwán dáldá ákeba.⁷lulín namíye ká ri kuan na namá bóssá asá tirmá kain abás súbún son pago álán irí jángón dolé sí dépa ká rúl ⁸Issa namá pature na yáye sí áden piyá nás ni kwá ál boo nás kinja irí jándón sogín súbún namáye ásilén báa álán kám ⁹Yien namás íssa sís in kíñul áli ná jolwél álán gís ásilén káa?"¹⁰Issa namá ni jáwí .albá bí ninán dem bá ríti bá sín duó báyi tii ná korón segén bá wú bá ye ká ri búlo naman tog ila lé ál yé kárí tii ¹¹Námás ton in siit sís in buwa ál guupáliná gí jì jìlél solán rige ál kee álán ká kí kúin majiran délé irí jándón tinín lulín namíye káa yé bá gí sín binja rige appá palí ál túllén din Lúpín, námás íde ásilén báa namíye¹²Yeen namá kéné kila otánjá sí bá in dалан kumbé asá íssa kuwá ¹³Yien namá irí jándon tinín namíye sí íde ásilén káwe.¹⁴Asá bá tin tána íssa kí kéén kuréminja namás sidáb lés dan ki kin gíe ¹⁵Issa namáskurémaña sís in kwá ká bát saa sonjá oyiní álán kí binjan in irí jándón namíye sí kíban arrá kám asáká aín ná bíllen áñba,¹⁶Ílánj nás ká kí sen see ámin ká asiker in namíné sí áñ ába naman nín jopúnó wéon kurin lé kí jen een."¹⁷Issa namás kira kí tógóló nás assó piyá, abás yé assó piyá,namás yienja sís inní nás in kwá ál sii ban gar díen tás lés ¹⁸Ílánj nás ká kí sen see ámin ká asiker inbán kwán koor álán ababa nama nín wéon kurin págó."¹⁹Issa namá karan bawa namás assó piyá,namá duíy nás kurémaña sís in kwá,in ál dúin suri ná díenín aránja in dалан bawu álán gís dúin lónj tíya ²⁰Namá dog kirán kása bawa namá in kwá in kása ál kúin kewán sarta dión -ii.²¹Namarn duó ál dúiy tii áísán ka boot arán dúu kéló déén dóña dog kí dúin in pánjá dió kain ²²Duldín kwé bán in kayi niná albá waar áñgé,namarn duó asá ye sí bot arán dúu lele kalán mínen een ²³Kuréminja namás kayé ná díen tás lé súná in kíñjeli kinnínj álán in uu sí piyá."²⁴Nan si dog díen táslés galdas puyí kinínj álán díen bárnán a púyi ²⁵Issa namás yien sís in kwá járán ábunja gé nás járán irí kuro kain,ná kuro kwá díen dió kélla álán kwa kain álán yeenja sí ába kurinja ká ríyá.²⁶Nan don si díen tás lé galda puyí kinínj nán bárná a púyi,íssa namás yien sís in kwá járán ábunja gé nás járán irí kurro kain ná kuro kwá díen dió kuwéla álán kwa yien sí kwa tulléna ká ríyamaran bí indalan abenba awá ná díen dió duó bárnán a ppá in si lónjiti inná bárnán titiy lónjiti duó ál díen tá bu-ii námáin lón inná díen tári dunjo ²⁷Na áiy duó-ii ná a ppá ila duó layi ál sidáp lé kee ná a ppá-ii wala ila duó ál kee ná tári pii,maran ká díen tás lé inan ni ná tári dunjo.²⁸Bí kila kwa ban áisa ka sí barra kila tin lé ál ká jansa lé anjá ²⁹Na ká binja gí kurin dóña awíti ni áila ka dúin báa kurin dóña já ³⁰Ílán álán bí dúin kurin sidap lé bām na baba na kutinán irí bón ná isráin órré ná wáye na a w sí dóña baiyi.³¹Issa namá in kwá simon simon,árit appá ilayi ná kól aiy lán jì in úló inná gommonja ³²Maran imon ká gís úmo álán dín see jáiy ápyá ba na abá jì dúí lé a ñja bás kñj bárnja sí kurro jáyínj.³³Maran yé namá in jáwí lonnpíi ká ál asil an álán kígi koo túmná na álán kúsún , ³⁴Yé Ísa namá in kwá ká áiy saa kí sen see gís ámin pottor etté álán ná zonga ákómóla ba na dulé ákuroba jì bá gín ka sí kasinja iis jawrinj nán in juwa ka sí áiy saa ájulba ³⁵Issa namá yien sí in inño,ila diwo áila ádden áa ná jusulán walá melle walá perréta áshanába".³⁵Maran na bás jusulána na mellenja na perétas bain bá babún na abá saar áshanba bá garmbúbu tog julún bawí ná saar tog bulu ³⁶Ká kí sen see áiy saa dúin ámin áiy sín bá een ál wéon dombore na toyán dió in rimen enja na ye sí kí kwa jitin nín kase na a ri ál dúin rimen enja bán see een.³⁷Kurémenja namás in áñgé lonnpíi ál ja gíl inné ál saara a w ká in yé namás in kwá ál sunjá ge ³⁸Issa za túnin púgo lés júmma ,íssa namá za túnin púgo lé in nyanjá ni ál júyiti kéén kuréminja namá ká ri kúlol."³⁹Abá ká gul namás kuréminja sís in kwá ál sii bñ m álán jarin lé ábáwiba ⁴⁰Ísa namá itín díen kara nyanjá ná kí kurruja onño nás júmel."⁴¹Ná in kwá báa abá jì jowel in kásá sí álán dúin lee jápo maran in álónba ál ká arel a wé ná a ri it een ál jì jówél ⁴²Námás melen jawl lónjola nás kuro nyí."⁴³Asá yee sís lóo mankés enja ál yé suur sí juma lé jígé na indalan déén sulum bá suen irí teb teb bin tñjá niná kewán ⁴⁴Albás yé kéén jñ ma lés jáwú la namá kéén kurémenja lé pínjín namá búlón yeenja sí kilmanja sondorn inñi ná ká ríye ná kunul.⁴⁵Namá yienja sí in inño kán bunjibawalas nás bñ m álán jarrin lé ábáwiba ⁴⁶Ísa sí kényé ,ila tin lé ál yé kénjá ná risínjá namá kwán dáldá èl na ila duó ál yúdis ká rñj namás kwa sís tá bún puyí ál íssán majira lé kénjá ,yudes namá íssa èl álán sii kilanja namí."⁴⁷Namá in inño yúdis duldín kwé sí sán kí kilanjá jám boot arán dúu jellel ⁴⁸Albás íssa sán majira ila a ri sís kíwé ál kél álán een,yeen namá in áñgé, lonnpíi a w nás kí saaras kíren si keen?"⁴⁹Kila kwán dió dín namá saar ránjá ná pági appán koyi dín sí díló súúrú kan betta ⁵⁰Issa namás in kwá ál sonjá keer asi jányi ba,namá ila duón díló sí kurá namá dáwen enja. ⁵¹Ila Issa namás páginjá a ppá ,na tog tiyán wunjá tíbónjá,na sábanjá tá bunja kuránja kuwé ál dúin jáyín kéle,ábás in kuwá bí ká bá rinja lá irí a gñtí ná bí kí saaran na dulgunja innán bélla.⁵²Ká kabá yéi an ál kí binja kan kéré,ñ tog teyán mátar kan nan tórin ái beyá ba ⁵³Maran na in díen tinni,álán dñkinjín kuro

dóná tiye,patoro íssa sí íríńj indálan alba kábé namás kárgí nĩ nás pa giappá si tón kené,patoro namá ka ri kara lúo.⁵⁴Asá bá yeen pági appá tón sii utó kuwe ná tárrá sin kũ l yé patoro namá dog êl ná kégen kũl⁵⁵Kwé niw koyi dín namá patoro sí utún hérra lé jágíla namá yee pútónin jágíla ná in kuwá duó dog kéye ka ín.⁵⁶Yé namá íríńj namá in kuwá yé in yía ká in duó sí ál si alum⁵⁷Albá nini kũl namá gal si duó keer jágíla namá in kuwá kân kéyen ban ,patoro namá i jáwí áiy duó ká kéye ákanba⁵⁸Albá tin kũl namá gal si duó keer jĩ gé ná in kuwá kí see in dog kíi gen gé ilán ná ga lĩlĩn léi.⁵⁹Paturo namá in jáwí yé due ,ká ása áluńba kaiy ál jĩ déén nĩ jĩrsin ,ál yé kéná ná risiná namá zonga kómóla⁶⁰Ila lonńpii namás ja ino ná patoro sí pútón nin jágí gĩ laa ila patoro sí namás lónńńóle lonńpii,ń belé asá in kuwá eté min ál si zonga k'ín ná ákómmóla ba bá gín ka sí kaa sin iis jawrínj.⁶¹Diyy patoro namá pâl kuro ná ni kómóla yé 63Wuńa íssa sís waa káwe ,kwa kila asá íssa-sí kanéńj namás kuńe nás ye sís waa kawé nan kalde⁶²Yien namás ye kũńj kirsul ná in kileli juwa gís kii nâyi tan.⁶³Nama ye-sí ńayiną soná kányinul íss sís pilotín ńa bũń kárie⁶⁴Albá lóó lee la ,ál yawúdán sagalín kwa appâńa páginą appâńa na músan dálín guud pálíná lóó ton dorol kinńj⁶⁵Namás íssa sís kwan ńa bũń kéle namás in áńńé abá jĩ jáso duńo jan báis juwa,íssa namá in jáwí abás waa bí see áń baiy baa.⁶⁶Albá lóó lee la ,ál yawúdán sagalín kwa appâńa páginą appâńa na músan dálín guud pálínálóó ton dorol kinńj⁶⁷Namás íssa sís kwan ńa bũń kéle namás in áńńé abá jĩ jáso duńo jan báisjuwa,íssa namá in jáwí abás waa bí see áń baiy baa⁶⁸Na abá gi ká bińa inńó áín bawí baa.⁶⁹Maran mín naa naman ńa bũń duńin kwé bán wúo kuro sonńan dóná súrũń erre õń⁷⁰Yien namá nyéét kinul na yé jĩ wũon saa kwé jan ,íss namá in jáwí dēen belé ál bámin ál see-ii ee ká an⁷¹Ila yien namá in áńńé na kánńj uńj ná kũńj kuwá kerną kuél a dēen nás kí déén udo kellas kámi."

Chapter 23

¹Liya ila daldá nyéet namás jáwúla nás issa sís pelet lés kerré ²Yeen namás unje ná yee dānenkawē,ná in kāmīna kī in duó sí kumbón ná yé -ii nās kīna dāin ba ru jitti pii,yé kwa sís erel álán si ká yisar sí dīgīnīnas kaye,nan in belén ál yé jássso dūno-ii ábba kuri."³Liya pelet namá issa in inno jī yawúdán la ábba kuri jan?issa namá in jáwí ee bát báa bá in dālanj alba jī juwa ⁴Liya pelet namá pa gīna appān na kwán daldá sí ila uu tawrá jáwí in duón delé a ri jitti ás umbóm ba ⁵Maran yeen namá ta bñja puttó káwe ná in kāmīna ,yé yúdiya diwó nyéetīn si kwa sí kī gēn guud si ta bñja urrel, yé mīn si gallīl tunja naman inné ēl.⁶Liya pelet alba ila uu si kella amī namá in inno in duó ga līlān lé layi ⁷Asá bá yé in iwo ál issa yé hirótīn a kūrō kwa ēli namá hirót lé aden piyá,hirót ila tin lé yé dog jursam kéná.⁸Alba hirót issa-sí jágīla ye sí namá kilmá saa sonjá simmó enja ilān nás yé saa sonjās ōnjā ná kēlinj álān ye sí jágil yé dog kōlinj álān iss saa sí jágil ná óttanj pirjeña piyá ⁹yé issa-sí jīñ nōja innī issa namá ari ájāwí ba ¹⁰Páginja appāna na mūsī dalīn kwa dog íddé ká in kérélinj,ná ja nīna írí za dī e kinjītīenī.¹¹Liya yé na kén ká lda ga namás bája nan abīlen káwe liya namás garm búbu tullēs kinjī namás pilet lé kawñíe ¹²Ila son bá yé kéná ál hīrot na pilet suurīn jarūna kinj,ilān ná yeen waar suurīn gārīma kañ.¹³Palat namá apa gīna appā sábanjā ta bñja kurrāna kuwá na kwa sonjā ¹⁴Namás in kuwá,bī in duó sí dúí lé dīñ si bēl ál yé kee nás kwa sí ta bñjas urel álān si wīyyé ká gīyal.¹⁵Maran ká ál ye sí dēñ ta bñj árra bá umbón ja nni tog dog ás kee ba¹⁶Walá hirót ,dog déllé ja nni tog dog ás bēlō ba namá idīnī nás dáyí lee lés wā yña ,na naa a rri ákeba ná yé piyá álān dēñī kawew ¹⁶Na námá indālan enja bán a ldi námá undí ná jee ¹⁷Írí jándón súbu bii súbu lé a kūrōn ta bu bás yee sí duó tonj a lgi jūndī,yeen namás kwa nyéet sí urús kayé.¹⁸Ná in ká mīna,íssasí jaw ná maran barabat sí judí ¹⁹Ná jee barabat duó kéná ná túmná ká bīye idīn ná kwa sí puyū nan si dém wā yyés jágī.²⁰Pilat namá asi keer ál nás yeen sís in kuwá álān issa sí kundīya ²¹Yeen namá urú kaldēñí ná in kāmīna kuldābu lés jaldó kádābu lés jaldó ²²Pilet namá kī asi keer pīnī nás in kúwá káñni naa kaa ja nī piyá, ká dée lé a ri péllét ása áumbó baa álān déñ kawē, naa bá innān enja ká bán délinj a ldi námá undí ná jee."²³Maran kī urūn dan namá ta bñja káwe ásanjbá káldā buu lés ká w gī ya namān māmān kós si kēlle, ²⁴Pelet namás tina álān sii a ri it piyá ál yien kēwli ²⁵Yé namá ila duó sí a lgi jūndī ál túmná ká bīe ál kwa sí puyi nan si dém a lñi ēl .maran yé namás issa saa sís yien sí jūndí nás káldā buu lés ká ldu.²⁶In nálan asá iss kárgī tīenī namá simonsarīre sís kábé ál déén éllé kéná ná deém kárfī tīenī namá ye sí káldābu katabe ná ísa-sí ká ri lútīnī.²⁷Kwán daldá ila báldān dió namá yīanja ká in ná kómēñī nan mūnīn kawēñī ²⁸issa namás ja ino jura silimīn yāna dúin uuñ abomba,ása kēñ sūrñā na kēñ dogólá sís bomal.²⁹Ilān ná kila ótānā jīñja jūitīyá áyí sán bñja sí inñī idīn sonj ila ál úndul kwa álān in āññal bora patá ál kila yāna lé pīñitī ál barūna gé na dogólān tonlé ál tórīn a baweba na ká nsu kila ál tórīn bara ás innīe ba ³⁰Ila tin lé kwa bá sīñ pūñā sí in āññal ál dāin írí báwi na nōrāñā sí básīn in āññal áyí saa būm ³¹Ilān māmān ayí saa ka sí kawē alá dūldi pattā anj nīnā in kurú kīrō kī señ see áísān bá ila lé sonjākāwal?"³²Dii dog kwa kēñ a w ká yīn ja nniyāna,nás kárgī nī álān kī issa sanj arrá kawē.³³Ila lóó asá ísa sís kēñé álān déle kawē ila lóó asá íssaljesus sí kēñé namá in kárfīnī golgól,'lii namás kī ja nnióna ará kádābu lés ká ldu namás tīn sí dēñ dōñá sūrulé ká ldu naa dīn sí dōñá gorón erre ³⁴Ísa namás in kwá báa yeen sí ápenj jáa ilān ná yien ás kalña kayi ná kawē,ká lda ga namá dēñ tās léé s kurūñās ká bīye.³⁵Kwa namá káré ná ká wle na sábanjā ta bñja kurāna kuwá nás ye sís bán kawē yien namá in kee ,yé námān si kwa sí jopol kasá déén sur sí jópó abá yé māmān wúón jáso dūno -ii ,na ilayī ál jāñó."³⁶Na ká lda ga namás bájas káwe namá kēlle nás ísa-sí kira rayāna kanīye ³⁷Namás in kowe abá yawúdān ába kuri jan bás dīñ η suur jopó ³⁸Namás déén irīñ ere gara ká ldu ná in rīmenj káwe in yawúdān ába kuri-ii."³⁹Kila ja nnón dīg asá káldābu lés ká ldu namás ja ná issa sí nāyīn jī bat kál jáso dūon jan ?kál dīñ suur na kīna sís jopó ⁴⁰Ila ja nnīn keer namá ye sí gūrgūrenj piyá jī bát kál wúo sí ká li jaw,náyī jī dog kī wáyī in kádé nīnā yee sí ⁴¹Kí káin údōñā náyī in nāñ kawē maran in duó ja nni áskeba."⁴²Ilyā ila duó namá in kwá abá dīñ kūrīn lé jago bás dúin lōñólal ⁴³issa namá in jáwí ká kī see gīs áminj jī sí ,ottō bán kī gī kolnyān dió kanj."⁴⁴Ísāñ wayíkī dūlén sibír namá lóó dīkō enja namá indālan kéná naman tin iis pago ⁴⁵Ilān nás dūlé jūmīnī.indālan sitāra namá túllé tūrinj karrīño.⁴⁶Ísa namá kī kuro in kwá báa,ká kúin kuo jī gī anni álbā issa in dālan kwá namá waiy ⁴⁷Ká lda η pīrīñ ta bu álbā a ri jágīla ál enja namás wúo sís assó piyá namá in kwá kī señ see in duó wāñīñ kéná."⁴⁸Kila kwa ál déin kēle ná kīsīñul namá a ri it ká gile ál enja yien namá kwa nyéet ógonja ká ldu ná kēñé ⁴⁹Maran kila kwa nyéet asá ye ká lñāñī nan kila yāna ál kēyen galīl arrá kēle namá kara káré ná kila údōñā sí ká wle ál indeli.⁵⁰Ísāñ jūrī,inné namá duó dīn kéná ná in ká rīñī ísip ká rīñī yé dog yawúdān sagalīn kwa lé kéná ye' dog duó tulē kéná nanj dog wāñīñ kéná ⁵¹Yé yawúdān kwāñ jasi na tárrī sí úrīñī na yé aramat is kéná ál jūdān dem āññā nanj wúón kura η sí janna.⁵²Yé ísip namá pelet nyāñā nás in kwá álān íssāñ kuul kanīyal ⁵³ísip namá íssāñ kuul bawa nás kī harīlīñ kapan niwo nás yenā ná ila turba lé jáá ál tarru lé kayé alá délé tórīñ délé duón kul ás kulpulba⁵⁴Na in sonj namá ásilēñ jāñ sonj kéná,asá monjāñ sonj si danjki piyá ⁵⁵Kila yāna ál galīle káin ná kī issa ará kēlle namá kī ísip binj kéné

ila turbalé ăl yé issa sí luppu ⁵⁶Illya kila yánja namá tónj kanjy nás muringa na súlās ásilénj káwe,maran yeen
namá éllé kāmūni ilán ná monán son kéná nan yeen bálísí bā gī káwé njí.

Chapter 24

¹Ísa'ñ sallâ jenî son kólín waar wan lé kí subún sún kila yáña kila ál si kíen muringa asá ásílen káwená túrbá kéné
²Namá kumé ila díto asá kíye tueba sís kumé namá kumé nás mun gulun enja ³Maran abá díó ká ríy lonnpíi íssán
kúul sí walá ákum bé ba'Íla tin lé asá yeen sís kálítá ,namá kwa a wpétin si katane nás jurina nis teyás ká iní inná
kuyiní júlómola ná kéle dñen túga káré ⁵Yáña sí namáká li tío namá dúu sunum káyiní maran kila kwa namá in
kínul kánj ná sállánj sí wayi tólán díóbówél?⁶Ísa inné áke ba yé lálwla si,yéé káyí saa lónal ayi gís kwá ál ké yén
ga líl báná ⁷Ná gís inkuwá dúlún kwé sí álán bá kwa ká tñja kwá sí dóña kaye námás káldá bulés ká lduul kí son ga
ísidó námás jáwla."⁸Ilya yien sí namá ila belé tá búñ lónóla ⁹Ilya albá yien túrbá ká yín a káyine namá kila údóná
nyéet kuréminja sí na kwa kernja sís kwá ¹⁰Na kila yáña namá anin káñ moo mijdila dño,na moo yagábín íya,na
yáña kila ál keyen ará kéle nás in uu kuré minja sís kúwe¹¹Maran kila kuréminja yáña sí see ákéyé ba idñ ná kila
yánán belés in lónj tiení ál bá iri hóyi ¹²Maranja paturo sí námás ayi dadí dñj sii enja námás wáñj jáwúla ná
túrbá san kiyá,albá yé inán tibin ena namá jágíla harílín jurri sí kí dñj suur in dáln puturo namá déén tón yaná
nás pírenj pii kayi ná ena¹³Imesin dórra na ila son lé dog namá dñen dó kwa a w ká in ná imes éllá ká nñj,ila elle
imes ná kí jurusalam mella ossan dñj sii tás lés ká in ¹⁴Na yien namá kayin ná dñen tás lé kirsainí álinñi.¹⁵Indáln
ál yien ká in ná kisinj nan gore káwéní,ísa namá èl ná kéyen ará kilonje ¹⁶Maran yeen sí namá a ri kee ná jundí ba
álán yee kiwe.¹⁷Yé námás in ino bí kánj ná ban ná gore baw ál bilon? yien namá sñj gin káré ná wá jinja kirsul
¹⁸Kila kwán díó dñj ná in ká rñj kilpas namá in ino jñjurisalam bál diwô jan nás kin údóná sí ás jalun ba ál kin
soga lé iní?"¹⁹Yé namá in ino ,na ka gé ál iní?yien namá in kwíye,án údóná kila ál si issa alnazeris sís iní ,yé domon
dño kéná kí déén belé na kí déén tári ká kire ál wúon na kwa nyéétén tá búñ piyéní ²⁰Página appaña na káñ
sábáná tá bñja kuránj kwá ál si ye sí kí wayi si kándé nan si káldábu lés ká lduul.²¹Maran kí bás inká yi geliní ál yé
kéná álán si isirálínj sí jópó,na iri keer ákeba in ottô kéén sogán iis lé-ii ál kin údóná inñi.²²Na kila lé sonj káñ
abonja díi námás kundiye ásán yienja sí pírenj káa,natôn son lé namá túru bákénj ²³Maran déén wayitól ás
kumdém ba,yien namá kéle nás in áñjé ál si yienja sí melega lónjilein áñj ál yé sálái ²⁴Namá káñ ampára díña
ádén ká ná túru kené namá indáln kumbé álbás yánas áñj namá in áñj maran ye á ká gla baa."²⁵Yé námás in
kuwá yé bí dñen kaa ulin na kíen kilmanja aiy nyon kége gál ásán see jáyi ban kila belénj lé ál kwa wee ²⁶In ákénj
bá jáso dño álán kila údóná lé mínen een álán kéén galan á dñ ó káñ? ²⁷Mín si músán domborena lé tunja naman
nyána ná domon kwán domborena lé nyéet pago námás kila údóná ará ránj ál wúon domborena toya lé ká in.
²⁸Asá bá ila elle lés danj káwe ál yien délle ká nñj, ísa namá in piyá ál yé díelé kara pinjiti ²⁹Maran yien námás kí
dñj ragasa kariníe ál kí gin kñ idñ ná lóo nyánj álán dúlú puyí y' námás ké gen kándul ná kénj álán kónal.³⁰Íla
tin lé ál yé kí kila kwa ká in ná dárá káwinj álán nuun kámíyal ,yé namá karan bawa nás asó piyá, námás dñyi ná
yeenja sí inní ³¹Indáln kíyen kñj namá pa lñjé namá kíwé yé gal námás kñj únja ³²Namá suur sí in kñul
kilmanja aiy gí simó inñi ila tin lé ál gís yé dóra risinjo nás wúon dombore toyán ará ránj?"³³In náln pétin albás
kawle namá jurusalam kawñj idé namá ísán kuréminja wiye na a w na kwa kernja ál lóo tog kéréliní , ³⁴Ná in
kámíja in uu taran see lonnpíi taran lálwla si nás simon sís lónóla ³⁵Íla kila kwa iw námás iri it sii áñj ál yien dóra
ká gile na yien Ísa sí aiy kíwé ál si karan dñyi.³⁶Ísa kéén majira sís lónóla ,ila tin lé ál yien ká in ná kirsinj údóná
kisinj ísa namá èl ná dñen túle kera námás in kuwá a wú ná a pin kégen ban ³⁷Maran yien sí námás ammi táwo
nás in díó ká in ál allater.³⁸Ísa námás in kuwá ,kánj unj ná mamí tiyél?kánj unj ná sélá dño sís gilas bawu?
³⁹Kúñ konja na tarja ba gíl ká an. Bómmóla mólo gí alater karu na nínó ás kee ba áila bí ka ba lunj" ⁴⁰Álbá yé déén
belé in sí kuwá námás kéén konja na tarjaspalí.⁴¹maran asá yien káyiní ná bát see ákélinj baa ilán ná yien sí
kilmanjá simin á jundítí nñba, Ísa namá ino bí inné a ri jámín bayin sá? ⁴²Yien namá púun jútón a rí kanie ⁴³Yé
namá tío ná dñen a búñ amí.⁴⁴Ísa námás in kuwá,bá yéé kénj áyí saa ká binja sí waa asá kí binja káyiní .iri bii a ri
báawé ná in een niná albá dúñ músán dombore lé na domborena kernja lé rímen inñi."⁴⁵Ilya ísa namá kéén tá
bñja pa lí,álán wúon domborena toyán ará ká rúl ⁴⁶Yé namá yien sí in kuwá in a ri itti ál wúon domborena toyán
díó rímen enja jáso dño álán bílen een námás son iis sín díó sállá een ⁴⁷na túben jeen na ká tñe nán jáso kwa sí
mín jurusalam kí kéén kona káwú líyal.⁴⁸Bí kin údóná kñj kuwá ban ⁴⁹Na ká anni áyí sán kila ótánj áden áa ál
dúñ báa jassa maran bá dám bñ naman gí sín íri kuro áden káwal."⁵⁰Ísa sís jawíl kárye albás yé yeen sís
basanán dánki pago.yé bá kéén konja íri jági námás bora patá piyá ⁵¹In náln albás yé bora patás pa yénj ,in dáln
namá kabé nás jawíl kárye.⁵²Ilya majira namá ye sí ba gí káwe námás ká yi njuul ná kí kilmanjá simin jurusilem
kwunje. ⁵³Yien namá nín ton teyá lé ká in nás wúo sí asó kawenji.

Romans

Chapter 1

¹Ká Pául, alá Jááso-dun Yásúa'n tááridunjo an, tarí gis káwe álán kurême een ásán kwa-sí Wúo'n írsínjo, in Wúo'n belétullê-ii. ²Asá miin tóoríg kwă-sí kí déén domon kwă'n drá kwă, in abá Wúo'n doboronja tuyyána'n dió rimmen enja, ³Na belé tullê déén kwě díg'ín-ii alá duó enja asá Daúd'ín atine aáná. ⁴Marran kuo tiyyána aisa in jígíe dáin Lonpii Yásúa ása Wúo'n kwě dee kí kurro sonjá-ii déén sállá jeen'ín uún. ⁵Kí déén dorá na déén uún námás tullin na kuriminj komé ásán kwa-sí jára'n dió nyét tarí ká ná bagí-lé kélal alá see-lé údul. ⁶Na bí dog ála kila kwa-lé ban asá tarí káwe álán Yásúa jáásodunjo'n ge. ⁷Na ká in domon áisa biña-sí rimmen aw alá Rom bain aila Wúo kôil nâ-ii taría álán taginja been; kalán tullin na apin dfe-lé jial alá Wúo dáin bâ na Yásúa Jáásodunjo-lé údul. ⁸Pául-sís jawle álán Room jee: Main ká dúin Wúo-sís assó assó ámin kí Yásúa'n dorá, kwa nyét idfin ná kwa dalin'ín dió lóo bi lóo-lé bá dfeen see jây'ín kirsina. ⁹Wáo asá ká kú dúin kilmá nyét táári aw nás kwa-sí déén kwě dee'n belé tullê úlníti, Yé dúin núní dunjo-ii. ¹⁰Ká ay-ii gis teb teba kúnj juma-lé ká kéréreg-sí umel álán Wúo déén âre tullê-lé mat naa karín eré gí sín údónas kullé piá álán dfeen jagil'ín oo. ¹¹Idfin ná ká saa sonjá wéel álán biña-sí agil áisán mat biña koo'n dola dí angar ná-ii kakkiré píal. ¹²Dúin belé'n arrá in lóon álán mat kinja kí duó bi duó see jây'ín dorá kurro erinjo, bí kú dúin see jây na ká kí dfeen see jây. ¹³Kúnj bânja ká á wéelba álán gi undí ná bí in uu-sí ás balunja na ká kéréreg bás in âre an álán dfele oo marran Wúo namáis órílíní naman naa, ká wéel álán dfeen dió jáásodunjo-sí kari júlo kwă dii ummón. ¹⁴nás kôs éla inná asá jára kernja'n dió ummó'n deem kwă na juta kwăaw dog-sí dúin taála-lé kéeli na kwa alá riyána gé na alá ula gé. ¹⁵Namá iláini náis ka-sí surma-ii, áisán biña belé tullê áwli ál Room bain. ¹⁶Kwa wáriga bán kí see jâyin dorá kain, ka-síbelé tullê'n uu tabu áis táitiba, idfin ná yé Wúo'n kurro-ii asá duó bi duó-sí jopó údul alá see tiel main námás Yáuda koponjo la námás lia gal Jára koponjo. ¹⁷Idfin ná belé tullê-lé lóonóla Wúo kwa-sí ay-ii wárig jawíti kí see jây'ín dorá miin juun-lé naman déén jágini-lé, in ná alá Wúo'n domborena toyya-lé rimmen enja, "duó-sí alá Wúo wárig jawí bán kí see jây'ín dorá kee." ¹⁸Wúo'n gabbín kwa korronja'n íri: kwa'n táárinjá jittinja na údóná korronja'n gír'ín Wúo'n gabbín miin jaawil lóonóla, na kí kien údóná korronjo uú'n see sís kawrinje ásán iwíní. ¹⁹Wúo yeenja-sí mínen piá idfin ná ári ásán Wúo'n eré iwíní yeenja-sí déén-sí arrá táráásin kórel. iláin ná Wúo yeenja-sí déén-sí arrá táráásin rááná. ²⁰Miin ila dió alá daldin-sí kewe, Wúo'n sebanja alá álónítíaba kila alá kéén kurro na luuta na uun'ín géása táráásin pulnje, na dog Wúo'n sebanja alá á lónítíaba déén arrá kila lótánále kórel alá Yé tewa. Na naa kin kwa péllét gabala ás kainba. ²¹Nás dog úo-sí kalja walá dog mujjé ás kaweba ála wúo-ii walá assó assó ás kaminaba. mán kien jarrinja alá údóná júrsa in na kien kilmanja asá jaim á kainba kila, tóinjá álán déén arrá rául. ²²Yeen kien tabunja-lé in kawritiya ála riyáge, marran ála ulla kallíná. ²³Máán álán Wúo galanân na alá á waytelba-sí bagí káwa yeen namá jalunja kila-sí bagí káwe asá in lónítíya niná daldí'n kwě alá waytel, walagal inná kíyana, walagal inná karába, karába-kosood kwă. ²⁴Na naa Wúo kila kwa-lé karinja kellonamá júndí álán kien kilmanja'n nganyina jittinja-sí kagari kúlal ásán kien suúrjá-sí dfeen tâs-lé ôranja káwal. ²⁵Yeen uú'n see alá Wúo'n'ín risin-le karinja killul, namá ári id-sí see kéeli alá piyé-ii, namá jetérinjá-sí bagí kawé, álán jetéré dunjo-sí bagí káwa, alá in lón ásán mujjé kawé naman nín kee. Ee yáa. ²⁶Na in nín uú'u Wúo namá júndí álán kien ôranja'n surma kari kúli tíya, naman kien yáana já-sí ila ál déén lóo-ii kí ilas kainul alá déén lóo áiba. ²⁷Na kí in dorá kwa keya namá yáana'n já ser-sí kundie ná kawnje nás suúrjá-sí kunji. Kwa keya suúr ôranja kawé namá iláin-ii ná suur kien koronja'n uún nyálnyílen kúndula. ²⁸Idfin ná kila kwa kaareli álán Wúo'n jíwi see kunjo-sí kien tabunja-lé kaye yé namá yeenja soor íní namá júndí ásán tabunja urrunjo, ná údóná kila kawé ná já'n á geba. ²⁹Namás kien tabunja-lé kí ótáná jittinja'n nyét pis kinj, inná ótáná korronja na jittinja na kilmá'n kurrij na janán'ín jaimola. Na yeen kwa nyét namás kí kilmá'n pukkin na wayí na kóórjá na júlen já, na jarbasa pis kinj. ³⁰Na-sí kwa-sí kéndéli na suúr údóná kernja kirsina na Wúo-sí kí seén see kanane na suúr tartasa na kalbata kawé na kandakána gé na don góres kindeli nan koranjo sonjá kôili alá údóná jittinja kawé nan kien walinja-sí bagí á kaweba. ³¹Na yeen gal ulla gé na kien beléná'n wuonja á-geba. ³²Na kwa kernja'n ere awai wal gal urma ás kainba yeen kalhas Wúo'n dáálí ál in belé'n kwa ál kí in dorá kain ál wáyyin gé, yeen déllin á káwiba ná kin údóná jittinja kawé marran dog ása kwa kernja-sí kineli ál údóná jittinja kawé.

Chapter 2

¹Wúo'ŋ jandi wárig kuŋo jí asá duó keer-sí jéndéél gabala ás jainba ál údóná jittin̄a jaw, asá duó keer-sí jéndél bá dfin̄ suur-sí jani írí jabíti. Iláin ná jí asana d̄uŋo dog útóná killain̄ jaw. ²Na kí kaluŋsi Wúo'ŋ jansa ál see-ii abá yé kwa-sí kien̄ korroŋa'ŋ uú'ŋ jansá jawriyi. ³Yé duwe, jí kila kwa-sis jéndél alá údóná korroŋa kawé, marran̄ jí dog údóná korroŋa jaw. Jí dfin̄ la tabu'ŋ in jawríti álán Wúo'ŋ jansa-sí jaanyó? ⁴Wala jí mat-sí Wúo'ŋ awaí appálla na jirimó na máalen̄ jeen-sí n̄uŋí jeépel, jí kí see jalun̄si Wúo ása awaí kee, iláin ná yé kôil áísán̄ jii tabu'ŋ póiti álán túúben̄ jeen? ⁵Marran̄ dfin̄ tabu'ŋ puttin̄ na dfin̄ kilmá asá túúben̄ jeen̄ á keba'ŋ uú'ŋ jí in n̄an̄ ása dfin̄ suur-sí kí ila sog jáisen̄ jeen̄ son̄á gúbúl jawríti, abá Wúo'ŋ kilmá'ŋ tukkin̄ na jansa wárig kuŋo lóónóla. ⁶Wúo duó bi duó-sí nín̄ kurro téssin̄ jáwí in nálan̄ abá yé piá: ⁷Kwa d̄ii kéréreg bá údóná tullén̄a kawé ásán̄ Wúo'ŋ galan̄ na baɣi na jain̄ luuɣ k̄mma. ⁸Na yeen-sí Wúo jain̄ luuɣ nín̄ ín̄i, marran̄ kila alá zalbána gé na uú'ŋ see-sí baɣi á kaweba, na údóná jittin̄a kawé. ⁹Wúo yeen̄a-sí bás s̄in̄ gabb̄in̄ na jáisen̄ palí na illá kila kwa nyét-le alá údóná jittin̄a kawé álán̄ miine na t̄ar̄in̄ kee, main̄ námá Yáúda'ŋ-ii lia námá jára'ŋ-ii. ¹⁰Marran̄ Wúo bá kwa nyét-sí galan̄a, na baɣi, na dóná ín̄i alá útóná tullén̄a kawé, main̄ námá Yáúda'ŋ-ii lia námá jára'ŋ-ii. ¹¹Idfin̄ ná h̄illá Wúo kerger̄ já ás keba. ¹²Kila kwa asá Músa'ŋ dáálí ás kaɣin̄ba abá k̄att̄ien̄a káwe bán̄ páanen̄ kin̄i marran̄ dáálí dfin̄ írí á póit̄iba, na kwa asá dáálí kaɣin̄ abá k̄att̄ien̄a kawé bá s̄in̄ beet inná lan̄ alá dáálí belén̄. ¹³Idfin̄ ná kila kwa alá déllin̄ dáálí-sí kelkaame na Wúo'ŋ n̄uŋíle wáriga ás kaln̄ít̄iyaba marran̄ kila kwa alá dáálí-sí kaɣi k̄ule bán̄ wáriga kaɣuul. ¹⁴Jára dáálí ás kaɣin̄ba abás kien̄ kilman̄a in aáné álán̄ ari id-sí baɣi káwal alá dáálí belén̄ ine yeen̄ bá kien̄ suúr̄n̄á'ŋ dáálí ge alan̄ dog dáálí ás kaɣin̄ba. ¹⁵Kien̄ táar̄in̄a ari id-sí páalít̄ia ál dáálí belén̄ ná kien̄ kilman̄a-lé rímmen̄ en̄a. Na kien̄ kilman̄a in j̄ib̄t̄ia ila ari ál see-ii, iláin̄ ná kien̄ járrin̄ lóóná d̄in̄as-lé in páalít̄ia yeen̄ ál údóná jittin̄a káwe Na lóóná d̄in̄a-lé kien̄ in paalít̄ia útóná tullén̄a kawé ¹⁶Na naa ká guud̄ bás inná lan̄ áwl̄iti alá belé tullé belén̄, in bá gal ila ari-ii ál dúiti álán̄ kí ila sog een̄, ál Wúo kí Jáásod̄uŋo Yásúa'ŋ dorá dúiti ásán̄ kul̄din̄a'ŋ jarri-sí beet. ¹⁷Yáúdo na Músa'ŋ dáálí: Na abá dfin̄ suur-sí Yáúdi jar̄in̄ na Músa'ŋ dáálies̄ j̄iḡin̄ti na dfin̄ j̄ir̄ḡin̄óles dongóré jindel ása kí Wúo bir̄ḡin̄, ¹⁸Na abás jalun̄ ari id alá Wúo kôil álán̄ jí já na abás dáálí-le j̄iwi álán̄ ari id jaáw̄nel alá wárig-ii; ¹⁹Na abá-ii jii tabu pisi kí dfin̄ dorol kur̄no'ŋ aḡid̄ jan̄ na ál kila kwa'ŋ h̄erra jan̄ ál lóo dikkô-lé kaɣin̄, ²⁰Na ála kwa ulla'ŋ dóra jabí d̄uŋo jan̄ na ála éllén̄á'ŋ guud̄páálí jan̄, idfin̄ ása dáálí-sí jalun̄ namá dfin̄ tabu'ŋ in jawríti ása ari biari jalun̄ na ása uú'ŋ see nyét jalun̄. ²¹Na Jí ása kwa kern̄a-sí guud̄ júl̄n̄ít̄i, jí dfin̄ suur-sí ás júl̄n̄ít̄i bâ? na jí asá kaɣamin̄'ín̄ jitt̄i'ŋ guud̄ júl̄n̄ít̄i, jí kaɣamin̄ á jawbâ? ²²Jí alá in̄ jámin̄ kwa aɣil̄in̄ álán̄ á kaweba, Jí aɣil̄in̄ á jaw bâ? Na jí alá kun̄usa-sí janan̄, na jí kun̄usa'ŋ lóónále karába j̄ullélla? ²³Na jí asá dongóré jindel ása Wúo'ŋ dáálí jan̄, marran̄ jí Wúo-sis tabu'ŋ t̄ái j̄andul̄? asá déén̄ dáálí'ŋ uú kí duus jaw? ²⁴Inná alá Wúo'ŋ domboren̄a toyya'ŋ dió rímmen̄ en̄a Yáúda'ŋ kien̄ útóná'ŋ uú'ŋ Wúo'ŋ kona-sí Jára'ŋ uú'ŋ útóná jittin̄a írí b̄un̄je. ²⁵Abá dáálí-sí baɣi jaw dfin̄ jedde báí rááyen̄ pii, marran̄ abá dáálí-sí baɣi á jawba bá in̄ jindel áila toórig á kándéba. ²⁶Abá Jár d̄uŋo dáálí-sí baɣi pii yee-sí bát in̄ án̄ kaye bâ in̄ ál kándé. ²⁷Duó alá jebéreg-ii na bát alá dáálí-sí baɣi pii báin̄ jii jani írí jabí annan̄-si dáálí jain̄ annan̄ ḡi kándé nan̄ gal dáálí-sí baɣi á jawba. Duó alá Yáúdi paál kí see Yáúdi áiba? Na jebéreg'ín̄ jedde kí see jedde áiba! ²⁸Marran̄ máán̄ Yáúdi see kuŋo ila duó-ii alá kí kilmá Yáúdi, Na jedde see kwan̄ kí kilmá-ii kí kuŋo tiyyán̄a. ²⁹Ná kí dáálí ila áiba alá rímmen̄ en̄a! duó innin̄in̄ kwa-lé áiba ná d̄awwá búl̄t̄i marran̄ Wúo-lé-ii ná d̄awwá búl̄t̄i.

Chapter 3

¹Wúo'η wāriggin: Na naa Yāúda kas raaye káin? walga jedde díe-lé kí kaa raaye-ii? ²Kí see'η see ál raayenja sonjá káin, main kin nín paál Yāúda-sí Wúo'η belénjá nyét dónja kayé. ³Na ay-ii nín lón abás díi see jái ás káinba? Díen see jáy wārin Wúo'η see jâ-sí bálán paasó? ⁴Áilelelá Wúo kérég bán see annan dog káldinja nyét pié kwā ge, niná ál Wúo'η domboreña toyya'η dió rímmen ena, "Abás díin suur-sí jéerél bá sín in jááwliti ál ari tullê jâ, bá sín kérég kila kwa'η írí kôs júndul aila jii dánne kawé. ⁵Marran abás dáin kurrin Wúo'η wārigin pááliti ay-ii nín kwa? kí taga in lán kwa ál Wúo korron-ii ál déén gabbín dáin írijábíti? (Na naa ká ál kí dúldi'η kwē tabu'η koro-ii ná írsin.) ⁶Áilelelá abá ila uu innálan-ii Wúo daldí'η-sí ay-ii nín jánsá jaa? ⁷Duó díg mat nín galda piá ná in kwā abá dúin pié Wúo'η uu'η see sís kakkíré pii na bát-sí kéé galaña sís nyiinti ka-sí kaá uu'η-ii nás káin ná jani írí kabítíya ála ká kattíenja dūno an? ⁸Ná bí dog mat nín in bwa, "Ál ari jitti ká liya'η mat nín ari tullê een"? Kwa díi alá dáin kí jittin kirsina ná in káminja ál kí in nálan kaw, yeen- Wúo jani írí jábí inná lan ál in lóón alán jani írí kabíya. ⁹Duó wārig á keba innin arrá kaa-ii na innin arrá in lá lóón ál kí Yāúda Jāra-lé sonjá tullé kan lólo see áiba kí naa in-sí káwli Yāúda na Jāra kattíenja'η korgôs'ín dū ay-ii tog gé. ¹⁰In álbá Wúo'η domboreña'η toyya'η dió rímmen ena duó ákeba ála Wúo'η kúnj wārig-ii walá duó tog bír á keba. ¹¹Duó á keba ná déén arrá ráinél kaa-ii ná see-ii. ¹²Walá duó ákeba ná Wúo-sí urgul. Kwa nyét Wúo-sí soor kanie nás arrá sambany kin ná duó ál ari wārig pii á keba, walá duó tog bír á keba. ¹³Kien belénjá bá in manáge-yê. kí kien káálintá pié kawé na belénjá puyyána alá kien utoña-lé karínéli bá in lón niná núumín duílá. ¹⁴Na kien utoña bás kí naála na kí kilmá'η puyyín pis in. ¹⁵Kien tarnja díg kullé ge asá kewa irte man. ¹⁶Na yeen lóó bi lóóle ná keéné bá jáásinjo na ragas kundíya. ¹⁷Yeen dóná'η dorá-sí ás káinba. ¹⁸Kien kilmanja-lé Wúo'η kalí jâ-sí ás káin ba. ¹⁹Kí kalusi ari bi ari alá dáálí-le rímmen ena, bás kila kwa-sí risín alá yee kari kule. Na alán uto bi uto dirrig oón, ásán daldin nyét-sí Wúo'η jánsá kélal. ²⁰Iláin ná duó á keba ná Wúo'η kúni wārig-ii ná útóná kila pii alá dáálí belén. Ari ál dáálí belén bá ila-ii áísán in páálí ál kí kattíenja ká. ²¹Wúo'η wārigin kí see jái'η dorá: Marran naa Wúo'η dorá alá kwa-sí wāriga pii lóónóla. Dáálí dorá id áiba alá kwa-sí júndi ná wāriga kindeli na kí dorá keer Músa'η dáálin domboreña, ²²Na domon kwā'η domboreña in belénjá Wúo'η dorá ál see-ii Wúo kwa-sí júndi ná kwa-sí kí Yāsúa jáásodunjo'η dorá wāriga kíndélínjá. Na in uu kwa nyét-le ál see-ii alá jáásodunjo-sí see kéeli idin ná kwa nyét bá tog gé. ²³Idin ná kwa nyét kattíenja káwe ná taga ari id á sín kúmma ásán galaña koomial kila alá Wúo inni. ²⁴Marran Wúo'η tullin jani'η hoo uu'η kwa nyét-sí wāriga káwe kí jopó'η dorá ila alá Yāsúa-lé-ii. ²⁵Wúo jáásodunjo-sí déén wayí-le in tawrá jáwí in ná gōbbo. alán liya'η dorá ila-ii asá kwa-sí kien kattíenja kawse kí díen see jáyí ila asá dê-lé káin Wúo in uu-sí idin piá asá in páálí Yé ál wārig-ii. ²⁶Tóorí ál rimela na kwa'η kattíen-sí sín núnj jéepel na naa in tin-lé yé kí kien kattíenja-sí puttó tiél ásán díen wārigin páálí na kí in dorá Wúo ása in puljiti Yé kí déén dorol Yé ál wārigi ná duó bi duó-sí júndi ná Yāsúa-sí see tiél alán wārigéen. ²⁷Na naa kaa-ii ásán dén'ín dongóré kindel? Ari á keba. Na in kaán uu'η? Yé bál idin uu'η ál kí dáálí-sí bagí kaw lóo. ²⁸Marran idin ál kí Jáásodunjo-sí see kéél, idin nás kí in kágiti duó-sí ál Wúo'η kúnj wārig karínéliálbá déllin kí see jái-ii ná kí ila ari'η jâ áiba alá dáálí belén. ²⁹Yé Wúo bál bá déllin Yāúda'η wúo-ii? Yé dog Jāra'η Wúo bála áiba? Ee, Yé dog Jāra'η Wúo-ii. ³⁰Na naa Wúo bá déllin tog-ii, ki-ii ná Yāúda-sí díen see jái'η uu'η wāriga ráán, na dog ná Jāra-sí díen see jái'η uu'η wāriga ráán. ³¹Na naa dáálí-sí lán kí see jái tuga kawí? Áila lá kí máán-sí dáálí-sí kibíti.

Chapter 4

¹Birâim kí see jâi-si koro na naa kí Yáúda dáin̄ bâ Birâim'ín̄ írí ay-ii nín̄ kwa? ²Yé in̄ uu-lé kas iwo abá in̄ lóón̄ ála Birâim kéén̄ táárin̄á'ñ̄ uu'ñ̄ kún̄i wárig kéén̄á, bá sín̄ ari kéén̄ ná sín̄ déén̄ uu'ñ̄ don̄góré indélín̄i, marran̄ yé dog ari tog dog ás kéén̄a ba ásan̄ déén̄ uu'ñ̄ Wúo'ñ̄ tabu'ñ̄ don̄góré een̄. ³Wúo'ñ̄ domboreña toya in̄ belén̄á? "Birâim Wúo-sí see tío, na déén̄ see jâi'ñ̄ uu'ñ̄ Wúo namá yé-ii ná duó wárig ráán̄á." ⁴Sòngoña asá táári kwá-sí kawritia ðulén̄á ge, marran̄ ðulén̄á dolla á geba, ðulén̄á ari iddi-ii asá kí táári komítíya. ⁵Marran̄ abá duó kéén̄ táárin̄á-le puttó ásiba, ná Wúo-sí see tiél̄ alá jitti-sí wárig jáwiti déén̄ see jâi Wúo'ñ̄ kún̄i bá wárig kórél̄. ⁶Inná abá Ðað̄d̄ duó bora pattá'ñ̄ risín̄, duó alá wúo wári ráán̄á ná kila táárin̄á'ñ̄ uu'ñ̄ áiba alá yé pii. ⁷Wúo ása kwa kid-sí bora pattá pii asá kíén̄ kattíen̄a káásul, alá kíén̄ táárin̄a jittin̄a wári in̄i. ⁸Lon̄ duó id-sis bora pattá pii asá kéén̄ kattíen̄a káásul. ⁹In bora pattá jâ bálbá délin̄ kwa kidín̄-ii alá kándé, wala dog kwa kidín̄-ii alá á kándéba? Kí in̄ kámin̄i wúo Birâim-sí ál̄ déé see jâi'ñ̄ uu'ñ̄-ii ná wárig ráán̄á." ¹⁰Marran̄ in̄ uu naán̄ kéén̄á ná en̄a? iláin̄ lá waar kéén̄á alá Birâim-sí á kándéba, wala liya-ii alá yee-sí kándé, jandí'ñ̄ waar kéén̄á! ¹¹Birâim asá tiina ná kándé déén̄ jedde ósom kéen̄a ásan̄ in̄ puln̄i ála déén̄ see jâi'ñ̄ uu'ñ̄ kéén̄á ná Wúo yee wárig ráán̄a waar ná yee-sí dog á kándéba. ¹²Na in̄ uu namá yé-ii ná Birâim-sí jindí álán̄ kwa nyétin̄ bâ-ii alá Wúo-sí see keyéna alá wáriga ráán̄a annan̄ dog á kándéba na Birâim dog kila kwa'ñ̄ báa-ii alá kándé ná délin̄ ila áiba alá yeen̄-sí kándé marran̄ dog alá Wúo-sí see kééli niná ila see jâi-ii asá dáin̄ Wúo Birâim kéén̄á ila ðio alá á kándéba, Wúo'ñ̄ jasi-sí kí see jâi'ñ̄ si dorá koomítia. ¹³Wúo birâim na kéén̄ atinen̄a sis in̄ kwá álá ðaldí'ñ̄ nyét iní, Wúo in̄ uu-sí in̄ nín̄ á piyába álá Brâim dáálí-sí bagí piá marran̄ idín̄i ná yé Wúo-sí see tío Wúo namá yee wárig ráán̄á. ¹⁴Abá nín̄ Wúo'ñ̄ jasin̄ kwa kid-sí kanie alá dáálí-sí see jâi bân̄ ari hô kéén̄á na jasi bân̄ ari júrus kéén̄á. ¹⁵Idín̄i ná dáálí bás Wúo'ñ̄ gabbîn̄ úndul, marran̄ lóo id ná dáálí á keba kattíen̄a dog á káin̄ba. ¹⁶Na naa Wúo déén̄ jasi-sí ál̄ jáá kí Birâim'ín̄-sí see jây tío, álán̄ ila jasi kee Birâim'ín̄ atinen̄a nyét-le in̄ ná Wúo'ñ̄ dol hô, ná délin̄ kila kwa-lé áiba alá dáálí-sí bagí kawé, marran̄ kila kwa-lé dog ál̄ yee see kééli inná alá Birâim tío. iláin̄ ná Birâim dáin̄ báa-ii kwa nyét. ¹⁷Niná alá rímmen̄ en̄a ká jîi áila bârúñ̄a'ñ̄ son̄ñ̄a'ñ̄ báa awí. Birâim Wúo'ñ̄ núñi dáin̄ báa-ii, Wúo alá Birâim see tío, Wúo alá waytolá jain̄ inni ná yé duó idti álá ari ari id-lé teer alá á keba. ¹⁸Na jáígo á kéén̄á ba álá Birâim dogólá kiri, marran̄ Birâim Wúo-sí see tío nân̄ kee ná sigel ná bârúñ̄á son̄ñ̄a'ñ̄ báa en̄a, inná lan̄ asábá aán̄é "kíin̄ atinen̄a álán̄ bá in̄ son̄ñ̄a gé inná úrin̄á." ¹⁹Yé kéén̄ ayén̄á dákkín̄ (píri péégilin̄i), marran̄ déén̄ see jây nyokké á en̄aba abá yee-sí déén̄ suur'ín̄ lóón̄óle laa ál̄ miin̄ wáytelín̄i na iláin̄ ná Sarra ðaarin̄-lé keer. ²⁰Yee-sí péllét Wúo'ñ̄ see jây-lé kurro á jún̄eba, walá Wúo'ñ̄ jasi-sí gíla ás piába. námmá bás déén̄see jây-sí kurro nyiin̄ie namás Wúo-sí mujjé piá. ²¹Ná asi tóg déén̄ arrá in̄ ráán̄a Wúo ása kurro kee álán̄ ari id piá alá kowá. ²²Namá idín̄i ná Wúo Birâim-sí kí see jây'ín̄ dorá wárig ráán̄á." ²³Kila uuñ̄a asá in̄ paalítia alá yee-sí kíe wárig ráán̄á Birâim-sí dítin̄'ín̄ á kéén̄aba nás rímmen̄ káwe. ²⁴Marran̄ dog gís kina rímmen̄ káwe alá in̄ lón̄ álán̄ gí wáriga karûl alá Wúo-sí see kéél̄ asá Yásúa dáin̄ Lon̄pii-sí sállá piá. ²⁵Na káin̄ kattíen̄a'ñ̄ uu'ñ̄ yee-sí namá tawrá karûl álán̄ wáy námás sállá káwal állán̄ kina Wúo'ñ̄ kún̄i wáriga jáwí.

Chapter 5

¹Wúo lé wárinj kenja naa áila ké Wúonj dorá karùl nás kí wúonj tulés kanj kí lonpii Yasúwa jáso duónj dorá. ²Jáso duonj kinja sí gís élla see lé ní àl kí déle kanj na kinja sí wúonj gí Galanjâ ùnj kilmanj gí simóge. ³Kí indálanj áí baa pélet, Maranj kí dog gí kilamanja simágé dáinj jigélé , Idinj bás jigínj básinj bajinj . ⁴Jírmá dog bás Jerinj Tullés úndul na Tulinj namá gal si Jerinj tulés úndul, ⁵Na jerinj tulé kara ápinjiti ba idinj ná Lonpinj joinj délle kee kí kúwo tiyánjâ dorá ,Áíla yé ínì kinja sí. ⁶Na ila Tin lé asá kí kúro ákanjâ baa álánj si kányínj. Maranj Jáso duonj kinja gís wayi àl kí jukonja kánjâ Yé bátánj ila Tin lé wayi àl bá wúo jánjó ⁷Bá lónjâ dínjâ njii ná duó bá kila ótánjâ waytel àl Dálí kwè mat nínj Duó álánj duótínj wayi àl si yé dénj ayínj kee. ⁸Maranj duó áisa déenj wayi palí àl si káinjâ ná kaa ténja káwénj na Jáso duonj àl dájnj ùnj wayi ii ⁹Naa kéenj kewánj ùnj namá gí kinja sí wáriga karùl, Maranj ia lé sonjâ ákeba álánj si kí déenj dorá wúonj Gabín lés kopónj. ¹⁰Annanj dog wúonj gárima kánjâ kéenj súlenj si kenja kí déenj kwénj wayínj dorá na kéenj súlenj si kenja kí séenj see na kí déenj Janj dorá sínj kopónj, ¹¹Délinj ila áíba maranj gí wúonj írí kilma gí simmó gé kí dáinj Lonpii Yasú Jáso duonj dorá ,Asá kí na kí déenj dorás sulus kommé. ¹²Adam na Jáso Duonj nana álbá katínja kí duó tog gí dorá Dinelé kárie. Na wayi ná Dadinj dió kí katénjâ dorá éla ní dаланj wayi namá kwânj dió perranj idinj ná kwa nyét katénja káwe. ¹³Mayin àl Músánj Dálísí ákaníba wayi bá kénjâ maranj abá dálí ákeba katénja ás bínj baa inná àl dorá ii . ¹⁴Maranj dog Adamínj Tin lé namanj Músánj Tin lé Wayi Kuldínja nyétinj lé dog kénjâ namanj dog kila kwa sí dog kila katénja tie àl yeenj katénja ákáwe baa Adam ila Duónj Jalunj kénjâ àl in lánjâ álánj èl. ¹⁵Maranj Wúonj jopónja in ná álónjba hoo inná Adamínj jitinjâ idinj abá nínj kwa sonjâ duó tog adamínj ùnj kúsinj Wúonj tulínj naa dool níninj ila àl kí duó tog Yasúa jáso duonj dorá éla. ¹⁶Na asi keer dog wúonj dool inná lónj ba in ná duó tog gí katínjâ jáa. Ila duó tog gí jitinj jitinj na nyál nyílenj si élle Maranj Wúonj dool katénja kwánj jitinjâ Júrúnj si élle ná wúonj kúnj wáriga jáwí . ¹⁷Idinj abá Duó togínj Jitinjánj ùnj wayi bá kwa sí kí ila duó tog gí dorá tio na námánj ila lé sonjâ arrá kúrel kwa asá wúonj warínj na dorolínj dool kumbítéa bánj kíenj jainjâ orro kí kuro káwal kí duó to gí dorá Yású jáso duónj. ¹⁸Na àl Jitinj tog kwa nyétinj sí Jitinj írí jábítí, kí ila dorá dog wárinj tog bá kwa sí jándi álánj wárinj kawúnj ¹⁹Idinj alba duó tog gí bagínj warínj ùnj kwa nyét sí katénja surú kinjé, Kí ila dorá dog duó tog gí bagínj ùnj kwa nyét sí bánj dorá kawíya, Na Dálísí in kawé álánj si mat si ila jitinj si nyínj Maranj asá bá katénja nyínje namá námánj si wúonj tulínj si ila lés so; bá nyínj. ²⁰Dálísí idinj si kéle álánj si nyí, àl si katénja nyínjítá Wúonj tulínj namás dog ila lés sonjâ nyínj , ²¹Na in dаланj àl katénja kwa sí kí wayínj dorá tili indálanj dog wúo bá kwa sí kí Jainj dorá Tiyél kí Yasú jaso duonj dorá.

Chapter 6

¹Katfeŋa lé wayitól jaŋ maraŋ Jáso duŋo lé sállá na na kaníŋ kwa gél báláŋ katfeŋa kwa mat sín tulin nyíní , ²Áile lá ná kí katfeŋa kúsá na báláŋ bá dèlé kaiŋ ³Wala bása ábaluŋ ba kí kwa nyét áisa Jáso duŋo Yasù lé kaŋiŋi kí dog kí dáin jabá;b dorá ása déén wáyí lés sadígas kaiŋ . ⁴Áyí saa kaŋiŋi bá gí kí Jáso duŋo wáyí le arrá kuríe,In nán asá dáin wúo sí sálá káwe kí déén báa appá dorá kí dog bá sín jaiŋ diwós kaiŋ kí ila dorá ⁵Ilán bás kí déén wayí lés kányúŋi kí dog básin kányúŋi déén Jain Sállá jeen lé⁶Na kí kaluŋ si dorá ál kége káná ál kaŋiŋi ila Tin tág le ása Jáso duŋo sí Káldá bulés kawgíe álán káin Katfeŋa kila asá káná namás káldá bulés kawgíe ,Idín álán kí kí sogá tabu kwá katfeŋa koya ákan baa . ⁷Idín ná duó bi duó ná wayi bá Katfeŋa lé baiŋ karúl .⁸Naa abá kí Jáso duŋo arrá kúsá bá awú ná in see kái ál dog kí kége Jain lé arrá kaiŋ ⁹Idín nás in kaluŋ abás Jáso duŋos sálás enŋa álán áwí baa kí asi keer ál yé wayin kurón tálla lés ástiel baa.¹⁰Wáyí ál yé wayi maraŋ katfeŋa sí kí asi tog si wayi na Jain ila ál yé kee bá délin Wúon ii. ¹¹Inán dog kín súrná lé dog in baa katfeŋa lé búsá maraŋ jaiŋ lé baŋ kí Yasù jáso duŋo dorá.¹²Na naa abundí baa álán Katfeŋa kien surná wayitóná írí jorre píyál námá kien nanyina jitiŋa sí bagi bá ¹³Na kien súrná aríná sí katfeŋa sí karín as bawí baa kila asá kegen kúŋi si baw kien súrná sí pâl si bawí niná kila kwa asá wayí les pâl karúl nás Jain lés kèlle na dog kien súrán arríná wúo sí páál inná kila ótáná kila asás kégen kutin si baw ¹⁴Na katfeŋa kien sagala ánge baa idín bí dálín dúu ábanbaa.¹⁵Warin na katfeŋa tuya,Na naa kayi álán kí ká Katfeŋa nán ká idín ná kí dálín dú ákanba maraŋ álán Wúon Tulinî dùkan . ¹⁶Ílelâ Bí bát ásbaluŋ bá abá kien súrná sí dú bawí inná koya bagi kwá bí ála ila duón koya bindel ál bagi baw wala gal katfeŋa koya bindel ál si wáyí si úndúlâ,Wala gal Bagin koya bindel ila ála bin jundi ná wúo lé wáriga bindel. ¹⁷Awú ná assó Wúo lé píŋá anan tórín dog wayin koya báná,Na ûŋ seena sí bagi bá asá Guudin diós búlíníyá ¹⁸Biŋa sí katfeŋa lé gí baa kundie maraŋ namá Jain tulên sanin Koya baŋ.¹⁹ká ál gis írsin ál kí kéérén gí mitílâ ná gis írsin dien arrá jarán gí Jukin uuŋ niná alá bí tórín kien súrná arríná sí soró bawí niná Musin Koya na Táríná jitiŋ asá kéréŋ si nyínítia na kí in dorá ásán kien súrná arríná sí niná Warigin ilán koya áisa tiyin lés júiti. ²⁰Ila Tin lé alá katfeŋa Koya báná Wariginî Tálla lé ás béliní baa. ²¹Na ila Tin lé kila údóná lee kas nisil si bomé ál dénî gis Tabuŋa Tútíya,Kila údóná bá gis Wayí lés Júítia.²²Na ná gí biŋa sí gí Katfeŋa lé gí baiŋ kundie na Wúo lé gí koya kundie, Ila insil asá bumbiti Tiyin lé gis júiti yé bá Jain luji. ²³Idín katfeŋa Dúléná bá wayi ii ,Mara;b Wúon dool áila hô ini bá Jain luji ila áila kí jáso duo Yasù dorá gí kaní ál dáin lonpii.

Chapter 7

¹Dálín jundí kuín bárná bí ásbaluŋ bá dálí ál bá kwa sí Tín lé rigel asá bí dálí les bainj ,ká kila kwa sis írsin asá dálí sis kalŋa.²In ná Yáa asá kénéé kí dálín dorás déén si jaré lés ríngí asá káín ná sálá ii ³Na bás déén jarés káín ná sálá ii, na yé kí duó keer kuŋul kwa bán Ajála karíyá na maraŋ bá déén Duó Wayi Yé ila yía bá ila dálín pāl kee,Na yé ajála aŋ karíá baa abá kí duó keer kainj.⁴Na dog innáli kuín bárná bí dog si Dálí sis Búsá kí Yasû jáso duŋô dorá.Na bí kéén kwa baŋ Ye sí asá sálá káwe ásán kí mat wúo sí Tári ká ⁵Ila dío asá kí Duldín kwè si kaťienâ Tálalés kélini Gaŋiŋa jitiŋa asá kí dálín dorás jáule káín súrnâ arríŋâ dió tári piyéní ásán údóná kit ál kí kwa álán si Wáyí éla.
⁶Maraŋ na kí Dálín Tála lé ás kélba.Ilán nás kí Dálí sis kúsá aila Tórin kiŋa rigela.Kí na Wúo sí kí ila Dálín dorá Tári ás kwa ba ál toyi kenja,Maraŋ kí Kuo teyánâ Dəwôn si Dorás táris kwa.⁷Dálí na Kaťienja na aiy nín kwa ,Dálí kaťienja lá ii kái lelelá ná ká kí seen see ás íwoba na kaťienja ka gé bás déélin kí Dálín si Belés iwa idín ná kí séén see íwo ba bá inlón álán gí irri itín ɲaití bá Dálí ákwá ba Kilmá kurá ágí enba ⁸Maraŋ Kaťienj kí Dálín darás pargas búlé ásán Dúin dió ɲanyinas jitiŋas búlilyá abá Dálí ákee ba Kaťienja kuro ásin aŋŋi ii baa.⁹Asi dín sálá aŋŋá ál Dálí wariŋá na maraŋ bá Dálín koraŋa élle Kaťienja namás sálá iní ká namá úsá ¹⁰Ká ɲmón si kila koraŋa ál in láná ásin Jainj élle námán namás Wayí élle .¹¹Idín nás kaťienjas paragas búlé kí dálín koraŋ namâ ii Taɓɓ ammié ná gí puyiŋi. ¹²Na namá Dálí ii ná Tiyái na koraŋ ná Tiyá na wariŋ gé naŋ tuléŋ¹³Koraŋa Tulléŋa ka gí sa wayí ɲndula háilelá ,Maraŋ Kaťienja ka sí Wayí gís élle kí Ari it tún dorá ál Tulé ii álán ilyán kaťienâ siba see lónóla na kí koraŋa kernâ iri dog si palítia Kaťienja ál kila lé soŋá kila kaťienj gé ¹⁴Kí asa kaluŋ Dálí ál kuwón ii maraŋ ká Dúdín kwé Sír aarj namás kaťienja sis in gís kule niná Koyi.¹⁵Na ká déén arrá á aríŋél ba kaa ii ná ká awu idín ná ká arri it á awu ba ni ná inlón álán ká áa. ¹⁶Maraŋ namá ká ari it awu alá ká annan na abá ká ari it awu ál ká ananan álán áa indálan bá inlón ál ká Dálí sí oyiní.¹⁷Na kí see ká ila duó á aŋba alá in ari sí pii ¹⁸Maraŋ Kaťienja kila gé ál dúin dió kainj ápie ká asá aluŋ ari ákeba ná dúin dió kee ná tulé ii maraŋ bá dúin kilmán telenj lé kee.¹⁹Iláin ná ká wéél álán Ari it aw ál wariŋ gi,Maraŋ Kuro kit ás aŋba álán áa . ²⁰Idín ná ká ari tulé it á awu baa álán eerj ,Maraŋ namá kéréŋ kila awu ál inlón álán á ába ²¹Naa abá ká ari it awu alá ká áwel ba álán bá inlón.²²Naa in dorá sí namá ɲmbón ná dúin dió tári piye. ²³Abá wél álán Ari tulé áa Ari Jiti bá kége kan Idín ná dúin kilmá sí bá Wúón Dálín íri Kilmá simmó ii Maraŋ dorá keer kee ná dúin surín Aríŋá Tári pii nás deer si jágíti.²⁴Yé namá ii jündi ná ká ila dorá jitiŋ upá delem indel ²⁵Álá dúin surín ariŋâ idó kee kaa duó aarj ná inán ragasán aarj ,Kii yéé áísán ka sí in suur rán ká Wúo sis assó assós áminj áisa kí dáin Lonpii Yasûŋ dorás jopo na in dúin jainj ká wúo sis kí dúin dorás táris aw.Maraŋ kí dúin kilmán telenj namás kaťienja sis táris aw.

Chapter 8

¹Jainj kí kuo teyánâ dorá,Na naman kila kwa alá Jásó dũño Yasû kwa lé kinj Jandi írí ás kanj baa . ²Ídín ná kunô jainjâ dorá ji sí gí jásó dũño Yasû lé gí mín katienjâ na wayín dorá lé baij júndí³Dálí nyokénja ilán ná dálí sí Duldín kwê kilmán Telen nyoké piyá Marañ Wúo ari it piyá âl Duldín kwê toino álán piyá ,Yé déén kwê dee sí Suuru lé kí ila suur áden piyá ní âl bás Kuldinas kainj nás kéges katienjas kawe. ⁴Naa kí ila tárín jáa Wúo namá Duldín kwê Jainj bawa álán Katienja sí Jani írí jábí Wúo in uu sí ásán Belé wárinj alá Dálí kwê álán si pien alá kí kilmán marañ alá kí wúonj dorá kainj ⁵Na ilán kwa alá kienj kilmanâ leleg sí kundíyá marañ kila alá kuo teyána lé kainj bá kundía ná kuo teyána rigeli.⁶Marañ kila âl kí Kuo Teyánâ Dorá bá kienj Tabuñja sí kundía ná ná kienj kilmán Telen rigel. ⁷Marañ kila alá kí kuo Teyánâ Dorá kainj bá kienj Tabuñja sí kundía ná kí kuo Teyánâ dorá rigeli. ⁸Abá Tabuñja sí bündi ná kí kuo teyánâ dorá rageli bás jainj tulê undul.⁹Innán kwa namá wúonj gárima kinj âl kilamanâ Telen rigo idín ná wúonj Dálí sí Bagi ákáwe ba na kí séénj see ánkáwa ba na kila kwa alá Kilmanâ Teleg rigo Wúo sí taga kilmanja simó án káwa baa. ¹⁰Bábará abá wúonj kuo kí séénj see binja sí kilmanâ Telen áí ba náí rigo marañ kuo Teyána gé.¹¹Na Duó bi Duó Jásó Duónj Kuo dió ás keba yéé déénâ baa Marañ abá Jásó Dũño díen dió kee kuo díe lé bá Jainj gé idín ná binja sí Jásó dũonj ná ii Wúonj Tabúnj wárinj jáwí na nanj dog kienj súurnjâ júitá alá; Katienjâ uuñ wáyal.Abás Wúonj kuo asá Jásó Dũño sí Sallá pie díen dió kainj asá wayi tálás sí sálá piyá binja sí dog bágisín sálá piyá¹²Na naa kúinj bárnja kí Tálás kainj marañ ila kilmanâ Telegí áí baa ¹³Na kí ákwê baa álán kí ila dorá kainj âl káinj kilmanâ Telen kéli ,Ídín ná bá kí kilmanâ telegí dorá banj bán búsunj .¹⁴Marañ abá kí kienj súrnjâ kuo Teyánâ dorá bainj ¹⁵bánj kége kienj Surñâ Tárínâ Jitinja sí biriw Kwa kila asá Wúonj kuo teyánjas Tabúnj si púitía bás Wúonj Dogólás gee idín kila Kuo áila binja sí gí walá koya ágí piye baa námánj áila bá wúonj dogálá pie Wúo Ábba.¹⁶Wúonj Kuos kí kán kuos nyínjítá álán gí in pálía kí ása Wúonj Dogólás kanj . ¹⁷Na naa bás kí see Wúonj si Dogólás kanj bá déénj Mirot kwá kanj ná kí Jásó Dũño Ará kéénj Murot kwá kanj abá kí seenj see kégenj ará mínenj kindel mat ásá; kégenj si Galanjas sadínj si kanj .¹⁸Káinj sogá Tabu kwâ galañja ilán ná káinj mineñja âl kí mínenj kindel kí kila Galañja arrá já ás kinj ba alá úndula . ¹⁹Na Jetéréñá bá kinj ná Wúo sí Mastûre janne ásán kéénj Dogólá see séénj síis palí.²⁰Wúonj Jetéréñá sí Jani írí kabíe álán Ótánjâ júrusa inñi ná kí Jetérínjâ nyétínj kilmanâ Táya lé ákénjâ baa, ²¹Marañ Wúo indán kóiníj álán in dаланj eenj Marañ bá jígó kénjâ kila Jetérínjâ sí dog Baij kundía díenj kuyinj manó lee . Námás Wúonj Dogólá lé Galañjâ baij lés kanjyo. ²²Ilán nás kí alá jetérínjâ nyétínj si arrá in tiéliníj .²³Na jeténjâ nyétínj áge baa asá télínjâ alá dálíj wúonj dol waar kunjo ii ila dío alá kanj ná kanj álángí wúo kéénj Dogólá piyá ná káinj súrnjâ baij ool. ²⁴Ídín ná bá in Jáyígo kénjâ asá koponjo na abá ari kágila asá kí déénj uuñ kiygel liya ila Jígó kí séénj see áí baa. ²⁵Na naa kí asá ari itínj si Jáyigel alá Jágíla na marañ abás kiyigel alá kuluba bá uu ná kí Jírmó kaan²⁶In dаланj dog kuo teyána dog bá úndúlá áí sánj nyínjâ ila Tin lé âl kí nyoké kanj,Ilán nás kí ás kalunj ba aiy lónj álán Juma ai kum ,Marañ Kuo Teyána áí saa kinja sí kí Jétélínja gís Júmela kí ila Dorá alá Duldín kwê uuñja taga déénj arrá ákísínj râlba. ²⁷Na Wúo alá káinj Kilmanâ dío lau idín nás wúonj kuteyánj kwa síis júmela na ila bá yéé ii alá Wúo kèl. ²⁸Na kí kalunj si Wúo âl bá ótánjâ sí nyétínj Lótog jáwúrítí kila kwâ uuñj âl yee sí kóyéli. ²⁹Kwa kila námánj Jánó Wúo in si árri álán in kinj in ná kwé Dee álán déénj kwé Dee Báña sonjâ dío kwánj Tabu kawanj ³⁰Na kila asá yé in si árri álán in kinj in ná déénj kwé dee námá yienja karíya na kila alá yé taríya námá yé kéginja wárinj jáwí na kila alá yé wárinja jáwí námás kéénj Galañja lés nyawu.³¹Wúonj Joyínj na kila Ótánjâ nyétínj ai ninj kwa abá Wúos kégenj si Sabatog si kaanj Kiyé ásánj kinja síis Tabúnj keer ³²Wúo déénj kwé Dee sí dog ás úrinj ba na marañ námás ii kinja sí kwa nyétínj Júndí.³³Yé kinja gí Déénj Kwé Dee ín na Yé mánj dog Ótá hô áiní baa kiyé álán kila kwa âl Wúo jánó álán Dalímenja írí jínj, ³⁴Na kiyé álán Yienja sí Janinja írí jínj Jásó dũña ila YASÛ alá wayi na ila lé sonjâ yeen sálás káwe ná Wúonj Dónjâ Súru lé kee ná uu ná gís kinja Duwa kelle.³⁵Na kayi áísánj kinja sí kí Jásó Dũñó Joinj kerker piyá,Tansâ wala gal Mine wala Rasíe Wala gal Duur Wala gal Irre wala gal Aríe wala gal Sarta taga kerker piyá gí sánj , ³⁶In ná alba Wúonj Dobornja lé Rímenj enñja ídín uuñj kéréñj Wáyínj Kúnjile kanj . ³⁷Marañ Kí kinj údónjâ lé kí Kôs sínj komomol sínj kanj ,Ídín nás ká déénj si arrá Tárásínj si alunj Ari ála ákeba áí sánj kí déénj joinjís kerker piyá.³⁸Walá dog Wayí kerker áí sínj piyá ba Walá Dog Jainj Taga kerker áísínj piyá ba Walá dog Melega taga kerker áí sínj píyal ba wala ába kuri dog walá kuro dog kerker ápiyá ba. ³⁹Walá Ótá kila âl kí sogá Tabu kwâ úndula Walá kurinj kerker ánjís piyá ba walá kulgitínj kerker ánjísínj piyá ba Walá Jetéréñja dog Yasû Joinj lé kerker ágí sínj piyá ba.

Chapter 9

¹Wúo na kéén kwa ká wú'ñ see á miñ ná ká jáásodunjo'ñ añ, na ká pié á awba na dúíñ kilmá'ñ tiyyiñ-sís kuos tiyyáñas tabu'ñ póitiya na in dog gís in paalíti ká pié ála á awba. ²Kaa kilmá-ii sonjñá sonдорог-ii na kilmá'ñ way ná aí-ii jándiba kúíñ bânja'ñ wú'ñ alá dúíñ nínó na kewa'ñ wú'ñ ge. ³Díen wú'ñ ká kúdúíñ dorol dog wéelin-ii álán Wúo'ñ naála-lé aáná, ásán ká jáásodunjo kerel kenja. ⁴Israílíná Wúo'ñ kwa gé. Yé yeenja-sí kéén dogólá piá nás kéén galaña paalí, Yé kienas saárta kámmie ná déén dáálí yeenja-sí iní, na yeen bağı see'ñ seé'ñ si káñ na yeen Wúo'ñ-sí jasiña koomie. ⁵Yeen Híbróóná kiláíñ-sí atineña gé alá díen írí kóómóla na jáásodunjo alá ká duldí'ñ kwè'ñ jalun èl díen órré'ñ kwa-lé-ii. Ka sá'ñ dog Wúo alá jetéríná nyét déén dù káñ kérék bi kérék yee mujjé kaw. Ee, yáa. ⁶Ká in á ámiñba Wúo'ñ jasiñ ása paariño idíñ ná kwa nyét á geba nás Israílín atineña gé ná Israílíná seé'ñ seé'ñ geila alá Wúo'ñ kwa gé. ⁷Walá Birâim'ñ dogólá nyét á geba ná kéén atineña seé'ñ see'ñ ge kila alá Wúo'ñ kwa gé. Marran, "Wúos Birâim-sís in jasa ká díñ kwá Isá'ñ dorá nín atineña jummó aisa ká waa álán aní." ⁸In belé'ñ arrá in lóón, dogílá-sí alá ká dāarín hô keerili Wúo'ñ dogólá ás geba. Marran dogóla kila asá ká Wúo'ñ jasi'ñ dorá keerili-ii yeen-sí atineña see'ñ kwá karínéli. ⁹Idíñ ná Wúo'ñ jasi bá ká kin wuñja enja: "Kí ila tin tág álán bá áña, na Sarra ásán bá kwè dee kee." ¹⁰Na in yé áiba déllín marran Ribêka-sís dog ari rin enja ná ká dáñ Wúo Isá dogólá kārīñi. ¹¹Marran álán ila kwè dee tog'ñ jaño nyétin ká Wúo'ñ áre een, Wúo namás Ribêka-sí in kwá, "Ásán duó appá kwè ittí-sí táarí piá." ¹²Yé in belé-sí miin waar kwá ná yeenja-sí dog á kārīñiba" main ná yeen ari tóg dog tullê wala gal jitti á káweba, Na naa Wúo'ñ jaño namás ká déén áre tiili, ná kila lóta tog dog-lé áiba alá yeen káwe. ¹³Ni ná alá Wúo'ñ domboreña toyya'ñ díó rímmen enja, ka-sí Yagûb'ñ gis riñ tullé-ii, marran Isaw'ñ riñ tullé áisiba. ¹⁴Na ká in nín ay-ii nín kwa? Wúo-lá darma sabba tog appá bétél? áilelá. ¹⁵Idíñ ná yé Mûsa-sí in-sí kwá, "Ká ásán ila duó'ñ írí urma añ, asá ká wêl ásán urma añ na áisán ila duó'ñ wu ayín-ii alá ká wêl áisán ayín-ii." ¹⁶Na naa Wúo duó-sí jáwñellá wal á jáwñel ba, in ká duldí'ñ kwè'ñ surma ás tiélba, walá ká duldí'ñ kwè'ñ táaríná sonjñá ás tiiliba, marran bás déllín ká Wúo'ñ urma tiél. ¹⁷Idíñ ná Wúos Masir'ñ ába kuri Poórá-sí in kwá, "Ká jii ába kuri idíñ awí, ásán ká díñ dorá kwa-sí kúíñ kurro áwli-ii, na álán lóóbi lóó-le daldí'ñ díó dúíñ írí kóómóla." ¹⁸Na naa Wúo id'ñ-sí írí urma kee ál yé kôil ásán urma kee, na duó id-sí tabu puttó pii alá yé kôil álán piá. ¹⁹Ná Jí ká gí sñ in jwá, "Kaaní ná yé káñ-sí ná poiti? Idíñ ná yé tóóríg déén áré'ñ arra á ráñaba?." ²⁰Ná ká see ila duó, Yé kfe álán Wúo-sí in jawí ál Yé-ii ál jí tewa, álán injwá ná Yé-sí kii ná tewa, ná kaní náí Ká-sí jewa. ²¹Kí see aiiiba ál tow-sí ká daalú kewe ná ása dog tow-sí táaríná sunjñá káwe, nás táaríná kee. ²²Kii abás Wúo jáño ásán kfe déén gabbin páali ná yé bás ká sabbur sunjñá ká korôta sunjñá kfe déén gabbin páali alá Yés aslinpiá. ²³Kii Yé in sí piá álán déén gala'ñ káwíñ páali ká déén urma'ñ dorá, asá yé ká soga sunjñá wala gal main waar áslín piá kéén gala soga tabu kwá-lé. ²⁴Naman Kí aísá Yé tarí piá alá dog Yahúda á kaaba marañ ala Jara kañ. ²⁵Niná álbá Yé kwá, Husaya'ñ domobore-lé, Ká ásán kúíñ tarí aa alá kúíñ kwa á káñba ná ásán in kwá dúíñ kondo tog bir alá dúíñ kondo á kénába. ²⁶Ná in álán lóó bí lóó -lé een álbá yeen ááne asá in ááne bá kúíñ kwa á banja, Yeen-sí básín Wúo'ñ sállá'ñ dogólá tarí káwe. ²⁷Aizáya komola Izarálíná'ñ wuñ: jagil Izarálíná'ñ dogólá ná in sunjñá gé niná nanyí róo'ñ ari básín dellín kila kópónol asá káye. ²⁸Idíñ ná Wúo ban gabbin asá wuñ'ñ beta básín saa sunj ká kájala beto ná karág jawñí as keba. ²⁹Bá ye-ii alá Aizáya kwá, tóóríg, abás Wúo Lonpii dellín tuga á bétiba ban in kéén niná Saadóma ná Gamora'ñ Atinéña. ³⁰Ná Kí naa ai nín kwá? Jara alá tóóríg teyyá á káñba dog álán teyyá kñi nás tiyyín koomíya. ³¹Marañ Izarali alá ká dáali'ñ dorá teyyá yé tujjín-lé péellet á paagoba. ³²Kaañ aiiiba? Idíñ ná tiyyín-sí seejñá á kényéba marañ ká táarí. namá idíñ ná á paagolba. ³³Niná álbá rimmen kéná, "Jagil, Ká namá yenas ela díton áa ila álán tugó ná káwyâl, marran duó id ná yee-sí see tiél kurro áñ jñalba."

Chapter 10

¹Kúin bārṇa ʔri ʔl dúin kilmá kôil ná ʔ Wúo-lé dawa ellet ʔlanʔi Israílíná-sí een bá ila-ii ʔsán mat yeen koponol. ²Iláin ná ká yeená-sí taga núñi dūṇo een, ʔsá yeen kí see'ṇ see Wúo'ṇ írí kilmaṇa kaṇ, marran ila ʔu kí ʔu see kwan ʔs tiiliba. ³Idḥin ná yeen kutuṇol alá ila wārig'ṇ arrá karūl alá Wúo-lé ʔndul, marran namá ʔu id káwe ʔlán dēṇ wārigin dítin'ṇ káwal na walá kēṇ suúrṇá Wúo'ṇ wāriggin-sí á kanniaba. ⁴Idḥin ná Jáásodūṇo dáálí-sí jasa ʔsán duó bi duó wārigin kee alá yee-sísee tiél. ⁵Jopónó'ṇ domon: Iláin ná Músa ila wārig'ṇ rímmen pii ʔsá kí dáálí tiili ná in belén, "Duó alá dáálí'ṇ koran-á-sí baḡi pii dēṇ ʔuṇ bān sállá-ii." ⁶Marran ʔri idtialá Wúo'ṇ domboreṇa toya wārig'ṇ kí see jāy'ṇ dorá beléná jí dḥin suur-sí ʔlán á jṇoba, 'kíyé ʔlán jaawíl jee ?' (In namá déén arrá in lóon ʔsán Jáásodūṇo-sí suúrú ʔl); 'Walá dog in á jṇoba, kí-ii yé ʔlán paya'ṇ bārú jee?'" (In namá déén arrá in lóon kí-ii alá paya'ṇ brú jee ná jáásodūṇo-sí kuula'ṇ dió bāw nás írí ʔl). ⁸ʔri alá yé belén inni? "Wúo'ṇ domon dḥi kili kee yé dḥin ʔtó na dḥi kiilma kee." Na ila see jāy'ṇ domon-ii, ila ʔsá kí káwlíti. ⁹ʔbás jí kí dḥin ʔtó in jḥinel ʔl Yásūya Lonpii na kí dḥin kilmá in see jéel na kí dḥin kilamá in see jéel ʔsa Wúo yee kuula'ṇ dió sállá piá, jí bá sín jopónó. ¹⁰Idḥin bá kí kilmá-ii alá duó see tiél na yee-sí bān wārig karūl, na duó bá kí ʔtó-ii nás tiinel na yé bá sín jopónó. ¹¹Wúo'ṇ domboreṇa toya in beléná, "Duó bi duó ʔbá yee see tiél kurro ʔn jṇalba. " ¹²Na in belé alá duó bi duó dió kee idḥin ná Yáúda'ṇ tās kí Jāra'ṇ kergel jā á keba. Wúo bá Lonpii tog ila-ii alá kwa nyétin-ii, Na yé kwa nyéti-sís bora pattá sonṇá pii alá dē-lé dawa kellel-ii. ¹³Niná alá Wúo'ṇ domboreṇa toya in beléná duó bi duó ná Wúo-lé janyin'ṇ dawa kellel ʔsán bá jopónó. ¹⁴Marran yeen dē-lé dawa taga ay-ii nín kello ʔsán nyiṇí ʔbá yeen see á kéeliba? Na yeen ay-ii nín see kéyal ʔbá Wúo'ṇ belé-sí kel á kámmieba? Na yeen ay-ii nín kel kámmia ʔbás Wúo'ṇ belé tawrá ʔs karūlba? ¹⁵Na Wúo'ṇ belé ay-ii nín tawrá kóró ʔbá domonkwā-sí ádden á káweba? Niná ʔbá Wúo'ṇ domboreṇa toya-lé rímmen eṇa, "Domonkwā'ṇ ʔtínien ay-ii tullé na bírnyáge gāl kila ʔsá belé tullé-sí káwlíti!" ¹⁶Marran kwa nyét á gebanás belé tullé-síkiine. Isiah in belén, "Lonpii kí yé ná dáin Wúo'ṇ belé-sí see tiél. Na naa see jāy kí Wúo'ṇ belé'ṇ kel jām ʔndul?" ¹⁷Na Wúo'ṇ belé ná kí Jáás'ṇ domon'ṇ jāvli'ṇ dorá ʔndul. ¹⁸Marran ká namá in inṇó, "Bátla see-ii yeen ʔla Wúo'ṇ belé ila-sí kel á kámmieba? Bát bá kí see-ii kel á kámmieba niná alá Wúo'ṇ domboreṇa toya beléná dēṇ ʔrú daldin nyét-le paago kien beléná suúr'ṇ ʔrát paagul." ¹⁹Namá asi keer in inṇo, "Israílíná bála déén arrá á karūlba?" Ee, yeen deen arrá karūl Músa kí déén dorol duó waar kuṇo-ii nakí Wúo'ṇ dáálí risin ná in belé'ṇ ká kila kwa-sí nín undí alá bārúná á geba. Á ʔlán biṇa-sí kilmaṇa pukká ʔ, na kí bārúná'ṇ ʔllin'ṇ dorá á ʔlá'ṇ biṇa-sí kilmaṇa tokké ʔ." ²⁰Isaiah bá kí Wúo'ṇ dáálí wārig téréb in belén, "Ka-sí kila kwa gīs kumé ʔsá dúin join'ṇ ʔs kawleba. na kás kila kwa-sís alṇinola alá dúinṇ á kḥeliba." ²¹Marran Israílíná'ṇ eré namá in belé'ṇ, "Ká kí sog nyét bá kúin koṇa írí ʔḡi ná kól á sán kien súulen keen kila kwa ʔlla kaa baḡi á káweba na ʔisa kaa konsa kééréli."

Chapter 11

¹Wúos Isirálínjá sís uramas palí, Ila námá ii in ñño Wúo bála kéén kwa sí errel, Ái lelelá ká inán dog kí dúin doral dog Isirálínjá ðño aan Birámín Atine Bajamínín Órrén kwa lé aan. ²Wúo kéén kwa sí áá errel ba kila sí ál yé mín waar jáńó, Bí ás baluñ bá ál Wúon Domboreña Toya belénjá ila sangal lé ál Elíja Wúo lé Dalíme piyá Isirálínjá írí, ³Lonpii yeen kíin domon kwá sí kawñi nan kíin Goboná lónjá sí pera káwe bá ká Ðwó tog aan nás áiy na dog kuwéli áilán kawé. ⁴Wúo yee kaa jawí jawí ká dúin suur sís kwa Lírínás Sabes íris áá alá Wúo Piyé ðwon sí bagí á kawé baa ál Baal karíya. ⁵Bá ila Dorá Tog bírri na kila kwân dió alá Wúo jáńó bá kwa etáña gé kila ál Wúo jáńó nás káye. ⁶Na bás Déén János kí déén sí Tulin si tiyél na kila údóná lé áiy ba ál yeen káwe, Idín abás Wúon janos kila údóná lés alá yeen káwe liya déén Tulin tulín see kuon áiy baa. ⁷Na na kaiy Isirálínjá Arít ás kumbén baa alá yeen kwé liní marñ bá kwa Etáña díña kaín ál Wúo jáńó nás kumé kwa kerná namá kawríné álán Wúon belé sí kela kámíyal. ⁸Niná albá Wúon Domboríña Toya lé Rímen enña Wúo Kíen Tabuñ na Kilmanja lé ulla piyá ná kíen Kúní lóó á lawe baa na Kíen Kíló uu kela á ame baa naman Etté dog bás in dálan si kaínjá. ⁹Na Dawút namá in belén Díen Súbu salán Kuyir na Zargan een ná Tíi na kasán Díton een ná Tugó ná káwúyíl ¹⁰Kalán Kúní díkó inñi ná Lóó ãñ kagíla baa, Na kalán kéréñ kí Táríná Tokéña Raal Dongóré kéli. ¹¹Jarra koponol sín liya námá in ñño Isirálínjá sí alá tugul Déén lá jásinó lé káyie, Ái lelelá Idín ná Údóná Jitíña káwe Jopónó Jarraña lés Tánnaña álán díen erre Kilmanja puká piyá. ¹²Abás kíen katíña Ðaldín sís Borrás patás sonás élle na bás Díen Jopónós Jarra sís Bora patás élle na yeen Dorra patá nín sín kela ila Tin lé abá Isirálínjá dió kaíní. ¹³Ká na Jarra biña sí gís írsin Idín ná ká Jarrán Kuréme aan, Ká dúin Wúon si Tárín írí Dongóré indélín. ¹⁴Na in si aigel álán Dúin Órrén kwa sí undí álán si mat taga kilmân pukín een álán mat sii díñas sís oppó. ¹⁵Idín abá nín Yeenja sí Wúo úriní Kuldín nyét Ðaldín dió básín nyét kí Wúon sín Súúlen kíni na liya ai nín een abás Wúo yee sís Tinna Ila bá tágin in lón in ál Wayi tolá Jain lé káñe. ¹⁶Abás darís diwô díi sís teyá káwe kí ila dorá indálan ila Darí bá sín ny;et Teyá een na abás Wúo sís Tawrá kawie indálan ila Darí bá sín nyét teyá een ¹⁷Abá Darín Zatúnín Kelgaña díña dúyíni ná búyie, Jí bá in jalun niná Zatúnín Hamílín Delgán, Asá kéle nás Zatún Darín lés Tómen si káwe ná kí kelga keerná Arrá Díñ lé Nímen indel ¹⁸Kelgeña Ðuinólá sí Dongóré asi jindel baa. Na abás Dongóré Jindel bá awú nás in jalun asá Díñ sís jányiti, Marañ ala Díñi nás Jí nyiti. ¹⁹Marañ Jí álán bá in juwa kelgaña idín dúyíni álán si ká Túmen si een. ²⁰In Belé see ii, Yeen ilán dúyíni ná búyíni asá see jáyi ás kaíní baa marañ Díñ ná see jéél Dogóré asi jenba marañ awú ná gí Kalití. ²¹Wúo Yawúda sí ísten ás piyá baa Idín ná yeen kelgaña Sírgé na walá dog Jí sí ísten áí sín piyá baa ²²Awú ná awáyin uu lé na Wúon Asín lé bál jawríti Yé kila kwân erre asán ni ál káyíni marañ ásán díñ uu awáyí een abás Jí jáyín ná jí déén awálé Jáwú marañ abá déén awáyí lé á jáwú baa bá gí kure. ²³Na abá Yeen díén see jáyín wárin lés ás kúyítí yába bá sín díén lóó Toyi lé Tómen káwa lóó alá yeen déle kaíní Idín ná sín Wúo bá sí asi keer Taga Tómen piyá. ²⁴Idín ná abá gí Jí Zatúnín Kurú Hamíl lé gí kándé na kéle ná gí Zatúnín kurú lés Tómen káwe na uu ila lain Jain lé ákee baa na yeen alá sírá ge ai nán asila gé na ai nín si Tómen si inñi alá díén Darí Zatúnín kurú ii asá Tómen si aindel. ²⁵Wúon urma kwa nyétín írí, Kúin Bárña íne bútún uu see kee ná ká weel ásán baluñ idín ná ila uu áá gí júndí baa ásán bári bí ai saa riyá ban, Na ila Isirálín Tabún putín an ila indálan déén lóo ãñ awú baa marañ bán délin kee nama nín Jarrán tin págó. ²⁶Na in bá yéi álán si Isirálínjá kéges koponol, In ná alá Wúon Domboreña Toy ii lé Rímen enja, Jopó ðño álán Zoon kóro ná élla ná Yagúbín Atine ña Tagíní wárin nyét túga jawí. ²⁷Na ká kégen sín Dúin Sárta in sís kám, Abás ká kíen si Katíñas ásó. ²⁸Idín ná Isirálínjá Wúon belé tulé sí kawríní namá Wúon Gárima kíni. Díen uu bí Jarra ásán lóó ban. ²⁹Marañ Wúon Jáńó uu yeen sí kíen jáńó uu Wúo soná kóní. ³⁰Idín ná Wúo kéén Dola kwa sí ájávúlin tiba na dog kila kwa sí á errel baa ál yé jáńó, In ná asá bí Wúo sí bagí ábâ baa marañ na asá bí Wúon si urmas bomé. ³¹Indálan dog Isirálínjá Wúo sí bagí ákáwe baa na kila Dorá tág bá yéi nás Wúo sís urmas palí. ³²Idín ná kwa nyét Wúo sí bagí ákáwe ba na namá ilán ii ná yé yeen sí in tiyél inná Túmnánjá. marañ yé nyétín in sí idín piyá. ³³Wúon Bujé Wúon Kawajín aiy appâ ii na déén Riín an Jíwín aiy kulgúté gee, Kiyé ásán Taga kéén Járíná arrá rán kí yé áisán kíña kéén atíníenâ arrá rán, ³⁴Kí yé asá Wúon Tabún adis loon, Kí yé álán taga yee uu see inní. ³⁵Kí yé álán Taga ye sí arri inní álán naa yé jawí. ³⁶Idín ná bá Ótá bá kí déén Dorá inñi. Ótá nyét bá kí déén Dorá kaín nan déén kaíní awú ná Galan Wúon gee nama nín kaíní Eyâ.

Chapter 12

¹Ná naa Kúín bǎrɲa ká kɪ Wúo'ɲ uruma'ɲ dorá-ii, kíeɲ sǔrɲa Wúo-sí baní niná gobbó sállá ná teyyá-ii alá Wúo-sí kilma simmó pii in baɣi see kwanɪ álán tawar bawí . ²Kíeɲ sǔrɲa-sí ás biɲoba álán in beɲ niná in daldɪɲi kwa,Maran ǎw náis Wúo kíeɲ kilmaɲa jɪno ná kíeɲ ɬabɯɲ jɪno ás tog, ɪla álán bá taga barri biges Wúo'ɲ ari kaa-ii ɪlán arra'ɲ tullɪɲ kilma'ɲ simmɪɲ ná arrí kololí³Ná kɪ Wúo;ɲ tullɪɲ dorá ɪla ká ɪní ká duó bi duó-sí in kámin álán díɪɲ suur'ɲ ɯ ɪla sunɲáírí á jawríɬba áí lá Wúo ɪní ála in lon álán jawríti ná álán díɪɲ suur'ɲ ɯ-lé duó ádi jaan ná álán suur-sí seejǎ'ɲ temin írí jawríti ai lá Wúo ɪní . ⁴Niná asá kɪ kwa nyét sǔrɲa kaan ná kɪ arɪɲa sunɲá kewe ná in arɪɲa nyét táárɪɲa kerker-sí kɪɲ ná píe. ⁵In delon dog barbar kɪ kwa sunɲá kaan maran Jáásodɯɲo bá kwa nyét suur tog kaan ná duó bi duó bá ɪla suur'ɲ ari-ii . ⁶Ná kɪ kwa nyét-sí dola kerker kaan ai lá kɪ tullɪɲ dorá kaní ná ǎw nás táárí áa, Naa á báí Wúo kuro ɪní surreɲ kɪ seejǎ sunɲá jirsɪno in dála ai lá Wúo ɪní. ⁷Ná bás díeɲ dolol kwa-sí táárí pii bás táárí jaa , Ná díeɲ kɪlanɪ ásán kwa-sí ɣuud jawlíti bás ɣuud tullé jawlíti. ⁸Ná díeɲ dolol ɪla-ii ásán kuro janíti bás kɪ see janyɪɲi , Ná bá díɪɲ ɪla-ii álán kwa-sí janní bá kɪ kilma'ɲ pattɪɲ janí, Ná bá Wúo-ii ɬabɯɲ jawí'ɲ kuro ɪní ɪla táála-sí bá puttó jǎ, Ná bá-ii dól in lá kaní ásán kwa-sí urmɪɲ jawíti bás kɪ urma jawlí. ⁹Joinɪ inlon álán suur básí. ari it-sí bawríɲi alá jittí ná ari-sí puttón bain alá tullé-ii. ¹⁰Bí Jáásodɯɲo'ɲ kɪɲɪɬokwa sǔrɲa-sí in boɪɲi niná bǎrɲa ná sǔrɲa-sí baɣi ɪla-lé sunɲá baní ǎl bi bóel álán Biɲa kaní¹¹táárí sunɲá báa áside á beɲba, Lonpii-sís táárí kɪ zindíeba ná kɪ kíeɲ kilmaɲas nyét báa. ¹²Bundí náí díeɲ jǎgo kereg kɪ kilma'ɲ simmɪɲ tǎyɪl ná ǎw kíeɲ díróɲa-lé birmel ná ǎw nás kɪ tina nyét bǔumel. ¹³ǎw nás kíeɲ lotá kɪ kíeɲ bǎrɲa ná Jáásodɯɲo'ɲ kɪɲɪɬokwa gé sarígeɲ bündel yeeɲ-sís kíeɲ toɲa bitirɪɲit ába dorá kwǎ gé. ¹⁴Wúo-sí biɪlel ásán kɪla kwa-sí bora patta piá áí la Biɲa-sí teltɪlɪɲ káwe, Ee Ye-sí bilel ásán yeeɲ-sí bora patta piá ná yeeɲ-sí nálen abáwba. ¹⁵Ná náí kɪ kɪla kwan gí kilmaɲa simmó ge, Ná dog kɪ kɪla kwan bomola ǎl koome. ¹⁶ǎw ná kwan nyét tullé ban ná doggore as bündel maran sí kɪ kɪla kwan bɪrsɪg alá dūu ge. Ná kíeɲ ɬabɯɲa-lé in á bāwritɪba ǎl kwa-lé sunɲá riya baan. ¹⁷Jittí-sí kɪ jittí á bawítɪba. Báa-lé bá ari ála baw álán duó bi duó in lɪw ǎl tullé-ii . ¹⁸Ari it-sí báa ǎl taga ɪndel , ná ǎw nás kɪ kwa nyétɪɲ tullé baan. ¹⁹Ná kɪpɛɲa suur á báɬɯɲba kondonɲa, Maran kɪla Wúo-sís bundí. ɪdɪɲ in rimmeɲ eɲa," Kɪpɛɲa ǎl kúín ge , álán Ká ábu Lonpii in nálan kwǎ". ²⁰Maran ába díɪɲ gárím durí bá ari dig janí ná amí ná abá gal burí bás koro janí ná baa ná abá in-sí jaa ban yé utú'ɲ kasa ɬabɯɲ juilel. ²¹Bundí ba álán jittí kɪlɪ ɪní maran jittí-sí kɪ tullé kɪlɪ baní.

Chapter 13

¹Duó bi duó ǎw ná Barú'η kuro kwa-sí bagi pii, idɛ̃ɛ̃η kuro kwa kernja á kɛ̃ɛ̃ba ǎl Wúo jaa, ná kila alá kɛ̃ɛ̃η bá kila gé ǎl Wúo jaa . ²Na naa Duó abá kin kuro duon-sí írel ǎl Wúo jaa na in kwa básin surnja jansá kélal . ³Idɛ̃ɛ̃η ná kuro kwa-sí innálanba ǎlán kila kwa kɛ̃ɛ̃li kawe ǎl útónja tullénja káwe, Maran in lon ǎlán kila kwa kɛ̃ɛ̃li káwe ǎl útónja jɛ̃ɛ̃tɛ̃ɛ̃na káwe. jɛ̃ jóela ǎlán kɛ̃ɛ̃li ájwaba alá kuro duon-ii ? bá arɛ̃t jaa alá tullé-ii ná Yé básin mujé piá. ⁴idɛ̃ɛ̃η ná kuro duon Wúo'η táárí duon ǎlán gɛ̃s útónja tullénja piá. Maran abá útónja jɛ̃ɛ̃tɛ̃ɛ̃na jaa bá yee kɛ̃ɛ̃li yá idɛ̃ɛ̃η kuro ɛ̃la ǎlán gí taltɛ̃ɛ̃lin seenja gé. Yé Wúo'η táárí duon ná ɛ̃la duó-sí tatɛ̃ɛ̃lin pii ǎsán in páálí Wúo kilma ai-ii tokké ɛ̃la kwan írí ǎl útónja jɛ̃ɛ̃tɛ̃ɛ̃na káwe. ⁵Ná uu'η ǎw Wúo-sí bagi jaa ɛ̃lán ǎlán gé Wúo'η kilma'η tikkin á bulóba. ⁶Namá ɛ̃láin uu'η ná Bí tiginienja baw rítí. Ná kuro kwa Wúo-sí táárí káwe ná dɛ̃ɛ̃n ǎlán in arí'η oro káwé. ⁷kila kíwó-sí nyét baa asá béyá ná kien diginienja-sí nyét baa. Ná óttá'η diginienja-sí nyét baa ǎl in lon ǎlán baa kila kwa-sí bagi baa ǎl in lon ǎlán baa ná kila kwa-sí bagi bawlí ǎl in lon ǎsán bawlí . ⁸Kwa-lé kíwó ǎs bɛ̃lba Maran surnja boin. Idɛ̃ɛ̃η ná duó ǎl kwa-sí kóel bá útónja nyét ɛ̃la-sí bagi piá ǎl dáálí kóel. ⁹Ná dáálí in belén ájɛ̃ɛ̃lin á jaaba ná Duó á jawba kamín á jaaba, Kilma kurá á enba na dorá keer kee ná kawe bá dɛ̃ɛ̃n ɛ̃akkí-sí in jóin niná dɛ̃ɛ̃n suur-sí. ¹⁰Join dɛ̃ɛ̃n ɛ̃akkí-sí arí asá piiba idɛ̃ɛ̃η ná join dáálín tabun jɛ̃uɛ̃mi. ¹¹Ná ǎlán in sí baw idɛ̃ɛ̃η ná bí ǎsa balon tin ǎl paaago ǎsán sógá bálɛ̃ɛ̃nóla idɛ̃ɛ̃η ná sog ǎl paaago ǎsán kí kópónjo ɛ̃akkí-sí piá, nás ɛ̃la-lé sunja ɛ̃akkí ǎla Kí dábɛ̃ see kéyé. ¹²Ná luul kakkí-sí piá ǎsán agéní ná too ɛ̃akkí-sí piá, Naa uu'η ǎa ǎlán lóo dikkó táárinja-lé kára kawún ná lóo teyyá'η barinja kabun . ¹³ǎw ná útónja-sí terere káa niná kwa ǎl lóo tog kɛ̃ɛ̃n, Ná namienja'η subunja ná koro'η jam sunja ɛ̃la-sí kundín ná musinín ná pajara-sí kundí ná gulda ná kilma'η kukkín-sí kundí . ¹⁴Maran Lonpii Jáasodunjo'η kɛ̃ɛ̃n. ná tabun in á bawritiba suur'ín kilmanja'η telen-sí aisin piis baa.

Chapter 14

¹Ila Duó-sí bitíre ál seejǵa-lé nyónké-ii, Ná kien beléna suur á írínyalba . ²Duó díg gín seejǵa jundí na ǵri bi ǵri aam, Marañ duó keer ál déén seejǵa nyónké-ii bá dellín daina aam. ³Duó ál ǵri bi ǵri amm nuñi as jábba ná duó ál ǵri bi ǵri-sí á amba dog nuñi as jábba. Na duó ál ǵri bi ǵri-sí aam ila duó as betba ál ǵri bi ǵri-sí á ámba idññi nás yé-si Wúo dina. ⁴Jí kii jan naman-sí duó keer'ín tááriná duon-sí jandel, déén siiti ásán arrí ila tááriduon ǵri tullé-ii ná pii wala jiiti? Ná Lonpii'ñ tááriduon bñ táári tullé piá iláñ nás Lonpii ye-sí nyítti álán táári tullé piá. ⁵Duó díg sog dig-sí bára-lé sunǵá tagít diyal ná Duó keer ná sog bi sog arrá diyal, Duó bi duó bá ǵw nás déén tabu'ñ jurú tarasín jigé. ⁶Duó ila ál soog dig-sí sunǵá tagít diyal Jí bá Lonpii'ñ diyal, Ná ila duó ál namíe bá dog Lonpii'ñ uu'ñ aam ilián nás yé Wúo-sí assó belén. Ná ila Duó ál namíe'ñ jisira pii bá Lonpii'ñ uu'ñ pii, Ná Yé dog-sí Wúo-sí assó belén. ⁷Ilán ná Duó á keba ná déén suur'ín uu'ñ kee wala duó ákeba ál déén suur' íñ wáitél . ⁸Abá kanj ila bás Lonpii-sí nás kanj ná abá kusa bás Lonpii-sí nás kusa . ⁹Namá in lon abá sálláña wala kusa bás Lonpii'ñ kaan inni Jáásoduon nan-sí sálla eña álán sálláña ná waitolan Lonpii arra. ¹⁰Naná Jí ál dellín daina jaam kaan nás dñen bára-sí jandel? idññi kwa nyét Wúo'ñ kutín jansá kerel . ¹¹Idññi ná Wúo'ñ in rimmen eña , "Lonpii in belén ká kí see'ñ see inná ál ká sállá kaan duó bi duó bá gísín kí kurná tabuñ oon ná duó bi duó bñ see tñi ál ká Lonpii kaan. ¹²Ila dáín dió duó bi duó básán Wúo kilalótá'ñ aldí piá ál yé déén jain-lé piá. ¹³Ná ǵw nás surná-sí ás jandelba, Marañ bá ǵw ná ǵri tog bir as káribá álán á undíba ná Jáásoduon'ñ karí julóduon keer-sí á kundíba álán katíeña piá ¹⁴Ká kálon-sí nan-si Lonpii Jáásoduon-lé in kábíti ǵri ála á keba ná kí déén dorol rúbba-ii marañ bá duó dig ǵri dig-sí in tñyal ál rubba dee-lé bá rubba-ii . ¹⁵Bá dñen bára-sí ila ǵri ál jí jaam ye-sí kilmá sonдорôñ piá lia ál ǵri ál jí jaw joini-lé ála aiiba . ila namíe ál jí á junbíba álán ila duó-sí jitti piá ál Jáásoduon-lé kee. ná Jáásoduon déén uuñ wai ¹⁶Á jundíba ǵri alá Jí dññi tabu'ñ jawríti ásán kona jittín kannía. ¹⁷Idññi ná Wúo'ñ kurín jâm ná jaban aiiba, marañ útóna kilán alá tagí gé niná wáñg ná áápen ná kilmá'ñ simmín alá kuo teyyána iníya . ¹⁸Ilián abás duó Jáásoduon kí in dorá táári pii bá Wúo-sí kilma simmó pii nan-sí kwa yé-si kínéli. ¹⁹Ná ǵw ná kí kuro ǵri it-sí áa aisa Wúo-lé péégel ná kása dáín dió duó bi duó nyitti nás déén seejǵa kakkiré pii. ²⁰Namíe'ñ uuñ Wúo'ñ táári-si jitti á jaaba. ²¹Lótá nyét teyyé gé marañ koroní álán dñen namíe uu'ñ duó-sí jundí ná katíeña-lé poy. ²¹Ari tullé álán jaa bá ila-ii álán Mimon ná koró'ñ jáam-lé tuga jawñi, wala ǵri'ñ keer' íñ jalé ál seejǵa duño keer-sí jundí álán katíeña-lé poy. ²²Naná puttá-ii jǵa ǵri bi ǵri ál jí seejel dññi tasa kí Wúo'ñ. Duó asá bora patta káwe duó it asá in á tímelba ál janiyáni alá ila iri pii alá yé seetñyal alá see. ²³Marañ ábas duó ǵri gíla pii alá yé aam Wúo ban yé jani írí jábi ila ǵri'ñ ál yé aam idññi ná déén táári kí seejǵa ás tiyelba ná ǵri bi ǵri nás kí seejǵa á tiyelba bá katíeña-lé

Chapter 15

¹Kí ila seejǎ-lé kakkíre kaan in lon ǎlán ila kwa-sí ǎla seejǎ-lé nyónke gé ǎlán sí kányínti ná kíen nyúkínǎ-sí kirmel ná ǎlán dellín áiba ǎlán káin kilmanǎ-sí áiba. ²Naman ǎw ná kwa nyét káin ámpára seejǎkwa-sí kilmanǎ simmó káa ná díe-lé tullé-ii ǎlán yeen-sí seejǎ-lé kakkíre piá³Idíin ná Jáásodunjo dog déen suur-sí kilma simmó á piába, Naman innáln Domoboreña toya-lé in rimmen inji, nanyína ai lá jii kányínjol bá dúin iri poya. ⁴Idíin ná ǎri bí ǎri alá Wúo'η Toya-lé rimmen bá in rimmen ássín yeen guud pááli ná jirrmon dorá ná kí kuro'η janyíni iláin dorá Wúo'η domoboreña toyya iní ai lá jaigo iní. ⁵Ká ǎlán Wúo in jirrmo ná kuro'η janyi ǎlán suur asi tóg bain in dalá ǎla Jáásodunjo'η mitili-sí kǎri bulú. ⁶Ná ǎsán Bí kí kilma ná uto tog dáin Lonpii Jáásodunjo'η Wúo-sí muje baa. ⁷Jáásodunjo Yahúda ná Jára'η jaigo, Ná na surnas bitirinti niná aisába Biña-sí Jáásodunjo díre ǎsán Wúo-sí galaña béla. ⁸Idíin nás ká Biña-sí in kámin Jáásodunjo kwan táári dunjo ǎl kande ǎsán in pááli Wúo ǎl seejǎ-ii ǎsán bá in jabi jasína ǎl alá kíen Wúonǎ-sí kanniyeǎl seenǎ ge. ⁹Na ǎsán mat Jara Wúo-sí déen urman uu'η mujé káwe, Niná alá Wúo'η toyya-lé rimmen enǎ ká aisín muje kaa jara'η dió ká aisín lálilana nás kínkona-sí mujé áa. ¹⁰Na dog in belén Bí jara kí Wúo'η kwan kilmanǎ gí arra simmó inji. ¹¹Ná dog in belén bí jara nyét Lonpii-sís mujé báa ná lilaña gís báa álan kilmanǎ arra simmó inji. ¹²Ná dog Izaiya in belén Jesa'η atine ǎlán lonjola ná Yé ǎlán ná jara'η Kuri een, ná Jara ǎlán díen jagó déen iri aye. ¹³Aii sín Wúo asá jagó dee-lé tǎyal biña-sí kí kilma'η simmin sunǎ ná áapen piis piá díen seejǎ uu'η asá dee-lé bain ná ǎsán kí kuo Teyyána kuro Jago sírijin been¹⁴Kúin bǎrna! "Ká kí dúin dorol suur-sis dien ere in íge Kíen korola asá kí tullén piis benǎ kǎwí-sí nyét bain Bí kuro it sí bain ǎsán surnǎ-sí guud bawli. ¹⁵Maran Ká in domon-lé ila ǎri'η uu'η sunǎ warig enǎ ai ǎlan biña úgó, Ká ila tullín uu'η enǎ ná warig tereb enǎ ila ká Wúo iní. ¹⁶Alá Jáásodunjo tááridunjo jawe ǎlán Jara dunjo táári aa Ká táári in kaw in pǎgi asá kwa-sí belé tullé risin ila alá Wúo-lé ǎlán mat Jara ila gobbo asá Wúo tinel ila asá kuo Teyyá irel. ¹⁷Naná Jáásodunjo-lé síbbe aini ǎsán dúin Wúo'η táári-lé dongoré indélín. ¹⁸Ká á níba ǎlán ǎri tog dog irsinjo iláin paál ǎl dúin Jáásodunjo kí dúin dorá piá ila alá jundi ǎlán Jara ná Wúo-sí bagi káwe. ¹⁹Jáásodunjo in uu kí belén ná táárinǎ ná kí ósoma kuro'η ná útóna pirjerna ná Wúo'η kuo'η dorá piá. Main Jirusalm naman in joo ná ila ruôn jaago Ká Jáásodunjo'η belé tullé-lé tawar tárásín-sí aa²⁰Namá yé-ii ná ká dúin ǎréle in áa ǎsán kwa-sí belé tullé kawli lóo it asá kwa Jáásodunjo ás kalinba ǎlán duó keer' in ebéde'η iri á kutúmoba. ²¹Maran niná ǎl Wúo'η domoboreña toya-lé rimmen enǎ kwa ása déen' in á aaneba ǎlán kágila na kwa alá kelámmíeba ǎlán déen arra kurul. ²²Namá iníni ná asína sunǎ otóynjo ǎlán díe-lé ǎl. ²³Maran naa asá Ká in Ákuroña kúin táárinǎ ila nyétin ágé ná main kí Ayéna sunǎ wóeli ǎlán díe-lé oo. ²⁴Ká in sí áriti ǎlán innan asá kí díen Ákuro'η dió andel ǎlán Sipanía oo Ká in sí ǎigel ǎlán gí biña ǎgil ná aisín Bí bányinǎ ná kila oo iláin aisín díen rápinǎ kí tin ittírig kilma simmó piá. ²⁵Maran ká ná Jirusalm aní ǎsán Wúo'η kwa alá hila káin janyinǎ ǎl. ²⁶Idíin ná Mǎsig kwa alá Masadónia ná Akáya káin bat-sí surrmá-ii ǎlán kwa pugurana Wúo'η kwan dió-sí kányína ǎl Jirusalm káin Yeen-sí kilma simmó kénǎ ǎlán ila uu-sí káwe. ²⁷Ná kí see'η see ila díen táala á ǎsán kwa-sí kányínjal, iláin abá Jara kéle kíen Wúo'η kuo'η bora patta-sí arra sariga ge, Ná bá in lon dog ǎsán Wúo'η kwa-sí kí lóta kányínjal²⁸Abás in táári-sí áge ná kwa-sí in sungóna nyét dóna aa ila asá yeen-sí kǎrul, alá dorá ná Sipániya ánni ǎlán díe-lé ányó ná kǎgil. ²⁹Ná abá díe-lé yiyo ban Jáásodunjo'η bora patta komolmol kúmbo. ³⁰Bárnǎ ká igítinǎ kí dáin Lonpii Jáásodunjo'η dorá ná joninǎ dorá iláin ai lá kuo Teyyana inní ǎsán dui-lé bányinǎ dáin Lonpii-sí kǎum ná Ká-sí gís búum. ³¹Búum gís ǎlán gí Judiya'η seejǎ warig kwa-lé eréna á búlalba ǎsán Wúo'η kwa ila alá Jirusalm káin dúin Wúo'η táári-sí kinal. ³²Ná ǎlán Ká mat kí Wúo'η áre díe-lé kí kilma'η simmín oo ná kí Biña áápin kuro arra erenol. ³³Alán áápinǎ Wúo kíe kwa nyét ban. Eeyá

Chapter 16

¹Ká, biña dáin Niw pobe'η alá Kansuriya Masiḡ-lé Sanunduri. ²Ká ilégi álán sí Lonpii bitiré niná ál baḡin Wúo'η kwa-lé ná banyí gís janyí it ál yé dee-lé koini, idñin ná Yé kwa sunḡá-lé janyíni naman dúí-lé. ³Peresel-sí na Awela-sis donjá baní kúin ampára táarikwa asá Jáásodunjo-sí táári káwe. ⁴Yeen kien kuíña waí-les kásarenjés dúin uu'η Ká an nás yeen-sí assó assó kámin, maran Jara'η Masiḡ nyétin yeen-sis assó assó káminja. ⁵Peresla ná Akolo'η tón gís kila Masiḡ' in kwa-sis donjá baní ná dúin kondo Epántós-sis donjá baní ál Asiya'η kwan dió nyét Jáásodunjo wara seetio. ⁶Moo-sí gís donjá baní aisá Biña-sí táári tokké la piá. ⁷Kúin alá Andoroníkás ná Juniyas-sí gís donjá baní alá kie arra Tumná kánja. Ná kuréemana'η tasa-lé kwa nyét -sí kalja, Ná yeen Jáásodunjo'η karijulokwá dúin waar aín. ⁸Ampiliyat-sis donjá baní Duó ál ye-sí Lonpii-lé wóel. ⁹Urbana-sí donjá dáin ampára táaridunjo Jáásodunjo-é, ná dog Sitakos-sis donjá baní. ¹⁰Appilos-sis donjá baní Duó ál déen jonni déen arra kuro Jáásodunjo-lé. Kila kwa-sí gís donjá baní alá Irsobulus'in ton káin. ¹¹Dúin aála Hiradus-sí gís baní ná Jáásodunjo'η karijulokwa-sí ál Nirkos'in ton'in kwa gé Lonpii-lé. ¹²Tirpolana ná Tirplas-sí donjá baní kwa asá Lonpii-sí táári tokké káwe ná dog gís Pirisis kondo-sis donjá baní Duó asá Lonpii-sí táári tokké saw piá. ¹³Robos-sis donjá baní duó ál Lonpii jáno álán dellin déen ná dáin Iya-sis donjá baní, déen Iya ká dog ais in kera niná dúin Iya. ¹⁴Asínatakas ná Pilegon ná Harminos ná Patarobas ná Hermas donjá baní ná Jáásodunjo'η karijulokwa ál kien káin. ¹⁵Pilólogas ná Julías ná Nirsas ná Déen Niw-sis ná Olympas-sis donjá na baní ná Wúo'η kwa nyét ál kien arra káin. ¹⁶Sürna-sí kí kilma'η Tyyi'η donjá baní Jáásodunjo'η Masiḡ kwa nyét biña donjá kanía. ¹⁷¹⁸Ká biña gí igiti kúin bärnan ásán kila kwa-sí nini benel alá kwa-sí undi ná kanḡarína, ná kwa-sí kuganá seejái-lé kúreli námái Biña-sí kundie nás kila áwsa-sí konsa berel ása biwi. die-le karína belo. ¹⁸Idñin ná kwa kila táarína kinnin káwe déen Lonpii-sí táári ás káweba. Maran bá kien kidona'η oro káwe ná kí jirsino simmó kwa pattana-sí tabuna kámie. ¹⁹Duó bi duó dñen baḡin kelámí ná Ká bat gí dñen íri kilma saa simmó, Maran ká biña gí wóel álán ari tullé ere riya been ná ittin kuḡina pattana been. ²⁰Ná áapin Wúo baḡkien duu árit appá koni ná dáin Lonpii Jáásodunjo'η tullin ná kien bání. ²¹Ná Timos dúin ampára dog gí biña donjá inni, Kúin ála Josos ná Lokás ná Sosopara dog gí Biña donjá kannía. ²²Ká Tertos asá Pául-sí domon rim-lé káw riti Lonpii-lé gí donjá kanni. ²³Dúin jitiredunjo Gayas duó alá Masiḡ kwa nyét déen ton kisiña dog gí donjá iní. ²⁴Ná Erestas duó deem' in ḡubul tñayel ná Jartas dog gí donjá kaniya. ²⁵Yé taga gí jundi ná dñen seejía-lé puttó berel kí kila belé tullé'η dorá ál ká Jáásodunjo'η írsin ná kí tawar jawin dorá asá waar kí ayeña sunḡá julina. ²⁶Ná babára nás ila buta see kwan-sí tawar káwiye kí domonkwan rimmen dorá ná kí Wúo luut'in nurgu'η dorá kundie ná Baḡna nyét kiwi álán kwa nyét see kiel ná baḡi káwa. ²⁷Áw ila Wúo dellin ál déen dñin riya-ii galaña kí Jáásodunjo'η dorá kéen gé naman nin kee Eeye

1 Timothy

Chapter 1

¹²Ká Pául alá Jáásodunjo Ísa'η kuréme an kí Wúo dáin Jopódunjo'η núrgú'η dorá na kí Jáásodunjo Ísa'η núrgú'η dorá alá dáin jáigo-ii, in domon. ²Jí sí-ii Timos dúin Kwé seedunjo seejái-lé náis rimmen aw. Káilán tullin na urmin na aapin kanía alá Wúo Báa na Jáásodunjo Ísa dáin Lonpii-lé undula. ³Ká kurro gí aní álán Ipisa jáw iladio alá Ká Masidónia annñen, álán kwa dñi-sí kaḡi janí kwa-ssí seejáiña korrona ás kúnñitiaba. ⁴Na álán yeenja kaḡi janí ná tin kila aldina asá seenja á geba na kien wúona'η kona'η tururuna-lé adden á káweba. kila asá guldaña júrsa jáḡtía kí it álán wúo'η jopó'η járri-lé tin adden káwe alá kí seejái'η dorá índelín. ⁵Ná in kaḡijani'η aji bá iláin-ii ásán kwa joini káin, joini ál kilma ser na kilma'η tiyyin tullé na seejái ser-lé undul. ⁶Kwa dñi kin ḡuuda-lé karína killul ná tabuna belénja júrsa'η eré kawie. ⁷Yeen köeli álán Músa'η dáálí'η ḡuudpáálinjá ge, maran ás kaḡaba kaán-ii ná kirsina wala gal kaa úionjá ge ál yeen déen'in kí kilma'η palan kirsina. ⁸Kí in-sí kalun Dáálí ál tullé-ii abás duó yee táári tullé pii. ⁹Na kí illa Dáálí-sí kalun-si, ye-sí kwa wáriga'η uuñ á-iiba ná kayé, maran Dáálí-sí kwa kila-sis káyé ál yee baḡi á káweba inná : konsajaarinkwá na wúowarikwá naman kaḡienakwá na kwa ál-si kilmanja teyyána á kaḡinba naman asá seejái á kaḡinba, na kwa kila ál kien ábbaña wala gal Iyana-sí kirriwe naman asá kwa ál kuínjáikwá ge, ¹⁰na aḡlikwá-sí naman suurinjunúkwá, na kwa ál koya'η jabíjarankwá ge na piékwá na zuurkwá naman ari bi ari asá kí seejái tullé waddana gé. ¹¹Ille seejái tullé asá kí in Belétullé áámínja aila kaa Wúo galañan iní Wúo ál mujjé'η-ii. ¹²Jáásodunjo Ísa dáin Lonpii-sis assó assó ámin, aila kaa kurro iní, Iláin náí Yé kaa seejaidunjo jasa, namái jáánó ásán déen táári áa. ¹³Wúo in uu-sí piá ná Ká dog waar alá Jáásodunjo'η karijulodunjo á enaba nanyindunjo na táltilenjáadunjo na kalbatdunjo aána. Maran yé kaa urmin gís paalí idñin ná ká táári kí

illin na seejainwarin awa . ¹⁴Kaa daɓin Lonpii'n tullin sunɓa gi iri buɓi, ki seejain na joini'n dora kila al Jaasodunɓo Isa-le kain. ¹⁵In belé seekunɓo-ii nan nyettin jinn'n-ii illa ala Jaasodunɓo Isa daldin -lé éla asan katfenakwa-si jopo. Ka nama jittin'a'n jitti an. ¹⁶Maran in'in jin kená nais kaa urma kawlie, asan kaa ala katfenakwa'n jittin'a'n jitti aana, Jaasodunɓo Isa jirmo komolmol paali asan kila kwa-si mitil eer al kannia alan see keya na jain luut-si koomia . ¹⁷Na in Abakuri luut ala paasinba, na ala a lonitba, ba dellin Wuɓo-ii aw na baga na galana keen ge naman n'n kain ban kain Ee yaa. ¹⁸Timos, duin kwé, Ka in awsa gi anni asa ki in damunin aamin al dhi'in min toorig aane, na naa ala kin domona kari julɓ gaudpaalin'a piekwa-si nin ki kilmá'n puttin jero. ¹⁹Na alan in uu-si jaa, Joel asan seejai'n na kilmá'n tiyyin tullé-lé puttôn jui, ala kwa dii kawrinie nama dien seejai'n jaasinɓo-lé minen kin. ²⁰Kila kwa'n dfo Himinus na Alizandar gé al ka Jaiseɓ aa na Sitan-si dona aa, na asan in paali alan Wuɓo'n nanyin-si kase.

Chapter 2

¹Ká kurro gi anni ótá nyétin'ín waar álán dawaŋa jelló na jǎmas jǎum na kwa-sís jǎum na kwa nyét-sís assó assó jáa. ²namaŋ ábuŋo na kwa kila nyét ál kuriŋa gé álán jaiŋ aape na lúllá kaiŋ nás Wúo'ŋ ere tagiŋ sunŋá na baŋi káwli na álán kwa'ŋ tabúŋ útóná-sí kí anal tullê kaw. ³Na jǎum ininiŋ bat tullé-ii, naŋ dá'ŋ Wúo ál dáin Jopódúŋo ii-sí kilma simmó pii ⁴. Wúo kwa nyét-sí kóel ásán koponol na uusees kalŋa. ⁵Illáin ná Wúo bá déllin tog bir-ii na táasjaridúŋo bá déllin tog bír-ii Wúo'ŋ táas kí kwa'ŋ, na illa bá Jáásodúŋo Ísa-ii alá duldí eŋa. ⁶Yé déen suur-sí kwa nyét-sís jopó'ŋ temen jáá, alá illa tin tág'ín núnjídúŋo-ii ásán in paalí Wúo ála kóel ásán dúo bi dúo jópónó. ⁷Naa illa'ŋ uúŋ ká-sí namái tǎmbiedúŋo na kuréeme kawíe, na álán seeǎi na uusee-lé jáara'ŋ guucpáálí een. na in aísá ámin uúsee-ii na pié á iiba náis aw. ⁸Naa Ká Wóel kwakeya tin bi tin na lóó bi lóó ná seejǎikwǎ dorol kiní álán kǔmeli. Ná kin álán kwakeya kila gé alá jaiŋ illa kaŋ asá Wúo tiinel, na abá koŋa írí kǎgie álán kǔmal, ásán kilmá'ŋ tukkin kien kilmaŋa-lé á kaŋba wala gal ásán kí kwa kernan darma koró á kaŋba. ⁹Ká dog wóel álán yáaŋa baŋi'ŋ jurin kinítia, kila ál jammáila na taraas gé, ná in á lonba ásán sibiríná-sí kénykényá kawritia, wala gal siir'ín dagága na samit hǒrra'ŋ dagága kinítia wala gal jurin tárán kinítia. ¹⁰Maran in lon álán tááriná tulléná kawé, ila uú yáaŋa-lé taraas-ii alá in káminá ál Wúo-sí baŋi kawé. ¹¹Yáa áw nás útóná-sí kí maale na kí kilmá'ŋ táaye nyét iwi kila kwa'ŋ eré asá seejǎikwǎ-sí guud kúlŋie. ¹²Ká ás inelba ásán yáa duódee-sí guudpááliti wala gal ásán duódee-sí kurro'ŋ pii, yé álán déllin dirrig áw. ¹³Illáin ná main Adam-sí kewe namá lia Áwa-sí kewe. ¹⁴Na Adam-sí tabu á kámmieba, maran yáa-sí tabu kámmie ná katien-lé poí, namá katienadúŋo eŋa. ¹⁵Maran yáaŋa ásán iladio koponol alá dogólá keereli, abás seejǎi na joiní na tiyyin-lé kúttia, kí suurinorojǎá'ŋ dorá.

Chapter 3

¹In belé seekuŋo-ii : abá duó kee ná kóel álán maŋgkwă'ŋ wuon-ii ye-sí bás táarí tullê surma-ii . ²Na misŋgkwă'ŋ wuon bá ăw ná duó lóowari-ii, nan yáa tog'ŋ jaré-ii, nan , nan nín kí riin kee, na suuríŋorojádũŋo-ii nan nín kwa baŋi kawe, nan nín jir'Orédũŋo-ii, nan sín taga kwa guud pááliti, . ³nan nín kírádũŋo á iiba, nan nín durúdũŋo á-iiba maraŋ nán bugul-ii, nan nín guldadũŋo á-iiba, nán gal duó it á-iiba ăl sŋŋgoŋa suŋá kóel .⁴Duó ininiŋ ăw ná déen ton'ŋ kwa'ŋ oro táráasin pii na kéen dogólá-sí illa runyó ná yee baŋi kawe . ⁵(Abá duó á lonba déen ton'ŋ kwa'ŋ oro ay nín piá, yé Wúo'ŋ maŋgkwă'ŋ oro taga ay nín piá ?)"Yé ăw ná in á lonba inná duó alá Lonpii-lé naa dakki éla, idfi[n ná yé mat sín saa suŋá dongóré een námás i kande inná janíon inná asá Anyádiinátabu-sí kándé . ⁷Ăw ná duó illa-ii alá kwa maŋgkwă'ŋ paál dog baŋi kawe, álán suur-sí óoraŋa-lé á jábiba námá suur-sí Anyádiinátabu'ŋ záragán jábí. ⁸Indálán dog, maŋgkwă'ŋ sanandura álán kila kwa gé alá kwa yeen baŋi kawe, nan sarbâjeŋa ágeba, na álán kíen sŋrŋá kira'ŋ jaba suŋŋá-sí á kanniaba, na ásán baŋiwari'ŋ ótáná'ŋ jummo-le ás kaigeliba . ⁹Na yeen ăw ná dáin seejâi'ŋ uŋsee alá tawrá kawie-sí kí killmá'ŋ tiyyin teyyâ puttó kéeli . ¹⁰Yeen-sí maindin bán karre, abá kummé nás lóom á kaŋba námá indin kundia ná maŋgkwă'ŋ sanandura kinj. ¹¹Na indalan dog, maŋgkwă'ŋ sanandura'ŋ yáaŋa baŋi'ŋ gé nán yáaŋa kila á geba alá kwa-sí kéndeli, na álán kí riin kaŋ na álán ari-lé alá kawe seejâikwă ge. ¹²Maŋgkwă'ŋ sananduran álán yáakwê tog bir'ŋ jare-ii nan nín kéen dogólá ná déen tonŋkwa-sí táráasin tiel. ¹³Ilâin ná kila maŋgkwă'ŋ sanandura ăl táarí taraas kawe bás suur-sí lóo tullê kummítia nan dog-si dŋen seejâi-lé Jáasodũŋo Ísa-lé puttójeen appâ kummítia. ¹⁴Ká aigel-sí álán naa dakki êl ná jì-sí agíl, maraŋ áisa jì-sí kin ăwsaŋa rímmen aw, ¹⁵Lián abá ká dírró áa, in domon állán júndí nás jíwí kwa ay lón ásán sŋrŋá-le amal ay kaŋ Wúo'ŋ tonŋkwa'ŋ dió ăl Wúo sállâ'ŋ maŋgkwă ge, ăl see'ŋ ebebe-ii nan déen tíbó-ii. ¹⁶Duó á keba álán in úriní tahin'ŋ bŋtu ăl appâ-ii Jáasodũŋo kwa-sís kí suur lónóla, na ye-sí Kuo Teyyáŋa gé ná wărig rául, na ye-sí melega jágíle, nan bárúná'ŋ dió déen'ŋ tãmbie kawe ,nan daldin'ŋ dió ye-sí see keyé, namás írí galaŋa'ŋ dió káarie.

Chapter 4

¹Kuo Teyyaŋa térrin in beléŋa soga karikwă-le kwa dīi álán seejăi-lé karīŋa kellol, námá kien sūrŋá-sí kabe ná Kuo jittīŋa-sí alá kwa-sí júúlen pie na ányádiŋŋa'ŋ gūud-sí kannía . ²Gūuda kininiŋ kí júúlejăa'ŋ píekwă'ŋ dorá úndula . Díŋ kilmá'ŋ tiyyin in wia inná alá kí dāwra tokkê kúyê . ³Yeen kwa-sís kaareli ás'ŋ yáŋŋa kannía nan dog kwa-sí nūŋ dīi-lé keseli alá Wúo tééré álán kila kwa alá see kééli na asá uūŋsee kalŋa kí assójăa kaame . ⁴Ilâin ná ari bi ari-sí ná Wúo tééré bá tullé-ii nán ari á keba álán kaareli abás kwa kí assójăa kitirīŋtía, ⁵Idīŋ ná yé kí Wúo'ŋ belé na assójăa'ŋ jūum teyyá eŋa. ⁶Abás jí bārŋa-sí kin otá jiimel, jí bāŋ Jáásodūŋo Ísa'ŋ táaridūŋo tullê jaŋ, inná ál kí seejăi'ŋ belé na kí gūud tullê jurnyŋ, illa ál jí kārī júlo . ⁷Ná áldíná júrusa na áldíná hōŋŋa-lé karīŋa jelló, bá máán āw ná dīŋ suur-sí tagīŋ-lé jigé. ⁸Illâin ná suur'ŋ júskūŋó nisil-sí ittí kee, maraŋ tagīŋ otá nyét-lés nisil kee. Yé kí nisila gís jesel in jaiŋ-lé na illa jaiŋ ál úndul. ⁹In belé ál ká ássândin waa seekūŋo-ii nan nyétin jīŋ'ŋ-ii . ¹⁰Kí see in'ŋ uū'ŋ-ii ná Kí tokké sáw táarí kaw na kaŋ ná tokké sáw kúnyin, illâin ná ká dáin jáigo nyét Wúo sállâ-lé kaá ál kwa nyét'ŋ jopódūŋo-ii na galla kila kwa'ŋ ál ye-sí see kééli. ¹¹Seejăikwă-sí kin āwsaŋas jáwli aisa jī rimmen āa, na nūrgú janni álán indála kawē . ¹²A jundiba áisán kwa nūŋi keépeli, ilâin ál jí kwê ittí jaŋ, maraŋ seejăikwă-sís kí dīŋ belé na amal na joiní na seejăi na sirrin mitl jeen. ¹³Namaŋ nín ká áŋŋa dīŋ tin na kuro Wúo'ŋ domboreŋa Toyya'ŋ ardīŋ-si janí, ná Wúo'ŋ belé-sís kwa-sí déén arrá jerénél, na kwa-sís gūud jáwliti . ¹⁴Kuo'ŋ dol-sí nūŋi as jāaba illa alá dīŋ-le kee aila jī kanie tin-lé alá domonkwă kirsīŋul na masīgkwă'ŋ tabuŋ kien koŋa dīŋ írí kayé. ¹⁵Kin útóná-sís táarí táraásin jáa, dīŋ suur nyét kin útóná-sí janí, illâin álán duó bi duó dīŋ jutúmonó jágí. ¹⁶Dīŋ jaiŋ'ŋ dorá-lé na dīŋ gūud-lé báal jaa. Bá āw ná kin útóná-sí jaw, illâin ná abá kin útóná-sí jaw, jí bá sín dīŋ suur-sí jopó na kila kwa ál dīŋ belé kelkaame.

Chapter 5

¹Duóbain-sí kí kuro a jupúriba, marañ bá kuro janí ála yé dññ báa-ii. Na dogólá keya dollê-sí in jǎi inná kññ bārña, ²na yáana toya-sí gal in jǎi inná kññ íyana, na dogólá kani dollê-sí kí sirriñ asitóg in jǎi inná kññ kani. ³Na birmíta-sí baǵi jáa na jányíni kila alá kí seénsee jányíni kōeli. ⁴Marañ abás birmít dogólá wala gal atineja kee, yeen maindñ bá ǵw nás kíwíal álán dññ seeǵǎi-sí táárí-lé kaye na dññ tonjñkwa'ñ oro kawe ná kí in dorá álán kíen wáña na toya-sí kíen kuro kawía. Idññ ná in yé-ii ǎl Wúo-sí kilmá simmó pii. ⁵Ná birmít ǎl kí seénsee jányíni kōel na ǎl nyét dññ saí bá déén jáǵgo Wúo-le jáwrití, na kéén dawaña na juma-lés kí luul na tóó ǵtí. ⁶Marañ birmít ná déllin déén tabún in jáwrití álán déén suur-sí kilmá simmó piá bá waitól-ii naman iladio alá sállá-ii. ⁷Kwa-sí kin ǵwsanjas jwa, álán illa kiní nás lóom á kañba. ⁸Na abá duó kee nás kéén aala-sí tááriná ás piiba, na galla kila ǎl kéén aala dakkiná gé, yé bá seeǵǎi sí-ii ná irel nan máán illa duó-le suná jitti-ii ǎl seeǵǎi ás keba. ⁹Birmít-sí álán kila birmíta'ñ táara-lé kaye alá jányíni kōeli na illa een ásán kí ótóná kányínial, bá in lón kéén áyéná álán weyyéná osondúg'ñ dññ á geba, na alá bá déllin jaré tog'ñ Yáankwé kéná. ¹⁰na kwas túllén kalan kéén tááriná túlléná'ñ ere ǎl piá alá dogólá runyo na kwa-sís tñré na Wúo'ñ kwa-sí tarña lio na tansañakwá-sís nyíni na uur tááriná túlléná'ñ órréná nyét-sí inni. ¹¹Na inná birmíta dokkéná-sí táara-lé a jaaba. Idññ ná dññ saǵyñ suná illa bará nín jündí ná Jáasodunjo-le karra kawñial námá koinjial ásán kial. ¹²Indalan námás súrña-sí jansa-lé káárial, idññ nás dññ jaasi waarkunjo-sí kaǵar. ¹³Illa'ñ paál, yeen jukkin-sí kíwíe, ná toña'ñ táasa-lé kilonje. Yeen déllin jukkoná á geba, marañ dog kwa'ñ giba kawe nás súrñá-sí kí kwa kerná'ñ jain'ñ ǵtóná dóña suná kawe. Námá ǵtóná kila káminá alá in á lónba álán káminá. ¹⁴Na naa ká wōel birmíta dokkéná-sí ásán kial ná dogólá kaare na kíen toña'ñ oro káwa ásán gáarim dorá á búloba ná belé jitti risínó. ¹⁵Illáñ ná birmíta dokkéná dñi námán dóra kurul ná Sitan-sí kari kúlul. ¹⁶Na abá yáa kee alá seeǵǎidunjo-ii nás aala kee alá birmíta gé, illa yáa bá ǵw nás kila birmíta-sí nyíni álán masǵkwá-sí kíená-sí á itabba ásán masǵkwá taga kila birmíta-sí kányínial alá jányíni kōeli. ¹⁷Na masǵkwá'ñ tabunja asá masǵkwá-sí túllé tabún káwítia, álán ǵw ná baǵijáa'ñ ge na ǵw nás dúléná túllé kerénéli. Na galla kila kwa alá táárí tokké sáw kawé álán Belétullê-sí tawrá kawía nás ǵwsas káwlítia. ¹⁸Idññ ná Wúo'ñ Domboreña Toy in beléná, "Jí nuun-sí gambut ǵtó as jaaba alá diiron'ñ írí ilon álán kaan lǎddí," na Tááridunjo in lón álán kéén dduléná báw. ¹⁹Illa dǎlme as jiba alá masǵkwá'ñ tabu-sí írí kabítíaba, bás déllin illa dǎlme-sí jñn asá kññkwá kwa ǵw wala gal iis kee. ²⁰Na kwa kila-sí ǎl kítena kawé bá ǵw ná kwa nyét'ñ tabún gúrgúren káwa, na in bá illáñ-ii álán kwa kerná-sí kalí tñi. ²¹Ká jì-sí Wúo na Jáasodunjo Ísa na melega kila ǎl kaǵar'ñ dair-lé gi núrgú anni álán kin ǵwsanja jǎi. Kwa nnyét-sí kí dóñá tog jǎi na kerker ás jáaba. ²²Na kájñen a jeenba álán kññ konja duó'ñ írí jaa ná Lonpii-sí janí álán masǵkwá'ñ tabu een, na kí kwan kíen katíenja sádígen as beenba. Dññ suur-sí ser jǎi ²³Koro déllin á jabunja, marañ koro itá dñña jaam áísán ddio nñ'ñ jáwni-lé nyíitía, illáñ náis jì-sí saa ireli. ²⁴Kwa dñña'ñ katíenja téyyân lónítia ná yeen-sí mín ássá janíonaa kerénéli ná jansa'ñ tin ás táanaba. Marañ kwa kerná'ñ katíenja bá lia lónítia. ²⁵Na kí illa dorá tág tááriná túlléná dog bát táárasín lónítia, naman kila ǎl kit gé alá túllé á lónítíaba, á sín júbííaba.

Chapter 6

¹Na kwa kila ál koya gé, áw nás in kalña kíen sagala ál bagijáa nyét'ín ge, álán duó á keba ná Wúo'η kona'η na dáín guud'ín írí kí jittín rísín . ²Kwa kit asá sagala kila káin ál Jáásodunjo'η karíjùlokwa ge kíen sagala-sí bagi itti a kaweba illáin ná yeen bárná gé. Máán bá in lón ásan yeen-sí táárí tullé káwa, idíín ná kwa kit asá díen táárí illa-lé bora kaame bá dog seejǎikwá ge, nan kondóná ge . Kwa-sí kin áwsan'η guud-sí jáwli na díe kurro sunǎ janni. ³Abá duó kee nás seejǎina korrona páálí, na yé dáín Lonpii Ísa Jáásodunjo'η seejǎina tulléna na guud'ín jáwli asá kí tagín áámíná-sí ás tiinelba, ⁴yé bá duó illa-ii asá dunarin suúr suná ena ná ari tog'ín arrá á réenélba. Déén kilmá bá rúbba-ii ná kóel álán najurujín na guldana pii. Na in namá yé-ii nás kilmá'η pukkan na kórǎ na nanyina na gílaná jittíná úndul, ⁵na guldana alá á kúreliba alá kila kwa-lé úndula na asá tabuna jittíná káin na uúnsee-sí kie. yeen kíen tabuna-lé in kawritia tagín ál dorá tullé-ii ásan kie nisil joomí. ⁶Kí see tagín asá kí giina laddínul nisil appá-ii. ⁷Idíín ná kí daldín-lé ari tog dog ás kélaba, walá taga déé-le ari tóg dog án kabúnba . ⁸Naa abás namé na jarina kain, kí kila ótá-sí ásan bá kí giina kibí. ⁹Maran kwa ál kóel álán kawáa kin bá júgo-lé na zágán káwítia na nanyina jittín na ullín sunǎ-lé káwítia kila asá kwa-sí páanenjeen na jáásino asitóg-le dúitía. ¹⁰Illáin ná songona'η joini táásíná jittíná'η orrená nyét'ín díín-ii kwa díi káin na sòngona'η suná kallíná, ná seejǎi-lé karra kawné ná súrna-sí kilmaná kí pendená sunǎ káwyé. ¹¹Maran yédué, jí ál Wúo'η jan, kila útóná nyét-le karina jelló, ná kin dína-sí kari júlo, warigin na tagín na seejǎi na joini na jirmó na bugulin. ¹²Seejǎi'η deer tullékwán jéero. jain lút-sí púttón jǎi. jii káánul gí ásan jain lút illa tin-lé alá kúníkwá sunǎ'η tabún díín seejǎi tawrá jawí. ¹³Na ká jii gí wásen aw Wúo'η dair-lé ál ótá nyét-sí jain inni, na Jáásodunjo Ísa'η dair-lé ál Pontas Pilat'ín tabún déén seejǎi tawrá jawí, ¹⁴álán in dáálí-sí bagi jáa ná sín korron wala gal jáwýia á jiaba naman nín illa soog páágó ál dáín Lonpii Ísa Jáásodunjo lóní. ¹⁵Na déén jalnjo-sí ásan illa tin tág-le Wúo éla. Na yé mujé jáa'η-ii na kuri bá déllín yé-ii nan ábakuri-ii nan sagala'η Lonpii-ii. ¹⁶Duó bá déllín yé-ii ná á waitelba na yé lóóteyyá-lé kee illa alá duó tóg dog taga déén dakki á sín jígíníba. Dúldi á keba ná tooíg yee jágíla wala gal álán taga jágil. Na áw bagi na kurro lúta ná kéén ge Ee yáa. ¹⁷Kila kwa-sí wásen jáa ál in daldín-lé kwaáa gé álán kandaga kundía na álán díen jáigo kawajín-lé á kawritiaba, illa asá péllét jalun á keba, maran ásan Wúo-lé kóna kuúgeli ál ari bi ari-sí sunǎ inni álán kilmaná simmó iní. ¹⁸Na dog wásen jáa ná úyóná tulléna sunǎ káwa ná kítááriná tulléna kawáa kin, na álán janíkwá ge na kí kilmá kóeli álán kí kwan ótáná kengereli. ¹⁹Naa kí in dorá yeen ásan kíen súrna-sí máala gúbúl kaye, álán soga tabukwá'η ebede kakkíre-ii . Na lián álán illa jain-sí púttón kéyal alá seekunjo-ii ²⁰Hái Timos illa ari-sis jáano aila dóna kayé. Beléná járúsa na ullín'ín gorrena'η oró juró, kila ál kwa kí dorá korron guud karía. ²¹Kwa díi namás illa guud-sí kine, indalan namá seejǎi-lé kurul ná kúne. Áw tullín ná kíen ban Ee yáa.

2 Timothy

Chapter 1

¹Ká Pául, Jáásodunjo Ísa'η kuréeme kí Wúo'η áare ena, aila ádden piá álán illa jain-sí tawra awí ál káiní asá kéén karina Jáásodunjo Ísa-lé tiili. ²Ká namás in domon Timos dúín kwé kondó-sí rimmen aw. Kailán Wúo Báa na dáín Lonpii Jáásodunjo Ísa tullí'η na urmin na aarin kanía. ³Ká Wúo-sis assó assó ámin, illa ál ká kí kilmá'η tiyyín bagi aw inná ál kúín wóna bagi káwe, ká Wúo-sis kúín jǎuma-lé tettebe assó assó ámin kí luul na tóo abá gís díen'ín lónóle . ⁴Abá gís kín kola'η lónóle, ká bá kí zindíe wóeláilán agíl, ásan mat ká kí kilmá'η simmin pis een. ⁵Na ka-sí báis díín seejǎi suurbáas'ín lónítia, illa ál waar díín abo Lois na díín Íya Únike-lé kéná, na ká in-sí ibínti illa seejǎi ál dog díí-lé kee. ⁶Na in'ín wu'η ká jii gí nugusug aw ásan Wúo'η dol-sí así keer juo illa alá díín díó kee, illa ál kí kúín kóna'η julpó'η dorá díín díó kee. ⁷Iláin náí Wúo kina kalí'η kuo áí íniba, maran namái kuo'η kurro na joini na suuríjorojía.íní. ⁸Na naa péllét tabu á gis túfiba ásan kwa-sí dáín Lonpii'η núnídujo jeen, na walá dúín uún tabu áis túfiba ál Jáásodunjo'η uún túmá ain. Maran-sí kí Wúo'η kurro Belétullé'η uún dúí-le miine-lé jaldínó. ⁹Wúo jopo gís namái kí tarí teyyá taría álán kéén kwa keen, in á lónba ál illa ari'η uún-ii ál kí káa marran déén aji na tullín'ín uún-ii . Na in tullín kina bá gi Jáásodunjo Ísa-lé kané main asá tin á tunba. ¹⁰Maran naa in tullín kí dáín Jopóedunjo Jáásodunjo Ísa'η Jalonla waardunjo'η dorá lónóla, ál wáy-sí paaso nás jain na wáyínwarín éla ásan kí Belétullé'η dorá nyétín iwíní . ¹¹Ná Belétullé'η uún, kaa tamíedunjo na kuréeme na guudpáálí gí kawía. ¹²Belétullé'η uún-ii na ká naa ain ná mííne indel. Maran dog déén uún tabu áis túfiba, idíín nás ká alun kii sí-ii ná see éél, na ká in-sí ibínti yé ása illa ari-sí taga jaan aila kaa íní naman nín Jansánsoog páágó. ¹³Na Jí illa guudd

tullê-sí ăl dúí-lé keljámi púttôn jǎi. Na ăw ná dǎ-le mitl-i ălǎn kǎri jǎlǎ na ăw ná innálan kí sejǎi na joiní jaw ăl Jáásodunjo Ísa-lé kǎin . ¹⁴Na ıla kosmon tullê-sis jaáno aıla jii kí Kuo Teyyána'ŋ dorá kaníe ıla alá dáin dió kee.¹⁵Jǎ jalun-sí Ásia'ŋ akúro-lé kaa kwa nyét gi dǎldǎle kundíe. Pigilasın kí Harmoganas dog gí dǎldǎle kundíe . ¹⁶Kasân Lonpii Onesparas'ŋ tonǎkwa-sí uram paali, idǎn ná yé kaa gǎn kǎrrég jǎndi náí kǎrro ééríná na walá dúin tumna'ŋ jain'ŋ ău tabă á sǎn túttǎniba. ¹⁷Maran albá Room innân paago, báí kóiní kóiní naman gís búló. ¹⁸Kalân Lonpii mǎnne ínı ásân Jansǎsoog'ŋ írı Lonpii-lé urma búló! Na jǎ túllǎndin-si jalun yé kaa Ipisa kí korǎn sunǎ ay gís nyíiní.

Chapter 2

¹Naa jí dúín kwě, áw náí kurro kí illa tullín'ín dorá éérínólal alá Jáásoduno Ísa-lé kee. ²Kila guuda alá jí dúí-le Kúnfkwě sunjá'ín tabún keljámi, kila kwa amana-sí dóna jaa alá kwa kit gé ásán yeen dog taga kwa kerna-sí káwlí. ³Dúí-les miine-lé jaldínó inná Jáásoduno Ísa'ín kaldag tullé. ⁴Duo ál táarí in pii inná kaldig, kérég'ín jain'ín útóná-lé ás níñba, maran uu it pii álán déén òrnan illa-sí kilmá simmó piá asá yee kaldan-lé keere. ⁵Innála dog abás duo díg tarríg in pii inná júskúnodun, yé kóosjêlduno'ín sáas ás bóitiba, naman sín kí kila korana tarríg piá asá kwa kawé. ⁶Rayduno ál gaddám-ii yé bá áw ná kéén taáná kwa'ín waar réénél. ⁷Kin útóná-sí tabún túllênđin jaa aisa ámin, iláin ná Lonpii bá gí sín jii kin útóná nyét'ín arrájarân paalí. ⁸Áw náis in lónítia Ísa Jáásoduno-sí ása waitólá-lé sállá káwe, na yé Dăud'ín atineja-lé kéná. In bá yé-ii asá ká dúín Belétullé'ín dió guud áwli. ⁹Belétullé'ín uún-ii ná ká mínen allín naman gís lóo it-lé péégél náí kí nyírríná kireli inná janíon. Maran Wúo'ín belé á riginelba. ¹⁰Na naa ká kila kwa'ín uún ál Wúo jáánó útóná nyét irmel ásán mat yeen dog jópónó koomíe ila ál Jáásoduno Ísa-lé kee nás galaña luut úndul. ¹¹In belé seekuno-ii " Abá kí kí Jáásoduno arrá kúsá, kí dog bán kíen arrá kain. ¹²Na abá kirmel, kí dog bán kíen arrá tonkuri kái. Na abá kí yee kaaríní yé dog bá gín kina úriní. ¹³Annan dog kí seejăikwă káin, iláin ná yé déén suur taga án úriníba. ¹⁴Kaw-sí náí kin útóná'ín nugasug jaw aisa ká waa. Na Wúo'ín tabún-sí sáwgen jaw álán beléna'ín uún gulđana-lé á karíaba ila uu nisil ás keba, nas bás kila kwa-sí jáásino úndul asá kelkaame. ¹⁵Kín tulléna'ín tullé jáa álán đín suur asá uúnsee'ín belé-sí kwa-sí déén arrá tárásin réégél. ¹⁶Beléná júrsa na ullín'ín gorrena'ín oró juró. Idín ná kwa ál díe-le karítia bán daar Wúo-lé karra kawnía. ¹⁷Kíen gorrena bán in nyáálíníal inná dáipuyá. Na kila kwa'ín dió Himinusín kí Peietas gé. ¹⁸ál uúnsee-sí soor kaníe. Yeen namá in kámína sállájeen ál el nás beto, innála namá kwa đí'ín seejăi jitti kawé. ¹⁹Maran Wúo'ín siyyín kérég bá in kakkíre kúrel inná dorgí'ín đító, ná dée-lé rim kí jégérgéro kégérgérol, " Lonpii kila kwa-sí lon-sí ál kéén ge" na Dáo bi duo nás Lonpii'ín kona-sí tñnel bán korrona'ín jáa-lé túga píní. ²⁰Ton appâ-lé maúna ál káin déllín siir na podda'ín á geba, maran kurúná na daalu'ín dog káin. đíi namá bagi'ín ájína'ín gé na đíi gal na ájíná hõona'ín ge. ²¹Na naa abá duo díg déén suur-sí táarína hõona-lé teyyá pii, yé bán māun it een ásán kíe bagí'ín ájína káwa, na ál teyyá kawé ná déén Sagal-lé tullé-ii na asá ájíná tulléná'ín órréná nyét'ín jáa-lé áslén káwe. ²²Júrená'ín surmana jittína-lé día jui, namá warigin na seejăina joiní na dóná-síjurrên, kí kila kwan arrá alá kíen kilmana sera Lonpii-sí bagi kawé na kumelis. ²³Ullín'ín na illín'ín gulđana'ín oró juró, idín nás jí jalun yeen ása gulđana jagítia. ²⁴Na Lonpii'ín koy in á lónba álán gulđan-ii, maran bá áw nás duo bi duo-le áwáy kee nan sín taga kwa guud pááliti nan nín jirmóduno sunjá-ii. ²⁵Na áw ná duo bugul-ii iladio asá kwa kit-sí kíen korrona jáwnel asá uúnsee-sí konsa kééréli, mat nín Wúo paraga íní ná túúben kíní nás uúnsee kiwe, ²⁶Lia námá kíen jaima w[ríga-lé káin]al ná Ányáđiínátabu'ín zargán kurol. Ányáđiínátabu ál yeen-sí tño ná jundí ná déén áare-sí kawé.

Chapter 3

¹Jí ǎw nás in jiw, soga ƙarikwǎ-le álán tina tǎráŋa élal nás tanasân píssin ƙain . ²Kwa bán déllin ƙien sŭrŋa ƙœli nan nín sôŋgoŋa'ŋ joinikwǎ kinji nan sín dongóré kindeli nan nín kandagána gé nan nín ŋannyinkwǎ kinji nan nín walina-lé baǵi ƙǎa nan nín idugijurunya kinji nan sín seejǎi á ƙainba , ³nan sín joini á ƙainba nan nín suur-sí áápen á kaweba nán nín suur kéndéli. Nan sín suurinorojǎa á ƙainba . nan nín aasina gé nan nín ari alá tullé-ii á ƙœliba. ⁴nan nín ƙaribootókwǎ gé nan nín kwa túusenja ƙain nan nín ƙien sŭrŋa-Sí saa sunǎ írí kawritia nan nín kilma'ŋ simmin-sí Wúo-lé sunǎ ƙœla. ⁵namás paal'in ere tagina kalŋitia maran námá tagin'in ƙarro-sí kaareli Kwa kinnin-lé éngéren jeen. ⁶Dien dió dŋi kwa'ŋ toŋa selem selem in kannia ná yáŋa kilmaŋa nyokkēŋa-sí tabuŋa kaame kila alá kí ƙitēŋa kattábina nan-si ŋaanyina jittina'ŋ orrenǎ nyét argitia . ⁷na kinnin yáŋa kéréreg guud kawē maran péllét kotóina álán uŋsee'ŋ arrǎ kerénéli. ⁸Inná asá bá Janesin kí Jamberes Músa-sí konsá káaré, na kin kwa dog-sí uŋsee-sí konsa kééréli. Na yeen kila kwa gé ǎl kotóina ásan útónǎ tullé kárritia na dien seejǎi tóin ásan kí jarri arrǎ inji. ⁹Maran dog tabuŋ ninnalan ǎn ƙainba iláin nás dien ullin-sí duó bi duó lon inná asá bá kila kwa ǎw Janes na Jamberes-sí ena. ¹⁰Maran jí dúin guud na dúin jain'in dorǎ na dúin aji jain-lé na dúin seejǎ na úin máálenjeen na dúin joini na dúin jirmó . ¹¹Na kúin tált'ilenjeen na kúin míineŋa kila aisa kaa intaki na Ikinum na Listara inji-sí kí seénjain ƙarijǎl. ká kin táltilenjeen-sí armo na Lonpii gí dŋe-lé nyét rááŋa . ¹²Na kí belēŋsee kwa nyét ǎl ƙœli álán Jáásodunjo Ísa-lé tagin'in jain ƙain, bán tátilen kinji. ¹³Maran kwa nán yeen-sí júulen káwa. ¹⁴Maran ǎw ná kí uŋsee jain illa asá jŋwí na púttōndin see jéyá, iláin nás jí jalun kila útónǎ-sí kii lé-ii nás jŋwi. ¹⁵Mín asá itti jainǎ Rim Teyyáŋa'ŋ arrǎ jerénéliŋi aila taga riin innia illa aisa kí seejǎi'ŋ dorǎ jopónó-le dúiti seejǎi illa alá Jáásodunjo Ísa-lé kee. ¹⁶Wúo'ŋ Domboreŋa Toya nyét-sí Wúo upura álán guud'in jǎwli na ƙalŋjaní na Jaáŋo na warigin'in júlni'ŋ nisila gé, ¹⁷álán Wúo'ŋ duó mat asitóg páárinó na dóldólen een álán táári bi táári tullé-sí piá.

Chapter 4

¹Wúo na Jáasodunjo Ísa'ŋ dair-lé Ísa ál dúti álán sállánja na waitlóló-sí jánsá jaa, na kí déén jalŋola na kurin, ká kí kurrá gí ígiti, ²álán asil jáw álán tin dom-ii wala dom á-iiba, dorá korronj na seejãina korronja-sí jupúrí na jaáŋos. Marañ kwa-sí kurro janí iladio asá yeenja-sí kí jirmó sunjã gũud jáwlíti. ³Tin nín èl alá kwa seejãí tullê-sí kel á kaameba. Marañ máán námá kienj ñaanyinja jittinja-sí kari kúlal námás ñienj táas-lé gũudpáálínjá kélal .Na kin gũudpáálínjá bán ari it aañal alá kienj kíló nyiinólá kóeli álán kelammía . ⁴Yeenj kienj kíló uñsee-lé nín karraa kawía námá aldínjá júrsa-sí kari kúlal. ⁵Marañ jí áw tina nyét-lé ná ñíñ suur'ínj oro jaw na miine jirmó na jáwliidunjo'ŋ táári jaa na kíñj táárinjá nyét-sí jáge alá Wúo'ŋ tááridunjo jan. ⁶Illáin ná dúin jainj-sí in kinynye inná jaba'ŋ góbbo, na dúin wáy'ínj tin dakkis piá álán èl . ⁷Ká deer tullêkwanj ééro na ká addí'ŋ addi ákkía na seejãí-sí púttòndin eyá. ⁸Na mín íne tabúnj ka-sí wariginj'ínj sáas gís gúbúl kayé. Ká illa soog, Lonpii ál Jansadunjo wárig-ii kaa gínj yee ñulénjá ínì, na déllinj ka-sí á-iiba, marañ namanj kila kwa nyét-sí ál kóela álán yee kagíla ná lónjola. ⁹Kíñj tullénja'ŋ tullê jaa álán dúl-lé waar waar jéla. ¹⁰Dimas idíñj ná yé in ñaldinj'ínj otánjá saa sunjá kóel namanj gí kaa báas piá ná Tisilónika nyanjá. Keresen Galasa nyanjá na Táítas ná Dalmata nyanjá . ¹¹Bá déllinj Lúg-ii ná kíe kanj. Áy Maag-sí joinj nás jéla, idíñj ná dúin wáonjáá-íle dúl-le jányin-ii ¹²Ká Tukás-sí Ipisa áddenj áa. ¹³Ná abá jündul bás illa dilli'ŋ garambúbú. asá ká Karpos undí ál Tírús kee na kúinj domboreja jolólé na galla kila murula. ¹⁴Illa miir Alizandar kaa gís útónjá jittinja saa sunjá piá . Lonpii ari it'ínj nín dängá báw ál yé piá . ¹⁵Jí dog ñíñj sábbá áw ná déénj uu-lé baal jaa, idíñj yé káinj domonja-sí saa sunjá kí zindie konsa keera. ¹⁶Dúinj suur'ínj jaari waarkunjo-lé ñuó tog dog á élaaba áísánj nyiinj, marañ ñuó bi ñuó báí ñaldíle jündí. KALân KIN Katienja-lé yeenja-sí írí kabálba. ¹⁷Marañ Lonpii dúin-sí sábbá keera namái kurro ínì álán kí dúinj dúinj dorá domonj nyégérég tawrá jáwínj ná álán jáara nyét kelkammía . Na Ká mwaré'ŋ-sí uúnj oponjo. ¹⁸Lonpii kaa gí sínj gífrejeenja jittinja nyét-lé jopó náis déénj jaawil'ínj kurin-lé tulléndin jee .Áw na galaŋa Lonpii'ŋ ge namanj nín káinj bán káinj. Ee yáa. ¹⁹Peresila na Akuila namanj Onespars'ínj tonjñkwa-sís dúinj dónjá jaagó. ²⁰Irastás Korinis oonjo na Toropimas-sí Miletas undí ná wajân kénjá . ²¹Kíñj tullénja'ŋ tullê jaa álán íne dili'ŋ sogá'ŋ waar jaagó. Ebulus gí jii dónjá inni namanj Pudinisinj kí Linos na Kaladía namanj Jáasodunjo'ŋ karijúlókwá nyét gí bát dónjá kannía . ²²Kalân Lonpii kí kíñj kuonj-ii. Na tullin ná kienj kwa nyét banj Een yáa.

Hebrews

Chapter 1

¹Tóoríg Lonpii bás káinj wáonja domonkwé-sí risinjo, kí koranj sonjã kergel, ²Marranj soog'ínj kari kwanj-lé, kinja-sí gis risinj kí déénj kwé'ŋ dorá, alá jündí álán kéénj mirona nyét ge, alá yeenj-sí jíima álán kéénj táári kwá ge. ³Yé-ii ná déénj mujjé úlmóla kí Lonpii'ŋ galaŋa, miin déénj jainj juunj-lé. Yé dog otánjá-sí nyéttinj lóotog jáákí déénj belé na kurro. Lia alá yé katíienj-sí paaso, yé dónjá súru'ŋ eré oonja Sagala'ŋ Sagal írí. ⁴Na yé jáánó nanj melega-lé sonjã tullê-ii kí jarri alá enja nanj kéénj kona-lé alá káinj. ⁵Iláin ná tagi ás búlínjiba melega-lé: "Éla dúinj kwé, in soog-lé alá kaarinj" Namanj : "Na ká álán déénj Báa eenj, na yé náis kwé eenj"? ⁶Nadog miin ná bikir ñaldinj-lé kárfí bá in kwá: Lonpii'ŋ melega bás kí kurŋo uunul". ⁷Na melega'ŋ namá in kwá: Ála melega pie kí ñawlonj, nanj nín déénj utú'ŋ ulma gé". ⁸Marranj kwé'ŋb eré yé in kwá, "Ñíñj kurin, Wúo, in miin tóoriginj-ii. Déénj kurin jansa'ŋ soog-lé. ⁹Jí tiyyá-sí joinj, nanj jitti-sí jaarínj, iláinj uúnj iláinj náis Wúo kí ñay paaso nanj kilmá'ŋ simminj saríg ila." ¹⁰Na "Jí Lonpii ná ebede já suuru-sí, namanj jaawila-sí kí kíñj konja. ¹¹Otánjá nyét nín paasinol , marranj jí básinj jainj. bán nyét in nyíñinjal inná juri'ŋ nyarta. ¹²Jí bán in jío inná tẽrgi, na bá sínj in jainol inná juri nyarta'ŋ dokké dokkénjá. Marranj jí bá'ŋ innânj jan, na kíñj ayénjá á sínj agínjaba." ¹³Marranj kái melega gé alá Lonpii in kwá tin bi tin-lé, "Álán déénj dónjá súru kóol namanj nín yé kéénj káárima-sí kéénj kurŋo'ŋ ñu jaa"? ¹⁴Melega nyét á geba álás táári pie kí kuo, kila alá yé áddenj piá ásanj kila kwa-sí jáánol asá kapunol.

Chapter 2

¹In lón álán sonjâs núñí kenel iláin ál kelkámi álán á kaalba.²Inná belé ál melega risíná innálan-ii tág, na duó id-sí ná kojoja búlé bân kéén dúléná tulléna búlón. ³Na ay-ii sín kopóná kí annan-si dáin jopónó-sí kí balbasa kâ in jarri-lé? ⁴Bá yé-ii ná Lonpii déén'in risino, kojoja na pirjena, naman dola'n jangar na kuo tiyyán kí déén âre alá yé kôil. Jáasodunon'suurin.⁵Na melega kurgon á sín oonolba daldi-sí alás dñen sabbá kéerili alá kí dñen'in kirsin. ⁶Marran díig jágila déén lóole namá in kwă, "Daldi'n kwě kaa-iinaman nín déén'in gis lónítia? Wala gal Daldi'nkwě, alá déén'in puttó béérél?"⁷Daldi'n kwě-sí sonjá dñ bawíti miin kí melega-sí; Nás jí yee-sí taaj jawríti kí galaña na mujjé. ⁸Jí kíin útóná-sí nyétin kéén tarña'n dñ jaa". Na abá tááyen jena nyétin jena ye-sí ari án júndíba asá yee tááyen á índélínba. Na kí ari á kalulba naa nyét ása yee tááyen kíndélín.⁹Marran kí ye-sí kalu alá melega dñle ittís lónítia, Yásúa, kalul ye-sí Ába kuri na galaña na tullin, iláin ná wáy'in jigéná búló, álán kí Wúo'n mujjé kwa nyét'in. ¹⁰Ná bá yé-ii délin Lonpii'n iláin ná bá yé-ii nyét na kí déén dorá, ásán dogólá éla déén kurin-lé. Bá déén'in-iidélín álán edebe jábbía jopónó'n bás kí déén jáisen jeen'in dorá agíníti délin.¹¹Tagi na tagina yeen bá tog bír ge, na iláin wú'n duó á keba álán in kwă bânna ála á geba, ¹²In kwă, "Ásá áwli kí kúin bânna'n kona, masig'in dió nan sín mujjé áa. ¹³Asi keer: Ká dúin taála nyét dñ-lé abí". Ká naman kúin dogólá aila Lonpii iní. ¹⁴Ásán sarig kan kúkúin dogólá'n nínó-le naman kewa-lé naman yé dog, ásán wáy-le jíbé iláin alá yé wáy'n sagal, ándí, ¹⁵Na kwa kid'in alá wáy-sí kali kawe-kwa nyét dñen jain-lé alá dumná kain. ¹⁶Kí see melega án tñba, bân Birâim'in atine tñ. ¹⁷Na bás in lóníti inná kéén bânna déén jalun-lé nyét, ásán ayin-ii, Na tagina'n tabu gubul-ii wúo-lé iláin ná yé kéén kuldin katñenas paasó. ¹⁸Iláin ná kee ná errel taga nan jarriña-sí jímél.

Chapter 3

¹Kúin bârɲa tagiɲa, bí bwás jaawil'ín tɔrí'ɲ já-sí. Yásúwa'ɲ gis lóónólal, ná domonɲɔ-ii nan pági appâ-ii dáin durummin-lé. ²Yé kí see agul-sí kee Wúo-lé, alá ye-sí jíima, déllin inná alá dog Músa-sí jíima nan dog Wúo'ɲ ton-lé aman kééná ótáná-le. ³Yású Músa-lé sonɲá appú kééná, iláin déén ton ilá-ii-lé sonɲá tumoinná déén suur'ín-le. ⁴Ton bi ton bá kí duó díig tumɔɲo, marran duó it ná ótáná nyét-sí tumo bá Lonpii. ⁵Inná Músa yé amal duɲo-ii Wúo'ɲ ton'ín tááriduɲo, yé said-ii ótíná-le kila alá kí kanni álan kirsín toórig. ⁶Marran Jáásoduɲo yé amal-ii nyét iláin ná yé Wúo'ɲ-sí kwě-ii asá déén Báa'ɲ ton'ín útóná kergel piá, na kí kéén tonɔ kan abá kôil ásán kɔ́tíní dèlé naman nín kain. Ságwen jeen amal'ín wariɲ-lé Kilmanɲa jitti aí inɲiba. ⁷Innálan, bá kuo teyyána gé ná aáné: "Nettê, abá déén belé kel jámi ⁸kilman sondorog áangín inɲiba alán á jáwyâba attô jarri'ɲ negêb-lé. ⁹Kíen gí báana kárré, kárré gi nan kúin tááriná kágile kí ayéná weyyéna onaal. ¹⁰Iláin-ii ná kilmá sondorogena kila tawraɲa'ɲ uú'ɲ. Ká waa, "Yeen bá délin kíen kilmanɲa'ɲ ila kule, marran ás kalɲaba äyi ná tullé-ii. ¹¹Naman álpen áa: álán dúin baj-lé á káɲiyalba". ¹²Kúin bârɲa bagí, ásán dɛen dió duó kilmá dikkó á keba ásán see jâi á keba ná Lonpii sállâ-sí soor iní. ¹³Bá marran suúrɲâ-sí awsa banni kérég, alá naman tin kee ná úndul, álán dɛen dió duó tog dog-sí kilmá á jaalba ná kattiená-lé poi. ¹⁴Iláin ná naa saríga kenɲa Jáásoduɲo-lé, abá suur-sí keyá kí see púttôn naman déén árad, ¹⁵Namá in kowe, "Nettê ál belé kelámi, kíen kilmanɲa-sí dikkó a bâɲiba álán dúrúm báwe". ¹⁶Kiin gé ná kelkammé nan dúrúm káwyíe? Kila kwa á káin bâ alá Pûl'ín bari kural kí Músa'ɲ dorá? ¹⁷Na kiin káin alá kí ayéná weyye kilmanɲa sondorog káin? Yeen á káin bâ alá kattiená káwe, Yeen alá kí dū kúndúnul namá dúrúm káwyé? ¹⁸Na kii-ii ná álpen piyá: "Álán baj'ín lóo á káɲiyalba", Abá túúben á kinɲiba? ¹⁹Namá kágila ná yeen taga án káɲiyal ba iláin ná yeen see jâi-sí ás káin ba.

Chapter 4

¹Lia, miín ila díio ila jasi bás káín ná kee, áw ná káli kaw, álán duó á keba ná jáwyâ butte-sí jágil. ²Bá iláin-ii nás kí belé tullê-sí kúlñiti inná alá lón yeená-sí. ³Ilá ná kí seejâykwa kan nán umel kawí, inná ál kowe: "Inná ál álpen káwe : Baj-lé án karíyaba" Iláin ná tááriná miín waar-si agíñie daldí'ñ ebete-lé. ⁴Kí ila dorá bá yé-ii risiño táárikwá'ñ soog'ín: "Iláin ná Lonpii dog umel jáwí sooga oson na áw'ín írí asá déén táári a gé." ⁵Kí in dorá bá dog risiño, "Dúin amel-lé péllét án jaríba." ⁶Iláin, díñas káíná nán umel-lé karíyal, na kwa alá waar -si koye álán magaga káwal yeen án karíyalba, ⁷Dáúd dog kwá ila sog'ín: "In soog" tóorig bá een, inná alá yé kwá: "In soog" Abá déén urú kelbámi, kilman sonderog áy-iiñiba". ⁸Annan Jáśáwa dog umel ín yeen-sí, na Lonpii asi keer á risiñoba sog keer'ín. ⁹Lia namás Wúo'ñ kwa-sí umel saí. ¹⁰Na kwa alá Lonpii'ñ umel-lé karíe bá kien tááriná'ñ kéná dog, inná Lonpii kéen tááriná-le. ¹¹Áw ná sonjá kúnýúño álán ila umel-lé karí, ásán duó tog dog ila allim'ín tiir-le á saíba déén núñi. ¹²Iláin ná Lonpii'ñ uu sállâ-ii nan táári pii nan dog saar-lé sonjá sikká-ii, na alá múnñí kéen tiirná-le kwo na rú naman kéen aríná , na asá déén tabu'ñ júírú-sí lónítia kilmá-le déén taar'ín ere. ¹³Ári á keba sállâ déén tabu'ñ ná lónítí, ótáná nyét déé'ñ eré pogoná gé nan lónítia kila alá kí kie káin kowe. Jáásoduno yé-ii ná Tabu-ii kwa teyyála'ñ iláin ná yé tagi-ii. ¹⁴Na abás tabu kakkíre innin kan alá jawil'ín írí éla, Wúo'ñ Jáásoduno-ii áw ná tullé kái. ¹⁵Tagiña'ñ tabu kakkíre ás kanba álán taga dáin nyakkín jágil, útóná nyét-le kárré inná kina-sí, nan kattiená ás keba. ¹⁶Álán déén kutín tabu'ñ kôn, ásán ayín komé, nan sín kummón déén bajjin dáin jányini-lé kí déén tin.

Chapter 5

¹Sábá t̥ab̥u kurr̥a k̥uŋo bá kwa'ŋ dió kaáwŋeli-ii, iláin kiímeli álán táári piá kwa kerna'ŋ taála-lé Lonpií'ŋ otáná-le, Ásán gôbbon̥a k̥ar̥íŋéli kien̥ k̥attien̥a'ŋ uún̥, ²Taga kôili ásán kí ullin̥ na jún̥o káwal, iláin̥ nás yé kí nyukkin̥-si dorool en̥a. ³Na ila nyukkin̥ dog ǎw nás kwa-sí kien̥ k̥attien̥ t̥ab̥u'ŋ dúy-ii iláin̥ dog-si déén̥ suur-sí pii. ⁴Duó á keba nás in̥ ájǐ-sí déén̥ suur'ín̥ pii, bá marran̥ Wúo-ii nás t̥ar̥í piá, inná Ar̥un̥ dog. ⁵Naman̥ Jáásod̥uŋo dog déén̥ suur-sí duó app̥a á piyába dog, marran̥ duó asá yee-sí in̥ kwǎ, "Jǐ ás dúin̥ kwě jan̥ nettê". ⁶Inná ǎl dog kámin̥a ló'ŋá kerna-lé, "Jǐ Ába kuri jan̥ naman̥ nín̥ jan̥ ǎn̥ jan̥ na déén̥ k̥ur̥in̥ bá'ŋ tullê-ii". ⁷Déén̥ suur kí sogá nyét, bán̥ son̥ŋá ur̥ú l̥ádd̥i nan̥ nín̥ kómóla nan̥ nín̥ kí k̥ur̥ŋo oón̥ nan̥ taga á sín̥ jópóba suur-sí wǎy-le, nan̥-si en̥a déén̥ j̥a ila, ⁸Iláin̥ ná yé kwě-ii ásán̥ iwí d̥al̥ulin̥-sí jǐgé. ⁹Agín̥isi naa alá kwa nyét-si tááyen̥ kin̥i, jopón̥ó'ŋ uún̥ asá tuun̥a, ¹⁰Lonpií-lé éla alá tagin̥a'ŋ t̥ab̥u-ii nan̥-si k̥ur̥in̥ kee. K̥ar̥i'ŋ jawŋí'ŋ s̥áwgen̥ j̥a ¹¹Alá son̥ŋá'ŋ ere dáin̥ belé son̥ŋá-ii, asá taga j̥ápirt̥igo á keba jír̥sín̥o'ŋ eré, álán̥ taga kelj̥ám. ¹²Na kí in̥ dorá bí bán̥ taga g̥uud̥páálin̥a been̥, bí b̥áin̥-si ná duó bôil álán̥ g̥is g̥uud̥ páálí Wúo'ŋ belé'ŋ korgi juun̥a, Namá iláin̥-ii nás bora bôil, ná n̥am̥íe k̥akk̥íre k̥uŋo áiba. ¹³Na duó id ná bora bayi yé ǎri ás lon̥ba belé tullé'ŋ ere iláin̥ ná yé kwě ittí-ii, ¹⁴Na n̥am̥íe k̥akk̥íre bá déllin̥ kwa app̥an̥a'ŋ-ii, iláin̥ ná yé betos kilalin̥-lé nás yé jitti na tullê-sís jawŋel.

Chapter 6

¹Iláin ăw năs Jáásodũŋo'ŋ domoŋ-sí miín waar kuun, álán ɬabũ'ŋ koo. In álonɣba álán ebede'ŋ írí kuŋú năs kɛ́tɛ́móla táárí way-tólle na seejây Lonpii-lé, ²Waalagal guud'ŋ ebede-lé jaba'ŋ-le, junú koŋa-lé, na wăytól'ŋ jawla na jansa jégérég. ³Na in-sí bân kí Wúo'ŋ kũro kâ. ⁴Kila kwa alá asi tog kulmeli yeŋa-sí tárrá á siba, kwa asá jaawil'ŋ dola kiwe, asá kí kuo tiyyána sáríŋen kindeli, ⁵Na kwa asá Wúo'ŋ belé'ŋ tullin kiwe naman déén kũrŋ alá úndul, ⁶Marraŋ duó alá poyya tárrá áiba asán asi keer baŋi ná túúben een. Ídĩŋ năs Wúo'ŋkwě-sí káldábu-lé káldul díen uúŋ, ásán yee ôra á bēlba. ⁷Inná alá kuy sũur-lé asi tóg riin, iláin álán kurúná kire alá táárikwă ge kila dāmin kwă-le, na ila sũuru asá Wúo bora pattá piá báyé. ⁸Marraŋ abá díyán jitti koro, yee bân kaaríníya nan nín naála-lé sín dakki-ii, alá déén árád kí jui-si aginti. ⁹Marraŋ kí kúin bânŋa díen eré asá káya, kila útóná tulléŋa-lé, asá kí jopónó tiél, namá iláin kirsin. ¹⁰Iláin ná Lonpii darma sargi á bétélba naman sín díen táárí'ŋ uú yíal naman díen tâb na joiní alá balŋola kí kéén kona'ŋ, bí taŋŋa tááris bâ yee. ¹¹Dáin surmin sonŋâ díen dió duó bi duó ăw ná kilmá'ŋ pattin piyá na amal'ŋ árát, ¹²Álán kãri'ŋ jũrmokwă á baŋba marraŋ álán jalŋolakwă baŋ kí see ásán déén jasi boomé. Lonpii'ŋ jasi see-ii. ¹³Wúo'ŋ jasi ila alá waa kí Birâim kasiŋi, ilái-lé sonŋá tullé á keba alpin, ăl kí déén suur alpen piyá, ¹⁴In kwă, "Áísán sonŋâ bora pattá á ilái-lé sonŋâ". ¹⁵Kí in dorá Birâim dog-si jasi ila déén waar jáánó. ¹⁶Inná kwa kila alá kí kwa'ŋ kona dāil tũr kalde, lia kãri'ŋ eré námá alípe jũrus pii. ¹⁷Abá Lonpii in kôel ásán sonŋâ'ŋ ere déén mĩrod-sís jáínó, bá sín keer kí alíe. ¹⁸Annan kí koraŋa ăw gé alá wari ge, In á lonɣba álán taga Wúo pié piá kin'ŋ, in lón ásán amal kãkkĩre kain, kí kila kan asá koponŋo ăw ná puttó kâi déén seejâi-sí. ¹⁹Ila alá dáin-ii bân kee déllin dáilé, bân baŋí dáári jaáno'ŋ lóo, ²⁰Iláin ná Yásúwa yé dog kãrí waar dáin'ŋ, baáno déén kũrŋ tullé-ii, Ába kũrŋa'ŋ kuri bân kee naman nín kee.

Chapter 7

¹Ába kuri in tullê, bá Sumâin-ii, Lonpii'ň pǎgi iri kwan, asá Birâim tǎré ná jaana kéen kuriŋa'ň di' ásán bora pattá piá. ²Asá Birâim miñ waar ŋaara ótáná nyét-le ǎl kañ "Kuri teyyá" na asi keer "kuri tullê" ǎyi-ii "Kuri dónádunjo" ³Walá Ábba ás keba, nan Íya ás keba, nan Atine ás keba. Sooga dog-si juun kañ nan-si jágíni kee ǎlán Wúo'ň kwé'ň jalun-ii, ǎlán kee kurin naman nín kee. ⁴Jagí in dúo ay-ii appá-ii ilá alá Birâim íní alá káñ ábaŋa'ň bá-ii, sooga weyye tabu'ň mellenja'ň! ⁵Na ila asá lááwéná'ň kwé-ii, alá págiŋa kábiŋa, ásán domon een kwa kid alá dáálí-le kañ, kin kila asá Birâim'ň órré ge. ⁶Marran dúo id ná Birâim'ň órré'ň kwa-lé-ii, namás bora pattá piyá ila tin-lé. ⁷Kí tullin nyét ǎw ná ittí appâ-sí bagi pii, ⁸kwa kañ ná kúndula ǎlán dúléná kabe, marran yé bân kee sállâ. ⁹ǎlán taga uu waa: Marran Lááwíduŋo dog Birâim'ň órré'ň kwa-lé-ii. ¹⁰Iláin ná déen bân kóo iláin ná tullé-ii, Wúo Yasúwa kuri-ii nan tullé-ii. Págin na Lááwé ná kuri tullé-ii ¹¹Abá págiŋa lááwéná'ň órréná-le-ii, kwa díen dáálí-le kummé, na in kaán-ii, naman ní'ň-si pági keer jáwla kurin-lé? Marran arûn'ň lóó'ň á áñéba. ¹²Iláin ná págiŋa kañeli, na kí seé'ň see ǎw nás dáálí'ň-ii dog. ¹³Alá díen'ň kirsínul, asá saríga kañ kí órré keer'ň kwa yeen-sítaga ás lónítiba ǎlán gôbbona'ň lóóle oón. ¹⁴Na kí see iláin ná dog Lonpii Yaúza'ň órré-le koro, ila alá Músa kí déen dorol á risinoba déen'ň págiŋa'ň eré. ¹⁵Iláin paál ari keer in-lé sonjá paalan alá in lóónóla inná kuri'ň jalun tullê bân pági keer kóro, ¹⁶In á enaba alá dáálí kwásuur'ň domon bá in lón suur'ň kurro pááneŋ á indeliba. ¹⁷Iláin náis jíbítíya: "Pági bân kee déen kurin na tullin-lé". ¹⁸ǎw ná pâris kin ila domon waar kunjo'ň díen nyukkin'ň na ari hô'ň, ¹⁹Na daalí ari ás agéba, marran ǎw nás amal-lé káí ilái-ii lé sonjá tullé-ii ásán Wúo-lé dakki kíñí. ²⁰Na kurro jangarás kañba, ²¹Na ari alá á ŋáárinba bá pagí indel, na ila alá ŋeerinel bá ila-ii alá déen'ň kirsínul; Lonpii in kwá ǎlán nídímen een, na jí pági jan bân jan na kuri tullê". ²²Na kila kurro'ň, iláin Yasúwa yé ge ásáb jáá tin tullê-lé. ²³Kila alá págiŋa kin sonjá gé alá kundie ǎlán kúsál na káya, ²⁴Na ila ǎlán sayí déen árád, déen pagin pááneŋ áñ eenba. ²⁵Na dúót ná toyŋo ásán jópónó taga yé dog ásá Lonpii-lé áddeŋ káwal, abá yé sállâ-ii yee-sí bá sín épéro. ²⁶Iláin ná yé taga nín págiŋa'ň tabu een, nan nín tiyyá-ii nan nín taraas-ii, nás kergel ena kí kattíenjan nan Wúo'ňkwa-lé ena. ²⁷Yé pélét á kôelba, ila alá págiŋa appâŋa kôeli, ǎlán kerreg jáwriti gôbbona, waar kunjo kéen kattíŋa'ň, na kerna kwa kerna'ň kattíenja'ň. Yé asi tóg nyét inni alá déen suur'ň jáwriti. ²⁸Dáálí'ň eré pági appâ dúo iláin alá sonjá nyokké-ii. Marran uu-lé ila-ii alá dáálí'ň kari'ň úndul, marran kwé-sí alá kañul, bá yé ná tuulé-ii naman nín kee.

Chapter 8

¹Naa dáín belé'η kormi in lón, pǎgi appâs kain alá dóná súru'η ere ǎw kari'η-lé jaawíla'η írí. ²Tagiŋa'η táárí dūŋo jâi tullê kũŋo asá Wúo dũldi áiba. ³Tabũŋa tagiŋa nyét bá sín kaáwlal ná gôboŋa karúl. Na bán kawē dog ǎri toy-ii. ⁴Abá nín sũũrũ'η írí kééŋa ila dio alá tagi kééŋá, tagiŋa kain ná gôbbŋa ádden kawē kí dáálí'η dorá. ⁵Alá in lóná inná jaawíla'η nima'η jalun, Músa-lé bũũŋo, iláin álán dééŋ ton piá. Nan iláin kwă: "Jagfil álán ǎri bi ǎri já inná mitil aisa jii lónóla illâ pũgo". ⁶Innálan ɛŋa dééŋ táárí-le soŋhá tullê na dééŋ tâsdũŋo-lé jain tullê-lé, asá kí jasi tullê tiél. ⁷Annan sín miín waar dǎlme á kénába alá lóo keér koinjé. ⁸Asá in koye ála tullê-ii: "Opó sogá kerná'η, Lonpp beléŋ, agínisi Israíl'η tón na Yáúza tón jasi diwwô. ⁹Ná ila jasi áiba á ká kíkíŋ ábaŋŋa sín â ila soog alá kúkúin kŋa iyá alá pũl'η bǎrũ'η sũũrũ-lés opo, dúin'η ás yieliba tin ila-lé, nan gí undí, Lonpii ná belé'η. ¹⁰In bá yé-ii jasi alá Israílíná'η ton'η kwa-sís asa kí kin sogá, Wúo in belé'η: Kíŋ kíló-le káálintá jáá, nan rímmen â kíŋ kilnaŋa-lé, ká nan nín díŋ Lonpii een, na yeen nan nín kúin kwa gé. ¹¹Nan nín suur in kiyál inná kínna suur'η soor, dúo bi dúo dééŋ bára-sí námás in kwă: Lonpii-sís alun iláin ná kwa nyét gí sín kiine dokkēŋa naman appála. ¹²Iláin nás ká urma ain kíŋ korŋa'η alá kawē, naman kíŋ kǎttíŋa'η na á gis lónítíya asi keer." ¹³Alá in jasi-sís tǎría in kwă, "Diwwô" Miín waar naman jasa innálan bá yé kééŋá dakki toyya naa dakki bâ jũŋal.

Chapter 9

¹Jasi waar kũjo na dog-si koranja kénjá táárí'ň naman daldí'ň ton teyyá-lé. ²Iláin ná déén nisil waar kwan ıla-ii alá waar kowe: "Jurusalam" alá délé másárája kénjá na namíe naman karanja kanníyá. ³Ila sitára'ň soór alá déén'ň aánjé, "Ton teyyé'ň teyyé", ⁴Délé mugbar kénjá silinysilínyin, jasi'ň pítí kénjá alá kí silinysilíny-si kartinul, asá ıla namíe'ň silinysilíny móon niňjá, na Músa'ň bari alá kí jasi'ň loo kergel iní. ⁵Ila koroba'ň írí mujjé ıla asá niňjo nan-si júmíňjá. Kin ótánja naa káin á geba iláin álán déén'ň táraásin kirsínjo. ⁶Ila namá iláin enja, álán páginja ton ıla-lé karítíya tin bi tin, alá táárí kawe. ⁷Na ıla díig déllin bá páginja'ň tabu-ii ayé tog-lé, walá kewa á sín keba ásan déén suur-sís jaa naman kwa-sí. ⁸Kuo tiyyánja gé nás jíbítíya kí tiyyin'ň dorá péllét án lóónólaba lia, abá pai waar kawan-lé oonjo, ⁹Alá jalun tin naa'ň-ii lé-ii, alá délé góbbonja karínjéli, alá kíen kilmanja'ň jibé-le áiba álán risínjó táárí'ň eré, ¹⁰Na yé kila táárinjá namíe'ň na jaba'ň na jálo'ň naman ótánjá kernja niná suurnjá'ň jálo déllin, jaáno'ň tin-lé. Jáásodunjo yé-ii, tás dunjo jasi diwwó'ň. ¹¹Na jáásodunjo, Yé éla álán páginja'ň tabu-ii naman útónjá kernja'ň, ton tullé agínis, kí konja á káweba, duó á keba nás déénin lon. ¹²Kí káítá'ň kewa walagal kuu'ň áiba, marran bá kí kéén kewa-ii, bá kasi tog káí ton tiyyá'ň díó, namá joppó lúud búlón. ¹³Abá nín kí kuu'ň kewa walagal káítá'ň kénjá naman kuu'ň díi ná sín kirtul, nan sín bagi kawe suúná. ¹⁴Na ban Jáásodunjo-lé ay-ii nín lón, alá kí déén suur waar kũjo ráánja Wúo-sí walá dog óra tog dog ás kéénába álán paasó kíen kilmanja-sí kí kíen táárinjá jitti la alá Lonpii sállá-sís táárí kawe! ¹⁵Na iláin uu'ň yé namá jasi diwwó'ň tás dunjo-ii, asá tarí pii abá wáyin joppó paago alá miín waar kéénjá jasi waar kũjo-lé, bán bummón aila biňa kaníe díen miron lúud kwan. ¹⁶Iláin ná domon kee, nás jígíti wáy-sí. ¹⁷Na domon aw kũjo wáyyin, asá kurro á keba péllét kí ıla domon'ň dorá sállá. ¹⁸Na waar kũjo dog án eenba dítin'ň bá kí kewa'ň dorá-ii, ¹⁹Iláin ná Músa kí déén dorool kwa-sí kwá kí dáálí'ň dorá, na yé namás kewa bawa kuu'ň na káítá'ň, na koro, na nuun pukká, nan hissop, namás irto arrá namá déén dítin'ň urú taan naman kwa nyétin. ²⁰Ila namá in kwá, "In ál yé-ii jasi diwwá'ň kewa aisa Lonpii kwá biňa-sí." ²¹Kí in dorá tág, yé bás kewa irto ton tiyyá'ň korgi-lé nyétin táárí'ň lóo'ň díó. ²²Kí dálí'ň dorá, dákkin ótánjá nyét bá tiyyá iní kí kewa. walá kí kewa'ň jinyaa á kénába íde kattíenja'ň jááso á keba. Jáásodunjo yé-ii deépa komolmol. ²³Iláin ná tullé kénja álán ótánjá kangule álán jaawil tiyyá een kí baíma'ň kewa. Duó bi duó, jaawil'ň ótánjá bá kéén ge déllin bá áw ná teyyá i- kí góbbonja tullánja'ň jarán. ²⁴See jáikwá yeen kila lóónjá tiyyánja-lé á karítíyaba alá kí konja káwe, áyi alá kí see kángúlul déllin. alá déllin dítin'ň karítíya jaawil álán Lonpii'ň tabu'ň kalhola kí kíen. ²⁵Yé dítin'ň án jeeba abás in aánjé álán déén suur-iigóbbó ráán asinja sonjá, inná lan alá pági appá pii, duó id ná ná ton tiyy-lé káí ayé bi ayé kí kewan naman asi keer. ²⁶Innálan bá sín naála bóyé, iláin ná yé sonjá kelamí asi tog dālí'ň ebete asi tog. Marran naa lóónóla sogá'ň karikwá kí kattíenja'ň dorá nan yé déén suur góbbó ráánja. ²⁷Inná alá duó lóónóla álán wáy asitog, lia námá jansa éla, ²⁸Lia dog, Jáásodunjo dog námá asi tog lóónóla ná kattíenja-sí baw, marran jopónjó bá kwa kid'ň-ii alá yee-sí kaane.

Chapter 10

¹Na dáálí'ň eré bás ótáná tullin paalítia alá úndula, ná kí dorá see kuno áiba bá dřen eré–iidéllin. Kwa kid alá Wúo–sí kaareli yeen pélet án káwalba kí kien gôbbona innálan alá tittibi karínéli ayé bi ayé. ²Na dog, in álónba álán gôbbona barínél kí baíma'ň daáben já? Kí Wúo'ň bagí'ň já yeen teyyá kiní asi tog na yen bittán ari á sín káinba kattíenja'ň ere. ³Marran kí ila gôbbona'ň jarán bá sín káin nás lóníti ayé bi ayé. ⁴Tárrá áiba kuu na léwá'ň kewa–lé álán kattíen paasol. ⁵Abá Jáásoduno éla daldí–lé, bán in kwá, "Suur'ín jarán na gôbbona'ň jarán tullé á laáiba naa délé, marran díin suur naa dúilés kaánuł; ⁶Gôbbona juyin na gôbbona kattíenja'ň jí kilmá simmó án jába. ⁷Iláin ná ká in waa, "Jagil iláin ná ká dúinjin rímmen káwe, kí ila dorá álán Lonpii'ň áre já." ⁸Waar kwan–lé in kwá, naman kila gôbbona, naman duléná naman duléná alá kúyé, alla jii kilmá simmó pii dřen'ín. "Kilagôbbona kila gé asá duléná karúul kí dáálín dorá. ⁹Na dog in kwá, "Jagil ká ál díin áre aw." main waar paál baw déeelé kí ebede'ň dorá jasiní aw kwan–lé ¹⁰Marran aw nás kee túllén din kí gôbbona'ň dorá Jáásoduno'ň suur in kwa nyétin. ¹¹Sog bi sog pági bi pági táarin lóo kiirél, ná gôbbona innálan ráinél asinja sonjá kila asá kattíen–sí as paasiliba. ¹²Marran Jáásoduno bá asi tog bír jáa namá kattíenja–sí paaso, yé Wúo'ň dóna sūru'ň ere oonjo ¹³Yé kee ná jaan naman ní kéen gáarima nín kéé kuno'ň dú kóonol. ¹⁴Kí gôbbona'ň jarán asi tog na yé kí see–ii naman nín kee idi álán lón. ¹⁵Kina–sí kuo teyyána dog gis páalítia. díig–le in kwá, ¹⁶"In ál yé jasi alá ká kí kien kasa kila sogá–lé, Lonpiiná kwá in belé–sí. Ká dúin nín murul aa kien kilmanja–lé, na rímmen nín á kien júúrúná–lé. ¹⁷Lia namás nyii, "Kien kattíen naman kien káalintá–sí taga áisán á lóónáalaba." ¹⁸Na naa íne jáaso kee, na dog kewa'ň jinyaana dog káinba kattíenja'ň uu'ň. Jigé Jáásoduno'ň jawriní. ¹⁹Iláin uu'ň kúin, bânja, kí kí see kalun–sí álán tagalóo teyya–lé karí kí Jáásoduno'ň kewa. ²⁰Kí in naa dorá diwwô–ii alá dáin uu'ň enja kí déen dorá, iláin kí déen suur. ²¹Iláin uu'ň nás kí pági appá kain Lonpii'ň tón. ²²Aw ná kilmán see–lé kain kí see'ňsee, aw ná káin kilmanja–sí pattâ kâyi ari jitti uu'ň káin suúrňá'ň jálo kí koro nyokkénja. ²³Aw nás amal–lé puttó kâyi dáin jiiin–lé, iláin náis yé jasa kí see. ²⁴Aw ná tullé lóónólal suúrňá'ň na kí joiní na á jíná tullénja, ²⁵Káin jóna–sí a kundiba kwa sonjá'ň, marran aw nás suur kálpúnti, sonjá'ň ere kí ila kurro alá kerrég lóníti. ²⁶Kí jitti'ň jaáno iláin paál namá bawa ila jalun see–sí, Álán saí kewa'ň jinya kattíenja'ň. ²⁷Al kilmanja'ň–sí kalitio kattíenja'ň, utú á keba nás sonjá púin álán amí. ²⁸Abá duó Músa'ň dáálí–sí bagí á piyába bá sín núnjkwá aw kélal walagal iis námá wáy. ²⁹Na jigé sonjá ila asá Wúo'ňkwés beto, ila jasi'ín uu'ň alá jittinkwá koinie, namá enja kí kuo tullénja? ³⁰Kí kalun–sí alá koye, "een sín déen jittin na ká bá sín á Lonpii belén" asi keer "Lonpii kéen kwa–sijánsá nín jaa". ³¹Lonpii'ň jansa'ň soog kalí'ň–ii déen dóna sállá! ³²Na ila sogá'ň gis lónítiya ál káin ná bagila nan baáno jigé sonjá–sí ³³Lóóná dína'ň balniti nan perjena na jigéná, na lóóná dína'ň ná saríg ban ná innálan baw. ³⁴Abá kattíná bagila dog, na abás biin álán kien songona baní kí kilmá'ň simmin, ná kien suúrňá in balu ari ála á keba in lé sonjá in jaawil ótáná asá saye. ³⁵Kien kilmanja–sí a baaba sonjá nín bummó'ň, ³⁶Iláin uu'ň boiní nín jaáno–sí, annan Lonpii'ň áre bá ban bumón jasi–sí, ³⁷Iláin ná naa dakki " Bâ nín éla ná tga án jasiba. ³⁸Marran duó teyyá kí see'ň jâi bá sín sállá een, na abá karína kello déen suur–sí tullé á sín eenba". ³⁹Marran kí taga karína án kellóba jásinjo'ň, marran bá kí see'ň jâi álán suur–sí taga see jâi.

Chapter 11

¹Na seejâi jalun-ii alá ɔ́ri id-lé pínjiti alá á lónjítiba. ²Inná alá kwa toyyakwá kagile. ³Kí seejâi básín kiw ása dǎldíná kalɔ́a nan-si Wúo'ŋ belé-sí baɔ́gi kawé, iláin ná dog á lónjítiba nan paalan-ii. Seejâi yé-ii taraas'ín ebede. ⁴Kí see'ŋ jâi Hábel Lonpii-sís kewa jínynya Gaín-lé soŋná. Lóónjálá ála taraasi, alá Wúo jágíla kéén gôbbonja'ŋ jarân, na alá way lia risiŋo. ⁵Kí see'ŋ jâi Aknôk-síkábé ná wáy á jágílabá, nan á keba iláin ná Lonpii bawa, iláin kábé nás Lonpii tiina. ⁶Na abás see-síá jainba Wúo-síkilmá simmó ɔ́n jába. Iláin ná duó alá Wúo-lé ɔ́ndul bán sín in tiin ála Wúo kee, námás kwa kid-sibora pattá piá asá yee ɔ́rí kawé. ⁷Kí see'ŋ jâi Nôho ótáná kid-si iní ná yé kǎli piá nan á jágílsba, ná pullun piá ásán déén ton'ínkwa-sí jópó, iláin dǎldi-sí namá jánsá kayé, namá ena innán kí tiyyin na see'ŋ jâi. Birâim'ín seejâi na káin wúona. ⁸Kí see Birâim-sí dog ɔ́rí káwe álán ɔ́la lóóle kóró alá kéén koya kien miroda kábía, namá koro ná ás lonba ɔ́bɔ́ aál nín jáwí. ⁹Kí see'ŋjâi jasi'ŋ lóo dog á iwoba, namá ɔ́mdin dínin dió kúul kí Isá na Yagûb kien-si mirod arrá ena jasi'ŋ lóo kien kúni. ¹⁰Na yeen deem díg sís káániní alás ebede kééná, alá káwe nan-si bora pattá káwe. ¹¹Kí see'ŋjâi Sarraya dog kurro búlón ásán dog órré piá, kí ayéná soŋná namá kiri, alá Wúo jasa bá see ena. ¹²Iláin namá tog kiri, iláin nan way, inná úriná jaawíl kí dién sunŋin, nan búro alá roo'ŋ ɔ́ri kee alá á wáinítiba. ¹³Seejâi-lé kila kwa nyékúsiní, na yeen tin ásín kúmalba, na yeen miin karra kí núní'ŋ zarrag karra kagile namá see kéyé nan-si kawle, nan-si kíwé yeen ála in kalɔ́a inná sóolá in sũũ-lé. ¹⁴Na kwa kid ná innán aáné túllen álán kien barɔ́na kôeli. ¹⁵Abá barɔ́'ŋ gís lónjítía ɔ́la alá nyaná asá tin jain na álán jawní. ¹⁶Marran in bá sũũ'ŋ joiní-ii, alá jaawilín-ii ɔ́la. iláin ná Wúo á kôelba ásán yeen-sí ɔ́rí piá iláin nás yeená-sídeem jáánó. ¹⁷Kí seejâi'ŋ Birâim Isâ-sí gôbbó rááná yee-sínan kárré. Nan waar jáánó ná tin á paagoba, ɔ́la. ¹⁸Asá aáné yee: " Ásá Isâ yee órré een". ¹⁹AB"A J"AG"ILA Wúo tga wáy-le bá sín jági way tólá'ŋ túle, kila alá díele gé bán báw inná yeen. ²⁰Kí seejâi'ŋ dorá Isâ Yagûb na Isaw-sís bora pattá piá kí ɔ́la dorá tiinas. ²¹Kí ɔ́la dorá Yagûb kwa nyét-sís assó piá alá wáitélín naman ísib-sí, nan kurgo'ŋ onŋo déén barí'ŋ ɔ́bɔ́'ŋ. ²²Kí seejâi'ŋ ere ísib déén wáy'ŋ si súren piá asá Israílín'ŋ dogíla-sí kurro ín kien kaaru'ŋ. Músa'ŋ seejâi na báana. ²³Kí seejâi'ŋ dorá Músa, ɔ́l kaaríní, kúles déén bá'ŋ wú'ŋ kí kôlda íis, iláin nás kwé dee tullé jágíla, innálan namá kuri ín. ²⁴Kí seejâi'ŋ dorá Músa alá yé appá ena íriní álán píró'ŋkwé karíya. ²⁵Iláí-lé soŋná álán baj-ii kí idín álán baj kattíenja-lé kee. ²⁶Iláin jágíla alá Jáásodunŋo-lé ɔ́ra-ii alá púlín barɔ́'ŋ ótánále soŋná tullé-ii, iláin ná yé kí núní'ŋ zarrag tullé jágíla. ²⁷Kí seejâi'ŋ dorá púlín barɔ́-sí júndí ná lóo kǎli á piyába ába kuri'ŋ kilmá'ŋ sonдорog'ín wú'ŋ, iláin ná saa soŋná zimbitír keera, inná alá law na á law ba. ²⁸Kí seejâi'ŋ dorá írí jándo'ŋ kewa'ŋ luu piá nás óréná-le paaso kí loo ná píró'ŋ ɔ́bɔ́'ŋ koro-sí paaso. Seejâi na pirjenja. ²⁹Kí seejâi'ŋ dorá roo pukkâ-sí kándé nan puttó ena, kwá naman púlín barɔ́'ŋ kwa-sí muní. ³⁰Kí seejâi'ŋ dorá Ariya'ŋ ergela-sí jínynya ɔ́la dío asá yeen sog onon na ɔ́w kúni'ŋ dèlé. ³¹Iláin wún Riháb ajála yé á paasinoba kí barí, iláin ná aáné ála andana gé kí aape. Seejâi na jigé káin wúona'ŋ. ³²Na naa kaa nín waa? Náis tin wári indelín aísá waa Jodon'ŋ na Baarág'ŋ, na Samsun'ŋ, na Yaptá, na Dǎúd'ŋ, na Samwíl'ŋ, na domonkwá, ³³Kí seejâi'ŋ koraŋa kuriŋa soŋná perra iní, taraas káwe, nan tin kummé, mũũ'ŋ-si utoŋa kúme, ³⁴Utús kawŋi nan-si kupunul saar-lé, nyukkin-lé kakkíré kiní, nan deer-lé kakkíré kiní, nan kien gárima-sí kǎli kaníe. ³⁵Kien yáana na ótáná kábé asá kawlítien-ii, na kerna ná gal kaaríníe ásán koponol marran kúsiní. ³⁶Na kerna gal nás kien peréda karma'ŋ dúsiní, nan kila alá kírgín tiení dog. ³⁷Kawŋi nan kamíníe, kí saar kawŋi, kí liyá'ŋ karamas kándirul, nan soŋná bílen káwe yeená-sí, ³⁸Yeen-sí in dúldi tullé ásiniba. Bílen kiní ɔ́rónjá-le na púgóná-le naman baanya-lé. ³⁹Na in nyét bá jasi-ii seejâi'ŋ, wasá tin ɔ́n kúmalba, ⁴⁰Abá-ii kiná Lonpii á jágílba náis in wú in-lé soŋná tullé piá, ɔ́n eenba déén paál.

Chapter 12

¹Naman kinja-sí abá jaawil kain náis nima pii dáinj tâs-lé taga, námá kaa kin útónjá-sí nyét, na kattien alá dakki kajin ná dárará á geba, nan nín kí maale na uu tullé-ii, ²Kalul seejâi'ñ tabu-sí na asá agé bá Jáásodunjo-ii, alá kin uuña tullên din tabu'ñ jáá, na alá kaldábu-sí taga bawa kí tullin, nan Wúo'ñ kuti'ñ dóná súru'ñ ere oonjo. ³Bagfi kwa kid alá kirimul álán kattienja-sí kali kanía kien suúrñá'ñ álán suur-sí ás bigé ba. ⁴Naa taga kurro'ñ ásín bába, naman kí kwatullénja'ñ kewa kattienja'ñ uu'ñ. ⁵Naman gis yé ila guud tullé aisa waa: "dúinj kwě, Lonpii'ñ adúo-sí ajaaríníba, na son dorog a jeenja abái kányínul. ⁶Duót ná Lonpii-sikôel bá déén adúo kelaam, kwě id ná kóinjí námá kaldíyal". ⁷Na abá taga birimel Wúo'ñ adúo-sí yé báinj in piá inná ké'ñ dogólá. Kwě bi kwě déén bá bá kali inni? ⁸Na abá kali'ñ janí á kénjaba kwa nyét bá sijn kéén dogólá kajin nan nín kien kajin, na bí nan in báminj kéén dogólá ás ábanja. ⁹Na asá bânja kí káinj kidoña kaáná kan dog dalúla kaáná, kan ní dog bagi kaw, kíñ wúonja-sípié as jawba bân eré kuo dog lia bás sállá keen? ¹⁰Tóoríg kina dog gi kali kanie naman niná kin kenja, na naa tullé-ii dáilé, ásán taga tullin sarfig kan. ¹¹Marran adúwo naán in á lónítiba idññ ná kolda'ñ-ii ná sugúmmín áiba. Na tullin bá duót-sí kanníá álán adúo búlón ná kwă kee nan-sí dóná kee. ¹²Iláinj kon puttóla-sí burrñ na kurño korgómeña-sí báwli, ¹³Kien tarña oggólenja-sí bamíni, iláinj álán merso-sí kilmá sonдорog á eenja álán kí baj épérinólal Lonpii'ñ jaaríní'ñ sawgen já. ¹⁴Dóná-sí birimó kí kwa nyét, na déén tiyyin duó á keba álán yee-sí taga jágil. ¹⁵Tará'sin balu álán duó tog dog-sí kurro á bioba Lonji'ñ joiní-le ásá duilá bagi alákwa nyét karíníe. ¹⁶Álán duó tog dog ajála áiba nan in á lónba in Isaw, alá dñen namíe'ñ uu'ñ duó bi duó bi kir bi bikir jula. ¹⁷Na ásán balun na bí dog, námá kóinjí álán jágil ila bora pattá já'ñ jaaríní, na abá túúben jeen-sí lóó á baníba, alá kí kéén kúñ kóinj. ¹⁸Álán á belaba ila púgó alá lóníti ná suñel, ná kurrá-ii nan dikkó-ii. ¹⁹Na kéén kutúgúrenjá ila asá aáñé: Jâm ²⁰"Na ila púgó-le, márrá jiní nan nín jaíni". ²¹Na ila jagil alá kullé-ii naman mûsa in kwă: "Ká ítín na kali gi itél". ²²Na alá Siyon'ñ púgó-le jéla, na Wúo'ñ deen sállá-lé, Jurisalam jaawí, na melega'ñ dálde, ²³Na masig nân jaawil bawíní, na Lonpii nán kwa nyét-sí jánsá jaa, na kuo tiyyánja nán ool, ²⁴Na tin diwwô'ñ tâsduño, jáásodunjo, na kéén kewa jinya Abelín-lé sonñá risinul. ²⁵Bagí ásán tog dog-sí á bundíba álán risinó. Iláinj ná á sijn kupunulba yeen ná yeen kel ás kámieba suurú, na waar-lé á sijn koponol ba kari'ñ jawnikwáila alá jaawil kee! ²⁶Ila alá déén arka'ñ iríí koro ila, na naa jasa ná in kwă: "Na asi keer suuru irtinjo naman jaawil". ²⁷Namá in kowe; "Ási keer" In lón ásán ótáná jainol kila alá káwe, álán kajin, álán kila kajin asá paanyúntfyaba. ²⁸Na kí kiinel-si kurin-sí alá ás jainelba asá assô kaw nan-sí Lonpii-sí tááí kaw kí déén taye na kí kurro. ²⁹Iláinj "Ná dáinj Lonpii utú nyétti".

Chapter 13

¹Ásán joiní bârña'ñ suúr jígíní. ²Aís yíalba jára'ñ jányi, iláin nás yeen jányi káin kí kwan nama melega na yeen ás lonaba. ³Nyokkéña'ñ gis lóónólal iláin ná yeen nyokké ge kí kien, jarrú'ñ kwã inná alá bí suur tog ban. ⁴Álán jùse tuuê-ii duó bi duó, ásán jittí áiba. na óra áiba na álán ajálanja á geba álán Lonpii jánsá jaa. ⁵Álán lia Sóngonja'ñ joiníkwã á banba déllin. áw nás kila-lé puttó ban asá bin, iláin ná in kwã: "Álán áy-ii undíba na álán díen oro aw", "Naman nín in see káy: Wúo kí kien kan kálí áin tība. ari id aisa duldí'ñkwé pii?". ⁷Lóónólal gí si kien kurro janí kwã'ñ'ñ iláin náis Wúo'ñ belé káwlíe. tabu'ñ bagíl díen see'ñ alá bírsínó. ⁸Jáásodunjo yé-ii jáaso naa naman nín kee. ⁹Kí ila guud pirje aís kárgíalba, iláin áisán á tíñíba kilmanja-le kí tullin, ná kí namíe áiba tullé áiba ila alá kaníe. ¹⁰juzursi kain kurro ás káin ba kwa kid alá dèlé táárí kawé nan dèlé kaame. ¹¹Kila baíma alá dèlé kártítyá ásán kien kewa káttíenja káásol "Ton teyyâ-lé" kí pãgi'ñ dóná alá kien suurnja suél paálín ere. ¹²Naman Jáásodunjo dog, asá kwa-sí jopo kí kéén kewan, óré'ñ paál háínen káwe. ¹³iláin naa koró nín dèlé idíñ ná óra-ii. ¹⁴iláin nás deem kan iné nás káin, Na dog sonjá kôel. ¹⁵Álán-sí Lonpii-lé dèlé dakki kíñti tin bi tinkí káin láílánjá'ñ, áy kurú'ñ kalma gé ná kergel-ii kí bârnan. ¹⁶Na aís yíaba táárí tullé na janjar-sí, inná kin gôbonja bá Wúo-lé ge. ¹⁷Kien kurro janíkwã-sí bagi bá na bagis báwli, iláin ná yeen á kweba áisán kúluma kaye, iláin-ii ná kí kilmá'ñ simmin kawé, ná kí zambâr áiba, ná iláin díelé tullé áiba. ¹⁸Kinja-sí gis bñm, ná iláin-ii nás kilmanja tullé ban, áw ná nás kilmanja pattá kain otánjá-le nyét. ¹⁹Marran boiní sonjá álán bá inná lan áisán binja kí kajala á awíba Jñma. ²⁰Iláin ná dóná kee ila duó-le asá way toólá'ñ díó jáwla, wuon tullé-ii, dáin Lonpii Jáásodunjo, kéén kewa jasi árád-ii. ²¹Nán gí sín táárinjá nyét agé álán bá déén âre, álán díen eré een Jáásodunjo'ñ tabu'ñ asá mujjé já kee naman nín kee bán ee. Ee yáa. Dóná'ñ janí karikwan. ²²Kúin bârña ká díelé in ôil álán bírimó in guud-sí, iláin ná kin wuñja ittâ kin aisa rímmen á binja-sí. ²³Baluñ-sí ála dáin bára Timos-sí undí, alá kí kíe gé bñn agíl, alá waar káinjtía. ²⁴Kien kurro janíkwã-sí dóná baí naman taginja-sí nyétin. Dóná baní kwa kila alá Antâkiya káin. ²⁵Bora pattâ kwa nyét-lé. Ee yáa. Na híbrónjá-le dog, Antâkiya rímmen á, kí Timos'ñ dóná.

1 John

Chapter 1

¹U'ñ jain 1Ila ál miin tóorig kéénjá, alá kelkámi, alá kí káin kúníkagila, alá kagila, kí kúin konja úra, kí saba keer kí wu'ñ jain. ²Na naa jain lóónóla, nan kagila kí káin kúní na áisán kwa jain juj'ñ alá miin waar Báa-lé kéénjá na aisa kinja lóónála. ³Alá kagila na alá kelkámi báisín kwa déénin, álán dog díen saríg kwa nyét, na dáin sarigin kwa nyét bñn dáin Bâ na déén kwé'ñ-ii Yásúa Jáásodunjo'ñ-ii. ⁴Namáis iláin rímmen aw álán díen joiní nyétti. Wúo kí seba seny-ii. ⁵Na in belé bá yé-ii alá dèlé kelkámi, námáis kwa binja-sí: Na Lonpii bá senyny-ii na dèlé lóó'ñ díkin á keba bittatan. ⁶Namá in kwa: Ása kí kienja saríga kan namá lóó díkkô-lé kaánjá, namá nín pié kwa nan-si káin nán see kawa. ⁷Marran abá lóó teyyâ-lé kíñi inná alá Yé seny-ii, na áw nás suúr tullé kan, kí Yásúa Jáásodunjo'ñ kewa aila kí kíe tiyyá pii káin káttíenja-lé. ⁸Abá in kwa: Káttíenja ása á kanba bás káin suurnjá pié kaw na belé'ñ see dáin díó á keba. ⁹Na abás kñna ála káttíenja ká na yé nan tullé-ii nan taraasi, báisín paasó káin káttíenja-sí, nan gín líó káin jittinja'ñ eré. ¹⁰Na abá in kwa: Kí jittinja ála á kawba bás yee-sí pié kaw, na kéén wuñja dáilé á káinba.

Chapter 2

¹Kúín dogólá, in-sí gís rímmen aw álán jitti á báaba. Na abáís doú díín írí jitti piá bá kí dáín kundí, Yásúa Jáásodunjo teyyá. ²Na bá yé-ii dolé'ñkwè alá káín kàttienja'ñ wá'ñ way, ná káín'ín áiba déllín, namá marran daldín'ín-ii nyét asi keer. ³Innân naa namás kíwo kí: Abá kéén domonja-sí keyá. ⁴Abá duó in kwá: "Ála iwo" yé kéén domonja-sí á tabu'ñ á jáwritiba, yé bá pié dunjo-ii dèlé see á keba. ⁵Na abá kéén wunja-sí tío, kí see yé bá Wúo'ñ joiní'ñ risinjo. Na iláín kí bá sín kalun ála dèlé kan. ⁶Na abá in kwá: Ála dèlé kee déllín na abá inná lan nyanjá yé dog bán innân kee asi keer. ⁷Kúín bânja, ká bîja-sí domon diwwó ádden áis awba, bá domon toyye ila alá waar díelè kéénjá, na in domon toy kunjo bá yé-ii alá miín waar kelbámi. ⁸Na dog domon diwwó áisa rímmen aw bîja-sí yé kí see-ii dii naman díelè: Dikkín naa haddu-ii, na seny kí see-ii naa. ⁹Na abá duó in kwá: Ála seny-lé kee na yé bán déén bára-sí jío, na yé naa bá lóó dikkô-lé kee. ¹⁰Na abá déén bára-sí kôil bán seny-lé kee na dèlé jittín á keba. ¹¹Na abá déén bára-sí erel bân lóó dikkô-lé kee, na bán lóó dikkô-lé ilon, na ásin lonba aál dûi, iláín ná dikkín yee-sí kúní dáálen piá. ¹²Kúín bânja ká bîja-sí gís rímmen aw, iláín ná bîja-sí gís káásul kíen kàttien kéén kona'ñ wá'ñ. ¹³Kúín ábana bîja-sí gís rímmen aw, iláín ná bí miín-sí waar bíwo. Sábíyana bîja-sí gís rímmen aw, iláín jitti-sí kalí baní. Kúín dogólá bîja-sí gís rímmen aw, iláín nás Báa-sí bíwo. ¹⁴Bîja-sí gís rímmen aw kúín ábana, iláín nás bí miín waar bíwo. Bîja gís rímmen aw sábíja, iláín ná bí kakkíré ban, iláín ná Wúo'ñ wá díe-lé kee, na dog-sí jitti-sís bío. Daldí-sí aboiní ba. ¹⁵Daldí-sí aboiníba kí kéén ótánjá'ñ nyét. Na duó abá daldí-sí kóiní yé Bâ'ñ joiní-sí ás keba. ¹⁶Ótá nyét alá daldí'ñ dió káin: Suur'ín joiní ge, na Kúní'ñ joiní, na namíen'ñ joiní, ila Bâ-lé áiba marran bá daldí-lé-ii. ¹⁷Na daldí bá kéén surmín-ii, na duó abá Wúo'ñ áre pii bán jain luyj kee. Sáwgen jeen Jááso'ñ gârim'ín eré. ¹⁸Kúín dogólá, tin kari kwan-ii. In abá kel bámi Jááso'ñ gârim úndul, iní naa jááso'ñ gârima sonjá. Miín íné naa tin kari kwa ála éla. ¹⁹Dáilé kurul, marran kí kíen áñ kanba. Marran dáín dió káin nás kúúnjá. marran abá paál kurul, bás in káwlítia kí kíen ála ákanba. ²⁰Marran bí kí kuos pis benja tog, na bí kwa nyét balun-sí. ²¹Ká bîj-sí rímmen á gís awba ása bí á balunba see-sí, marran bí balun-sí, na pié nyét see áiba. ²²Kí-ii ná pié dunjo-ii, marran ille ná Yásúa-sí íriní ála Jáásodunjo-ii? na in bá yé-ii jááso'ñ gârim, alá bá na kwè-sí erel. ²³Na duó it ná kwè-sí erel bá dog bân-sí erel, na abás kwè-sí lon bás bân kee kí see. ²⁴Marran bí alá miín waar kel bámi bá áw ná díelè saí, na abás díelè tííní alá kelbámi waar, bá sín Bâ na kwè-lé bartíní. ²⁵Na in bá yé saárta alá gís miín waar jain luyj'ín-ii. ²⁶In-sí iláín gís rímmen káwe álán pié ágis káwalba. ²⁷Marran bí naa báásó ila-sí alá bába na asá tííní díe-lé, ári á keba na áisán káwlíyal bîja, marran bá ila áisán ááso kíen kúní ári bí ári, na bá yé-ii see ná pié áiba. ila asá bá bíwi dèle puttó baarín. Lonpiín dogólá ²⁸Na naa kúín dogólá, tullés bartíní dèlé, annan-sí koro ásan dèlé amala kan, walá tabuna áisín túyalba déén jèl-lé. ²⁹Abás bí álbá yé-ii déllín alá taraas-ii. bá yé-ii nyéttín alá ena kí déén dāgrín'ín traas.

Chapter 3

¹Kúin kondóná bagíl joiní aila dáin Bâ iní álan-si Lonpii'ŋ dogólá keen! iláin ásán daldí álonba, iláin ásán yé álonba. ²Kúin bârŋa, miin íne kí Lonpii'ŋ-si dogólá kan, na áan lónólaba naman nín in ná lan keen. Marran ásán kalun abá lóónóla bán in keen inná yé, iláin ná kí bán in kagíl inná yé. ³Na in nyét asá kain bá ıla amal-ii asá dèlé kain, alán in lóónóla inná alá yé tiyyâ-ii. ⁴Duó id ná kattienja pii bá kil-lé sonjá pii asi keer. Na kattienja'ŋ sunŋin bá yé-ii. ⁵Na ásán balun paalan-si jundí álán gis káásol káin kattienja-si, na yé kattienja ás kanba. ⁶Na duó id ná déelé kee kattienja án piyába. Na duó id ná kattienja pii yee-sí án jágilba walá yé yee-sí án iwba. ⁷Kúin dogólá, duó júulen aí piyába: Na duó id ná taraasi pii yé bán taarsi, inná alá ká dog taraas an. ⁸Na duó id ná kattienja pii yé bá ányídi-ii, iláin ná ányídi min waar nín kattienja pii. Iláin nás Lonpii'ŋ kwě lóónóla álán ányídi'ŋ ótóná-sí nurgú iní. ⁹Duó id ná Lonpii-lé kaarin-ii yé péllét kattien á piba, iláin ná déen ray-lés tíñí, iláin wá'ŋ-ii ná yee Lonpii-lé karin ná taga ari jitti án piába. ¹⁰Lonpii'ŋ dogólá in abalŋolaba inná ányídi'ŋ dogólá: Na duó it ná taraas áiba yé Lonpii-lé á keba. Na duó id ná déen bára-sí á kôilba. Suúrŋá boiní asi keer. ¹¹Na in belé bá yé-ii alá miin waar kel kámi: Álán suuri boiní asi keer. ¹²Ná in á lonba inná Gayin alá déen jittin'ŋ ná déen bá-sí daáben piá? Iláin kéen útóná sonjá jittin kan, na déen bára'ŋ ná saasoná útón taraas kan. ¹³Kúin bârŋa pirje aís eenba állán daldí iriní. ¹⁴Kí kalun-si asa wayí-les sállá ken ná jain-lé káñŋa, iláin ná kí bârŋa-sí kôil. Na duó id ná déen bára-sí á kôilba bán wai-le saí. ¹⁵Na duó id ná déen bára-sí á kôilaba bá déen suur'ŋ gatíl-ii. Na bí balun-si duó id ná déen suuri puyi yé jain juu-lé án keba ásán dèle tíñí. ¹⁶Innân naa kí joinis káwi: iláin ná dáin wá'ŋ káwe, Na kí áw ná káin bârŋa-sí káin suúrŋá'ŋ lóo kaa. ¹⁷Na abás duó daldí'ŋ namie kee, na abá déen bára-sí jágila ná ari ás keba, na déen-si wá ayín ás enaba, innálan Wúo'ŋ joiní dèle ay-ii kee? ¹⁸Kúin dogólá, joiní kí belé walagal kí káálintá án kôilba, marran áw ná kí táarí-ii na kí see. ¹⁹Iláin ásán kalun ála kí see kan na káin kilmaŋa álán tullé ge dén eré. ²⁰Abá káin kilmaŋa-sí á kawiba Wúo-lé iláin ná yé káin kilmaŋa-lé sonjá tullé-ii, nan-si údóná nyét lon. ²¹Kúin kondóná, káin kilmaŋa lóómen agi pialba, áw nás Lonpp-lé amal kain. ²²Na abá kínó yé bán gí iní, iláin ná kí kéen domon-sí kéél, nan kéen údóna kila-sí kaw asá yee-sí tullé ge déen tabw'ŋ. ²³Na bá yé-ii domon: álán see káyi déen kwě'ŋ kona-sí Yásúa Jáásodunŋo, na álán suúrŋá koiní inná aláyé gi domon iní. ²⁴Na duó abá déen domon-si tío yé bán dèle kee. Na innân kí bá sín kalun yé ál dáin dió kee. Kí kéen kuo'ŋ dorá aila iní.

Chapter 4

¹Kuonja-sí barri 1Kúin kondóná, kuo nyét see a bāiba, marran kuo-sí barri: Aĩ Wúo-lé la gé? Iláin ná domonakwă piékwă alá daldí'ŋ dió kural sonjá gé. ²Iláin ásán balun Lonpiiŋ kuo-sí: Kuo nyét baġi pie Yásia Jáasodunjo-sí iláin ná yé kí suur éla, nan yé Wúo-lé éla. ³Kuo kit ná Yásua-sí baġi á pieba bá suur éle, na Wúo-lé á geba. Na kila kuo alá Jáaso'ŋ gārim-ii ila alá kelbāmi alá undul, Na naa yé daldí-lé kee. ⁴Kúin dogólá bí Wúo-lé bain, bí tagas baġnos naa ari alá díelē kee ila-lé sonjá appá-ii alá daldí-lé kee. ⁵Yeen daldí'ŋ ge, iláin ná daldí'ŋ kirsina, na daldí namás yeen-sí kelaam. ⁶Kí Wúo-lé kan, Duó abás Wúo-sí lon báisín kelamí, na duó abás Wúo-sí ás lonba kina-sí kel áisín amíba taga. Iláin á sán kalun kuo seena-sí kí kuo júulen já'ŋ. Lonpii tullé-ii. ⁷Kúin bārna, suúrŋa boiní, iláin joiní bá yé-ii Wúo, na duó id nás joiní kee yé bá Wúo-lé kaarini nan-sí Wúo-sí lon. ⁸Na bá á kōilba Wúo-sí áslonba, iláin ná Lonpii joiní-ii. ⁹Iláin nás Wúo'ŋ joiní dáin írí lóónóla: Iláin ná Lonpii déen kwě tog déllin ádden piá daldí'ŋ dió álán kí kies sállá keen. ¹⁰Innín namá yé-ii déen joiní: Innálan áiba alá kí Wúo-sí koiní, bá marrábaran yé-ii náí kina-sí kóiní, namá déen kwě ádden piá ná gōbbo rááná káin kattien'a'ŋ uŋ. ¹¹Kóin kondóná, abái Lonpii kina-sí innálan kóiní, bá in lón álán dog kí suúrŋa inná lan koiní. ¹²Lonpii duó tog dog á jágilaba tullē. abá kí suúrŋa-sí koiní, na Wúo bán kien kan, na déen joiní aginisi dáilé. ¹³Innálan bá sín kalun ála kí dēlé kan na yé ná dailé kee: Áila kina kéen kuo ín. ¹⁴Na kí ná kagila nan see keyé ála Bā déen kwě daldí'ŋ-lé ádden piá. ¹⁵Na duó abás tiin ála Yásua Lonpii'ŋ kwě-ii, bán Wúo-lé kee na Wúo bán dēlé kee. ¹⁶Na kí namás kíwo nan see keyá déen joiní-sí alá dáilé kee, na abás déen joiníles puttó kain, bán Wúo-lé kan na yé nán dáilé kee. ¹⁷Iláin ná yé dáin joiní'ŋ risinjo: Ásán amal kan ila jansa'ŋ soog'ín soog-lé, iláin ná in lóón daldí'ŋ dió, na kí dog bán innálan kan. ¹⁸Kali á keba joiní-le, bán joiní nyétti na kali-sí ná karra kabún ná paál kaa iláin ná kali jigés kee. Marran duó ná kaalu-ii joiní'ŋ taga án risinóba taga. ¹⁹Kí iláin nín koiní ná yé kina waar kóiní. ²⁰Na abá duó in kwă: "ká ála Lonpii-sí ôil" nan déen bára-sí erel, bá pié dunjo-ii. Abá duó déen bára-sí á kōilba alá law, Wúo-sí taga ay-ii nín kóiní alá á lawba? ²¹Na kí déen domon in síis kain: abá Lonpii-sí jōil bá in lón álán dog dññ bára-sí joiní.

Chapter 5

¹Daldí síis kúrro'ŋ piá 1Duó id ná in see tíoála Yásúa Jáásoduŋo–ii bá Wú–lé káariŋi. Na duó id ná dāariŋ duŋo–sí kóiní bá ila–sí kóiní alá káariŋi dog. ²Iláin ásan kaluŋ ála kí Wúo'ŋ dogolá–sí kóil: Abá Lonpii–sí koiní na kéen domoŋa–sí káyi–ii. ³Na in bá yé–ii Lonpii'ŋ joiní: Ála Lonpii'ŋ domoŋa–sí kéél. na kéen domoŋa dírró á geba. ⁴Na duó ná Lonpii–lé káariŋ bá daldí–sí káli iní. Na in bá yé alá daldí–sí káli iní: In bá yé–ii see'ŋ jáyí. ⁵Duó ná daldí–sí káli iní, bá ila–ii alá Yásúa–sí see tío naŋ–sí Wúo'ŋ kwě–ii? Yásúa Jáásoduŋo'ŋ see jáyí. ⁶In bá yé–ii alá kí koro na kewa éla, Yásúa Jáásoduŋo. Ná kí koro áiba déllin marran bá kí koro na kewa. Na kéen kuo–gé déllin asá jíbítíya, iláin ná kuo bá kéen gé see. ⁷Marran ari asá jíbítíya jaawíl bá iis gé: Bâ, na Ƴu, na Kuo. Na kin iis bá tog gé. ⁸Na alás sũuru–lé jíbítíya yeen bá iss gé: Kuo, na Koro, na kewa. Na kin iis bá tog gé. ⁹Abá sîn kwa'ŋ beléná síis kibítien–ii, marran Lonpii'ŋ jibí bá yé ekêrri, in Lonpii'ŋ jibí bá yé–ii nás déen kwě síis jibí. ¹⁰Abás Wúo'ŋ kwě–sí see jeyá bás díŋ suur'ŋ jibé jain. Na abá Wúo–sí see á jiyába, bá pié duŋo jan, iláin ná jí see á jiyába Wúo'ŋ jibé asá déen kwě'ŋ jibé. ¹¹Na in bá yé–ii jibé: Iláin ná Lonpii ná jain lœj iní, na jain in bá déen kwě–le kee. ¹²Na abás kwě jain bás bás jain jain, na abás kwě á jain ba jain ás jain ba. Núní'ŋ írí jándo kari kũo. ¹³In biŋa–sí gis rímmen â, bí ál Lonpii'ŋ kwě'ŋ kona–sí see béél, ásan baluŋ ás jain lœj bain, iláin ná Wúo'ŋ kwě'ŋ kona–sí see beyá. ¹⁴Na in bá yé–ii amal asá kí dèlé kain: Na abá ari koiní kí déen âre yé bá gí sîn tiŋ kina–sí. ¹⁵Na abás kí in kaluŋ abá ari koiní naŋ gis kelaam, naŋ–sí kaluŋ otáná alá koiní ála dèlé kain. ¹⁶Abá duó déen bára–sí jágila ná ari jitti pii kattíenja kila wáyíŋ á geba, bá kóiní, ná jain iní álán wáyí–le á poiba. Kattíenja–lé wáyí kee. Iláin áiba déllin aisa in ámin álán dèlé joiní. ¹⁷Ari jitti bá kattíenja gé, kattíenja bá yé–ii wáyí. ¹⁸Jaluŋ–sí duó id ná Lonpii–lé káariŋi ari jitti á piiba, na abá Wúo–lé káariŋi bá déen suur–sí jaan, na ari jitti á kurélba yee–sí. ¹⁹Kí kaluŋ–sí ála Lonpii–lé kain, na daldí nyét naŋ ányídi'ŋ dóna kee. ²⁰Naŋ–sí kaluŋ Wúo'ŋ kwě ála kúní iní ásan see–sí kaluŋ. Kí see–lé kan naŋ déen kwě Yásúa Jáásoduŋo–lé kan. In namá yé Lonpii see kũo naŋ jain lœj kũo–ii. ²¹Bí kin dogolá, kíen suúrŋâ baáno kunúsa–lé. Ee, yáa.

Revelation

Chapter 1

Jáwli ¹In ila tawrájawí–ii ál Yásúa Jáásoduŋo–lé úndul ál Wúo iní ásan kéen táaríkwá–sí útóná kit paalí ál naa dúitía álán iní. Jáásoduŋo kila útóná–sí júni nás kí ila dorá iwínje alá déen meleg déen táaríduŋo Yáaye–lé ádden piá. ²Yáaye lia namás útóná nyét'ŋ jibé ál yé jágila asá kí Wúo'ŋ belé na kí Yásuaduŋo'ŋ jibé tiili. ³Borapattá ila duó'ŋ–ii asá kin domonkwá'ŋ domoŋa kwa–sí kí dair árden piá pii. Borapattá kila kwa'ŋ–ii alá ari it ál díen dió rímmen enja–sí kelkaame na baŋi kawe, iláin ná tin álán kin útóná iní dakkis piá. Masíkwá saabe'ŋ dónanjaní ⁴In dombore Yáaye–lé úndul ná masígakwá saabe–lé dúl alá akuro–lé kain: Áw ná biŋa tullin na aapiŋ kanía ál ila Duó–lé úndul alá déen kuttí'ŋ tabún kain, ⁵na alá Yásúa Jáásoduŋo–lé úndula alá núníduŋo seekuŋo–ii, alá duó waarkuŋo–ii asá wáy–le sállá káwe na alá sũuru'ŋ ábakuriŋa'ŋ kuri–ii. Áw galaŋa na kúrro ná kéen ge aila kina kóel na aila kina kí kéen kewa káin kattíenja–lé algi júndí. ⁶Na aila kina júndí álán kuring keen na álán páŋina keen nás déen Wúo Báa–sí táari káa. Áw galaŋa na kúrro ná kéen ge naman nín kain bán kain. Ee yáa. ⁷Bagíl, yé kí kútunjan úndul, na núní bi núní nín jágil, naman kila alá yee káwyé, na órréná nyét ál sũuru'ŋ írí kain déen uún nín komólal. Ee, bát see–i na kí seensee nín een. Ee yáa. ⁸Wúo Lonpii in belén, "Ká Alapa na Omega an. Yé kakkírekuŋo, alá kee na alá kerrég kéná na asá káin alá êl. "Duldínkwě'ŋ jalŋinola ⁹Ká Yáaye, díen bára, idíŋ alá Yású–sí arrá kari kulu, mínenjeen–lé na kuring–lé na jirimó'ŋ jirimó–le díen ampâr dónanjabíduŋo an. Ká domnya díg–le aáná alá Patmos karŋi, Wúo'ŋ belé'ŋ uún na Yásúa'ŋ jibé'ŋin. ¹⁰Lonpii'ŋ Soog–lé ká namá Kuo Teyyánja'ŋ dió aáná, namá dúin soór urú síw kelámi inná ambayá. ¹¹Na in beléná, "Dombore–lé útóná kit rímmen jáa alá jalú nás masíkwá saabe–sí ádden jáa, Ipisa na Simirna na Pergamum na Suatira na Sardis na Piladelpia na Lodika. ¹²Namás aino álán agíl kiín arka kéná náis kaa risíná, asá bá aino, namá siir'ŋ masarája'ŋ mardába saabe agila. ¹³Híllá namá duó díg kéná ná in lóná inná Duldínkwě ná masarája'ŋ mardába'ŋ túle kiirélini, ná garambũbu kurrâ jíní ná kéen tarŋa–lé péégélini nás siir'ŋ kartâm wassé kéná ná déen ógo–lé ríŋin. ¹⁴Nyílw déen tabún pattâ kéná, inná urŋnyílw pattâ, inná urány. Kéen kúní bá in lúniní inná utú ál líin. ¹⁵Na kéen tarŋa bá in ulmeliní inná nihás asá utúnebede–lé kiirul, na déen arka bá in lóná inná koro sunŋa'ŋ kola. ¹⁶Na déen dóná súru–lé ná in ulmeliní inná dúlé kí dúlé'ŋ sibír. ¹⁷Álbá yee agila, namá kéen tarŋa–lé karbon áwi inná duó waitól. Lia yé namái déen dóná súru írí jáá ná in kwá, "Káli ái tiiba, ká Waarkuŋo na Karikuŋo an. ¹⁸Ká Sállakuŋo an! Ká

úsá na naa Ká sállâ aŋ namanj níŋ aínj bánj aínj! Na ká Wăy na Utú'ŋ-si gonyâyénkwě aínj.¹⁹Na naa kila útónjá rímmenj jáa alá jĩ jagila, kila útónjá alá naa jállínjá na kila útónjá álánj tábúrj eré jallínol.²⁰Na kila úríńjá saabe'ŋ bűtu alá jĩ dúínj dónjá súru-lé jagila na siir'ínj másárája'ŋ mardába saabe'ŋ bűtu kin gé, úríńjá saabe namá masígakwă saabe'ŋ melega gé, na másárája'ŋ mardába saabe namá masígakwă saabe gé.

Chapter 2

Domonjasá Ipisa'ŋ məsɨgkwǎ-sí ádden káwe ¹Məsɨgkwǎ ǎl Ipisa deém kəɪŋ'ɪŋ-sí melega-sí rímmen jáa: 'Duó alá úríŋá saabe déén dóná súru-lé báw ná siir'ɪŋ məsárája'ŋ mardába saabe'ŋ táas-lé ilon ná kin ʊŋja belén. ²Ká kien tááriná na dŋen táárí tokkè na dŋen jírímó'ŋ jírímó-sís alun. Ká alun-sí bí jittinjakwǎ-sí taga álán á birímóba, na bí kila kwǎ-sí bárra asá in kítíméli ǎl kureemeŋa gé maraŋ yeen kureemeŋa á geba, namás ʊmmó yeen ǎl piékwǎ ge. ³Bí jírímós bain na kúŋŋ kona'ŋ ʊŋŋ tááriná tokkèŋa-sí birimo ná á ʊmmoba. ⁴Marraŋ ká in-sís dŋen konsa aŋ, alá bí ɪla joiní-sí bundí asá waar baánjá. ⁵Na naa, biŋa áw náí tɔbɔŋ wáŋŋíti ɪlla joiní -le ay karra bawŋí asá waar baánjá. Túúben beŋ na útóná kít báa ǎl waar báa. Abá túúben á bindelba, ká bán díe-lé ɛl ná dŋen məsárája'ŋ mardáb-sí déén lóó-le túga awí. ɪlla namá déén arrá in lón, ká álán kien məsɨgkwǎ-sí túga awí. ⁶Marraŋ ɔri tog asá bí bain bá ni-ii, bí ǎl Nikola'ŋ kərijułokwǎ'ŋ tááriná-sí banan, kila ǎl ká dog anan. ⁷Duó it nás kíló kee, áw nás ɔri it kelamí asá kuo məsɨgkwǎ-sí belénjá. Duó it nás kóos ʊndul, ká bá sɪŋ yee-sí ɪn ná jain'ɪŋ kurú'ŋ kwǎ amí, ǎl Wúo'ŋ rúmány kee. Domon aá Simirna'ŋ məsɨgkwǎ-sí ádden káwe ⁸Məsɨgkwǎ ǎl Simirana deém kəɪŋ'ɪŋ-sí meleg-sí rímmen jáa: ɪlla duó ǎl Waarkuŋo na kərikuŋo-ii, alá wai nás sállá eŋa kin ʊŋja belén. ⁹Ká dŋen miine na pagirɪŋ-sís alun, marraŋ bí jaawɪl kawája ban! Ká kila útóná jittinja-sís alun ǎl kila kwa dŋen konsa aánjé ǎl in káminja ǎl Yáúda gé marraŋ walá Yáúda á geba. Marraŋ yeen ɪlla daara'ŋ kwa gé ǎl Sitan'ɪŋ ge. ¹⁰Kalı áí tɪɪba álán naa dakki mííneŋ beŋ. Bagɪl Ányádiiŋántɔbɔ naa dakki álán kwa dɪi-sí túmná jɪnɪ, állán mat karre na álán kí sogá weyye mííneŋ beŋ. Áw ná Seejǎikwǎ ban annaŋ in lón náis wáy-lé keeriti, na ká állán jain lɔut aní ǎl kóosjelduŋo'ŋ sáas-ii. ¹¹Duó it nás kíló kee, áw nás ɔri it kelamí asá kuo məsɨgkwǎ-sí belénjá. Duó it nás kóos ʊndul wáy ɔwkuŋo áweren ɔŋpiába. Domoon asá Pergamum'ɪŋ məsɨgkwǎ-sí ádden káwe ¹²Məsɨgkwǎ ǎl Pergamum deém kəɪŋ-sí meleg-sís rímmen jáa: ɪlla duó asá saar sabbana ɔw sikkána kee kin ʊŋja belén. ¹³Ká ása alun bí aál bain, lóó alá Sitan'ɪŋ kutti kee. Marraŋ kúŋŋ kona-sí puttó béél, na bí dŋen seejǎi-sí dúín eré á bawrinɪba naman dúín núnɪduŋo seejǎiduŋo Antipas'ɪŋ sog-lé, alá dŋen táas-lé kawŋi, ɪlla lóó-lé alá Sitan kee. ¹⁴Marraŋ ká ása dŋen konsa ótá ittá aŋ. Bí ɪllá kwa dɪis bain alá Balam'ɪŋ guud-sí kəri kule, asá Balag -sí guud páálí álán Izraılíná-sí ʊgó ná katienja káwa, namá ɪlla nəmíe káwe asá kúnúso-sí gôbbo karɪl na ɔjilɪŋ káwe. ¹⁵Kí ɪlla dorá tág, dŋen díó kwa dɪi kəɪŋ ná Nikola'ŋ kərijułokwǎ'ŋ guud-sí kəri kule. ¹⁶Na naa túúben beŋ na abá á bindelba, ká álán naa dakki díe-lé ɛl ná dŋen konsa kí dúín uto'ŋ saar ééro. ¹⁷Duó id nás kíló kee, áw nás ɔri it kelamí ása kuo məsɨgkwǎ-sí belénjá. Duó asá kóos ʊndul ká bán manna dɪi aní asá jułɪŋ. Na ká ɪlla duó-sí dog nɪŋ díto pattá aní, kí kona kiwwóna ŋ ná déén írí rímmen ɪni, kila asá duó tog dog á keba nás lon bás déllin ɪlla duó lon asá yeen-sí bóóyé. Domon asá Suatira'ŋ məsɨgkwǎ-sí ádden káwe ¹⁸Məsɨgkwǎ ǎl Suatira deém kəɪŋ'ɪŋ-sí meleg-sí rímmen jáa: 'Wúo'ŋ Kwēdee ǎl kéén kúnɪ in lóna inná utú ǎl líŋ na kéén tarŋa ná in ulmeli inná nihás asá utúnebede-lé kiirul kin ʊŋja belén. ¹⁹Ká ása kien tááriná na dŋen joiní na seejǎi na ájɪŋá na jírímó'ŋ jírímó alon. Ká ása alun bí naa ǎl táárí sunŋa baw ɪlla-lé sunŋá ǎl waar báa. ²⁰Marraŋ ká in-sís dŋen konsa aŋ, alá bí ɪlla yáa Jezebel-sí birmel, alá déén suur-sí domonduŋo tarɪŋ namás kúŋŋ táárikwǎ-sí guud paalíti na dōra réénjél álán ɔjilɪŋ kawé na álán ɪla nəmíe kawé asá kúnúsa-sí gôbbo karɪl. ²¹Ká yee paraga aní álán túúben een, maraŋ á kóilba álán déén ɔjilɪŋ-lé túúben een. ²²Ká yee-sí wajáŋpɪti nɪŋ amɪŋi, na ká kila kwa-sí kojoja sunŋa-lé nɪŋ amɪŋi alá kien məusiniŋ kawé, naman nɪŋ yeen kéén korana jittinja-lé túúben kɪŋi. ²³Na ká álán kéén dogólá-sí aldó ná aw. Kila namá kéén kərijułokwǎ ge. Lia məsɨgkwǎ nyét ásán bá kalŋa ká ǎl ɪlla duó aŋ alá kilmanja na juúrúnjá-sí kulgúte ʊrgul, na ká álán bí dŋen díó duó bi duó-sí kéén tááriná'ŋ temen kéén duléná aní. ²⁴Marraŋ dŋen díó kwa dɪi alá Suatira kəɪŋ alá in guud-sí kəri á kuleba, na asá ɪlla ɔri-sí á kɛwɪtɪaba alá Sitana'ŋ bɪtu kulgúte karia, ká biŋa-sí in gís amɪŋ, állándírrô keer tog dog írí á ɔgɪba. ²⁵Bá déllin ɔri it-sí puttón bǎi asá bain naman nɪŋ ká áŋja. ²⁶Duó it nás kóos ʊndul na dúín áare-sí pii naman jágɪŋi-lé, ká ye-sí bán bárunjá'ŋ taál aní, ²⁷na yé álán yeenja-sí kí dáwra'ŋ táatásu tɪi, na yé álán yeenja-sí dokké dókkèn piá inná daalú'ŋ belgánjá, ²⁸déllin inná asá ká dúín Báa-lé taála oomé álán bárunjá-sí ǎi. Na ká yee álán úrí súur'ɪŋ aní. ²⁹Duó it nás kíló kee, áw nás ɔri it kelamí asá kuo məsɨgkwǎ-sí belénjá.'

Chapter 3

¹Masigkwā āl Saridis deēm kajin'ín-si meleg-sí rímmen jaa: 'Jlla duó asá Wúo'ŋ kuo saabe na úriná saabe kee kin uuna belén. Ká asa kien táariná alun. Bí kí kona sállánja bain, marran bí waitólá ban. ²Balinolas, nás ari it asá sai na ari it asá dakki piá álán wai-sís kakkiré báa, iláin ná ká ummó ná kien táariná dúin Wúo'ŋ kúni ás agíniebba. ³Na naa ari it gí tabún undul asá boomé na asá kelbámi. bagí báa na túúbenj beenj. Abá ás balinolaba, ká bán in êl inná kaam, na bí ásán á balunba ká áy tin lé-ii álán dién konda êl. ⁴Marran dog bí báis bán nás Saris dió kwa ittá bain alá kén jurinja rúbbá á káweba. Ká álán kien kalinja na álán jurinja pattánja kiníal, iláin ná yeen kéén temena gé. ⁵Illa duó asá kóos undul-sí jurinja pattánja in sín kiníal inná yeen. Na ká kí seénsee kéén kona-sí jain'ín dombore-lé án áasoba máán álán kéén kona-sí dúin Báa'ŋ tabún na kéén melega'ŋ tabún tawrá awí. ⁶Duó it nás kíló kee, áw nás ari itkelamí asá Kuo masigakwā-sí beléná. ⁷Domon asá Piladelpian'ŋ masigkwā-sí ádden káwe ⁸Masigkwā āl Piladelpia deēm kajin'ín meleg-sí rímmen jaa: Kin illa duó Teyyákwan na Seekunjo'ŋ uuna gé asá paalíti ná duó á keba ásán taga úrrí, na asá úrríti ná duó á keba ásán taga paalí kin uuna belén. ⁹Ká asa kien táariná alun. Ká dién tabún gis túsú palan undí illa alá duó á keba ásán taga úrrí. Ká alun-sí bí asa kurro ittá bain marran, dog bá dúin uu-sí bagí báa na kúin kona-sí á baariníba. ¹⁰Ká kila kwa'ŋ nín oro áa āl Sitan'ín daara'ŋ kwa gé. Yeen āl in káminja āl Yáúda gé na Yáúda á geba, marran namá pié kawé. Yeen-sí nín undí ná kélal náis binja-sí kien tarnja'ŋ tabún tabunja súú kabíal, na yeen bá sín kiwe ká ká áila binja wóel. ¹¹Idíin ná bí dúin uu-sí bagí báa āl jirmó'ŋ jirmó'ŋ'ín risin. Ká dog gín binja jarri'ŋ tin-lé aano illa alá daldin nyét-le undul álán kwa nyét-sí arri āl suuru kajin. ¹²Ká naa dakki undul. Ari it-sí puttó bai asá bain, áisán duó tog dog dién sáas á ríéba. ¹³Duó asá kóos undul-sí bán dúin Wúo'ŋ tonjeyá'ŋ na tobá áa. Na yé dút déén paál án kúróba. Ká bán déén írí dúin Wúo'ŋ kona na dúin Wúo'ŋ deem'ín kona rímmen áa, deem diwwô āl Jurusalam karía, āl jaawíl dúin Wúo'ŋ -lé kee ná dūu buunel. Na dog nín déén-le kúin kona kiwwónja tágá rimmen áaa. ¹⁴Duó it nás kíló kee, áw nás ari it kelamí asá kuo masiakwā-sí beléná. ¹⁵Domon asá Lodika'ŋ masigkwā-sí ádden káwe ¹⁶Masigkwā āl Lidika deēm kajin'ín-si meleg-sí rímmen jaa: Ila duó āl Eeyáa karía na āl seejaidunona núnidunjo seekunjo na Wúo'ŋ jetéréjá'ŋ kari-ii, kin uuna belén. ¹⁷Ká asa kien táariná alun. Bí walá lúllá á banba walá tokké á banba. Ká wóelini álán bí lúllá wala gal tokké baáná! ¹⁸Naa idíin ná bokké á ban, ná lúllá á banba wala tokké á banba, áilán dúin utó arán. ¹⁹Bí in báminj "Kí kawaja kan na asa kawajin sunjá koomé ná ari tóg dog á kóelba." Marran ás bíwélba āl taltála na ragasána na pagarinja na karanja na pogonja ban. ²⁰Ká uúnsee gís ámin álán dúl-lé siir balu asá kí utú kiirul. álán mat kawája beenj. Dúl-lé jurinja pattánja bulu álán taga biní álán dién pugín óorakwan paál á jáwíníba. Dúl-lé kúní'ŋ dawa bulu álán kien kúní-le biní na taga lóó bagíl. ²¹Ká kila kwa nyét-sí álá wóel, upúriti na dóra awíti. Naa kíkurrá boinj na túúbenj beenj. ²²Ká túsú-le éérél ná túsú aldi. Abá duó díg dúin arka kelamí nás túsú paalí, ká bán dée-lé oo náa kie namíe káa na yé bán dúl-lé êl ná kie namíe káa. ²³Duó asá kóos undul-sí, ká bá sín in ná kie dúin kútti'ŋ írí kón, inná asá bá ká kóos éla ná kí dúin Báa déén kútti'ŋ írí kóónó. ²⁴Duó it nás kíló kee, áw nás ari it kelamí asá Kuo masigkwā-sí beléná."

Chapter 4

¹Lia asá kin útónjá bitul, namá núñí awí namá jaawíl túsú palan agila! Na urú síw inná ambayá, ál waar kelámi náis kaa risíná, ná in beléná, "Íne írí jêl náis ari it áwli ál in lónj álánj eenj lia alá kin útónjá inji." ²Iddálanj ká namá Kuo Teyyánja'ň dió aánjá. Híllá jaawíl, namá kutti kayé, namá duó díg kénjá ná illa kutti'ň írí áwini. ³Na duó ál híllá áwini namás jalunja julminol kénjá inná kítónjá jalunakwá tárránj, inná rées na galdí. Na bidigír ná in ulmelini inná díto silinysiliny kírro nás kutti-sí dorol piá. ⁴Illa kuttiáríńjá-le namá kuttińa kernja weyyénjá aw na onjal káńj, na sábanjátabunakurránakwá weyyénjá aw na onjal ná káńj ná kila kurtińa'ň írí káwini. Na yeen-sí namás jurińa pattána kinje na siir'ínj-si taaja tabúnj káńj. ⁵Na illa kutti-lé ná kuyinjúlómólanja kúrélini na wiis'ínj kola rimitíti na dańl'ínj kola rimitíti. kutti'ň tabúnj namá súllama saabe káńj ná líninini. Kin namá Wúo'ň kuo saabe gé. ⁶Na dog híllá illa kutti'ň tabúnj ari díg kénjá ná in jónjá inná mandara'ň roo, ná in kénjá inná teltel. Na illa kutti'ň lóónj túle na illa kutti'ň áríńńjá-le namá karába sállánja onjal káńj ná kienj súrnjá nás kúnj píssin káńj. ⁷Karâb sállá déégkuno namá in lónjá inná mæurú, na karâb sállá awkuno namá in lónjá inná nunj, na karâb sállá iiskuno namás waji in kénjá inná duldí'ň kwé'ň waji, na karâb sállá onjalkuno namá in lónjá inná dæul ná arda piénj. ⁸Na kila karába sállánja onjal'ínj dió karâb bi karâ namás pëlega osondíg kénjá na kienj súrnjá na pëlega'ň dūu namás kúnj píssin káńj. Na kí luul na too péllét á kiiréliba bá in belénjá, "Teyyâ, teyyâ, teyyâ bá Wúo Lonpii kakkírekuno-ii, alá kerrég kénjá na alá kee na asá káńj álánj êl!" ⁹Na tin bi tin asá kila karába sállánja ye-sí galanja páalítia na bagi pie na assós belénjá illa duó-sí alá kutti'ň írí kee ná áw, illa duó alá namanj nínj kee bánj kee. ¹⁰Na kila sábanjátabunakurránakwá weyyénjá aw na onjal déénj tabúnj kurbonj káwi kee. Yeen íenj taaja illa kutti'ň tabúnj kawritía ná in káminja, ¹¹"Jí in lónj, dáinj Lonpii na Wúo ásánj galanja na bagi na kurro joomé, iláinj ná jí ótánjá nyét jetéré, na díńj áare'ň wúnj yeen namá káńj na yeen téérínje."

Chapter 5

Murul na Wúo'ŋ Dolênkwě ¹Lia namá murul agila illa duó'ŋ dóná súru-lé alá kuttí'ŋ írí áwíŋi. Illa murul'ín sabbana ɔw dog-lé namá rima káŋ, illa murul-sí namás kí ósoma saabe ósom kaldul. ²Ká namá meleg kakkíre agila ná kí urú síw belé tawrá jáwíti, "Kíé ná nii-ii ásán in murul-sí paalí na kéén ósoma duu?"³Jaawíl wala gal sũũrũ'ŋ írí wala gal sũũrũ'ŋ dió duó tog dog á kénába ásán taga illa murul-sí paalí ná déén dio jágil. ⁴Naa ká namás aá ná kí kurrá oom idíŋ ná duó ás búlíníba ál nii-ii ásán illa murul-sí paalí wala gal álán déén dio jágil. ⁵Lia sábanátáɓɓɓakurránakwá'ŋ dió díg namáis in kwá, "A joomba! Yuda'ŋ órre illa Mũũrũ-sí jagíl, Dãud'ŋ Diiríe-ii nás kóos éla. Na yé kurros kee ásán illa murul na kéén ósoma saabe-sí paalí." ⁶Ká Dolênkwěs agila ná illa kuttí'ŋlóó'ŋ túle kiirél, na karába sállána oŋŋal na sábanátáɓɓɓakurránakwá nás dorol káwe. Illa Dolênkwě namás in lónítienj inná asá kawŋi. illa Dolênkwě namás kolpa saabe na kúní saabe kéná, ál Wúo'ŋ kuo saabe gé ál sũũrũ nyét-le ádden káwe. ⁷Namá nyaná ná illa murul-sí illa duó'ŋ dóná súru-lé bawa ál kuttí'ŋ írí áwíŋi. ⁸Indálan lia álbá murul bawa, kila karába sállána oŋŋal na sábanátáɓɓɓakurránakwá weyyéná ɔw na oŋŋal namá Dolênkwá'ŋ tábún kí kurnja kúul. Na díen dió duó bi duós gonjonjarrá kéná. Na siir'ŋ mubbara koŋa-lé kéelínj nás súulá dió píssin káŋ. Kila súulá aláWúo'ŋ kwá'ŋ jũma gé. ⁹Namás kona kiwwóna káwe alá in beléná, "Jí nii jaago álán illa murul jabún nás kéén ósoma jáwli, iláŋ ná jì-sí daaben káwe, na kínj kewa nás Wúo-sí órré bi órré na belé bi belé-le na kwa'ŋ daara bi daara-lé na ɓaru bi ɓaru-lé kwa'ŋ dulum jáyé. ¹⁰Na jí yeen-sí jundí ná Wúo'ŋ kurin'ŋ kwa na pãŋina kinj na yeen álán sũũrũ'ŋ írí kurinj gé." ¹¹Lia namá núŋí awí, namá melega sunŋâ'ŋ arka kelámi nás díen diiginj jĩlo á kénába, lírinja'ŋ lírinjá na díen diiginj nás jĩloá kénába, mírinja'ŋ mírinja nás kuttí na karába sállána na sábanátáɓɓɓakurránakwá-sí téréremere pŋe. ¹²Na kí urú síw in beléná, "adaolênkwě asá daáben káwe nii-ii, ásán kurro na kawajin na riŋ na kakkirinj na ɓagi na galaŋa na mujjé bóóyé!" ¹³Lia namá karâb bi karâb-sí jaawíl na sũũrũ'ŋ írí na sũũrũ'ŋ dió na koró kelámi na kila karába nyét ál díen dió káŋ ná in beléná, "Áw mujjé na ɓagi na galaŋa na kakkirinj ná illa duóál kuttí'ŋ írí kee na illa Dolênkwě'ŋ gé namanj nín káŋ ɓán káŋ!" ¹⁴Kila karába sállána oŋŋal namá in aánjé, "Ee yáa!" sábanátáɓɓɓakurránakwá namá kí kurnja kúul ná ɓagi káwe.

Chapter 6

Dolênkwě osoma osondíń waarkwă-sis paalı́ ¹Ká páttôn agila iladio asá Dolênkwě ósoma saabe'ń waarkuńo-sí paalı́, na kelámi ná kila karába sálláńa onńal'ń dió díg kí urú inná kuyínkola in beléná," Jéla" ²Naa ká namá núńí awí, namá múrtá pattâ kéná.Na déen bórna namás nabbâl kéná, namá sáas kaníe.Namás múrtá-sí in argí inná jîrédunjo ásán dèrńá sunńá-lé kóos èl na ásán kóos bóóyé.³Asábá ósoma saabe'ń awkuńo-sí páalı́, namá karâb sállâ awkuńo-sí kelámi ná in beléná, jéla!" ⁴Namá múrtá keer kuro ná pukkâ kéná naman ulmela. Na déen bórna-sí kiines álán Sũũrũ'ń írí dóná-sí bǎw, álán kwa sũrńá kawe. Yé-sí namá saar appâ kaníe.⁵Asábá ósoma saabe'ń iiskũńo-sí paalı́,namá karâb sállâ iiskũńo-sí paalı́ kelámi ná in beléná, Jéla!" namá núńí awí, namá múrtá dikkô kéná! Déen bórna namás dóná delladéllá kee. ⁶Namá arka díg kelámi nás in píńítiení inná ál kila karába sálláńa onńal'ń túle kuro ná in beléná, Gomnona'ń kilugirâm'ń sabba kí dinâr tog-ii na sairo'ń kilugirâm na déen sabba kí dinâr tog-ii, na day na ínabá'ń kira-sí jitti as jáaba!"⁷Asábá ósoma saabe'ń onńakũńo-sí paalı́, namá karâb sállâ onńalkũńo-sí kelámi ná in beléná,Jéla!" ⁸Namá núńí awí, namá múrtá urbe kéná! Déen bórna'ń kona namás wáy káń na Utú ná ye-sí dakki kǎri lueni.Na yeená-sí namá sũũrũ'ń kwa'ń sáár'ń taála kaníe,álán kwa-sí kí saar na kí duur na kí monńol na kí sũũrũ'ń karába aasĩna kawe.⁹Asábá ósoma saabe'ń ooskũńo-sí paalı́,namá gôbbonńa'ń lóó'ń ebede-lé kila kwa'ń kuńńá agila alá Wúo'ń belé'ń uńń illa asá kibíe. ¹⁰Yeen namás ye-sí arka káwe,"Ájĩ Ábakuri Lonpii, teyyâ na seekũńo, niń sín óón main álán jí kwa-sí jánsá jaa na kila kwa-lé dǎńgá jabún alá sũũrũ'ń írí káń aila kĩńa-sí kǎwńi?" ¹¹Namá dřen dió duó bi duó-sí garambũbu pattâ kaníe namás in aáńé álán umel ittĩrĩg jáwí, naman nín kien ampára táárikwă na kien bǎrńa'ń diigin tímmeń een. Kin ampára táárikwă na kien bǎrńa'ń diigin tímmeńeen.Kin ampára táárikwă na bǎrńa-sí kǎnnĩni álán in kawe inná alá yeen -sí kǎwńi. ¹²Asábá ósoma saabe'ń osondígkũńo-sí paalı́, namá núńí awí namá agila ná sũũrũńjĩrtĩńóla kǎkkĩre kéná.Dulé namá in dikkô na kussé ena inná delél'ń juri, dúal nyét gal namá in pukkâ ena inná kewa. ¹³Na úríńá jaawíl ná sũũrũ'ń írí pólólĩńie inná buuro ál kéen kwă kĩrróna jĩńĩti iladio abá kí dawlo kǎkkĩre írtĩńóla. ¹⁴Jaawil namá ńááriní namá in nĩńĩńo inná murul, na púgóná na domnyana nyét-sí nás kien lóóná-le kǎwnyĩńie.¹⁵Lián sũũrũ'ń ábakurĩna na tabũna na kǎldaga'ń tabũna na kawája na kurrokwă na koy bi koy na duó baj bi baj namás kien sũrńá kǎrgula-lé na pũńóná'ń taarũna'ń túle kũule. ¹⁶Namás pũńóná na taarũna-sí tarĩ kawenĩ," Dáń írí báwyâ náis illa duó'ń kũńi alá kuttĩ'ń írí ǎw na Dolênkwě'ńkilmá'ń tukkin-lé buul. ¹⁷Iláń ná dřen kilmá'ń soog appâ paago.Kíe ásán taga illa kilmá'ń tukkin-sí konsa keer?"

Chapter 7

¹Kwa 144,000'ín ósom'ín jaldóLia ál kin útónjá iní,namá melega agila ná suuru'ñ korgi onjal-lé kiiréli, nás suuru'ñ kawlonja onjal-sí jaiteli,álán dawlo á keba ná suuru'ñ írí wala gal roo'ñ írí wala gal kurú tog dog'ín ere sakkia.

²Lia namá meleg keer agila ná illa lóó-le kúrélini ál dulé kúrélná Wúo sállá'ñ ósom-sí tiílini. Yé namás kila melega onjal-sí kí urú arka piá, kila melega ál Wúo sállá'ñ ósom-sí tiílini. Yé namás kila melega onjal-sí kí urú arka piá, kila melega ál Wúo kila kurro ínín álán suuru na roo-sí jitti pía. ³Na illa meleg namá in belénjá,"Suuru na roo na kurúnjá-sí jitti a jáaba, naman sín kí dání Wúo'ñ táárikwá-sí kíen arínjá-le ósom kaldó."Ká namá in kelámi kila kwa'ñ diigin asá ósom kaldul ál lírinja píri na weyyéná onjal na onjal na (144,00) kénjá.Kin namá kila kwa nyét kain asá Izraílinjá'ñ órrénjá-le ósom kaldul: ⁵Yuda'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Ruben'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain (12,000) asá ósom kaldul,Gad'ñ órré namákwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, ⁶Aser'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Naptali'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Manase'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,00) asá ósom kaldul, ⁷Simion'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Lebi'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Isakar'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,00) asá ósom kaldul, ⁸Zebulun'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Ísib'ñ órré kwa lírinja na weyye an aw kain(12,000) asá ósom kaldul, Banjamín'ñ órré namá kwa lírinja weyye na aw kain(12,000) asá ósom kaldul. ⁹Kwa'ñ dáldá sunjá nás garambúña pattánja kiníeLia ál kin útónjá iní, namá núñí awí ná kwa'ñ dáldá sunjá kee illa alá duó tog dog taga án jílloba. Kin kwa'ñ dáldá sunjá bárunjá nyét na órrénjá nyét na kwa nyét na belénjá nyét-le kénjá ná illa kuttí'ñ tabún na illa Dolênkwé'ñ tabún kiirélini. Yeen garanbúñña pattánja kiníe na pugúr'ñ-sí kalma kíen koña-lé kain. ¹⁰Na urú kaldeji: Jopónó dání Wúo'ñ-ii alá illa kuttí'ñ írí aw, na Dolênkwé'ñ-ii!"¹¹Na melega nyét namá kuttí na sábanjátáñakwá na karába sállánja onjal'ín arínjá-le kiirélini. Namá kuttí'ñ tabún kí kurña wul na tabúña súú jábáe ná Wúo-sí bagi píe, ¹²Ná in aáné,"Ee yáa! Mujé na galaña na riin na assójáa na bagi na kurro na kakkirin dání Wúo'ñ ge naman nín kain bán kain! Ee yáa."¹³Lia sábanjátáñakwá'ñ dió dig namái kaa iño,"kin kiin gé ná garambúñña pattánja kiníe, na áy sabba kéle?" ¹⁴Namá i waa," Dúin sagal-ii, jí ása jalun." Namáis in kwá,"kin gé asá kojoja sunjá írí bitul. Yeen kíen garambúñña kálul ná kí Dolênkwé'ñ kewa teyyá káwe.¹⁵Naa namá iláin-ii ná Wúo'ñ kuttí'ñ tabún kain, nás yee kí luul na tóo déén Tonteyyá'ñ dió táári na bagi kawe, na illa duó alá kuttin írí kee ásan yeená-sí nima piá.

¹⁶Yeená-sí péllét duur na buur án tieba. Na dúlé án suuba, walá tukkin tokké péllét yeená-sí án suuba. ¹⁷Idiin ná Dolênkwé alá kuttí'ñ lóó'ñ túle kee ásan yeená-sí duon piá, na yé ásan tabún poi nás jain'ín koro'ñ pojora-lé jee, na Wúo ásan kíen kúñi mirmira-sí paasó."

Chapter 8

Dolêṇkwě ósoma saabe'ṇ saabekunjo–sís paalí ¹Asábá Dolêṇkwě ósoma saabe'ṇ saabkunjo–sí paalí, íde jaawíl namá gǔb kǐ tin'ṇ sabba kéná. ²Lia namá kila melega saabe–sí agila alá kǎṇ ná Wúo'ṇ tabún kǐirélini namá ambayáná saabe kaníe. ³Meleg keer ál siir'ṇ mubbar tíflini namá èl ná gôbboa'ṇ lóó–le keera. Yé–sí namá súúlá sunṇá kaníe álán kǐ tagiṇa nyét'ṇ jǔman arrá siir'ṇ gôbbona'ṇ lóó'ṇ írí illa kuttí'ṇ tabún gôbbona ráán. ⁴Súúlá'ṇ súúl, kǐ tagiṇa'ṇ jǔma arrá namá meleg'ṇ dóṇa Wúo'ṇ tabún nyěṇe. ⁵Lia meleg namá mubbar bawa nás kǐ gôbbona'ṇ lóó'ṇ utú pis piá, namás sũurú ímíni. Íde namá kuyínkola rimitíti na wiís'ṇ kola rimitíti na kuyínjúl mólaṇa na sũurúnjírínjola kǎṇ. ⁶Na kila melega saabe asá ambayáná saabe kǎṇ namá ásilen iní álán pue. ⁷Meleg dííḡkunjo namá dééṇ ambayá pwo, namá urány na utú kũrũl nás kǐ kewa úrrínini. Kin–sí namá sũurú kamíníe. Sũurú'ṇ sáará iis'ṇ tog namá sũíná. Na kurúná'ṇ sáará iis'ṇ tog namá sũíná. Na daíná kírróna namá nyét sũíná. ⁸Meleg ǎwkunjo namá dééṇ ambayá pwo, namá ǎri díḡ inná pǎḡó appá ná sũineliṇi roó kamíníe, roo'ṇ sáará iis'ṇ tog namá kewa eṇa. ⁹Roó karába sálláṇa'ṇ sáará iis'ṇ tog namá wǎṇi, na pulluṇa'ṇ sáará iis'ṇ tog namá asitóg paasiṇo. ¹⁰Meleg iiskunjo namá dééṇ ambayá pwo, namá úrí appá jaawíl pólólé, ná in líṇ inná súllam, namá rooná'ṇ sáará iis'ṇ tog na korónkú'ṇ sáará iis'ṇ tog'ṇ írí póyyá. ¹¹Na illa úrí'ṇ kona Absinsos~si gé alá dééṇ arrá puyyí'ṇ–ii. Koro'ṇ sáará iis'ṇ tog namás puyyá eṇa, namá kwa sunṇá kúsiní alá kila koro kǎbí, idíṇ nás puyyá iní, ¹²Meleg onṇalkunjo namá dééṇ ambayá pwo, dúlé'ṇ sáará iis'ṇ tog na dúal'ṇ sáará iis'ṇ tog na úrí'ṇ sáará iis'ṇ tog namá lǎddinul, lia díeṇ hẽrra á kénába, indálan dog luul'ṇ sáará iis'ṇ tog–lé walá hẽrra á kénábá, ¹³Lia namá núṇí awí namá kelámí ná dũul kǐ urú belé tawrá jáwítí iladio ál írí arda pia, "Rasíe kasân yeeṇa poí! Rasíe kasân yeeṇa poí! Rasíe kasân yeeṇa poí, kila kwa alá sũurú'ṇ írí kǎṇ, ǎri illa'ṇ uún ál dúi álán eṇ abá meleg kǎrikwǎ iis kien ambayáná pue!"

Chapter 9

¹Meleg ooskuŋo namá déén ambayá puo, namá úrí agila ná jaawíl kénjá ná suuru'ŋ írí pólólé. Illa úrí-sí namá gonyâyénkwě kaníe ásán dóló síw'ín uto paalí asá dúrúm dúi. ²Illa úrí namás illa dūrúm'ín dóló síw'ín uto paalí, illa dóló síw'ín uto-lé namá súl inná utúnebede appâ'ŋ súl kuro. Dulé na dawlo namá kí illa dóló síw'ín uto'ŋ súl dikkó iní. ³Lia illa súl-le namá kaŋ kurol ná suuru'ŋ írí éle. Kila kaŋ-sí namá kurro kaníe inná suuru'ŋ nyééná'ŋ kurro. ⁴Kila kaŋ-sí namás in aáné álán suuru'ŋ dáy wala gal tánanŋ kírroŋa wala gal kurúná -í jittí á p̄alba, maran álán bá déllin kila kwa-sí áwren p̄al asá Wúo'ŋ ósom aríná-le á p̄alba, maran álán bá déllin kila kwa-sí áwren p̄al asá Wúo'ŋ ósom aríná-le á kaŋba. ⁵Yeen-sí ás kiineba álán kwa-sí puye, maran álán kwa-sí kí kolda oos jaggá jaye. Na díen jagga bá in lóná inná nyéén'ín jagga iladio abá duó-sí uuro. ⁶Kila sogá-lé kwa bán wáy-sí kí kúní kōeli maran á sín kummalba. Yeen-sí bá sín taaríní álán kusal, maran wéy bán díe-lé bíí. ⁷Kaŋ'ín jalnola in lúniní inná murtaŋa asá deer'ín ásilén káwe. Kíen tabuŋa-lé ari díg-sí kiníe ná in lóná inná siir'ín taaj, na kíen wajinŋa ná in lúniní inná duldí'ŋ kwě'ŋ waji. ⁸Na díen nyílw ná in lóná inná yáanŋa'ŋ nyílw, na kíen kagi ná in lúniní inná muerú'ŋ kagi. ⁹Namás ógōnderega kaŋ ná in lúniní inná dáwrá'ŋ ógōndereg na kíen pēlega'ŋ kola ná in lúniní inná murtaŋa sunŋa'ŋ kola na kārroŋa asá deer'ín na dió jáwintá. ¹⁰Namás kawintá na berega kaŋ ná in lúniní inná nyééná'ŋ na kíen kawintá-le nás krro nii kaŋ álán kwa-sí kí kolda oos jaggá jaye. ¹¹Na yeen ábadon-sí gé, na kí Yunáninŋa'ŋ belé Apollon-sí gé alá déén arrá Jittijáaduŋo-ii. ¹²Rasíe díigkuŋo asa beto, rasienŋa aw asa káŋá álán élal lia abás kin útóná bitul. ¹³Lia meleg osondígkuŋo namá déén ambayá puo, namá Wúo'ŋ tabuŋ illa siir'ín gōbbonŋa'ŋ lóó-le kila kolpa onŋal-lé arka kelámi. ¹⁴Illa arka namás meleg osondígkuŋo asá ambayá kénjá-sí bás in tin na soog na dúal na ayé appâ Iporata-lé ríginŋa. ¹⁵Kila melega onŋal-sí bás in tin na soog na dúal na ayé tág'ín ásilén káwe. Naa yeen-sí namá kulul álán kuldiŋa'ŋ saará iis'ín tog-sí puye. ¹⁶Na kaldaga'ŋ diigin asá murtaŋa káwiní miringa pírinŋa aw kénjá. Na ká díen diigin-sí kelámi. ¹⁷Kila murtaŋa na bōrnaŋa ál dúin jalnola-lé agila, innan lúniní: Kila bōrnaŋa ógōnderega kiníe ná kíen jalunŋa pukká inná utú na uyo na daáru'ŋ jalun kaŋ. ¹⁸Kí kin júúrá iis'ín dorá, utú na súl na daáru, ál kin murtaŋa'ŋ utoŋa-lé kúreliní namá kuldiŋa saará iis'ín tog kúsiní. ¹⁹Kila murtaŋa'ŋ kurro bá kíen utoŋa na kawintá-le kaŋ. Kíen kawintá bá in lúniní inná wágasa. Kila kawintá namás tabuŋa kila kaŋ álán kwa-sí taga áwren p̄al. ²⁰Kuldiŋa'ŋ agába, alá kí kin júúrá á kúsiniba, kaŋiníis ná kíen koŋa'ŋ táaríná-le túúben á kiniba, walá ányádünŋa'ŋ bagijáa walá kunúso'ŋ bagijáa-lé á káaréba kila alá kí siir na poddo na nihás na díto na kurú kewe. Kin kunúso walá taga lóó á laweba walá uu kel á aameba walá á iloneba. ²¹Yeen kíen waíná na sanyíta na ajilin na kamina-lé túúben á kiniba.

Chapter 10

¹Lia namá meleg kakkíre keer agila ná jaawíl buɲɲeliɲi, ná kí kútu niɲo na bidigír dééɲ tabúɲ, na dééɲ waji ná in líɲá inná dulé, na kééɲ tarɲa ná in lúɲiɲi inná utú'ɲ tobáná. ²Na yé dééɲ dóɲas murul ittí kéná nás paalɲá. Na dééɲ taar súru-sí ná roo'ɲ írí jáá na dééɲ goro-sí ná suuru'ɲ írí jáá, ³Namá kí urú urú siw taan inná muuru'ɲ giir. álbá yé urú taan, daɲlá saabe namá kí kíen kola risiɲul. ⁴Na álbá daɲlá saabe risiɲul, ká namá wóeliɲi álɲɲ rímmen áa, maraɲ namá jaawíl arka kelámi ná beléɲá, "Útóná alá kila daɲlá saabe aáɲé-sí ósom-sí jaldó, na rímmen a jáaba. ⁵Na illa melega alá ká agila ná roo'ɲ írí na suuru'ɲ írí kiiréliɲi namá dééɲ dóɲá súru-sí jaawíl írí jágí. ⁶Meleɲ namá kíe álpen piá ál naman nín kee bán kee, duó alá jaawíl-sí tewa na ótáná nyét alá dééɲ dió kaɲ, na yé namá in kwá, "Íde taartuuní áɲ keba, ⁷maran kila sogá-lé abá meleg saabekuɲo kóel álɲɲ dééɲ ambayá-sí tawrá jáwí. ⁸Lia illa arka alá jaawíl kelámi namáis ka-sí asi keer risiɲo ná in beléɲá, "Joo ná illa murul asá paalɲɲ illa meleg'ɲ dóɲa jabúɲ alá roo'ɲ írí na suuru'ɲ írí kiirél." ⁹Naa ká namá meleg-lé ío namá híó álɲɲ illa murul ittí íní. Namáis in kwá, "Jabúɲ ná jám. Yé díɲ dió bán puyyá een, maran díɲ útó bán in líkká een inná naasu'ɲ day. ¹⁰Ká namá illa murul ittí-sí meleg'ɲ dóɲa ába ná ámi. Yé dúɲ útó namá in líkká ena inná naasu'ɲ day, albá ámi, yé dúɲ dió namá puyyá ena. ¹¹Namáis in aáɲé, "Jí bá sín asi keer kwa na báruɲá na beléɲá na ábakuriɲa sunɲá'ɲ súrren jáa

Chapter 11

¹Kúníkwă ăwLia namái jarri'ŋ kurú kaníe ná in lóná inná ɓari, namáis in aáné,"Wărig-si jawla ná Wúo'ŋ Tonṭeyyâ na gôbbona'ŋ lóo jarri na kila kwa ăl یده kûmeli-si jîflo. ²Maran Tonṭeyyâ'ŋ matarpaalkwan-si paál -si jándi a jarriba, illâin ná ye-si kila wúowarikwă-si kaníe. Yeen bán illa deem teyyâ-si kí kolda weyyéná onṇal na ăw kârmínyol. ³Na ká ălân kúin kúníkwă ăw-si taála aní, na yeen bá sin kí sogá líri na píriŋa ăw na weyyéná osondíŋ(1,260) súrren káwa, namás delél'ŋ juriŋa kiníe." ⁴Na kila kúníkwă ăw in kalŋa inná zaitûn'ŋ kurúná ăw na másarája'ŋ maradába ăw kila alá sũuru'ŋ Lonpii'ŋ tabûŋ kééréli. ⁵Na abá duó uu it pii ălân yeená-si áwren piá, bá utú kíen utoŋa-lé kúrél ná kíen gáarima-si aam, Na abá duó uu it pii ălân yeená-si áwren piá, bán kí in dorá kawé. ⁶Yeen kuroŋ kain ăsán jaawil-si kurrítia, ălân kuy á riinba illa tin-lé asá yeen súrren kawé. Yeen koronja'ŋ íris kurro kain ăsán koronja-si kewa kaineli na ălân sũuru-si júúr bi júúr'ŋ órré kaldol,kérrég bi kérrég asá yeená-si surma-ii. ⁷Na bás yeená díen jibé kágíe, illa karáb ăasi alá dúrúm kúrél bá sin díen íri deer jági námás kurrón piá ná puu. ⁸Na kíen kũula bán deem appâ'ŋ oró unje kila alá kí jîim Sodom na Masir karía, lóo asá díen Lonpii-si káldábu-lé kaldul. ⁹Na kí sogá iis na soog'ŋ sabba kin daaraŋa'ŋ daó dđi, kwa na órréná na beléná na bírúná bán kíen kũula-si kalue na bá sin kaarinia ălân túrbá kaye. ¹⁰Na sũuru'ŋ kwa-si bán díen wáy'ŋ íri kilmaŋa simmó iní, ná sũbu káwal nás súrná-si dola ádden káwal.Idđin ná kin domonkwă ăw sũuru'ŋ kwa-sis miine sunŋa kéle. ¹¹Maran lia asá sogá iis na soog'ŋ sabba bitul namá jain'ŋ kuo alá Wúo-lé úndula kila kúníkwă ăw'ŋ kũula-lé kárie, namá kí kíen tarŋa wărig káaré, kila kwa ăl yeen-si kagile-si namá Kali sunŋa tđo. ¹²Yeen namá jaawil keéné, na kíen gáarima ná yeen-si kalueni. ¹³Na ila tin-lé namá sũurúnjirtinóla kakkíre kéná, namá illa deem'ŋ sáará weyye'ŋ tog ruriŋa. Illa sũurúnjirtinóla-lé namá kwa líriŋa saabe(7,000) kúsin. Na kila kwa'ŋ agába-si namá kali tđo namás jaawi'ŋ Wúo-si galana káwlíe. ¹⁴Rasíe ăwkuŋo betos, rasíe iiskunjo naa dakki úndul. ¹⁵Meleg ambayá saabekuŋo-si puoLia meleg saabekuŋo namá déen ambayá puo, namá jaawil urúná siwŋa kain ná in beléniní," Daldin'ŋ kurin dáin Lonpii na déen jáasodunjo'ŋ kurin ena, na yé naman nín kee bán kee ná tiél. ¹⁶Na sábanátabunakurránakwă weyyéná ăw na onṇal ăl wúo'ŋ tabûŋ kíen kuttinja'ŋ íri kayé namá kapunul ná kíen tabuna súú kabíe ná Wúo-si bagi káwe, ¹⁷na in káminí," Kí jî-si gis assó kámin, Wúo Lonpii Kakkírekunjo. Duó alá kee na alá kérrég kéná, ilâin nás jí kîn kurro sunŋa jáwil na juŋas ná jéel. ¹⁸Báruná-si kilmaŋa tokké iní, maran dđin kilmá'ŋ tukkin dog-si tána, na tin ălân kîn táaríkwă domonkwă na tagin na kila kwa ăl kîn kona bagíkalí kawé, mín dokkéná naman appána-si duléná. Na tin ălân kila kwa-si káásol ăl sũuru-si káásul dog-si tána. ¹⁹Lia Wúo'ŋ Tonṭeyyâ jaawil namás paalíní, namá déen saarta'ŋ sandág déen Tonṭeyyâ'ŋ dió lónála. یده namá kuyinjjúlmólaŋa na wiis'ŋ kola rimititi na daíl'ŋ kola rimititi na sũurúnjinóla na urány sunŋa kain.

Chapter 12

Yáa na málál ¹Namá ósom appâ jaawíl lónóla: yáa-sí nás dulé kiníe na dúal kéén tarña'ŋ ɔrgúm, na déén tabún namá úriná weyye na ɔw'ín taaj kéná. ²Na yé kóól kéná ná kí dǎarin'ín way ɔrú ladda na miine-lé kéná álán déén kwě-sí kiri. ³Namá ósam keer jaawíl lónóla: málál pukkâ appâ, tabún saabe na kolpa weyye, na kéén tabúña-lé ná taaja káín. ⁴Málál'ín dawí namá úriná'ŋ sáará ii'ín tog-sí kúúño ná jaawíl rááña ná kienja sũũrũ-sí tewa. málál namá illa yáa'ŋ tabún keera asá dakki piá álán déén kwě kiri, ásán déén kwě amí iladio abás kaariní. ⁵Namá kwědee kiri, duó alá dúi álán báruná nyét-sí kí dáwra'ŋ táatásu tĩi, maran déén kwědee-sí namás kábé nás Wúo na déén kutti-lé keéné. ⁶Yáa namá bíí ná jutá nyáña, híllá asá Wúo yee lóó ásilen piá, illa lóó-le álán kí sogá líri na pírinja ɔw na weyyéná osondíí(1,260) déén oro káwal. ⁷Jaawíl-sí deer jáwla Naa namás jaawíl deer jáwla. Makial na déén melega namá illa málál-sí kírul. Illa málál na kéén melega namá yeen-sí írul. ⁸Maran málál-sí namá kalí kaníe, naa íde jaawíl walá lóó á kénába álán dée-le ool. ⁹Illa málál appâ-sí, illa namá tóorig'ín núúm-ii ál Ányádiinánatabu wala gal Sitan karia, daldin nyét'ín júúlenjáaduno, namá kí kéén melegan sũũrũ kamíníe. ¹⁰Namá jaawíl ɔrú síw kelámi ná in beláná," Naa jopónó na kũro na dáín Wúo'ŋ kũrin na déén Jáásoduno'ŋ taála éle. Iláín ná káín bárná'ŋ Dalímeduno-sí dúu kamíníe, ál kí luul na tóó dáín Wúo'ŋ tabún káín bárná'ŋ írí dalíme pii. ¹¹Na kí dolénkwě'ŋ kewa na kí díen jibé'ŋ ɔũ, káín bárná namás málál'ín írí kóos kéle. Iláín ná yeen kíen kuíná-sí saa suná á kóelinjiba annan dog in líná ása wáy-le keerítiení. ¹²Na naa, jaawila na bí ál díen dió bain kilmanja gĩ simmó iní! Maran rásie káísán binja poí, sũũrũ na roo, iláín ná Ányádiinánatabu díe-lé bũũño! Ye-sí kí kilmá'ŋ tukkin sunnás pis káwe, idíín nás yé lon ye-sí ása tin ittí saí!" ¹³Álbás málál iwo ál sũũrũ kamíníe, namá illa yáa ál kwědee kiri-sí táltílen piá. ¹⁴Maran yáa-sí namá duul appâ'ŋ pēlega ɔw kaníe álán kíen arda piá ná núúm-sí jaal ná jutá jee, illa lóó-le álán kí ayé na ayéná ɔw na ayé'ŋ sabba déén oro káwal. ¹⁵Núúm namá yáa'ŋ karín kí uto koro in ímíní inná roo, álán yee kí kuturgú bǎw. ¹⁶Maran sũũrũ namás yáa-sí nyiíní. Sũũrũ namá déén uto paalí namá kila koro-sí báa alá málál kí uto ímíní. ¹⁷Lia málál-sí namá illa yáa'ŋ írí kilmá tokké enja, namá nyaná ásán kéén dogólá'ŋ agába'ŋ írí deer jágĩ, kila kwa ál Wúo'ŋ káálintá-sí bagĩ káwe na ál díen jibé ísa'ŋ'ín-sí puttó kéyé. ¹⁸Málál namá roónsalga-lé njáany'ín írí keera.

Chapter 13

Karâb ʔasi dííḡkũño ¹Namá karâb ʔasi ʔgila ná roó kúrélĩni, kí kolpa weyye na ʔabũja saabe, na taaja wywe kéén kolpa'ŋ írí na ʔabũ bi ʔabũ nás jányĩño'ŋ kona kénjá. ²Na illa karâb ʔasi ʔl ká ʔgila in lónjá inná jáará, na kéén taraŋa ná in lũŋĩni inná bóóbó'ŋ, na déén uto ná in lónjá inná mũũrũ'ŋ. Málál namá illa karâb ʔasi-sí kéén kurro na déén kũtti na jâi'ŋ taála sunjâ íní. ³Illa karâb ʔasi'ŋ ʔabũja'ŋ dió díḡ bán in jwa ása wáy'ŋ díá kénjá, maraŋ déén wáy'ŋ díá jũndí, sũũru nyét-sí namás maŋ eŋa namá illa karâb ʔasi-sí ʔari kúle. ⁴Yeen namá illa málál-sí baḡi káwe, illáĩn ná yé illa karâb ʔasi-sí jǎi'ŋ taála íní. Na yeen dog illa karâb ʔasi-sí baḡi káwe ná in ʔáminĩ," Kié ná in lón inná in karâb ʔasi? Na kié ásaŋ taga déén konsa deer jǎḡi?" ⁵Illa karâb ʔasi-sí uto illa kanie álán dũŋguriŋ'ŋ mũŋa kwǎ na ʔanyĩŋa ʔanyĩŋó, namás kiine ásaŋ déén taála kí kolda weyyénjá oŋŋal na ʔw táári piá. ⁶Namá déén uto ʔaálí álán Wúo-sí ʔanyĩŋa ʔanyĩŋó, álán kéén kona na déén jaiŋ'ŋ lóó ʔw dog-sí ʔanyĩŋó, in lóó namá kila kwa gé ʔl jaawíl ʔaiŋ. ⁷Namás kiine ásaŋ ʔaḡiŋa'ŋ konsa deer jǎḡi na álán yeen-sí ʔali íní. Namá órré na kwa bi kwa na belé bi belé na ʔaru bi ʔaru'ŋ írí taála kanie. ⁸Kwa ʔl nyét ʔl sũũru'ŋ írí ʔaiŋ álán yee baḡi káwa. Kin namá kila kwa gé ʔl kien kona jaiŋ'ŋ dombore-lé rímmen ʔ iŋiɓa waar ʔl daldĩŋ-sí ʔ keweɓa. Illa jaiŋ'ŋ dombore Dolênkwě'ŋ-ii ʔl daáben káwe. ⁹Duó it nás kíló kee, bá ʔw nás kelamí! ¹⁰Duó it ná in lón álán ʔpúdellem-ii, bán ʔpúdellem-ii. Duó it-sí ná in lón álán kí saar kawe, bán kí saar kawe, In lóó-le ʔaḡiŋa ʔw nás jirmó na seejǎi ʔai. Karâ ʔasi ʔwkuŋo ¹¹Lia namá karâb ʔasi keer ʔgila ná sũũru'ŋ dió kúrel nás kolpa ʔw in kénjá inná dolênkwě na in risíná inná málál. ¹²Yé namá karâb ʔasi dííḡkũño'ŋ taálaŋa nyét-sí déén della'ŋ táári piá, namá sũũru na kéén jônkwǎ-sí jũndí. ¹³In karâb ʔasi ʔwkuŋo namá ósoma pirjeŋa piá, namaŋ jũndí ná utú jaawíl bũŋo ná sũũrũ kwa'ŋ ʔabũŋ êl. ¹⁴Namá sũũru'ŋ jônkwǎ-sí kí ósoma pirjeŋa júúlen piá kila asá kiine álán karâb ʔasi dííḡkũño'ŋ dair-lé piá. Namá núrgú íní álán illa karâb ʔasi'ŋ jalun káwa illa alá kí saar áwren káwe na ʔáŋ-sí ná kee. ¹⁵Karâb ʔasi ʔwkuŋo-sí namás kiine álán karâb ʔasi dííḡkũño'ŋ jalun-sí kuo jíní, álán jalun risínó na álán jũndí ná kila kwa nyét kúsál alá kawríŋie álán illa jalun-sí baḡi káwal. ¹⁶Na dog kwa nyét-sí jǎḡé, dokkénja na appáŋa na kawája na ʔaḡariŋa na baja na koya álán kona súruŋa wala gal arínjá-le ósom kanie. ¹⁷Na duó á keba álán ari julú wala gal álán julú'ŋ jáwí abá illa ósom ás keba, kila asá karâb ʔasi'ŋ kona gé wala gal diigin alá kéén kona'ŋ lóó kiirélini. ¹⁸In lóó riŋ kóel: ʔw duó asá arrájarân kee náis illakarâb ʔasi'ŋ diigin'ŋ arrá ráán, iláĩn ná yé duó'ŋ diigin-ii na déén diigin píriŋa osondíḡ na weyyénjá osondíḡ na osondíḡ(666)-ii

Chapter 14

¹Lia namá núñí awí, Dolênkwě ná Zion'ín Púgó'ñ írí keera, kí kwa lírínja píri na weyyénjá onjal na onjalín (144,000) asá kéén kona na déén Báa'ñ kona káñ ná kien arínjá-le rímmen káwe. ²Namá jaawíl arka kelámi inná korónja sunjá'ñ kola na inná daíl'ín kola kerénjé. ³Yeen kútti na sállánja onjal na sábánátábnjakurránakwá'ñ tabún káñ nás kona kiwwónjá kawenji. Duó á kénába ásán kila kona tagaa iw bá déllín kila kwa lírínja píri na weyyénjá onjal na onjal(144,000) káñ nás kalññi asá suuru kupññul. ⁴Kin kila kwa gé alá kien súrnjá kí yáana rúbbá á káweba iláñ ná yeen sóbénjá ge. Yeen Dolênkwě-sí tawrá in kawie inná kurúnjá'ñ kwá waarkwá. ⁵Kien utoña-lé pié as búlñíba. Yeen lóomwarikwá ge. ⁶Ila namá meleg keer agila ná írí arda pia, ná Belétullê Lúut kénjá ásán kila kwa ál suuru'ñ írí káñ na bāru na órré bi órré na belé na kwa bi kwa-sí tawrá jáwí. ⁷Namá kí urú in kwá," Wúo-sí bagínkálí báa na galanjas báwli, illáñ ná déén jansa'ñ tin êl. Na yee bagi báa ál jaawil na suuru na roo na korónkúnj-sí tewa. ⁸Meleg keer, awkño namá kári lúo ná in belénjá," Póyyá! Babilon appá-ii ná póyyá! Yé ál bārúnjá nyét-sí júndí álán déén ajilín'ín surma'ñ kira kabi. ⁹Meleg keer, iiskño namá yeen-sí kári lúo, ná kí urú in belénjá," Abá duó illa karâb aasi na déén jalun-sí bagi pii na déén arí-le wala gal déén dónjá-le ósom kannía, ¹⁰bán dog Wúo'ñ kilmá'ñ kira baa, kila kira kakkírenja alá Wúo'ñ kilmá'ñ tukkin'ín tógóló'ñ dió kinjé. Na ye-sí álán melega teyyána na Dolênkwě'ñ tabún kí utú na daáru jággá kaye. ¹¹Na dñen jagga'ñ súul bán kúrel ná naman nín kee bán kee. Íde kí luul na too umel án keba kila kwa-lé ál illa karâb aasi na déén jalun-sí bagi kawé wala gal duó it-lé alá illa karâb aasi'ñ kona'ñ ósom kaníe." ¹²Na in lóo-le, tagínja'ñ jirmó ál Wúo'ñ káálintá-sí bagi kawé na dñen seejái asá Ísa-lé káñ-sí puttó kééli, join'ñ-ii ¹³Namá jaawíl arka kelámi ná in belénjá," In-sí rímmen jáa: Naa mín íne-lé tabún borapattájáa kila kwa'ñ-ii ál Lonpii-lé kí seejái kúsinji. "Kuo in belénjá." Yeen álán kien táárínjá-le umel kawía, iláñ ná kien táárínjá kien arrá kannía. ¹⁴Suuru'ñ taaNamá núñí awí, íde namá kútu pattá agila na duó alá kútu'ñ írí áwinji namá in lónjá inná Duldínkwě, kí siir'ín taajin tabún, na kí sikkân dónja. ¹⁵Namá meleg keer Tonteyyá'ñ dió kuro, nás yee kí urú síw tarí pienji, illa duó-sí ál kútu'ñ írí áwinji," Dñen keébu wiswis jáa, ná taa dorol jáa, iláñ ná tin álán taa dorol jáa tánas, idññ ná suuru'ñ taa nyét kuro." ¹⁶Na duó ál kútu'ñ írí áwinji namá déén keébu suuru nyét'ín írí wiswis piá, suuru'ñ taa namá dorol enja. ¹⁷Lia namá meleg keer jaawíl Tonteyyá'ñ dió kuro, yé dog-sí keébu sikkâ kénjá. ¹⁸Lia meleg keer asá utú'ñ írí taála kénjá, namá góbbónja'ñ lóo'ñ dió kuro, namás illa duó asá keébu sikkâ kénjá-sí kí urú síw tarí piá," Dñen keébu wiswis jáa ná suuru'ñ ínaba'ñ dáari ínaba'ñ gandula dorol jáa, iláñ ná kéén ínaba asitóg inji. ¹⁹Naa meleg namá déén keébu suuru nyét'ín írí wiswis piá namá suuru'ñ ínaba'ñ dáari ínaba dorol piá, namá Wúo'ñ kilmá'ñ tukkin'ín kiránjito'ñ dúlú appá'ñ dió ímínji. ²⁰Namá deem'ín paál kiránjito'ñ dúlú kármínyul, kewa namá kiránjito'ñ dúlú kurul ná sakkie ná nii kurrá káñ inná álán múrtá'ñ karga-lé paagol na dñen júrtútú ná kilumítira pírinja iis(300)-ii péégélinji.

Chapter 15

¹Meleg saabe kí júúrá saabe Lia namá jaawíl ósom keer appâ na pirje agila: Meleg saabe kí júúrá karikwã saabe, idíñ nàs Wúó'η kilmá'η tukkin kien agíní. ²Lia gal namá ari díg agila in lóná inná mandara'η roo nàs kí utú urruñul , naman kila kwa asá karâb aasi na déén jalun na kéén kona'η diigin-lé kóos kéle, ná mandara'η roo'η túga kéérélini kí gonjonjarráná kien kona-lé kila alá Wúó íní. ³Yeen Músa Wúo'η táaridunjo'η-si Dolênkwé'η kona káwe," Appána na pirjeña kien táaríná ge, Ájí Wúo Lonpii kakkiekuno! i 14:15 Saaru'η taa nyét kuro: In belékí bárañsoor in-si páálíti tin ál taraas kéná álán Wúo saaru'η kwa'η taandorol piá. j 14:20 kilumítira píriña iis (300): Yunáníná'η rim-lé," istadiana líri na píriña onondíg(1,600) ge," istadia tog dákin mitira píri na weyyáná tamman na oos(185) péégél. Kilumítira píriña iis(300) dákin istadiana líri na píriña onondíg(1,600) péégéli. Arrájáana na seena kien korana gé, Ájí bárúná'η Ábakuri! ⁴Ájí Lonpii kié ná gín bagínkálí ná piába? Iláin ná jí dítin nín kélal nai díñ tabún bagí káwa, iláin ná kien táaríná wáriga tawrá jáwíníe. ⁵Lia asá kin útóná bitul, namá jaawíl Tonteyyá agila alá Jibé'η Diddíd-ii nàs paalíní. Jibé'η Diddíb namá nugusug-ii ala Wúo kien kan. ⁶Meleg saabe asá kila júúrá saabe káñ namá Tonteyyá'η dió kurul, nàs harír'ín juriña teyyána julmunólá kien, kí siir'ín kartúma kien kuraña-lé. ⁷Kila karâba sállána onnal'ín dió díg namá kila melega saae-sí siir'ín maúna íní asá Wúo'η kilmá'η tukkin dió písin káñ, Wúo alá naman nín kee bán kee. ⁸Tonteyyá namás kí illa súul pis ena alá Wúo'η galaña na kéén kurro-lé kúrélini, na duó tog dog á kénába álán taga Tonteyyá-lé kárfí naman saabe'η júúrá saabe agíníe.

Chapter 16

¹Wúo'η kilmá'η tukkin maúna saabeLiá namá Tonteyyâ-lé urú síw kelámi nás meleg saabe-sí in beléná, Boo ná Wúo'η kilmá'η tukkin'ín maúna saabe-sí sũũrũ'η írí buló." ²Indálan meleg dííggũño namá nyaná ná déén mǎun sũũrũ'η írí julo, namá kíáná jittinǎ wǎinólá kila kwa-sí kurul asá karâb ǎási'η ósom kǎin na déén jalun-sí bagi kawenǎ. ³Lia namá meleg ǎwkwũño déén mǎun-sí roó dió julo, roo namá in enǎ inná duó waitól'ín kewa. ǎri bi ǎri sállá ná roó kénǎ bá wai. ⁴Lia meleg iiskũño namá déén mǎun roonǎ na korónkũnǎ-le julo, namá kewa inǎ. ⁵Lia namá kelámi illa meleg ǎl koro'η taáladũño kénǎ ná in beléná," Jí wǎrig jan, ǎǎí Teyyâkwǎn, Duó alá kee na alá kérrég kénǎ, iláin ná jí jandinǎ-lé wǎrig jan. ⁶Iláin ná yeen taginǎ na domonkwǎ-sí kǎwǎnǎ, naa jí gal namás yeen-sí kewa naní ǎlán kǎbi. In namá ǎri it-ii ǎl in lón ǎlán yeen kũma!" ⁷Namá gôbbonǎ'η lóó-le arka díg kelámi ná in beléná, " Ee, Wúo Lonpii Kǎkkírekũño, kǎin jandinǎ seenǎ na wǎriga gé!" ⁸Lia meleg onǎalkũño namá déén mǎun dũlé'η írí julo, dũlé-sí namás kiine ǎlán kwa-sí kí tukkin tokkê sũũ. ⁹Innǎn kwa namá kí tukkin tokkê kũnǎie, kwa namá Wúo'η kona-sí náálen káwe, Wúo asá kin júúrǎ'η írí kurro kee. Yeen túúben á kinǎba na Wúo-sí galanǎ ás káwliába. ¹⁰Lia meleg ooskũño namá déén mǎun illa karâb ǎási'η írí julo, illa karâb ǎási'η kurinǎ-le namá lóó díkkó enǎ. Kwa namá dǎen wǎy'ín wũn kǎin káálintá kasse. ¹¹Yeen namá kǎin wǎinǎ na kíánǎ'η wũn jaawíl'ín Wúo-sí náálen káwe. Yeen kǎin táárinǎ'η wũn túúben á kinǎba. ¹²Meleg osondióggũño namá déén mǎun Iporata Roo appǎ'η írí julo, kéén koro namá bínnǎie, ǎsǎn ǎbakurinǎ-sí dorá ǎsilen piá ǎl saába'η ere kũndula. ¹³Lia namá kuo rúbbanǎ iis ǎgila ná in lúninǎ inná goronǎ ná málál na karâb ǎási na domonkwũño piédũño'η úún kúrélinǎ. ¹⁴Iláin ná yeen ǎnyádii'η kuo gé alá ósoma pirjenǎ pie. Kin kuo iis namá dǎldin'ín ǎbakurinǎ nyét-le dúitǎ, ǎlán Wúo Kakkírekũño'η soog appǎ'η deer'ín dorol pǎl. ¹⁵Sétin ǎsa namá risinǎ ná in kwǎ," Bagǎl, ká konyjol nún ǎl inná kaam! Borapattǎ illa duó'η-ii alá láin, nás kéén jurinǎ jaan, ǎlán paál pogo á ilǎba na ǎsǎn kí tabún túú paál á ǎsǎrinǎba!" ¹⁶Lia kila ǎnyádii'η kuo iis namá ǎbakurinǎ-sí illa lóó-le dorol pǎe ǎl kí Hǎbrónǎ'η belé Armageddon kǎria. ¹⁷Meleg saabekũño namá déén mǎun dawlo-lé julo, namá Tonteyyâ'η dió kuttǎ-lé urú síw kuro ná in beléná," Enǎ!" ¹⁸Lia íde namá kuyinǎjũlmólanǎ na wiís'ín kola rimititi na kuyinǎkola rimititi na sũũrũnǎjirtinǎola arnǎn kǎin, na sũũrũnǎjirtinǎola ininǎn tóóríg á irtinǎolaba mín alá dũldi'η kwě sũũrũ'η írí oonǎ. Illa sũũrũnǎjirtinǎola saa sunǎ kénǎ. ¹⁹Illa deem appǎ namá ǎrinǎ iis náárinǎ, na ǎarũnǎ'η deema ná rúúrinǎ. Wúo-sí namá Babilon'ín deem appǎ'η kǎtǎenǎ tabún wǎinǎe namá yee illa tógoló iní asá kí déén kilmá'η sunǎ'η kira pis káwe. ²⁰Domnyanǎ nyét namá wǎri inǎ, na púgónǎ nyét ná kǎinǎba. ²¹Na urányǎ appǎnǎ, ná urány bi urány'ín dǎrinǎ kilugirama weyyénǎ onǎl kǎnǎ, ná jaawíl kwa'η írí pólólinǎie. Kwa namá Wúo-sí urány'ín wũn náálen káwe, idǎin ná in júúr saa sunǎ kénǎ

Chapter 17

¹Ajáala appâ na karâb ʔasi Lia kila melega saabe asá maúna saabe kaín'ín dió díg namá èl náis in kwă," Jèl, náis ajáala appâ'ñ jansa áwli alá koronja sunjâ'ñ írí ʔw. ²Suuru'ñ ábakuriña kíen ʔjilín káwe, suuru'ñ jônkwă-sí namás kira tie alá déén ʔjilín'ín amalínwariñ'ín kira kâbí. ³Ká namá Kwo Teyyáña'ñ dió aánjá meleg namái bawa náis jutá nyanjá. Íde namá yáa ʔgila ná karâb ʔasi pukkâ írí ʔwiñi. Illa karâb ʔasi namás jányíno'ñ kona suúr píssin kénjá, nás tabuñja saabe na kolpa weyye kénjá. ⁴Illa yáa-sí namás juri púa na pukkâ kíñje, nás kí siir na kítonjá tárránja na samíta bírnyá káwe. Namás dóña siir'ín tógóló kénjá nás kí déén ʔjilín'ín ótá anyágá na rúbbánja pi's káwe. ⁵Kona asá bütu'ñ kaín-sí namá déén ʔrí-le rímmen káwe. ⁶Namá illa yáa-sí ʔgila asá Wúo'ñ kwa na kila kwa'ñ kewa kira tie asá Ísa'ñ jibé-sí kibíe. Álbá ká ʔgila, namás saa sunjá pirje enja. ⁷Maran meleg namás in kwă," Kaán-ii nás pírjen jaw? Ká áísán illa yáa na illa karâb ʔasi'ñ bütu'ñ arrá arán asá yé ʔw, illa karâb asá tabuñja saabe na kolpa weyye kee. ⁸Illa karâb ʔasi, illa ʔl jí jagila, tóóríg kénjá na naa á keba, maran ʔláj dárúm kúró ná déén jáásíno'ñ jee. Na suuru'ñ jônkwă alá kíen kona jain'ín dombore-lé rímmen á káweba mín daldín'ín jetéré-lé ásan sunjâ pírjen káwa abá karâb ʔasi-sí kágila, idíñ ná tóóríg kénjá na naa á keba, maran ʔláj èl. ⁹In lóo-le tabu asá riñ kee joiní'ñ-ii, na tabuñja saabe púgónjá saabe gé alá illa yáa díen írí ʔw. Kin tabuñja saabe dog ábakuriña gé. ¹⁰Kila ábakuriña saabe'ñ dió oos kágínies, na tog nás káñ ná lóo tiél. Keer nás káñ ná á éleba na abá éla, bán déllín kí tin ittíríg lóo tñ. ¹¹Illa karâb ʔasi, alá tóóríg kénjá na naa á keba, yé namá ábakuri tammankuño-ii. Na yé kila ábakuriña weyye gé asá kuring á koomíeba, maran ʔsán kí tin tog jǎi'ñ taála koomía indálan inná ábakuriña kí illa karâb ʔasin arrá. ¹²Na kila kolpa weyye ʔl jí jagila ábakuriña weyye gé asá kuring á koomíeba, maran ʔsán kí tin tog jǎi'ñ taála koomía indálan inná ábakuriña kí illa karâb ʔasin arrá. ¹³Na yeen aji tog-sí kaín na kíen kurro na taála illa karâb ʔasi-sí dóña kawritía. ¹⁴Na yeen ʔsán Dolênkwě'ñ konsa deer kágía, na Dolênkwă ʔsán díen írí kóos éla, iláin ná yé sagala'ñ Sagal na ábakuriña'ñ Ábakuri-ii, na kila kwa ʔl kí Dolênkwěñ arrá kilonje, kila kwa gé asá tǎrí káwe na alá seejǎikwă ge. ¹⁵Meleg namáis kaa in kwă," Kila koronja asá jí jagila, illa lóo-le alá ajáala ʔwiñi, kwa na kwa'ñ daldá sunjâ na bǎrúnjá na belénjá ge. ¹⁶Na kila kolpa weyye na illa karâb ʔasi alá jí jagila ʔláj-sí nááníal. Yeen ʔláj ye-sí puttô júndíal ná pogo saí ná déén nínó ammíal ná kí utú nyóm sue. ¹⁷Íláj ná Wúo kin ábakuriña'ñ kilmanja-lé áare jáá ʔsán déén áare-sí tabún káaría kí illa dorá ʔláj táarí arrá káwel na ʔláj illa karâb ʔasi-sí díen kuring'ñ taála kaníal, naman nín Wúo'ñ wuñja tímmeñ inji. ¹⁸Na illa yáa alá jí jagila deem appá-ii illa alá suuru'ñ ábakuriña'ñ-sí tiél."

Chapter 18

¹Lia asá kin útóná bitul namá meleg keer agila ná jaawíl buunjeliñi. Yé namás taála sunjâ kénâ na kéén galaña ná suuru nyét-sí teyyá térél pñe. ²Namá kí urú síw urú taan," póyyâ! Babilon appâ-ii ná póyyâ! Yé ányádiña'ñ jôn'ín ena, kuo rúbbâña bi rúbbâña'ñ baru ena, díá rúbbâ bi rúbbâ'ñ baru ena. Karâb aasi rúbbâ bi rúbbâ na anyág bi anyág'ín baru ena. ³Iláin ná bárúñá nyét déén ajiliñ'ín surma'ñ kira kibi, na suuru'ñ ábakuriña kien ajiliñ káwe, na suuru'ñ jabñjarankwâ kí déén jaiñ mññe'ñ kurro kawája kinj. ⁴Namá jaawíl arka keer kelámi ná in belénâ, Kúin kwa, dée-lé karra bawñí, ásán kéén kañña-lé sádígen á beenba, ⁵Iláin ná kéén kañña rímínâ ná jaawíl péégéli, na Wúo-sí namá kéén janiña tabún wáñje. "Ye-sí dog bá indálan tág bñi inná ál yé kwa kerna-sí ño, na kila táárínâ ál yé piá ñen rúbas bawí, kí déén tógóló, ye-sís kira kilailin asiña aw burró. ⁷Inná asábâ yé déén suur-sí galaña sunjâ paalí na mññin sunjâ-lé kénâ, ye-sí jagga na mññin'ín jarri illa tág baní. Iláin ná yé kí déén kilmá'ñ dio in kwâ, ká kutti'ñ írí bá in áw inná yáakuri. Ká birmít á anba, ká mññin dút án áaba." ⁸In sibbe'ñ uñ, kéén júúrâ bán soog tog'ín dió éla: wáy na mññin na duur. Na ye-sí kí utú nín kuye, idññ ná Wúo Lonpii alá ye-sí jánsá jáwrítí, kákkíre-ii. ⁹"Na suuru'ñ ábakuriña alá kien ajiliñ káwe na kien kí mññin kóo, bán déén'ín komólal na mññin káwal iladio abá déén juy'ín súul kagile. ¹⁰Na yeen bán déén jagga'ñ kali'ñ karra kaare, ná in aáñal," Rásie kaísân ji-sí poi! Rásie kaísân ji-sí poi! Ájñ deem appû! Ájñ Babilon deem appâ! Iláin ná tin tog'ín dió ññ jáisenjeen éla. ¹¹"Na suuru'ñ jabñjarankwâ bá sín ye-sí komálal na mññin káwe, iláin ná naa duó á keba ása kien julúnjâtá julel inná: ¹²siir na podda na kítónâ tárrânâ na samita na harír durtê na juriña púña na sórmol'ín juriña na juriña pukkáña na kurúnâ murrénâ'ñ órrénâ nyét na ótánâ'ñ órrénâ nyét ál kí áñgír'ín kagi káwe, na kurú tárrâ'ñ ótánâ'ñ órrénâ nyét na nihâs na dáwrâ na kítónâ pusula'ñ átánâ ¹³na gírpaña na murrénâ na súulá na raarúnâ na sumbúga murrénâ na kira na zatân'ín day na wñ durtê na gomoña na kuu na urínâ na murtaña na kârroña na kuldiña-sí ná koya kulelini. ¹⁴Na yeen bán in aáñal," Ájñ Babilon illa kurú'ñ kwê asá ññ kuy-sí taarínj, ñe-lé wari inñ, ná asi keer á sín búlññaba! ¹⁵Na kila jabñjarankwâ ál kin ótánâ-sí kulelini, alá kí déén dorá kawája kinj, bán déén jagga'ñ kali'ñ karra kaare. Na yeen álán komólal na mññin káwal. ¹⁶Na kila" Rásie kaísân ji-sí poi! Rásie kaísân ji-sí poi! Ájñ deem appû! Jí hatír durtê jiní, na juriña púña na kukkáña jiní, asá kí siir na kítónâ tárrânâ na samita birnyá káwe! ¹⁷Tin tog'ín dió in kawajin niinân namá wari ena." Pullun'ín járgikwâ nyét, na kwa nyét ál kí pullun kanññi na pullunkwâ nyét na kilakwa nyét alá ñen ñamíe roo'ñ írí kawe, bán dog karra kaare. ¹⁸Iladio alá yeen illa utú'ñ súul kalue ál ye-sí nyóm suél, namá in káña," Tóóríg deem in-lé sunj appâ kénâ la?" ¹⁹Yeen álán súrnâ tabuña-lé suuru kinjâ na kí kola na mññin urú kaldíá, ná in aáñal: Rásie kaísân ji-sí poi! Ájñ deem appû! Deem asá dée-lé kwa nyé roó pulluna kañ na kí déén kawajin'ín doá kawája kinj! Tin tog'ín dió yé namá paasiño. ²⁰Ájñ jaawil, déén gi írí kilmá simmó een! Bñ tagiña na kureemeña na domonkwâ, déén gi írí kilmaña simmó inñ! Iláin ná Wúo ye-sí kila útónâ'ñ uñ aisa binja-sí piá jani írí jabi! ²¹Lia meleg appâ namá díto írí jági inná dida appâ namá roó imíñi, ná in belénâ," Kí in arnana tág Babilon deem appâ-sí bán dúu innân kamínjál, nán asi keer á kagílalba. ²²Na ññ dió gonjonjarrákwâ na gangankwâ, naniiníekwâ na ambayákwâ'ñ kola-sí asi keer kel á sín kámmiaba. Jápirtigo'ñ jápirtigodunjo ññ dió asi keer á sín búlññaba. ²³Na másarája'ñ herra ññ dió asi keer á sín errinba. Duóbirsil na birsil'ín arka ññ dió asi keer kel án amínjaba. Iláin ná kññ jabñjarákwâ suuru'ñ írí bânña'ñ kurrokwâ kañ, na bárúñâ nyét kí kññ sanyíta'ñ dorá júúlen kinj. ²⁴In deem-lé, domonkwâ na Wúo'ñ kwa teyyánâ'ñ kewas búlññé, na kila kwa nyét'ín-si kewa búlññé ál suuru'ñ írí kawñi."

Chapter 19

¹Lia asá kin útóná bitul, bá jaawíl ari díg kelámi nás kóómítiení inná kwa'η daldá sunḡā'η arka ná ʊrú láddéní ná in beléná, "Halalúya! Jopónó na galaḡa na kurro dáín Wúo'η ge. ²Kéén jandiḡa seena na wǎriga gé; iláín n's yé ajáala appá-sí jábí, alá suuru-sí kí kéén muusiniḡa jitti piá. Na Wúo déén írí kéén táárikwǎ'η kewa'η dǎngá bawa. ³Namá asi keer ʊrú kǎldul, " Halalúya! Déén juy'ín súl bán írí kúréł ná naman nín kee bán kee. "
⁴Sábánátábunakuránakwǎ weyyéná ʌw na onḡal na karába sállána onḡal namá kurbon kǎwyíḡi ná Wúo-sí baḡi káwe alá kuttí'η írí ʌwiḡi, ná in kámiḡi, Ee yáa. Halalúya! ⁵Namá kuttí~lé arka kuro ná in beléná, " Dáín Wúo-sís mujjé báa, bí kwa nyét kéén táárikwǎ, bí alá yee baḡiḡkǎli baw, mún dokkéḡa naman appána. ⁶Lia namá ari díg kelámi nás in kóómítiení inná kwa'η daldá sunḡā'η kola na inná kuyiḡkola rimitíti ná ʊrú kaldeḡi ná in kámiḡi, "Halalúya! Iláín ná Dolénkwé'η birsilín'ín tin paago, na déén suur-sís ásiḡen piá. ⁷ʌw ná kilmaḡa simmó iní na kilmaḡa pattá kǎi., na ye-sís galaḡa káwli! Iláín ná Dolénkwé'η birsilín'ín tin paago, na déén birsil déén suu-sís ásiḡen piá. ⁸Namá harír pattá durté na teyyá kaníe álán jíní. Iláín ná harír durté Wúo'η kwa teyyána'η tááriná wǎriga'η lóo kiirél. ⁹Meleg namáis kaa in kwǎ, " In belé-sí rímmen jáa: Borapattá kila kwa'η-ii alá Dolénkwé'η birsilín'ín súbu'η kamaḡe. " Nan gís in kwǎ, " Kin Wúo'η ʊḡa seena gé. " ¹⁰Lia ká namá kéén tarḡa-lé kí kurḡa óónó álán yee baḡi áa, maran yé namáis kaa in kwǎ, " Illa ʊ- sí á jáaba! Ká ampār tááriduḡo aḡ inná jí na kíḡ bǎrḡa alá seejǎikwǎ ge ásán Ísa'η kibía. Bá déllín Wúo-sí baḡi jáa. Domonkwǎ'η domon'ín aji b' illa-ii ásán Ísa'η jíbé. ¹¹Lia namá jaawíl-sí aḡila nás paalíní. Namá múrtá pattá lónóla! Na déén bórna-sí Seejǎiduḡo na seekuḡo karía. Na yé kí wǎrigiḡ-sí bétél nan-sí kí wǎrigiḡ deer jáḡíti. ¹²Kéén kúní in lóná inná utú'η ulma, na déén tibún taaja sunḡās kee. Na konas kee ná déén suúr rímmen iní ná duó á keba ása lon bá déllín yé-ii nás lon. ¹³Na ye-sí garambǔbu díḡ-sí kiníe asá kí kewa kǎbí. Na kéén kona ása "Wúo'η Belé" ge. ¹⁴Na jaawíl'ín kǎldaga nás murtaḡa kǎwiḡi nás harír durté'η jurina pattána na teyyána kiníe ná ye-sí kari kuleḡi. ¹⁵Déén úún namá saar sikká díḡ kúréliní álán kíe bǎrúná-sí kúuḡ. Na yé yeen-sí kí dáwrá'η táatásu nín tǎi. Na yé álán illa kiránjito'η dúlo-sí armínyó asá Wúo Kǎkkírekunḡo'η kilmá'η tkkiḡ sunḡā kee. ¹⁶Déén garambǔbu na diwíl-lé kin kona rímmen káwe. ¹⁷Lia namá meleg aḡila ná dǔle kiiréliní. Yé namás kíaḡa nyét ʌl írí arda pie kí ʊrú arka piá, nás in kwǎ, "Béla, ná Wúo'η luulinámíe appá'η dorol beenḡ. ¹⁸Béla ná ábakuriḡa na kǎldaga'η órnaḡa na kwa kǎkkíreḡa na murtaḡa na bórnaḡa na kuldiḡa nyét'ín, mún baja na koya na dokkéḡa na appána'η nínó bām. ¹⁹Naa namá illa karáb ʌasi na suuru'η ábakuriḡa na kíeḡ kǎldaga-sí aḡila ná dorol kiníe ásán bórna alá múrtá'η írí kéná na kéén kǎldaga'η konsa deer kǎḡía. ²⁰Maran karáb ʌasi-sí kéyé. Na illa domonduḡo piédunokí kin ósoma pirjeḡa namá kila kwa-sí júulen piení asá karáb ʌasi'η ósom kǎḡ na déén jalun-sí baḡi kawenḡ. Na illa karáb ʌasi na illa domonduḡo piédunḡo-sí namá ʌw dog utú'η báw sállána kamíníe illa alá kí daáru líín. ²¹Na kerna gal namá kí illa saar kúsiḡi alá bórna'η úún kúréliní alá múrtá'η írí kéná, kíaḡa nyét-sí namá kí kíeḡ nínóná kidonḡa pis iní.

Chapter 20

¹Lia namá melege agila ná jaawíl buunelini. Ná yé durum'ín gonyâyénkwě dóna tifiñi. Nan dog nyirrin appâ dóna tifiñi. ²Namá illa málál-sí dabbín tfo illa alá toóríg'ín núm-ii alá Anyádiñátábu wala gal Sitan-ii ná kí ayéná líri rigo. ³Namá dúrum ímíni na páágís nás iwo, álán naa bárunjá-sí júúlen taga á piába naman sín ayéná líri agíñiál. Lia bán kí tin ittí baj kundía. ⁴Lia namá kuttíña agila. Kila kwa alá taála kaníe ásán kwa-sí kande namá kuttíña'ñ írí kayé. Nan dog kila kwa'ñ kuíná agila alá díen jibé Ísa'ñ 'ín uún na Wúo'ñ belé'ñ uún tabúña kándé. Ná yeen karáb aasi wala gal déén jalun-sí bagi á káweba walá kíen aríná-le wala gal kíen kona-le déén ósom á kaníeba. Namás sállá kñi ná kí Jáásodunon ayéña líri kuriña káñ. ⁵Kwa waitólá kerná sállá ás kñiba naman-sí ayéná líti agíñie. In namá sállájeen díígnun-ii. ⁶Ná duó asá sállájeen díígnun-le sádíen ena bá borapattádunona teyyâ-ii ! Wáy awkunon kwa kininiñ'ín írí kurro ás keba, marañ yeen álán Wúo na jáásodunon'ñ págíña kñi, na yeen álán kíen kí ayéná líri kuriña gé. ⁷Iladio abás ayéná líri agíñie, Sitan-sí déén túmná bán karúl. ⁸Ná bán kúró ná bárunjá-sí júúlen piá alá kí jím júuj na Majúuj karía kila alá suuru'ñ korgi onnal-le káñ. Na yé álán yeená-sí geer'ín isó. Na díen diigin nii-ii inná roo'ñ njány. ⁹Yeen suuru nyét'ín írí perra kñi nsmás Wúo'ñ kwa'ñ kaldaga'ñ kóyó na illa deem térérémerere káwe ál Wúo kóel. Marañ namá utú jaawíl buunon ná kila kwa-sí amí asá kóyó na deem-sí térérémerere káwe. ¹⁰Lia illa Anyádiñátábu, alá yeen-sí júúlen piá, namá utú'ñ baw kamíníe alá kí daáru líñ, illa lóo-le alá karáb aasi na domonunon piédunon-sí kamíníe. Yeen-sí kí luul na too nín jaggá kaye ná naman nín káñ bán káñ. ¹¹Lia namá kutti pattâ appâ agila na duó ál déén írí kayé. Suuru na jaawíl namá déén waji-le bíe, marañ wasá lóo á búléba álán dée-le jiá. ¹²Lia namá kwa waitólá appána na dokkéná agila ná kutti'ñ tabún kéérélini. Namá domboreña paalíníe. Lia namá dombore keer paalíní, illa alá jain'ín dombore-ii. Namá kwa waitólá-sí kí kila útóná jánsá kayé alá kila domboreña'ñ dió rímmen iní, kí kila útóná'ñ dorá alá yeen káwe. ¹³Roo namás kila kwa waitólá-sí éla alá déén dió káñ. Wáy na Utú namás kila kwa-sí waitólá-sí éla alá díen dió káñ. Duó bi duó-sí bá jánsá kayé, kí kila útóná'ñ dorá ál yé piá. ¹⁴Lia Wáy na Utú-sí namá utú'ñ baw kamíníe. Utú'ñ baw namá wáy awkunon-ii. ¹⁵Duó it nás kéen kona jain'ín dombore'ñ dió á búlíníeba, bá utú'ñ baw kamíníe.

Chapter 21

¹Lia namá jaawil diwwô na sũũru diwwô agila, illâin ná jaawil waarkũjo na sũũru waarkũjo wari inji, na roo naa á keba. ²Namá deem teyyâ Jurusalam diwwô-sí agila, na jaawil Wúo-lé kéná ná bũũjeliñi, nás in ásilén káwe inná birsil asá déén jaré-si doldólé káwe. ³Namá kuttí-lé urú síw kelámi ná in beléná, " Bagíl! Wúo'ñ jain'ñ lóó naa kaw'ñ dió kee. Yé álán kien kóol. Na yeen álán kéén kwa kinji, na Wúo kí déén dorol álán kien gé ná díen Wúo eenj . ⁴Na yé ásán kien kũñi mirmira bi mirmira-sí paasó. Na naa hilla wáy na mũũniñ na kola na wáy án kãñba, illâin ná otá'ñ táara toykũjo paasiño". ⁵Lia illa duó ál kuttí'ñ írí kayé namá in kwã, " Bagíl ká otáná nyét-sí kiwwóna awítí." Nan dog in kwã, "in mũ-sí rímmen jáa, ilâin ná kin mũña seenakwã na seena gé. " ⁶Namáis kaa in kwã, " Otáná nyét inji ! Ká Alapa na Omega añ na juun na Jágini añ. Duó it ná buur-ii bá sín jain'ñ koro'ñ pojor-lé koro hõo aní. ⁷Duó asá kóos úndul bán kin otáná mirot piá. Na Ká álán déén Wúo eenj na yé ná dúin kwédee eenj. ⁸Marañ kaaluña na seejãiwarikwã na kwa anyágá na kuínjájkãkwã na ajilinkwã na sanyítakwã na kũũso'ñ bagijáakwã na piékwã'ñ mirot bán utú'ñ baw-ii illa alá kí utú daáru líin. In utú'ñ baw namá wáy awkũjo-ii". ⁹Lia melega saabe'ñ dió díg asá maúna saabe kéná asá júúrã kãrikwã saabe dió píssin kãñ namá èl náis risiño, ná in beléná, "jéla náis birsil áwli, Dolênkwé'ñ yáakwé." ¹⁰Namáis kí Kuo Teyyãña'ñ dio púgó appã kurrã'ñ írí nyaná náis Jurusalam, Deem Teyyã-sí paalí ná Jaawil Wúo-lé kéná ná bũũjeliñi. ¹¹Illa deem namá kí Wúo'ñ galaga úlméliní. Na déén júlmóla ná in lóná inná dagãg tárra na inná rées nan in ser kéná inná telte. ¹²Na tirja appã kurrã kéná kí túsúná weyye an awin na melega weyye na ăw ná túsúná'ñ wũona kãñ. Izrãil'ñ órréná weyye na ăw'ñ kona ná túsúná-le rímmen káwe. ¹³sabba bi sabba-lé túsúná iis kãñ, iis sabba'ñ ere na iis sãid'ñ ere na iis rfi'ñ ere na iis dugú'ñ ere. ¹⁴Na deem'ñ tirja ebedenã weyye na ăw-sí kéná ná díen írí Dolênkwé'ñ kuréemenã weyye na ăw'ñ kona kãñ . ¹⁵Illa meleg aisa kaa risiño jarri'ñ bari kéná alá siir-lé káwe álán deem na kéén túsúná na tirjaña-sí arri. ¹⁶Deem-sí in kutumul inná kãrãmatãg na déén muut na wassin bá arrã téssin gé. Meleg namá illa deem-sí kí jarri'ñ bari arra, namá búló ná muut kilumítira líriña ăw na píriña ăw na weyyénã ăw (2,220) -ii Déén muut na wassin na kurriníri bá arra téssin gé. ¹⁷Na dog déén tirja arrq ná duránã píri na weyyénã onñal (144) kéná kí duldí'ñ kwé'ñ jarri;ñ dorá asá meleg táári pienj . ¹⁸Na tirja-sí kí rées kutumul deem-sí gal kí siir ser kutumul na siir ná in ser kéná inná mandara . ¹⁹Deem'ñ tirja'ñ ebedenã-sí namás kí kítónã tárránã'ñ órrénã nyét bírnyã káwe. Dífkũjo namá rées kéná na ăwkũjo namá díto silinysiliny uyo kéná na iiskũjo namá díto diidi kéná na onñaalkũjo namá díto silinysiliny kírro kéná . ²⁰na ooskũjo namá díto silinysiliny uyú kéná na osondígkũjo namá galdí kéná na seebekũjo namá díto silinysiliny úlá kéná na tammankũjo namá díto silinysiliny kírrokírró kéná na tiisekũjo namá díto silinysiliny soónãnkoro kéná na weyyékũjo namá díto silinysiliny kírrokírró pattápattá kéná na weyye na dígkũjo namá díto silinysiliny núnýánúnýã kéná na weyye na ăwkũjo namá díto silinysiliny dãm kéná . ²¹Na túsúná weyye na ăw namá sammitã weyye na ăw kãñ ná túsú bi túsú-sí kí samit tog káwe. Na deem'ñ oro-sí namá kí siir ser káwe ná in ser kéná inná mandara. ²²Na ká íne deem Tonteyyã á agilaba, ilâin ná Wúo Lonpii Kãkkírekũjo na Dolênkwé déén Tonteyyã gé . ²³Illa deem dulé wala gal dúal-sí á kóelba ásán ye-sí lóóerrine, ilâin nás Wúo'ñ galaga ye-sí errineli na Dolênkwénã déén másarája-ii . ²⁴Na bárunã álán deem'ñ herra-lé kílnjá na sũũru'ñ ábakúriña ásán kien galaga dée-lé kélal . ²⁵Illa deem'ñ túsúnã ásán kí soog nyét paalínã ná péllét ásán á úrriníalba, idíñ ná hilla luul án keba. ²⁶Kwa ásán dée-lé bárunã'ñ galaga na bagí kélal. ²⁷Marañ ari rúbbã á keba álán dée-lé kárfi wala duó á keba alá ari nayág pii wala gal pié pii álán dée-lé kárfi. Bá délin kila kwa gé álán karia alá kien kona Dolênkwé'ñ jain'ñ dombore-lé rímmen inji.

Chapter 22

¹Lia meleg jain'η koro'η roo gís paalí. Na kéén koro nás ser na teyyá in gé inná teltel, ná Wúo'η kutti na Dolênkwă'η kutti-lé eeríná. ²Illa roo namá kí deem'ín oro'ηn túlé jaíl. Na illa roo'η sbba bi sabba-lé ná jain'ín kurú kee. Na illa jain'ín kurú kwă'η órréná weyye na ăw-si kee ná dúal bi dúal kirel. Na illa jain'ín kurú'η nyúlúmá-sí kies bārúná-sí dááwen kawē. ³Na naa íde naála ăŋ keba. Maran Wúo'η kutti na Dolênkwă'η kutti álán deém kăin na kéén tááríkwă álán yee baġi. káwa. ⁴Yeen Wúo'η wăji nín kaġílal, na kéén kona-sí álán kíen ăríná-lé rímmen káwa. ⁵Na naa híllá luul ăŋ keba. na yeen másárájá'η herra wala gal dule'η herra ăŋ kôeliba, iláin ná Wúo Lonpii yeená-sí sín errin. Na yeen álán ábakuriŋa gé naman nín kăin. ⁶Lia meleg namáis kaa in kwă, " Kin beléná seeakwă na seena gé. Na Wúo Lonpii ăl domonkwă-sí upurel, déén meleg ádden piá ásán kéén tááríkwă-sí ări it paalí ăl dúiti álán naa dakki een. ⁷Lonpii namá in kwă, " Baġíl, ká naa dakki úndul. Borapattá ila duó'η-ii ăl in dombore'η dió domonkwă'η domon-sí baġi pii. ⁸Ká Yáaye duó it an ăl kin útóná-sí kelámi na ăġila. Na ălba kelámi na ăġila, namá illa meleg'ín tarŋa-lé kí kurnŋa óónó álán yee baġi áa aísá kaa kila útóná-sí paalítin. ⁹Maran yé namáis kaa in kwă, " Illa uu-sí á jáaba! Ká dog bá ampâr tááridunŋo in an inná jí na kíŋ bārŋa domonkwă, naman kila kwa nyét alá in dombore'η domon-sí baġi káwe. Bá déllin Wúo-sí baġi jáa. ¹⁰Namáis kaa in kwă, " In dombore'η dió domonkwă'η domon-sí miliny as jáaba, illáin nás tin dakki piá álán kin útóná nyét in. ¹¹Jittinjáadunŋo ăw ná útóná jittin piá na duó tabu rúbba ăw na tabu rúbba ăw na duó wărig ăw na útóná wăriga piá na duó teyyâ ăw ná teyyâ ăw. ¹²Ísa namá in kwă, " Baġíl ká naa dakki úndul, na ká kí kúin duléná, na jáisenjáan an, na duó bi duó-sí bán kí illa ări'η dorá awí alá yé piá. ¹³Ká Alapa na Omega an na waarkunŋo na karikunŋo an na Juun na jágín an. ¹⁴Borapattá kila kwa'η-ii alá kíen garambûbunŋa kale, ásán mat aar kăin ásán jain'ín kurú'η kwă kámmial na álán mat deém kí túsúná karía. ¹⁵Asanŋa na sanyítakwă na ajilinkwă na kunsúo'η baġijáakwă naman duó bi duó alá kóel álán piéná na útóná sarginŋa pii, illa deem'ín paál kăin. ¹⁶Ká Ísa, dúin meleg áden áa áísán binŋa masíġkwă'η útóná kin'in'ín, jíbe. Ká Dăud'ín diire-lé an nan-sí déén Atine an nan Úrí Súur'in teyyâ an, ¹⁷Kuo Teyyánŋa na birsil in káminŋa, "Jêl." Na ăw illa duó asá kelaam na in kwă, "Jêl." Ná ăw illa duó alá buur-ii ná êl. Na ăw illa duó asá jain'ín koro kóel nás hŋo băw. ¹⁸Ká duó bi duó-sís săwgerŋ aw asá in dombore-lé domonkwă'η domon-sí kelaam: Abás duó díġ in dombore-lé ări nyii, Wúo bá sín illa duó-sí kila júúrâ nyii asá in dombore'η dió káwlíe. ¹⁹Na abá duó díġ in dombore-lé domonkwă'η domon-sí paaso, Wúo bán illa duó nisil it băw asá duó jain'ín kurú na deem teyyâ-lé kee, kila asá in dombore'η dió káwlíe. ²⁰Yé asá kin útóná-sí jíbíti in belén, " Kí seénsee, ká naa dakki úndul" ,Ee yáa, Lonpii Ísa jéla!. ²¹Ăw ná Lonpii Ísa'η tullin kí Wúo'η kwa nyéttin-ii Eeyáa.